

Светът на Езекиил, 593 г. пр.н.е.

Книгата на пророк Езекиил ВЪВЕДЕНИЕ

1. Заглавие. На еврейски книгата е озаглавена с името на своя автор, Йехезке'л, което означава „когото Бог ще укрепи“. Това име, подобно на много други светци от древността, е било изключително подходящо за живота и делото на своя носител.

В КJV, както и в еврейския превод, книгата е поставена на трето място сред писанията на четиримата по-велики пророци. Това със сигурност е нейната истинска хронологична позиция, защото поставя книгата между тези на двамата велики съвременници на Езекиил. За тях Йеремия започва своите пророчества много преди това, а Даниил продължава своите пророчества дълго след това.

2. Авторство. Доскоро автентичността и каноничността на книгата на Езекиил не са били сериозно оспорвани. Консервативните учени, както и много от по-критичните школи, обаче все още се придържат към традиционната позиция, че самият Езекиил е автор на сборника с пророчески изказвания, които сега носят неговото име.

Не е известно нищо за личната история на пророка, освен това, което може да се събере от самата книга и от обстоятелствата на времената, в които е живял авторът. Той не се споменава в никоя друга книга на Стария завет и неговите писания никога не са цитирани директно в Новия (с изключение може би на 2 Кор. 6:17), въпреки че има много алюзии към неговите образи, особено в книгата Откровение. Извън Библията той е споменат само от Йосиф Флавий („Древности“ 10:5:1; 6:3; 7:2; 8:2) и от Иисус, син на Сирах (Еклесиаст 49:8), като нито един от източниците не допринася с важни подробности.

Езекиил нарича себе си „свещеникът, син на Вузи“ (гл. 1:3). За Вузи не е известно нищо. Фактът, че Езекиил е бил включен сред „всичките князе и всички силни и храбри мъже“ (4 Царе 24:14), които са били отведени в плен на Йоахин (597 г. пр.н.е.; виж върху Езекиил 1:2), показва, че той вероятно е бил член на йерусалимската аристокрация.

Не може да се знае със сигурност на колко години е бил Езекиил, когато го е сполетяла участта на пленничеството. Някои предполагат, че „тридесетата година“ от гл. 1:1 може да се отнася до 30-тата година от живота му. При това предположение той би бил на 25 години по време на изгнанието си. Според Йосиф Флавий, пророкът по това време е бил млад мъж (Древности, гл. 6:3). Че е трябвало да е бил поне сравнително млад по това време, се потвърждава от факта, че едно от неговите пророчества е датирано 27 години по-късно през 570 или 571 г. (виж гл. 29:17) и очевидно е упражнявал службата си известно време по-дълго. Вижте Хронологична таблица на пророчествата на Езекиил на стр. 572.

За разлика от Йеремиа, който останал неженен (Йеремиа 16:2), Езекиил имал жена, която ценял като желание на очите си (Езекиил 24:16). Тя починала внезапно през деветата година от Плена (гл. 24:1; вижте гл. 1:2) и оставила пророка да понесе в самота големите изпитания на пророческото си служение.

3. Историческа обстановка. Езекиил започва пророчеството си през 5-тата година от пленничеството на Йоаким (гл. 1:2), 593/592 г. пр.н.е. (виж том III, стр. 92–94). Северното царство Израел е престанало да съществува повече от 100 години по-рано и свалянето на Юдея бързо приближава. Вавилонското робство вече е започнало, когато през 3-тата година на Йоаким (605 г. пр.н.е.) Навуходоносор, царят на Вавилон, идва срещу Йерусалим (Дан. 1:1). Не е известно колко пленници са били взети по това време. Сред тях са били някои „от царското потомство и от князете“ (Дан. 1:3; вж. 4 Царе 24:1).

След 11 години царуване Йоаким завършва безславно и е наследен от сина си Йоаким (597 г. пр.н.е.; вижте върху 4 Царе 24:1). След само тримесечно царуване той е отведен като пленник, заедно с 10 000 от най-видните си хора, включително Езекиил, във Вавилон (4 Царе 24:12–16; Езекиил 1:1, 2; 33:21).

Наследникът на Йоахин, Седекия, не бил по-добър от своите предшественици. В 11-тата му година (586 г. пр.н.е.) настъпило окончателното поражение на Юдея (4 Царе 25:1–11). Останалите от народа били пленени, Храмът бил опожарен, а Йерусалим разрушен. Само малцина от „бедните на земята“ били оставени да бъдат лозари и земеделци (4 Царе 25:12).

Такива бяха бурните времена, в които Езекиил, още млад мъж, беше призван за пророческа служба. Перспективите далеч не бяха светли. Ударът на съдбата, който вече беше сполетял Йерусалим, вместо да отрезви жителите на Юдея, сякаш само ги потопи още по-дълбоко в отстъпничество и порок. Нито пък изгнаниците на река Ховар

предразположени да бъдат „упражнявани“ чрез „наказание“ (Евр. 12:11). Те също продължиха да бъдат непокорни и идолопоклоннически настроени (Ез. 2:3; 20:39) и показаха малка склонност към цялостна реформа.

4. Тема. Посланията на книгата на Езекиил изясняват Божията цел за Неговия народ в горчивия опит на вавилонския плен. Векове наред пророците са съветвали и предупреждавали Израел, но народът е потъвал все по-дълбоко в отстъпничество. В крайна сметка става очевидно, че избраният народ никога няма да постигне Божиите цели за него като народ (виж стр. 26–30), освен ако не бъдат използвани драстични средства, за да му бъдат преподани уроци за послушание и сътрудничество с Бога. Съответно, Той им позволява да научат в негодите уроци, които са отказали да научат по време на просперитет (виж стр. 31).

Странно е да се каже, но именно водачите на Израел, чрез наставления и пример, водеха народът да бъде отстъпник (виж Исая 3:12; 9:16; Езекиил 34:2–19). В началото, очевидно, Бог е възнамерявал само водачите да бъдат отведени в плен (виж Дан. 1:3, 4). По-голямата част от народа е трябвало да остане в Юдея, очаквайки там завръщането на наказана група водачи, които да ги водят по пътя, избран от Бога. Ако евреите бяха склонни да се подчинят на Навуходоносор, както Бог е възнамерявал (виж Йер. 27:1–22), град Йерусалим и неговият величествен храм щяха да останат непокътнати (виж Йер. 17:25, 27; 38:17) и векът на забавяне, трудности и обезсърчение, с който се сблъскаха изгнаниците след завръщането им от Вавилон, щяха да бъдат избегнати. Но упоритата съпротива на Израел (виж Йер. 28:1–14) направи чашата на страданията им все по-горчива и доведе до второ, а след това и трето депортиране (съответно 597 и 586 г. пр.н.е.). „Дървените хомоти“ бяха заменени с „железни хомоти“ (Йеремиа 28:13, 14).

Но дори в плен божествената справедливост беше подправена с милост. Бог дойде при Своя народ като учител, за да им внуши глупостта на непослушанието и желателността на сътрудничеството с Него, а не като строг съдия, който да ги накаже. Горчивите преживявания на пленничеството не бяха толкова наказуеми по природа, колкото лечебни. Пророците Йеремиа, Езекиил и Даниил бяха натоварени да разкрият целта на Небето на хората и да предизвикат сътрудничество с него. Йеремиа беше изпратен при евреите, които останаха в Юдея, докато Езекиил изпълни подобна мисия за онези, които вече бяха отишли в плен. Даниил беше посланик на Небето в двора на Навуходоносор, за да му известява божествената воля и да си осигури сътрудничеството му. Огнят на страданието не трябваше да гори по-силно от необходимото, за да се премахнат шлаките. За подробно разглеждане на ролята на Даниил във връзка с пленничеството вижте Въведение към Даниил. За разглеждане на цялостната божествена цел за Израел по време на пленничеството вижте стр. 29–32; вж. Дан. 4:17.

Книгата на Езекиил се състои от две отделни части. Първата, гл. 1:1–33:20 до 33:20, записва послания, носени от Езекиил до пленниците край река Ховар, близо до Вавилон, предимно преди падането на Йерусалим през 586 г. пр.н.е. Втората, гл. 33:21 до 48:35, предвижда и е предназначена да вдъхне надежда за възстановяването от плен. Божието намерение е било чрез Езекиил да отправи силен призив към израилтяните от плен най-накрая да приемат божествената съдба за тях. Поводът за такъв призив е бил особено подходящ в светлината на новите исторически развития. Планът на книгата показва характерния евангелски стил. Редица послания са посветени на разкриване на греховете на народа. Целта е двойна: първо, да доведе народа до истинско преживяване на покаяние, и второ, да разкрие нуждата от божествена помощ за бъдещо послушание, обещано в новия завет. Чрез невежество, от една страна, и изопачено наставление от корумпирани свещеници, лъжепророци и отстъпнически водачи, от друга,

Израилтяните притежаваха силно изкривена представа за характера на Бога и за Божия план за Неговия народ. Това погрешно впечатление Езекиил се опитваше да поправи. Той се надяваше, че нова концепция за Бога ще бъде мотивиращата сила за осъществяване на необходимата реформа и ще подтикне хората да приемат своята висока съдба. Той ги увещава да приемат изгнанието и да се откажат от фалшивата си надежда в способността на Йерусалим да устои на превземането. Той ги умоляваше да позволят на пленничеството да окаже благотворно влияние върху тях. Той увенча апела си с многократни и подробни картини на бъдещата слава, която щеше да последва след приемането на условията. Колко различна щеше да бъде историята на Израел, ако беше вслушал в страстните молби на гледача!

5. Структура. Пророчествата на Езекиил са изложени според добре обмислен план. Те естествено се разделят на две основни части: първите 33 глави представляват пророчества, произнесени, поне предимно, преди разрушението на Йерусалим, а последните 15 - тези, произнесени след разрушението. Първата част може от своя страна да бъде разделена на две части, като гл. 1-24 е посветена на Израел във връзка с Плена, а гл. 25:1 до 32:32 - на съдбите над околните народи.

Друга интересна особеност на пророчествата на Езекиил е тяхното точно датиране. Хронологичната таблица на стр. 572 показва датите за различните раздели на книгата, доколкото е възможно да се изчислят от хронологичните данни, предоставени от пророка (сравнете хронологията на Еремия, стр. 348).

Всяко основно разделение се подразделя естествено на своите няколко части чрез междуметието на израза „и словото Господне дойде до мен“. Тази фраза се появява 29 пъти в цялата книга. Структурата следва плана на предходните предложения: I. Пророчества за съд относно

Израел, 1:1 до 24:27.

А. Първа част, 1:1 до 7:27 (5-та година, 4-ти месец, 5-ти ден).

1. Призивът на Езекиил, 1:1-3:11 до 3:11. а.

Видението за Божията слава, 1:1-28. б.

Божественото поръчение към пророка, 2:1 до 3:11.

2. Началото на пророческата дейност, 3:12 до 7:27. а.

Колебанието при Ховар, 3:12-16. б.

Колебанието, което е смъррено, 3:17-27.

в. Обсадата на Йерусалим, символично изобразена, 4:1-17. г.

Четирите знамения и тяхното тълкуване, 5:1-17. д.

Планините на Израел, смъррени, 6:1-14. е.

Предсказаното опустошение на Израел, 7:1-27.

Б. Втора част, 8:1 до 19:14 (6-та година, 6-ти месец, 5-ти ден).

1. Поредица от видения, докато е в Духа в Йерусалим, 8:1 до 11:25. а.

Мерзостите в Храма, 8:1-18. б. Делото на съда, 9:1-

11. в. Повторната поява на видението

за живите същества, 10:1-22. г. Водачите на народа са осъдени, 11:1-25.

2. Два символични знака, 12:1-20. а.

Илюстриран опит за бягство и залавяне на Седекия, 12:1-16. б. Илюстрирани ужасите на обсадата, 12:17-20.

3. Беседи, разкриващи причината и непосредствеността на заплашваните съдби, 12:21 до 14:23. а.

Сигурността на скорошното изпълнение, 12:21-28.

б. Беседата срещу лжепророците и пророчиците, 13:1–23. в. Свидетелството срещу идолопоклонническите търсачи на пророчества, 14:1–23.

4. Различни притчи и сравнения, 15:1 до 19:14. а. Лозовото дърво, 15:1–8. б. Окаяното дете и развратната прелюбодейка, 16:1–63. в. Двата орела и лозата, 17:1–24. г. Киселото грозде, 18:1–32. д. Малките лъвчета, 19:1–9. е. Опустошената лоза, 19:10–14.

В. Трета част, 20:1 до 23:49 (7-ма година, 5-ти месец, 10-ти ден).

1. Разказът за бунтовете на Израел, 20:1–49.

2. Различни изображения на заплашителни присъди, 21:1–32. а.

Мечът срещу Йерусалим, 21:1–7. б. Мечът, лъскав

и излъскан за клане, 21:8–17. в. Гадаенето на вавилонския цар, 21:18–27.

г. Мечът срещу Амон, 21:28–32.

3. Каталог на греховете на Йерусалим и произтичащата от тях гибел, 22:1–31. а.

Мерзостите на князете и народа, 22:1–16. б. Страшната гибел

на Йерусалим, 22:17–22. в. Липсата на нито един

ходатай, 22:23–31.

4. Историята на отстъпничеството, разказана в притча, 23:1–49.

Г. Четвърта част, 24:1–27 (9-та година, 10-ти месец, 10-ти ден).

1. Видението за врящия котел, 24:1–14.

2. Смъртта на съпругата на Езекиил, 24:15–27.

II. Пророчества за съда върху чужди народи, 25:1 до 32:32.

А. Първа част, 25:1 до 28:26, датата не е посочена, но е възможно да следва съобщението под „D“ по-горе.

1. Поредица от пророчества относно непосредствените съседи на Израел, 25:1–17. а.

Срещу амонците, 25:1–7. б. Срещу моавците,

25:8–11. в. Срещу едомците, 25:12–14. г.

Срещу филистимците, 25:15–17.

2. Поредица от пророчества относно Тир, 26:1 до 28:19. а.

Предсказано е нейното падение, 26:1–

21. б. Жал за нея, 27:1–36. в. Нейният княз

оплаква, 28:1–10. г. Произходът,

историята и съдбата на Сатана, очертани под образа на царя на Тир,

28:11–19.

3. Пророчество срещу Сидон, 28:20–26.

Б. Втора част, 29:1 до 32:32 (различни дати), пророчества за Египет.

1. Първо разделение (10-та година, 10-ти месец, 12-ти ден).

а. Съдът срещу фараона, 29:1–7. б. Опустошението

на Египетската земя, 29:8–12. в. Обещанието за завръщане

от плен, 29:13–16.

2. Второ деление (27-ма година, 1-ви месец, 1-ви ден от месеца [интерполирано тук за попълване предсказанието за Египет]).

- а. Египет ще бъде даден на Навуходоносор срещу негова наема, 29:17–20. б. Възстановяването на Израел, 29:21.
3. Трета дивизия (без дата, вероятно същата като група а по-горе): Египет и неговите помощници да паднат, 30:1–19.
4. Четвърто разделение (11-та година, 1-ви месец, 7-ми ден): Вавилон се засили срещу Египет, 30:20–26.
5. Пето деление (11-та година, 3-ти месец, 1-ви ден): паралел между славата и падението на Египет Асирийски, 31:1–18.
6. Шеста част (12-та година, 12-ти месец, 1-ви ден): плач за Египет, 32:1–16.
7. Седма дивизия (12-та година, 15-ти ден): Египет ще заеме мястото си сред другите паднали народи, 32:17–32.
- III. Пророчества за милост относно Израел, 33:1 до 48:35.
- А. Първа част, 33:1 до 39:29 (12-та година, 10-ти месец, 5-ти ден).
1. Подновена е задачата на Езекиил, 33:1–20.
 2. Пристигането на новината за падането на Йерусалим, 33:21–33.
 3. Пастирите на Израел бяха порицани, 34:1–31.
 4. Пророчество срещу Едом, 35:1–15.
 5. Планините на Израел са утешени, 36:1–38. а.
- Опустошения Израел ще бъде възстановен, 36:1–
15. б. Духовно възраждане в основата на новото царство, 36:16–38.
 6. Видението за сухите кости, 37:1–28.
 7. Пророчества срещу Гог и Магог, 38:1 до 39:29.
- Б. Втора част, 40:1 до 48:35 (25-та година, в началото на годината, 10-ти ден), видения на бъдещо възстановяване.
1. За Храма, 40:1 до 43:27.
 2. Храмовият ритуал, 44:1 до 47:12.
 3. Разпределението на земята, 47:13 до 48:35.

Хронологична таблица на пророчествата на Езекиил

Год. на Йоахин		Година пр.н.е.			
Ден	Месец	Плен Юлиан	ЮГ-ЮГ	Ф-Ф	Глави
		Месец			
		(1)	(597/96)	(597/96)	
5 4	5	юли	593	592	1-7
5 6	6	септември	592	591	8-19
10 5	7	август 9	591	590	20-23
10 10		януари	588	588	24, 25?
12 10	10	януари	587	587	29:1-16; 30:1-19?
1 ----	11		587/86	587/86	26-28
7 1	11	април	587	586	30:20-26
1 3	11	юни	587	586	31
5 10	12	януари	585	585	33 (34-39?)
1 12	12	март	585	585	32:1-16
15 [12]	12	март	[585]	[585]	32:17-32
10 [1?]	25	Април	573	Октомври 573? Април 572?	40-48

1 1 27 април

571

570

29:17-21

ГЛАВА 1

1 Времето на пророчеството на Езекиил в Ховар. 4 Видението му за четири херувима, 15 от четирите колела, 26 и на славата Божия.

1. Тридесета година. С характерната точност на верен историк, Езекиил започва своята пророческа дисертация с внимателно датиране на въпросните събития. Това е 30-тата година. Той обаче не уточнява конкретното събитие, което бележи началото на този период. Мнозина смятат, че той говори за 30-тата година от живота си. 30-годишната възраст е била значима от гледна точка, че на тази възраст еврейските младежи са се считали за достигнали зрялост. Това е годината, в която левитите първоначално започват своите храмови функции (Числа 4:3). Именно на или около 30-тата си година както нашият Господ, така и Йоан Кръстител започват своето обществено служение (вижте върху Матей 3:1).

Тъй като тази 30-та година се приравнява на 5-тата година от пленничеството на Йоахин (вижте в Езекиил 1:2), първата година от 30-те би била (според две от възможните изчисления) значима година, 18-та от Йосия; защото тогава книгата на закона е била открита в Храма (4 Царе 22:3-8). Това събитие бележи началото на реформация, която, ако бъде успешно проследена, би допринесла много за промяна на бъдещата история на Юдея. Възможно е Езекиил да е имал предвид това важно събитие, когато е определил 30-тата година.

Четвърти месец. Броен от пролетния месец Нисан, независимо дали календарната година се е смятала от пролетта или есента (том II, стр. 108-110, 116). Четвъртият месец би започнал през нашия юни или юли, 593 или 592 г. (вижте стих 2).

Сред пленниците. Тоест, Езекиил е бил в средата на района, където са били настанени пленниците. Видението му е било дадено тайно, а по-късно е трябвало да бъде разказано публично (гл. 3:1, 4).

Хобар. Повечето по-ранни коментатори отъждествяват тази река с Хабар, съвременният Нахр ел-Хабур в северна Месопотамия. Трудността с това схващане е, че тази река не е била „в земята на халдейците“ (ст. 3). Въпреки това, скорошни разкопки, проведени в Нипур, в самата Вавилония, разкриват доказателства за заселване на евреи в района около 7-ми до 5-ти век пр.н.е. През тази околност е минавал един от големите вавилонски канали, известен като Нару Кабари, който вероятно е реката, за която Езекиил говори тук.

Видения на Бога. Това не бяха само видения, дадени от Бога, но и проявления на божествена слава за пророческото око. Такива откровения се наричат теофании. Те често съпътстват призива на пророк. Така Исая трепереше пред ужасното представяне на високия и издигнат трон (Ис. 6:1); Моисей видя славата в горящия храст (Исх. 3:2); Йоан Откровител видя някой като Човешкия Син да ходи сред златните светилници (Откр. 1:13). Каква беше целта на тези видения за Бога? Те могат да се разглеждат като грандиозни въведения, чрез които Бог въвежда пророка в нова сфера на знание и прозрение, нова ера на опит, нова фаза на отговорност.

В качеството си на пророци от тези пратеници щеше да се очаква да говорят с убеждение по божествени въпроси. Не биха били достатъчни само умствени предположения. Те щеше да трябва да говорят за неща, които действително са видели. За тях беше предимство да могат да кажат заедно с Исая: „Очите ми видяха Царя, Господа на Силите“ (Исая 6:5).

Езекиил бил толкова впечатлен от видението си за божествена слава, че записал точния час. Това бил 5-ият ден от 4-ия месец на 5-ата година от пленничеството на Йоахин.

(ст. 2). Християните е добре да записват и често да си припомнят специалните намеси на божественото Провидение и необичайните откровения за божественото присъствие в своя опит.

2. Пета година. Тази дата лесно се синхронизира със светската история, за улавянето на Йоахин е най-точно датираното събитие в Библията. Вече поставено в 597 г. пр.н.е. поради синхрона му с годината на Навуходоносор (виж върху 4 Царе 24:12), чието царуване е астрономически фиксирано (виж том II, стр. 152), сега е известно, че се е случило на 2 Адар (виж том IV, стр. 505, 756), приблизително на 16 март. След това идва преместването на Йоахин във Вавилон и началото на периода, известен като пленничеството на Йоахин (4 Царе 24:6–

15). Очевидно Езекиил е бил в онази нещастна компания, която е била преместена във Вавилон по това време, защото неговата система за датиране, която се основава на годините на пленничеството на Йоахин (както е посочено в настоящия стих), е два пъти приравнена с годините „нашите“ плен“ (гл. 33:21; 40:1). Петата година от изгнанието на Йоахин би ни отвела до 593/592 г. пр.н.е. за годината на началото на виденията на Езекиил. Дали денят на това видение е бил през лятото на 593 г. или лятото на 592 г. зависи от това дали Езекиил е броил годината на пленяването на Йоахин от пролетта (по вавилонския календар) или от есента (по еврейския граждански календар). Вижте стр. 572 за алтернативните дати на виденията.

3. Дойде изрично. Буквално „бъдейки, беше“. Глаголът „да бъде“ е дублиран, като по този начин става емфатичен – думата „наистина дойде“ за него. Езекиил разпозна уникалността на новото си преживяване. Той знаеше, че това, което му се беше случило, не е някакъв внезапен полет на въображението или някакъв изблик на духовно просветление. Господ му говореше директно по начин, който сега е възможен благодарение на новото му обвързване с пророческия дар.

Свещеникът. Вижте стр. 567.

Ръка Господня. Образ на божествената сила, която почиваше върху него. Същият израз се използва и по отношение на други пророци, например Илия (1 Царе 18:46), Елисей (2 Царе 3:15). Сравнете преживяването на Даниил (Дан. 8:18; 10:10), Исаия (Ис. 8:11) и Йоан (Откр. 1:17). Езекиил знаеше, че тази странна, нова сила, която сега го тласкаше, не беше нищо друго освен силата на Бог.

4. Погледнах. Тук започва описание на това, което се случи пред удивения поглед на пророка. Видението за четирите живи същества, четирите колела, небесния свод и трона се смята за най-неясното от всички видения в Стария завет. Вярно е, че някои характеристики изглеждат поразително необичайни, но това не бива да ни възпира да търсим разбиране за това, което Бог е сметнал за уместно първо да представи, а след това да е записал и запазил в Своето Свято Слово. Много може да се разбере, а може би и почти всичко, на това, което Бог е възнамерявал да научи чрез това видение.

От север. Северът беше посоката, от която асирийските и халдейските завоеватели са обичали да слизат върху Йерусалим (виж върху Йеремиа 1:14). Предполага се, че това може да е причината, поради която вихрушката, която донесе със себе си облака, скриващ божественото присъствие и дъгата на обещанието, беше представена като идваща от тази посока. Над жестоките монарси на Асирия и Вавилон беше възкачен Богът на милостта и истината (5Т 752). Езекиил беше изпълнен с мрачни предчувствия за опустошението на земята си и се нуждаеше от успокоение.

Голям облак. Несъмнено символ на божественото присъствие (виж Изх. 19:9–16; Пс. 50:3).

Сгъване. Изречението може буквално да се преведе като „и огън, който се самообладава“. Формата на еврейския глагол, използвана тук, предполага, че огънят се събира в нови изблици на пламък.

Амбър. Евр. хашмал, дума, срещаща се само тук, в стих 27 и в гл. 8:2. Произходът е несигурен и всеки превод е просто предположение. RSV го предава като „блестящ бронз“. LXX гласи *elektron*, „електрум“, сплав от сребро и злато.

Този полиран метал, светещ в светлината на въртящите се пламъци, допринасяше за ослепителната яркост и великолепието на сцената.

5. Подобие. На пророка са показани същества, които никога преди не е виждал и с които Неговите слушатели и читатели бяха непознати. Той трябваше да ги опише с термини, разбираеми за хората. Чувствата му за неадекватност се проявяват в честата му употреба на термина „подобие“. Думата се появява 10 пъти в гл. 1.

На човек. С цялото странно разнообразие от детайли, които тепърва ще бъдат описани, основното впечатление беше, че живите същества са имали човешка форма. Те са стояли и са се движели изправени като хора.

6. Четири лица. Четирите живи същества бяха еднакви на външен вид. Всяко от тях имаше четири различни лица – на човек, лъв, вол и орел (ст. 10). За разлика от тях, четирите живи същества, които Йоан видя, не бяха еднакви. Всяко от тях имаше само едно лице и четирите лица бяха различни (Откр. 4:7), като формите им обаче съответстваха на лицата на живите същества, които Езекиил видя.

Четири крила. Живите същества от Откровение 4 имаха шест крила. Серафимите от Исаия 6:2 имаха шест крила.

7. Краката им. Или „краката им“. Думата, преведена като „крака“, понякога означава „крака“ (виж 1 Царе 17:6). Структурата е била такава, че да прави съществата еднакво пригодени за движение във всички посоки, без необходимост от обръщане, както допълнително показва видението (виж Езекиил 1:17).

8. Ръцете на човек. Вижте гл. 10:8. Ако, както е очевидно, двата стиха представят една и съща фигура, тогава ръцете не принадлежат на живите същества като част от телата им. Те вместо това представляват Божията ръка, поставена под крилата с цел напътствие.

9. Присъединил се. Сравни стих 11.

Не се обърна. Нямаше нужда от обръщане, защото тъй като лицата гледаха във всички посоки, всяка посока беше движение напред. Краката, които бяха „прави“ (виж стих 7), правеха движението еднакво лесно във всяка посока. Можем да си представим формацията като квадрат, който никога не се завърта около оста си, а просто се движи в посоката, в която е бил тласкан.

10. Лицата им. Всяко от тези същества имаше само по едно тяло, но всяко тяло имаше четири лица. Лицата бяха от четирите страни, така че всяко от четирите същества гледаше едновременно във всичките четири посоки.

Тъй като пророкът не тълкува символите на видението си и тъй като Писанията другаде не посочват директно значението на тези лица, можем само да гадаем за конкретното приложение на символите. Коментаторите са предложили различни идеи, като например: (1) Човешкото лице е най-висшият символ на Вечния; лъвът – символ на суверенитет; волът – също цар на суверенитета, заедно с естествен символ на сила, подчинена на човешките цели; и орелът – емблема на царската власт.

(2) Лицата са символи на четиримата евангелисти. Тази гледна точка е била развита от църковните отци, като Иринеи е един от първите, които излагат теорията. Лъвът понякога се отъждествява с Матей, а човекът с Марк и обратно. Волът и орелът са еднозначно приписвани съответно на Лука и Йоан. Но това тълкуване има само въображаема основа. (3) Според по-късната еврейска традиция четирите форми, приемайки

Заповедта на Езекиил са знамената, които обикновено са носили племената Рувим, Юда, Ефрем и Дан, когато са разположили лагер в пустинята (Числа 2:2). Дали това са били древните знамена, не може да се потвърди. Дори и да е било възможно, е трудно да се види някаква връзка между знамената и учебните цели на видението.

Когато се прави опит за тълкуване на тези четири живи същества, е добре да се има предвид, че в символичното пророчество пророкът вижда представяния на действителното, а не самото действително. Тези представяния може да са като действителното; често не са. Често актьорите в пророческа драма имат външен вид, коренно различен от съществата или движенията, които представляват. По този начин ангелите могат да играят ролите, които по-късно ще бъдат изпълнени от хората. Ангел играе ролята на адвентния народ във видение за разочарованието (Откр. 10:1–11; вж. Откр. 14:6–12). Карикатурни зверове и дракони са използвани, за да драматизират ролите на народите и свръхестествените сили (вж. Дан. 7; 8; Откр. 12; 13; 17). В един случай Исус е символично представен като агне с кървяща рана от нож, със седем рога и седем очи (Откр. 5:6). Никой не би заключил и за миг, че това е опит да се представи появата на Исус. Във видение за второто пришествие Исус е показан да язди на бял кон, облечен в дреха, потопена в кръв, и с меч в устата си. И тук целта на видението не е да представи действителната поява на Исус по време на великото кулминационно събитие в историята (Откр. 19:11–15).

Трябва да се внимава да не се приема буквално даден библийски пророк, когато буквалността не е предвидена. Веднъж, когато е осмивана от критиците си, Елън Г. Уайт пише: „Моите опоненти осмиват „това слабо и детинско изражение на славно грозде, растящо върху сребърни жици, и тези жици, прикрепени към златни пръчки“... Не твърдя, че гроздето е растяло върху сребърни жици. Това, което видях, е описано така, както ми се е сторило. Не бива да се предполага, че гроздето е било прикрепено към сребърни жици или златни пръчки, а че такъв е бил представеният вид“ (EGW MS 4, 1883).

При тълкуването на символичното пророчество е важно да се позволи на същия Дух, който е дал видението, да разпознае неговите символи. Когато такова разпознаване липсва, тълкувателят е оставен да гадае за приложението им; следователно догматизмът трябва да се избягва. Освен това, както и в притчите, различните характеристики на символичните представяния имат различна степен на значимост и важност. Притчата не трябва да се изгражда така, че да стои на всичките четири крака. Това важи и за символичното пророчество. Не трябва да се придава еднаква важност на всеки детайл от пророческата картина. Някои характеристики могат да бъдат въведени само за да допълнят представянето или да осигурят последователен фон. Както в случая с притчите, трябва да научим каква е общата цел на видението и кои характеристики на изобразителното представяне са предназначени да предадат божествената истина (вижте том III, стр. 1111; вижте също COL

Вдъхновението не ни е оставило в тъмнина относно учебната цел на видението на Езекиил за живите същества (виж РК 535, 536; 5Т 751–754; Ед 177, 178). Изказванията, за които се говори тук, първо излагат контекста на видението. Пророческото представяне имаше за цел да даде смелост на евреите в момент, когато голяма част от страната им лежеше в руини поради последователни нашествия и много от жителите бяха пленници в чужда земя. За тези потиснати изглеждаше, че Бог вече не контролира. Ограбването на езическите народи по желание беше тълкувано от мнозина така, сякаш Бог вече не се интересува. Хората не успяваха да видят Божията ръка в хода на историята. Те не осъзнаваха факта, че в последните събития действа божествена, всеобхватна цел, както всъщност е било във всички векове. Видението беше дадено, за да покаже, че всеобхватна Сила има общо с делата на земните владетели и че Бог все още контролира. Това беше цялостният

целта на визията. Следователно всеки опит за интерпретация трябва да бъде в съответствие с тази цел.

Живите същества представляват небесни същества (виж 5Т 751). Както вече беше отбелязано, не е необходимо да си представяме, че в служба на Бога са четириглави, четирикрили същества. Вдъхновението никъде не изисква подобно заключение. Формите, избрани за това пророческо представяне, несъмнено са били предназначени да символизират небесните посланици в изобилието от техните длъжности, способности и възможности за приемане.

12. Накъде е духът. Няма самостоятелно действие от страна на тези същества. Движенията им са в хармония с насоките на Духа. Това е допълнително подчертано в стих 20.

13. Поява на лампи. Допълнително споменаване на огъня, споменат в стих 4. Езекиил е вече способен да наблюдава от по-близко разстояние. Той се опитва да опише на човешки език интересния спектакъл от вибриращи лампи и излъчващи се светкавици, които непрекъснато са били активни сред съществата.

14. Светкавица. Така е представена скоростта на тези същества, докато бързат до и обратно от различните си мисии. „Ярката светлина, която се разпространява сред живите същества със скоростта на светкавицата, представлява скоростта, с която това дело най-накрая ще стигне до завършване“ (5Т 754). На хората често изглежда, че божествените цели са дълго отлагани. Вярно е, че е имало известно забавяне, но „Господ не бавно изпълнява обещанието Си, както някои го смятат за бавност; но е дълготърпелив към нас, понеже не иска да погине някой, а всички да дойдат на покаяние“ (2 Петрово 3:9).

Един ден и скоро, със зловеща бързина, избухвайки като смазваща изненада, краят ще дойде, по-бързо отколкото хората очакват.

15. Едно колело на земята. Докато все още гледаше тези четири живи същества, пророкът видя пред себе си друго чудо. Общо имаше четири колела (виж стих...).

16, 19). Тези колела докосваха земята, докато херувимите се бяха появили в облак (ст. 4, 5).

16. Цвят на берил. Буквално „окото на Тарсис“. Определен е някакъв вид скъпоценен камък, но идентификацията му е несигурна. Някои коментатори предполагат топаз. Името Тарсис вероятно показва произхода на камъка. За местоположението на Тарсис вижте Битие 10:4.

В средата. Уникалната конструкция и разположение на колелата представляваха привидно объркана картина; въпреки това движенията бяха в перфектна хармония.

17. Четирите им страни. Както в случая с живите същества, нямаше въртене около оста, но движението беше възможно и се осъществяваше във всички посоки. Освен това нямаше промяна в относителното положение на живите същества и колелата в движение.

18. Пръстени. Тоест, джантите на колелата.

Пълно с очи. Това означава, че видението не е било свързано само с физически сили, но със сили, възплъщаващи интелигентността.

19. Минаха покрай тях. В стихове 19–21 има известно повторение, но и разнообразие в изразяването. Описанието подчертава перфектната координация на движенията на живите същества и колелата. Няма независимо действие, нито от страна на колелата, нито от страна на живите същества.

Според РК 535, 536 и 5Т 751–754 колелата, толкова сложно подредени по своята конструкция, представляват човешките дела и събитията от историята в цялата им игра и контраигра. Това, което за неопитния наблюдател изглежда като безнадеждно объркване,

Проявлението на случайността, резултат от човешката амбиция и каприз, е представено тук като хармоничен модел, изкован и ръководен от безкрайна ръка към предварително определени цели. За коментар върху Божията ръка в историята вижте Дан. 4:17.

22. Небесен свод. Евр. *rakia*, буквално „простория“ (виж върху Бит. 1:6; Пс. 19:1).

отнася се до простора над живите същества.

Кристал. Евр. *qegach*, буквално „лед“. Във всички останали случаи думата се превежда или като „лед“, или като „скреж“ (Бит. 31:40; Йов 6:16; 37:10; 38:29; Йер. 36:30). Картината е една от великолепните зрелища, може би слабо наподобяваща сутрешното слънце, падащо върху вечните снегове на някой висок планински връх.

23. Крилата им бяха прави. Пророкът се опитва да представи всяка част от видението в правилната ѝ връзка с останалите части. Две от крилата на всяко същество бяха прави, тоест, протегнати към небесния свод, не непременно за да го поддържат, както някои предполагат. Другите две крила бяха сгънати благоговейно върху телата на живите същества.

24. Шум. Евр. *qol*, често срещана дума в Стария завет; също често превеждана като „звук“ или „глас“. Контекстът трябва да определи кое значение най-добре подхожда на всеки конкретен случай. Само в този текст думата „*qol*“ се среща пет пъти и е преведена три пъти като „шум“ и два пъти като „глас“. „Звук“ вместо „шум“ би бил за предпочитане преводът при първото ѝ срещане. Тогава фразата би гласяла „шумът на крилете им“. Такъв превод на „*qol*“ в Битие 3:8 би придал и на този пасаж по-смислен превод. Вместо да четем „чува гласа на Господа Бога да ходи“, бихме могли да прочетем „чува звука на Господа Бога да ходи“.

Звукът от движението на крилете, който Езекиил чува, му се струва различен от обикновените звуци, които е свикнал да чува. Той търси някакво сравнение, за да опише мелодията, която вълнува душата му. Намира частичен паралел в звука на големи води, може би на бързащ поток или бушуващ водопад. Но сравнението е неадекватно. Звукът е сложен. В допълнение към гласа на Бог, Езекиил долавя и гласа на голямо множество, сякаш голям брой същества участват в движенията на живите същества и движението на колелата.

25. От небесния свод. По-скоро „отгоре на небесния свод“. Това означава, че гласът идва от трона, който според стих 26 е бил над небесния свод. Този глас трябва да се различава от звука, чул и описан преди това.

Спуснете крилата си. Сравнете стих 24. Повторението на идеята сякаш внушава нов акт на благоговение към Величието горе. Когато гласът се чу, херувимите спряха, мощните звуци от движението им заглъхнаха и крилете им се отпуснаха неподвижно в поза на благоговейно внимание.

26. Подобие на трон. Тук е грандиозната кулминация на видението. Най-великото Славата е била запазена до последно. Над кристалния небосвод се появява това, което първоначално е изглеждало на пророка като концентрация на най-богат, дълбок син цвят. Преводът на Кралския еврейски превод е обърнал словоредата на този текст. На еврейски език гласи: „като изглед на сапфирен камък, дори подобие на трон“. Сходството с камък несъмнено се е впечатлило първо. След това, когато детайлът станал по-отчетлив, пророкът забелязал формата на трон.

Появата на мъж. Във видение пророкът видя само изображение на оригинала (вижте на стих 10). Езекиил не видя самото Божествено Същество, а по-скоро

представяне на Божеството. Описвайки Съществото като човек, пророкът проявява изключителна предпазливост, използвайки комбинацията от термини „подобие, подобно на човешки вид“. „Никой човек никога не е виждал Бога“ (Йоан 1:18) и затова човешките същества не са в състояние да дадат точно описание на Неговата действителна същност. Бог се разкрива на хората във видение или реалност в различни форми: на Авраам Христос идва като пътник (Битие 18:1); на Яков, като нападател (Битие 32:24); на Исус Навин, като воин (Исус Навин 5:13). На Йоан, откровителя, във видение Той се разкрива в различни форми, включително тази на агне (Откр. 6:1; вж. Откр. 1:1–16; 14:1). Неговите „видения за Бога“ (вижте върху Езек. 1:1) дават на Езекиил необходимата увереност в истинността на неговото призвание и добавят необходимия авторитет към неговото послание.

Богът, който управлява в небесата, не е отсъстващ Господ. Езекиил видя небесния свод и тронът директно над главите на живите същества. Те, от своя страна, бяха разположени до всяко от колелата, които, когато бяха в покой, докосваха земята. Каква утеха е да знаем, че Този, Който седи над херувимите, е на власт, че Той все още пази Своя народ и че всяка земна сила, която се стреми да се въздигне срещу небесния Бог, ще бъде покорена и Бог ще бъде всичко във всички!

27. Амбър. Евр. хашмал. Чрез различни повторения пророкът се опитва да опише изключителната яркост и слава на сцената. И все пак, гледката е само бледо копие на оригинала; защото Вечният Отец обитава „в светлината, до която никой човек не може да се доближи, Когато никой човек не е виждал, нито може да види“ (1 Тим. 6:16).

28. Лъкът. Езекиил вероятно си е спомнил за благодатното обещание в Бит. 9:13. Колкото обезкуражаваща и предвещаваща бедствие националната перспектива се представи на пророка, той знаеше, че Божиите мисли към Неговия народ са мисли за мир, а не за зло. Така величественото представяне на Божията слава беше завършено. Смазан от небесния блясък на сцената, Езекиил падна по лице, но глас му заповяда да стане и да чуе словото Господне.

Дъгата, обгръщаща Божия трон, е нашата увереност в Неговата вечна любов. тронът, осеян с дъгата на обещанието, [е] праведността на Христос. ... Дъгата, обграждаща трона, представлява обединената сила на милостта и справедливостта“ (EGW RH 13 декември 1892 г.). Това е „знак на Божията милост към покаялия се грешник“ (PP 107).

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1–28 Ед 177, 178; РК 535, 536; ТМ 213; 5Т 751–754; 9Т 259, 260

1 Изд. 177; П.К. 448, 535; 5С. 751

3–10 FE 395

4, 5 Изд. 177; РК 535; 5Т 751

11 ПП 348

13 5Т 751

14 ГК 512

15–21 Ев 93; МЛ 39; 9С 259

16, 26 Изд. 177; РК 535; 5Т 751

28 ПП 107; 5Т 751

ГЛАВА 2

1 Поръчението на Езекиил. 6 Неговите наставления. 9 Свитъкът на тежкото му пророчество.

1. Син човешки. Евр. бен-адам. Това е обичайната форма на обръщение на Бог към Езекиил. Формата се среща 93 пъти в цялата книга. Даниил е единственият друг пророк, наречен така, но титлата се появява в книгата му само веднъж. В еврейския език има няколко думи за човек: (1) 'иш, която се отнася до човека като мъж или съпруг; (2) 'енош, което е по-общ термин, рядко използван в единствено число, по-често събирателен за целия човешки род. Изглежда, че той обхваща човека в неговата крехкост, болест и смъртност. Исус, който прие върху Себе Си не природата на ангели, а на човешкия род, след като четири хиляди години грях бяха оставили своя отпечатък на дегенерация, е пророчески определен като „Син на 'енаш“ (Дан. 7:13; 'енаш е арамейската форма на 'енош); (3) 'адам, която описва човека в общ смисъл. Бог каза: „Нека направим 'адам по Наш образ“ (Битие 1:26). Нашата английска дума „човечество“ в много случаи подходящо превежда 'адам; (4) гебер, което описва човека в младежката му сила.

Езекиил, наричан „син човешки“ (бен-'адам), е напомнен за факта, че е член на човешката раса. Именно чрез човешки канали Бог е възнамерявал да предаде посланието Си за спасение на загиващите души. Той е можел да използва и други средства. Ангели можеха да бъдат назначени за Негови посланици. Чуваем глас от небето можеше да бъде евангелието. Но Бог желаше да направи човека участник в радостите на безкористното служение на другите и затова му повери „словото на помирението“.

(2 Кор. 5:19). Никой „човешки син“ не може да се откаже от тази задача. Душите се печелят или губят от начина, по който той се отнася към тази отговорност. Следователно, да бъдеш наричан „човешки син“ е призив за лично или обществено служение с пламенна страст към ближните си.

Изправи се на нозете си. Видението за Божията слава беше повалило Езекиил. В подобно проявление на Божията сила, Даниил заяви: „Не остана в мен сила; защото красотата ми се обърна в мен в тление и не запазих сила.“

(Дан. 10:8). В призива за божествено служение тези пророци първо бяха доведени до това да почувстват собствената си слабост. След това божествена сила дойде и ги активира, възстановявайки им физическите сили и им давайки възможност да приемат небесното общуване.

2. Влезе в мен. Пророчеството е един от даровете на Духа (1 Кор. 12:28). Призоваването за пророчески сан не е по личен избор, а по божествено назначение (виж Числа 12:6; 1 Кор. 12:28). Приемането на Светия Дух, който дава пророческа способност, е доказателство за истинското призвание. Всяко твърдение за дарбата, освен това необходимо условие, е невярно. Когато Езекиил получи призива си, Духът влезе в него, поставяйки го в състояние, което на пророчески език се нарича „в Духа“ (виж Откр. 1:10; 4:2). Докато пророкът е „в Духа“, може да изглежда, че той предприема пътувания до далечни места, въпреки че в действителност не е помръднал и крачка. Описвайки видението си за третото небе, Павел призна неспособността си да различи видението си от реалността. „Дали в тялото, не зная; или вън от тялото, не зная: Бог знае“ (2 Кор. 12:2).

3. Деца на Израел. Тук започва поръчението към Езекиил. По същество, неговото послание беше за изгнаниците на Юда, но в по-широкия си обхват обхващаше десетте племена, които повече от 100 години по-рано бяха отведени в плен от асирийците. Променливата съдба беше дала на Вавилон и Мидия териториите на Асирия, така че когато вавилонският плен погълна остатъка от Юда, 12-те племена в известен смисъл бяха обединени отново, като всички сега бяха под чуждо иго (виж Йер. 50:17, 18, 33).

Бунтовен народ. Буквално „бунтовни народи“. Думата, преведена като „народ“, е тази, която често се превежда като „езичник“. Израел е паднал толкова ниско в умишленото си отстъпление от Бога, че той, който е трябвало да бъде царският народ, царството на свещениците (виж Изх. 19:6), сега е наричан с пренебрежителното название „езичник“ и то с допълнителния епитет „бунтовен“. На пророка е напомнено още, че отстъпничеството на Израел е отдавнашно.

4. Нахален. Буквално „коравосърдечен“, което означава „упорит“, „инатлив“. Терминът „коравосърдечен“ допълнително подчертава ината на природата. Господ рисува мрачна картина на покварата на Израел. Картината не беше преувеличена, както скоро щеше да открие пророкът.

Така казва Господ Бог. Заповедта към Езекиил е божественото поръчение към всеки учител на Словото, на всеки тълкувател на святата истина. Божието Слово не бива да се смесва с човешки мнения. Частните теории са погрешни. Що се отнася до божествените въпроси, само онези неща, които Бог е разкрил, могат да бъдат окончателно известни като факти. Всичко останало е човешко мнение. С всеки вятър на доктрина и всякакъв вид тълкуване, хората се нуждаят от уверението на послание, подкрепено от „Така казва Господ Бог“.

Такова изявление е гласът на властта. Езекиил се нуждаеше от такова разрешение. Гибелта на Юда беше предстояща. Неговото послание дойде, носещо пълномощията на най-висшата власт.

5. Въздържайте се. Тоест, пренебрегвайте да се вслушате. Сравнете същата формула в стих 7; гл. 3:11; вж. гл. 3:27. Невниманието не трябва да се приписва на акт на предопределение. Божият план за спасение обхваща всички: „Божията благодат, която донася спасение, се яви на всички човеци“ (Тит 2:11); Бог „не иска да погинат някои“ (2 Петрово 3:9). На всички е даден адекватен шанс за спасение. Исус е светлината, „която осветява всеки човек, който идва на света“ (Йоан 1:9). Всички възможни влияния, съвместими със свободния избор и въпросите на великата борба, са насочени към хората, за да ги накарат да приемат предложеното изкупление. Но хората трябва да решат дали ще чуят или ще се въздържат. Непокорните са без извинение. Бог ще може да каже за всяка душа, която в крайна сметка е изгубена: „Какво можеше да се направи повече... което аз не съм направил?“ (Исаия

5:4). Така хората се самоунищожават, като отказват да приемат спасението на Христос (виж 5Т 120). Като кулминационно събитие във великата борба, историята на света ще бъде изобразена в панорамна гледка, разкривайки на всяка душа нейната връзка с проблемите на великия конфликт. В резултат на това всички ще признаят Божията справедливост и адекватността на благодатта, която им е предложена (Рим. 14:10, 11; Откр. 15:3; вж. ГК 666–671).

И все пак ще узнаем. Най-голямото доказателство, че пророкът притежава божествени пълномощия, е изпълнение на словото му. Но дори докато той предава посланието си, Светият Дух свидетелства на закоравели сърца, че посланието на Божия пратеник е от небето. На бунтовните пленници Светият Дух би изпратил убеждение, че техният упорит безбожие е неоправдан. Те биха могли открито да се подиграват на божествения пратеник, но под присмеха на презрението би се криел дълбоко вкоренен страх, че гласът, който отхвърлят, наистина е гласът на Бога. Посланията на Езекиил биха били или „смъртоносно благоухание за смърт“, или „животно благоухание за живот“ (2 Кор. 2:16).

6. Не се бойте. Противопоставянето на Езекиил ще дойде от владетели, свещеници и преструващи се пророци. Те щяха да осмиват, представят погрешно, обвиняват и заплашват пророка, но през всичко това той трябваше да избягва да се поддава на опитите им да го сплашат и на обезкуражаващите страхове, които го обгръщаха отвсякъде.

Тръни. Използва се метафорично за противопоставянето, с което пророкът ще се сблъска от тези, до които е бил изпратен.

7. Дали ще чуят. Вижте стих 5.

8. Не бъди непокорен. Имаше опасност, с такава заплашителна перспектива, Езекиил да се отдръпне от отговорността си. С това отдръпване той щеше да се отъждестви със самия бунт, който беше изпратен да изобличи. Имаше опасност той да бъде повлиян от средата си на преобладаващо отстъпничество и да загуби чувството си за изключителната греховност на греха. В атмосферата на злото общество има фина отрова.

Трудно е за човек да бъде верен сред неверниците, особено когато неверниците изповядват същите надежди и стремежи като него. Ето защо най-голямата опасност за църквата е отвътре, а не отвън. Ако онези, които са призвани да бъдат водачи, самите те са „бунтовни“, като „бунтовния дом“, тогава какво друго може да се очаква, освен широко разпространено отклонение от Бога? Историята на отстъпничеството на Израел разкрива пагубния резултат от това, което се случва, когато хората гледат на хора и се доверяват на човешки водачи, които самите те практикуват зло.

Яж това, което ти давам. Това е символично пророчество и пророкът е изял свитъка във видение, а не в действителност (вижте на стих 2). Образът е пълен с духовно значение. За да предаде на своите близки, учителят първо трябва да получи от Бога. Второ, както физическата храна, въведена в тялото, се превръща в плът, кръв и кости, така и посланието трябва да бъде прието и да стане част от посланика. Учителят не може да бъде подготвен за служба чрез повърхностно и несигурно запознаване с посланието си. Посланието трябва да потъне в дълбините на неговата природа, трябва да проникне в съществото му, трябва да навлезе във всички функции на духовния му живот. То трябва да стане неразделна част от неговите мисли и живот.

9. Беше изпратена ръка. Ръката може да е била тази на четирите живи същества. Тя представляваше посредниците, чрез които Бог предава откровения на Своите слуги пророците (виж Откр. 1:1). Самите послания произхождат от Бога; следователно пророкът е способен да заяви с убеждение: „Това е словото Господне.“

10. Написано отвътре и отвън. В древността книгите са били писани върху кожи или папируси, зашити заедно, за да образуват дълги ленти, които след това са били навивани. Обикновено тези свитъци са били писани само от едната страна. Този, който е бил предаден на Езекиил, е бил написан от двете страни, несъмнено за да обозначи изобилие от теми. Посланието не е било евангелие на мира, подобно на това, което ангелите са донесли на витлеемските пастири, когато се е родил Христос, нашият Спасител (Лука 2:13, 14). Тяхното послание е било „блага вест за голяма радост“ (Лука 2:10), а пророчество за „плач, скорбя и горко“. И все пак разкриването на заплашващото бедствие е било средство, което Бог е използвал, за да събуди закоравели от греха сърца, за да може да ги изцели с евангелския балсам. С развитието на делото на Езекиил, често е имало привилегията да смекчава своите беседи за осъждане с призови за предложена милост.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1–10TM 213 7

Ев 77; GC 459; TM 233; 5T 20, 74, 263, 691; 7T 35; 8T 61, 69; 9T 227 ГЛАВА 3

1 Езекиил изяжда свитъка. 4 Бог го насърчава. 15 Бог му показва закона на пророчеството.

22 Бог затваря и отваря устата на пророка.

1. Изяжете този свитък. Може би леко колебание от страна на Езекиил е наложило повторение на заповедта (вижте гл. 2:8). Но целта на урока е изисквала драматична илюстрация. Не е било работа на пророка да избира собственото си послание. Неговата храна трябва да бъде да прави

волята на Този, Който Го е изпратил, и да провъзгласи Неговото послание (виж Йоан 4:34). Вдъхновението е нещо повече от субективно пречистване и стимулиране на умствените сили. Съществува външно, обективно предаване на факти.

Урокът е и за изучаващия Словото. Той трябва да приеме Библията такава, каквато му е изпратена. Хората не създават божествената истина. Тя се открива от Библията. Посланието трябва да бъде лично усвоено, вътрешно усвоено. Истините трябва да станат част от живота и характера. Това е средството, чрез което хората стават във всеки смисъл нови създания.

3. Като мед за сладост. Колко вълнуващо беше осъзнаването за Езекиил, че е бил призван да бъде сътрудник на Бога, да бъде говорител на Йехова в избличаването на греховете на Неговия народ! Призивът за пророческа служба наистина е висока привилегия. Но опасността от самовъзвеличаване е винаги налице. Павел се страхуваше от нея (2 Кор. 12:7). Сравнете преживяването на Елън Г. Уайт (LS 71, 72). Първоначалното преживяване на сладост на Езекиил по-късно се превърна в горчивина, когато се изправи лице в лице с реалностите на задачата. Често е така с призвани за специална служба. Колко бързо ранната тръпка губи силата си, когато човек се изправи лице в лице със суровите реалности на мрачния дълг.

5. За странна реч. Изводът е, че външно задачата му би била по-лесна, отколкото ако бъде изпратен при езичниците, чийто език не разбира и за които езикът му би бил чужд. Неговата задача е била предимно към „изгубените овце от дома Израилев“ (виж Матей 15:24), не че други народи са извън обсега на спасението, а че Божията цел е била да направи Израел духовно ядро и евангелизаторска сила. Чрез избрания Си народ Той е възнамерявал да запази сред хората познанието за Своя закон и да разшири духовното Си царство. Пророците са разпознавали тази цел. Значителна част от пророчествата на Езекиил е била посветена на изброяване на съдби, които ще сполетят околните народи. Това са били умишлени призови към тези страни, разкриващи им последващата им история в случай, че откажат да приемат Божия план (виж Еремия 18:7, 8).

Вижте стр. 26–30.

6. Вслушани. Точно както направиха сириецът Нееман (Лука 4:27), сиропиникийката (Матей 15:21–28) или римският стотник (Матей 8:5–12). Могъщите дела, извършени в Хоразин и Витсаида, биха били повече от достатъчни за обръщането на Тир и Сидон или Ниневия (Матей 11:21; 12:41). Но Израел беше по-закоравял от народите около него.

През всички векове Божията цел е била да спаси колкото се може повече от човешкото семейство. „Жив съм аз, казва Господ Бог, нямам благоволение в смъртта на нечестивия“ (Езекиил 33:11). Бог „не иска да погинат някои“ (2 Петрово 3:9). Строгите осъждания на пророческите писатели трябва да се разбират по предназначение като прогнози за национални бедствия, а никога като изявления за вечна гибел върху всички индивиди, съставляващи нацията. Колкото и сериозно да е било предсказанието за национална гибел, индивидите, съставляващи нацията, все още са имали възможност за лично спасение. Така в дните на Илия са останали 7000 души, които не са се поклонили пред Ваал (3 Царе 19:18).

7. До мен. За да не се обезкуражи Езекиил от отказа на хората да слушат думите му, Господ му напомни, че те вече са отказали да Го слушат. „Слугата не е по-горен от господаря си“ (Йоан 13:16). Слугата не бива да очаква по-добро отношение от това на своя Господар. Работникът за души остро усеща отказа на хората. Нека помни по-трогателното разочарование от своя Господар, който всъщност е този, който е отказан в лицето на Своя слуга. Вярно е, че слугата може да преразгледа усилията си, за да види

Дали поради някакъв недостатък в представянето е била отказана милостта. Но мнозина отхвърлиха Самия Господ на славата и трябва ли Неговите слуги да се чувстват по-висши от своя Господар?

Целият дом Израилев. Този израз трябва да се тълкува като „всички израилтяни като цяло“, защото по това време е имало светии като Еремия и Даниил, и без съмнение много други, които като отделни личности са запазили своята почитеност пред Бога.

8. Силен. Коренът на думата за „силен“ е коренът и на първата половина на името Езекиил (виж стр. 567) и вероятно се използва по отношение на него. Пророкът може да се е позовавал на собствената си слабост в контраст с упоритостта на закоравелите грешници. Тук е обещанието, че колкото и корави да са израилтяните, пророкът ще бъде направен корави от тях и ще надделее над тях. Това обещание не предполага никаква принуда, за да се осигури приемането на това послание. Под Божието управление приемането винаги е доброволно. акт.

9. Адамант. Евр. шамир, „камък с голяма твърдост“. Някои експерти смятат, че шмиргел Шамир е преведен като „диамант“ в Йер. 17:1. Диамантът обаче е бил непознат по това време.

10. Всички мои думи. Не трябва да има отказ да се приеме и обяви цялото Божият съвет (виж стих 11).

В сърцето ти. Тези думи обясняват видението за ядене от стих 1. Привидната инверсия на процеса на приемане в последната част на този стих, първо сърцето, а по-късно ушите, е илюстрация на един вид транспозиция, необичайна в еврейския език.

11. За пленниците. По-рано (ст. 4; вж. гл. 2:3) на Езекиил е било казано, че мисията му е към дома Израилев. Сега поръчението е специализирано „към онези от пленниците“. По време на призива, 593/592 г. пр.н.е. (вижте гл. 1:2), и в продължение на няколко години след това, пленниците съставлявали само малка част от еврейския народ. След падането на Йерусалим през 586 г. пр.н.е. пленниците представлявали масата от народа. Посланието на Езекиил било към пленниците, това на Еремия – към остатъка от Юда, а това на Даниил – към двора на Вавилон, с изключение на онази част от книгата му, която била запечатана до времето на края (Дан. 12:4; ВБ 356). По този начин, въпреки че тримата мъже били съвременници, имало разделение на сферите им на отговорност. Вижте стр. 569.

12. Вдигна ме. Първоначалната фаза от посвещаването на пророка в пророчески сан сега приключва. В дух Езекиил е отстранен от сцената на трона, живите същества и колелата. Докато си тръгва, той чува зад себе си звука на голям „трясък“ (LXX, „земетресение“). Звукът е разбираем. Това е приписване на хвала. Няма определено споменаване на източника, но може би, както в Исаия 6 и Откровение 4, хвалата произхожда от съществата, обграждащи трона.

Преводът в RSV „и когато славата Господня се издигна от мястото си“ е получен чрез промяна на еврейското *baguk*, „благословен“, на *berum*, буквално „докато се издигаше“. Промяната не е подкрепена от древните преводи.

14. Жегга. Евр. хема, често превеждано като „гняв“ (Числа 25:11; и др.); или „ярост“ (Бит. 27:44; и др.); три пъти преведено като „горещо негодувание“ (Втор. 9:19; Пс. 6:1; 38:1). Божият призив, който е бил толкова сладък за Езекиил (Езекиил 3:3), сега, при изпълнението си, се е превърнал в горчивина. Гневът на Езекиил може би е бил отчасти заради греховете на неговия народ; но освен това, разкритието за безнадеждността и трудността на задачата, страхът от провал и може би съзнанието за неспособност несъмнено са допринесли допълнително за завладяването на

пророк с обезсърчение. Сравнете подобно преживяване в живота на Еремия (Ер. 20:8, 9; вж. Йер. 9:2).

15. Тел-абиб. Евр. Тел 'абиб, „могила зелени класове царевица“, но се смята, че името

да представлява акадското Тил абуби, „могила от бурен потоп“. Такива пясъчни могили, образувани от действието на вятъра и водата, се срещат често в околностите на Нипур (виж гл. 1:1) и се смята, че са останки от Потопа. Тел-абиб обаче не може да бъде определено локализиран.

Седем дни. Някои сравняват този седемдневен период на мълчание с време на оттегляне, както е било при други велики религиозни водачи; например с 40-те дни на Илия на планината Хорив (3 Царе 19:4–8); отстъплението на Павел в Арабия (Гал. 1:17); и оттеглянето на нашия Господ в пустинята след кръщението Му. Други предполагат, че поведението на Езекиил е резултат от изненадата му от условията, с които се е сблъскал, или от отношението, с което се е сблъскавал. Трети пък сравняват мълчанието на Езекиил с поведението на приятелите на Йов, които са седели с патриарха на земята „седем дни и седем нощи, и никой не е проговорил нито дума“ (Йов 2:13). Контекстът обаче сякаш подсказва, че Бог не е възнамерявал такова забавяне. Мълчанието може би е било причинено от огорчението и гнева на Езекиил. Поведението на пророка вероятно е било умишлено отлагане, ако не и категоричен отказ.

Божията милост чакала седем дни. Когато в края на този период нямало отговор от Езекиил, словото Господне стигнало до него като тържествено предупреждение. Спомняме си за подобно нежелание от страна на Елън Г. Уайт да разкрие на другите това, което Господ ѝ бил открил (1 Тим. 62–64).

17. Страж. Фигурата е на военен часовоя на наблюдателната кула, чиято работа е да предупреждава хората за приближаващи опасности (виж 2 Царе 18:24–27; 4 Царе 9:17–20). Думата описва особената характеристика на делото на Езекиил. Пророкът е трябвало лично да бди за душите.

18. Не го предупреждава. Когато стражът видя, че опасността идва, той трябваше да надуе тръбата. Когато Езекиил видя нечестивите да вървят безразсъдно към погибел, той трябваше да им говори, предупреждавайки ги за сигурните резултати от техния път. Тези думи могат да се тълкуват в по-широк смисъл, като се отнасят не само до физическа опасност и смърт, но и до духовна опасност, която може да донесе присъда за вечна смърт пред Божия съд. Решенията на този съд означават или вечен живот, или вечна смърт за всяка душа, която някога е живяла. Унищожението е крайната съдба на всички, които упорстват в прегрешенията си.

Стражът е натоварен с отговорността да предупреждава хората за тази неизбежна гибел.

Неговият провал може да доведе до загуба на души.

Често се повдига въпросът: „Справедливо ли е Бог да позволи спасението на една душа да зависи от това дали друг човек изпълнява задължението си да предупреждава или не?“ Отговорът е, че Бог е справедлив, но грехът е изключително несправедлив. Бог работи за спасението на хората по начин, съответстващ на Неговия характер и по отношение на въпросите на великата борба. Той не използва принуда. Това поставя ограничение върху това, което Той може да направи директно за спасението на една душа. И все пак, когато други сътрудничат с Бога в Неговите усилия да спаси тази душа, веднага се наблюдава увеличение на влиянията, действащи върху индивида, и по-голяма вероятност той да приеме божествения план за себе си.

Това съображение е в основата на мисионерските начинания в чужбина. Нека разгледаме един остров, недокоснат от християнското влияние. Бог, Който чрез Исус „осветява всеки човек, който идва на света“ (Йоан 1:9), прави всичко възможно, за да спаси всеки негов жител. Всяко по-голямо усилие би било обвинено от противника като принуда. С пристигането обаче

На мисионера възможностите стават много по-големи. В резултат на това много повече хора се спасяват. Така обвинението в несправедливост, вместо да бъде насочено към Бога, трябва да бъде насочено към нас. Ние сме тези, които сме били неверни стражи, и нашите собствени души ще бъдат изгубени, освен ако искреното покаяние не премахне вината.

19. Избави душата ти. Отговорността на стража приключва, когато предупреждението е дадено адекватно. Стражът обаче може да попита: „Предупреждението дадено ли е с възможно най-голяма ефективност и продължи ли достатъчно дълго време?“

Предупрежденията са оставени свободни да избират дали да чуят или да...
ще се въздържи. Всяка изгубена душа ще бъде в такова състояние по свой собствен избор. Никаква вина не може да бъде поставена върху Бог, който е осигурил адекватна възможност на всички.

Хората живеят или умират според собствения си личен избор. Езекиил набляга на личната отговорност, а не на националната. Отделните израилтяни не трябваше да се смятат за изгубени, защото народът им понасяше наказание. От друга страна, те не трябваше да приемат, че покаянието ще бъде ненужно за тях поотделно, защото имат Авраам за баща (Матей 3:9).

20. Спънка. Целта на спънката е да спре грешника в неговия низходящ път и да го накара да осъзнае опасността си. Когато грешниците бъдат прекъснати по този начин, е необходим гласът на стража. Предупреждението в подходящия момент може да ги накара да се отвърнат от злия си път. Неизказването на предупреждението може да доведе до това те да се втурнат стремглаво към унищожение; следователно кръвта им ще бъде поискана от ръката на стража. Отново се вижда колко много Бог зависи от сътрудничеството на човешките същества в Неговото дело на спасение (вижте на стих 18).

И неговата праведност. Буквално „и неговата праведност“, тоест праведни дела. Тук няма подкрепа за широко разпространеното вярване, че човекът, който е наистина и истински праведен, не може да отпадне, така че в крайна сметка да бъде изгубен. Само онези, които устоят докрай, ще бъдат спасени (Матей 24:13).

Да не се запомнят. В Божия план наградите не се изчисляват въз основа на праведни дела минус грехове или обратното. В случая с праведния човек, който устои докрай, целият запис на вината се заличава и наградата му се определя въз основа на добрите му дела; грешникът, от друга страна, установява, че нито едно от праведните му дела не се взема предвид, когато се определя наказанието му (виж гл. 18). Това обяснява защо, когато греховете се простят, няма незабавно заличаване. Записът се запазва до времето на съда, защото ако праведният човек падне и бъде изгубен, всичките му беззакония, независимо дали са простени или не по някое време, се вземат предвид при изчисляването на окончателната му награда (виж COL 251).

22. Ръката Господня. Това, което Езекиил беше чул, очевидно го изпълни с непреодолимо и смазващо чувство за отговорност.

23. Слава Господня. Впечатляващото видение, което Езекиил беше видял (гл. 1), се върна към него. Грандиозното проявление на Божията слава, което го беше вдъхновило да приеме мисията си, сега несъмнено го изпълваше с нова увереност. Той прие укора за мълчанието си. Оттогава нататък Езекиил се явява като смирен и послушен слуга.

24. Затвори се. Вероятно, за да може да има време за медитация преди да започне работата си.

25. Окови. Вероятно не е действително лишаване от свобода; поне няма сведения за това в никоя част на книгата. Ако се имат предвид фигуративни окови, те може да се отнасят до упорития отказ на

хората да чуят, което прави практически невъзможно за Езекиил да изрече пророчествата си. По този начин той би бил сякаш е вързан.

26. Езикът ти се лепи. Както при Захария (Лука 1:22), който не повярва на думите на ангела, тук сякаш има укор за отказа на Езекиил да говори, когато му беше заповядано. И все пак Господ използва преживяването за добро. Невротата на пророка и способността да говори само когато Господ отвори устата си беше допълнителен знак за този бунтовен дом, че думите наистина са думи на Господа.

27. Нека чуе. Сравнете думите на Исус в Матей 11:15 и 13:9. LXX превежда втория израз „Нека непокорният бъде непокорен“, което намира отзвук в Откр. 22:11.

Бунтовен дом. В по-ранни времена Бог беше наричал Израел „коравовратен народ“ (Исх. 32:9). Същият дух, който доведе до 40-те години скитане в пустинята, сега беше направил Пленството неизбежно.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1–27TM 214

7 GK 459

17 CT 165; GW 207; RC 55; 1T 469; 2T 708; 5T 234; 8T 304

17–191T 313

18 6T 286

19 2T 53

21 1T 313

ГЛАВА 4

1 Под образа на обсада е показано времето от престъплението на Йеровоам до пленничеството.

9 Чрез осигуряването на обсадата е показана суровостта на глада.

1. Вземи себе си. Сред изследователите на пророчествата е спорен въпрос дали странните събития в тази глава са видими и външни действия или просто ярки представяния, видени от пророка във видение, които по-късно ще бъдат разказани на народа. Сред изброените причини да се вярва, че тези събития са се разиграли видимо пред очите на народа, са следните: (1) те е трябвало да бъдат знак за дома Израилев (ст. 3); (2) имаше подобни инциденти в преживяванията на други пророци, когато действията очевидно бяха външни – железните рогове на Седекия (3 Царе 22:11); ходенето на Исая „гол и бос“ в продължение на три години (вижте върху Исая 20:3); дървените хомоти на Еремия (Ер. 27:2); и бракът на Осия с блудницата (Осия 1:3). Изнасянето на вещите на Езекиил пред очите на народа и прокопаването на стената (Ез. 12:2–7) е очевидно видимо действие, предвещаващо предстоящата обсада. Такива графични представяния несъмнено са били предназначени да привлекат вниманието, защото образите за окото обикновено правят по-дълбоко впечатление върху ума, отколкото думите. Подобни изобразителни средства се използват и днес в практикуването на тайнствата. Целта е божествените истини да се отпечата по-ярко.

Плочка. Или „тухла“, както е преведено еврейското *lebenah* другаде (Бит. 11:3; Исх. 1:14; и др.). Тухлите са били използвани в древността за надписи и са открити много такива образци.

2. Обсада. Пленниците се надяваха, че Йерусалим е претърпял последната си обсада. Насърчени от лъжепророци, те очаквали скоро да се завърнат в родната си земя. Ако приемат предсказанието на Езекиил за нова обсада, това ще разруши техните заветни надежди. Въпреки това, гибелта върху любимия им град беше неизбежна. Предстоящите съдби

бяха изобразявани пред хората в значителни символи, които говореха с по-голяма сила и ефикасност от думите.

Форт. Евр. *dayeq*, събирателно съществително, обозначаващо обсадни съоръжения, вероятно тук от типа да надхвърлят стените на обсаденото място и по този начин да дадат възможност на обсаждащите да достигнат защитниците със стрелите си, както и да осигурят наблюдателен пункт.

Хълм. Това е бил изкуствено създаден хълм, който да позволява на обсаждащите да се изкачат по стените.

Таранни. Това бяха тежки греди с железни глави, окачени хоризонтално от въжета от кули или подвижни рамки. Тези греди са били силно забивани в стените. Такива машини се появяват често в асирийските барелефи и изглежда са били широко използвани по това време.

3. Железен тиган. Евр. *махават*, вид плоска чиния, често срещан кухненски прибор на Изток (виж Лев. 2:5). Тиганът може да е бил част от обзавеждането на собствения дом на пророка. Той е бил използван за представяне на щит или защитна стена, издигната от врага, откъдето са изстрелвали снарядите си. Желязото вероятно е символизирило неуязвимостта на вражеските линии.

Знамение. Фактът, че тези драматични действия е трябвало да представляват „знамение“, дава силна подкрепа на мнението, че тази глава говори за буквални събития (вижте стих 1). За думата „знамение“ вижте Исая 7:14.

4. Лева страна. Позата вероятно е във връзка с факта, че Самария се е намирала на север от Йерусалим, тоест отляво, както при човек, обърнат на изток. Не е необходимо да се прави заключение, че Езекиил е лежал непрекъснато 24 часа в денонощието през посочения тук дълъг период. Вероятно само определена част от деня е била посветена на тази форма на символично проповядване.

Дом Израилев. Тук се използва в ограничен смисъл, отнасящ се до десетте племена.

Да понесе беззаконието им. Съществуват различни мнения относно това дали Езекиил е бил призван да символизира греха на Израел или неговото наказание. Възможно е и двете идеи да са били замесени. Подобно на другите древни пророци, Езекиил е трябвало да смекчи своите послания за гибел с предложения за евангелски балсам. Въпреки това грехът не можел да бъде пренебрегнат. Той трябвало да бъде изкупен. Актът на Езекиил да понесе беззаконието на Израел може би е бил показателен за факта, че Бог е бил готов да прости греха на народа и дори сега, със закъснение, да изпълни Своята цел чрез тях.

5. Триста и деветдесет дни. Изложени са много тълкувания на този период от време. Има хора, които предпочитат тълкуването на LXX, което определя 150 дни за носене на беззаконията на Израел и 40 дни за тези на Юда, и сумирането на двата дни прави 190 дни. Това мнение не е без трудности, тъй като 150-те дни не представляват годините на пленничество на десетте племена, които са били отведени в плен през 723/722 г. пр.н.е.

Ако приемем цифрата от еврейската Библия, трябва да считаме 390-те години за период на отстъплението на Израел. Периодът започва с отделянето на Йеровоам и десетте племена от Юдея. Това отделяне бележи началото на греха на Израел. След като се оттегли от божествено назначената монархия, северното царство страда под дълга редица от зли владетели; нито един от техните царе не е бил богобоязлив човек.

Но тук отново се сблъскваме с трудност. Според хронологията на царете, приета за този коментар (виж том II, стр. 140–144), отделянето на десетте племена е станало през 931 г. пр.н.е. (виж том II, стр. 77). Оттук до видението на Езекиил през 593/592 г. са изминали само около 339 години, до падането на Йерусалим – само 345 години, а до завръщането от плен – 395 години. Чрез вече остарелия метод за помирение на Юда и Израел

синхронизми, като се приемат междуцарствия, 390 години до Езекиил преди са били изчислявани от по-ранна дата за отделянето на десетте племена.

Спецификациите на символичния период обаче не са достатъчно точно посочени, за да се използва този синхронизъм като основа за хронология.

6. Четиридесет дни. По същата аналогия, както е обсъдено в стих 5, 40-те години биха представлявали годините на греха на Юда. За разлика от Израел, Юда остана верен на назначените от нея владетели от дома на Давид. Но все повече жителите на Юда също бяха потънали в идолопоклонство и въпреки че в царството на Юда имаше няколко благочестиви царе, които се стремяха да спрат надигащата се вълна от зло, пътят на нацията прогресивно надолу. Една от последните големи възможности за реформа дойде при цар Йосия, който през 8-ата година от царуването си (2 Лет. 34:3) „започна да търси Бога на баща си Давид“. Това беше благороден опит, но що се отнася до хората, това беше само повърхностно дело. По-късно им беше казано, че са отишли твърде далеч, за да отменят заплашените наказания (2 Лет. 34:23–25). Ако считаме осмата година на Йосия, 633/632 г. пр.н.е., за начало на периода на особена вина на Юдея, тогава от тази дата до първото послание до Езекиил през 593/592 г. пр.н.е. (вижте върху Езекиил 4:5) са изминали точно 40 години.

Сред другите опити за прилагане на тези времеви периоди може да се спомене този, който добавя 390 и 40, за да се получат 430 дни, който след това се сравнява с Изх. 12:40, където 430 години са дадени като годините на странстване на израилтяните. Но подобно сходство изглежда напълно безсмислено. Една напълно фантастична вариация свързва 390-те дни с 40-те удара от Втор. 25:3, редуцирани от еврейските учители до „четиридесет удара без един“ (2 Кор. 11:24). Така 39 били разпределени на всяко от 10-те племена, оставяйки 40 отделно за Юда.

Всеки ден за една година. Буквално „ден за годината, ден за годината“. Този израз може да се сравни с подобно твърдение в Числа 14:34: „Според броя на дните, в които изследвахте земята, четиридесет дни, всеки ден за една година, ще носите беззаконията си четиридесет години.“ В тези твърдения се намират първите намеци за пророческия мащаб, който по-късно ще играе толкова важна роля в тълкуването на великите времеви пророчества, като „времето и времена и разделянето на времената“ (Дан. 7:25) и „двете хиляди и триста дни“ (Дан. 8:14).

7. Обърни лицето си. Израз, обозначаващ непоколебимост и упоритост на целта (виж Лев. 17:10; 20:3, 5, 6; 26:17; Езек. 15:7; 20:46). Непоколебимостта на целта е трябвало да бъде „към обсадата на Йерусалим“. Това е трябвало да се направи през периодите, в които пророкът е от двете страни, носейки образно беззаконието както на Израел, така и на Юда. Комбинацията от тези действия може да се разбере най-добре в светлината на Божиите цели по това време, разкрити чрез Еремия. Чрез различни образи и символи, както и ясни пророчески изказвания, Бог заявява на остатъка, останал в Юда, че единствената им надежда за безопасност е да се поддадат на вавилонския цар. Те бяха стигнали твърде далеч в беззаконието си, за да избегнат гибелта върху Йерусалим и неговите жители. Те трябва да понесат беззаконието си. Плен щеше да бъде тяхната участ. Това беше в пълна противоположност на гордите амбиции на милитаристите. Подкрепени от лъжепророци, те предизвикателно отхвърлиха призива на Еремия и преследваха плановете си за съпротива. Самият Еремия беше заклеймен като петоколонник и предател. Съпленниците на Езекиил споделяха същата надежда. Вместо търпеливо да приемат Божия план да понесат беззаконието им и да стигнат до корена на всичките им проблеми – непокорните си сърца – те наивно се надяваха на продължаването на любимия си град и на бързото си завръщане в родната си страна.

Разкрит. Символ на готовност за действие.

8. Ограничения. Природата на тези оръжия не е разкрита, но символиката е очевидна. Ограничението символизира неумолимия характер на предсказаните събития. Нищо, което хората можеха да направят, независимо колко усърдно се преследваха, нямаше да може да предотврати опустошението на Йерусалим и пленяването на остатъка.

9. Пшеница. Редът, в който са изброени хранителните продукти, несъмнено показва недостига на храна по време на тесния период на обсадата. Пшеницата и ечемикът не биха били достатъчни, за да издържат обсадата и би трябвало да бъдат смесени с по-груби хранителни продукти.

Боб. Вижте 2 Царе 17:28.

Леща. Вижте Бит. 25:29, 34; 2 Царе 17:28.

Просо. Евр. *dochan*, дума, срещаща се само тук и точно преведена като „просо“.

Фичис. Евр. *kussemim*, съвременният лемец, *Triticum sativum*. Хлябът, съдържащ смес от лемец би била от доста неприятен вкус.

10. Месо. Евр. *máakal*, „храна [като цяло]“. Това е значението на думата „месо“ на английски от времето на KJV.

Двадесет шекели. Осем унции авоардюпоа или 227 г. (виж том I, стр. 164), доста оскъдно дажба, едва достатъчна за поддържане на живота.

11. Шеста част от хина. Един хин съдържа около 3,8 кварта или 4 литра (виж том I, стр. 167). Една шеста част би била около 1 1/3 pt. Оскъдното количество храна и вода, с което Езекиил е трябвало да се храни, е описано като твърде много за умиране, твърде малко за живот.

12. С тор. В теснотията на обсадата нямаше да останат дърва за гориво и с продължаването на обсадата дори животинският тор щеше да бъде изяден. По този начин мъжете щяха да бъдат принудени да използват за гориво изсушеното съдържание на „черните“ или тоалетните на Йерусалим.

13. Осквернен хляб. Вероятно значението е, че в плен би било невъзможно за да спазват евреите всички Моисееви заповеди, свързани с диетата.

14. О, Господи Боже! Езекиил протестира срещу божествената заповед. Подобно на Петър (Деяния 10:14), той заявява, че е бил стриктно спазващ закона. Той е чул и заповедта е смекчена. Разрешено му е да използва това, което е било често срещано гориво за готвене в тази част на света.

16. Жезълът на хляба. Вижте Езек. 5:16; 14:13; вж. Лев. 26:26; Пс. 105:16. Сега е показано приложението на пророческото предсказание. Тук условията на глад, толкова живо предадени от Езекиил, са приложени към Йерусалим.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

6 DA 233; GC 324; PK 698

ГЛАВА 5

1 Под вида коса, 5 е показано осъждането на Йерусалим заради бунта им, 12 чрез глад, меч и разпръскване.

1. Бръснарят на бръснаря. Пасажът гласи буквално: „Вземи си остър меч, бръснар на бръснарите ще го вземеш“. Очевидно идеята е, че пророкът трябва да вземе меч заради символиката му и да го използва като бръснар. Относно образа на бръснаря вижте Исая 7:20, където инструментът е използван като символ на опустошението, причинено от нахлуваща армия.

Обърнете внимание, че гл. 5 продължава пророческия разказ, започнат в гл. 4:1, без прекъсване.

На главата ти. На Езекиил е наредено да извърши забранено действие като символично представяне. За свещеника е било незаконно да обръсне главата си или брадата си (Лев. 21:5). Този път Езекиил не възразява (виж Езекиил 4:14). Той знае кога е законно да поиска изменение или отмяна на божествена заповед и кога да прояви непрекословно послушание.

Везни. Вероятно представляващи справедливостта и грижата, с които Бог се отнася към всяка душа. Всяка душа ще бъде претеглена толкова внимателно и наградите ще бъдат определени, че когато в края на века бъдат разкрити Божиите съдби, нито един глас на несъгласие няма да се чуе в цялото необятно творение. От най-малкия до най-големия, всички ще бъдат принудени да изповядат: „Праведни и истинни са Твоите пътища, Царю на светиите“ (Откр. 15:3; вижте GC 669).

2. В средата на града. Тоест, в средата на изображението, което Езекиил е направил (гл. 4:1). Третата част, която била изгорена, символизираща онези в града, които щяли да загинат от мор и глад (гл. 5:12). Третата част, която била поразена с нож (по-точно „меч“), „около него“, тоест около града, представлява онези, които щяли да паднат от меч в опитите си да избягат, като например синовете на Седекия и останалата част от царската свита (Ер. 52:10). Третата част, която е разпръсната, означава малката част от хората, които, избягвайки унищожение, щяли да бъдат разпръснати сред езичниците. Дори там мечът трябвало да ги следва (виж Ез. 5:12).

3. В полите ти. Това символизира ограничената защита, която щяха да получат останалите в земята под ръководството на Годолия (виж 4 Царе 25:22; Йеремиа 40:5, 6).

4. Сред огъня. Много от останалите щяха да загинат от насилие, което трагично се изпълни в заговора на Исмаил срещу Годолия и последвалите бедствия (Ер. 40; 41). Това беше поводът мнозина да слязат в Египет, където бяха погълнати според пророчеството на Еремия (Ер. 42:13–17). Онези, които останали в земята, претърпели по-нататъшно изгнание от Невузар-адан (Ер. 52:30), така че крайният резултат бил пълното изпразване на земята.

5. Сред народите. Тук е изложено стратегическото положение на Йерусалим, разположен тъй като се е намирал сред народите на Близкия изток и на кръстопътя на древните пътувания. Уникалното му местоположение е представлявало една от големите възможности за Израел. На юг се е намирал Египет; на североизток Асирия и Вавилон, а на север сирийците. На брега са били филистимците, а по-на север финикийците. Наблизо на изток са били моавците и амонитите, а на юг едомитите.

Бог постави Своя народ „сред народите“ и възнамеряваше той да представлява велика евангелизаторска сила, чрез която познанието за истинския Бог да се разпространи по целия свят. Неговото желание беше народът на Израел да бъде ясна демонстрация на превъзходството на истинската религия над всички фалшиви системи на поклонение. Опитът и просперитетът на Израел трябваше да бъдат показани толкова привлекателно, че всички народи да търсят Бога на Израел (виж стр. 26–30).

Урокът е за нас. Като отделни християни, Бог ни е поставил като светлина за нашите ближни. Той очаква от нас и демонстрация на огромното превъзходство и предимства на християнството. Той желае да направим религията си толкова привлекателна, че другите да я търсят.

6. Промени моите присъди в нечестие. По-добре „тя бунтовно се съпротивляваше на мен“ „съждения.“ Бунтът е умишлено действие, предварително обмислено и планирано.

Повече от народите. Това трябва да се разбира в смисъл, че израилтяните са съгрешили срещу по-голяма светлина. Бог съди хората въз основа на светлината и възможностите, които са имали или биха могли да имат, ако ги бяха потърсили. Тези, които съставляват Божията църква в настоящата епоха, имат натрупаната светлина от вековете, съсредоточена върху тях. Бог очаква от тях по-висок стандарт, отколкото от хората във всяка предишна епоха. Ако те откажат и се бунтуват, както направи Израел, вината им ще бъде пропорционално по-голяма.

7. Умножен. Еврейският глагол е с неясно значение. Според някои източници, изречението може да се преведе като „Защото вие бяхте във възторг [срещу Бога] повече от народите, които са около вас“.

Нито един от двамата не е правил това. Редица еврейски ръкописи пропускат отрицанието. По този начин значението е напълно ясно. Ако отрицанието се запази, тази част от текста може да се разбира като означаваща, че Израел не е постъпил като другите народи, защото те поне са били верни на боговете, на които са се покланяли, докато Израел се е разбунтувал срещу своя Бог.

9. Не съм го направил. Не е ясно какви са били предстоящите бедствия. в сравнение, било то с големите катастрофи от миналото, Потопът или разрушението на Содом. Вярно е, че нито едно от тях не е представлявало толкова продължителна смърт, колкото предсказаната в стих 10. Това, което изглежда ясно, е, че Израел е получил по-големи възможности и привилегии от тези, поверени на други народи. Следователно наказанието за техния грях би било пропорционално по-тежко и по-очевидно от това, което Бог е наложил или би наложил на който и да е друг народ.

10. Изяжте синовете. Моисей, а по-късно и Йеремиа, заплашили с това ужасно наказание (Лев. 26:29; Втор. 28:53; Йер. 19:9). Предсказанието се изпълнило мрачно при сирийската обсада на Самария (4 Царе 6:28, 29), при халдейската обсада на Йерусалим (Плач Йер. 4:10) и при последната обсада на града от римляните (Йосиф Флавийски войни 6:3:4). Моисей също заплашил с разпръскване „по всички ветрове“ (Втор. 28:64).

11. Жив съм аз. Тържествена клетва, срещаща се 14 пъти в Езекиил.

Оскверни светилището ми. Оскверняването е описано по-подробно в гл. 8.

Намалявам. Редица еврейски ръкописи и няколко древни превода гласят „отсечен“, „разбит на парчета“.

12. Трета част от теб. Обяснение на символичните действия от предишната част от тази глава сега започва. Огънят (ст. 2) символизира глад и мор.

13. Ще бъда утешен. Евр. *nacham*. Първоначалното значение обикновено се разбира като „да поема дъх насила“, „да се задъхвам“, „да въздишам“, „да стена“. Съответната арабска дума означава „да дишам задъхано“. Трудно ни е да си представим, че Бог намира утеха в изпълнението на такива страшни съдби. Самият Езекиил по-късно заявява: „Заклевам се в живота Си, казва Господ Иеова, нямам благоволение в смъртта на нечестивия“ (гл. 33:11). Исая говори за акта на унищожение като за „странен акт“ (Ис. 28:21). По този начин Осия представлява сърцето на Бог пред лицето на необходимото наказание: „Как да те предам, Ефреме? Как да те избавя, Израилю? Как да те направя като Адама? Как да те поставя като Севоим? Сърцето Ми се обърна в мен, разкаянието ми се разпали“ (Осия 11:8). В светлината на тези съображения изглежда по-естествено да се мисли за нахам като за означаващо въздишка на скръб или облекчение при завършване на необходимото наказание, че такъв е трябвало да бъде резултатът от програма, планирана толкова различно.

14. Прахосване. Сравни Лев. 26:31.

15. Наставление. Или „предупреждение“. Йерусалим е трябвало да бъде великият нагледен урок в Божието образование на човечеството (виж стр. 27–30). Нейното стратегическо положение я донесе на вниманието на много народи. Сега нейното бедствие, съпътстващо го неблагоприятно отражение върху истинския характер на нейната религия, също беше широко известно.

16. Глад. Стихове 16, 17 обобщават мъките на Йерусалим. Божиите наказания са другаде са представени като стрели (Второзаконие 32:23; Пс. 7:13; 64:7). Зли зверове са били наказание, заплашено срещу евреите, заедно с други опустошителни сили (Лев. 26:22; Втор. 32:24). Диви животни, като лъвови и мечки, са се умножили в земята, когато е била необитаема (виж 4 Царе 17:25). „Кръв“ несъмнено означава насилствена смърт.

ГЛАВА 6

1 Съдът на Израел за тяхното идолопоклонство. 8 Остатъкът ще бъде благословен. 11 Верните са призоваха ги да оплакват бедствията си.

1. Словото Господне. Тази фраза показва ново откровение, следващо, без съмнение, интервал на мълчание между това и предишното откровение. Пророчеството обаче е тясно свързано с обяснението на символиката на гл. 5. Интервалът не може да е бил дълъг; гл. 8 е датирана в 6-ия месец на 6-тата година, малко повече от година след началото на виденията на Езекиил. Изречението „И словото Господне дойде към мен и каза“ сякаш въвежда всяко ново откровение от Бога.

2. Наклони лицето си. Една от характерните фрази на Езекиил (виж гл. 13:17; 20:46; 21:2, 16; 25:2; 28:21; 29:2; 35:2; 38:2).

Към планините. Поетична фигура за хората, обитаващи тези планини (виж Езекиил 36:1; Михей 6:2). За разлика от обширните равнини, в които се е намирал Езекиил, Юдея е била планинска страна. Освен това планините са били центрове на идолопоклонническо поклонение (виж Втор. 12:2; 4 Царе 17:10, 11; Йер. 2:20; 3:6, 23; Осия 4:13).

3. Към реките. Реките и долините са посочени отделно, вероятно защото и те са били сцени на отвратително идолопоклонство, като например жертвоприношението на деца на Молох в долината Еном (виж Исая 57:5; Йеремиа 7:31).

Високи места. Евр. бамот. Това са били открити светилища, където хората са принасяли жертви на Йехова (вижте върху 3 Царе 3:2). Тъй като обаче ханаанците са използвали бамота като центрове на грубо идолопоклонство, поклонението на тези места е имало тенденция да унижава религията на Йехова. След основаването на Храма в Йерусалим градът се превръща в единствения легитимен център за поклонение на Йехова. С разпространението на идолопоклонството тези високи места се превръщат в центрове за най-унизителни езически обреди. Благочестиви царе като Езекия и Йосия се опитват да ги свалят (2 Лет. 31:1; 2 Лет. 34:3, 4), но идолопоклонническите наследници ги възстановяват.

4. Вашите изображения. Евр. хаманим, от корена хамам, „да се стопля“. От същия корен произлиза и хама, понякога използвано поетично за самото слънце (Сол. 6:10; Ис. 30:26). От това някои предполагат, че хаманим са били свързани с поклонението пред слънцето. Това не може да се докаже. Сега знаем, че хаманим са били олтари за кадене (виж 2 Лет. 14:5). Хаманим са били част от атрибутите на сложната система на идолопоклонство, която тук е обречена на пълно унищожение. Стихът е ехо от Лев. 26:30, където Моисей произнася същите присъди срещу евреите за техните зли дела.

Идоли. Евр. gillulim, вероятно от корена galal, „търкам“, следователно предмет, който може да се търкаля, например дънер. Някои предполагат връзка с gel, „тор“ (Йов 20:7; Езек. 4:12, 15), следователно обект на презрение. Gillulim се среща 39 пъти в Езекиил, а другаде в Стария завет само 9 пъти. По ирония на съдбата тези идоли биха били почитани вече не от живите, а от проснатите тела на техните мъртви поклонници.

6. Премахнати. Евр. machah, по-силна дума от „премахнати“. Тя означава „напълно заличени“, „унищожени“, „унищожени“. Израилтяните е трябвало да „унищожат“ идолопоклонническите светилища на ханаанците и по този начин ефективно да ги премахнат като източник на изкушение. Поради невъзможността им да се вслушат в божествената заповед, собствените им дела щяха да бъдат заличени.

7. Ще узнаете. Вместо да признават Бога и да се вслушват в Неговите откровения, Хората „се подиграваха на Божиите пратеници, презираха думите Му и злоупотребяваха с пророците Му, докато гневът на Господа се издигна против народа Му, така че нямаше изцеление“ (2 Лет. 36:16). Те отказваха да признаят истинността на божественото послание, докато не бяха грубо събудени от гибелта, заплашена от тези презирани пророци. Изпълнението на пророчеството представляваше божествения печат върху валидността на пророка и неговото дело.

В своето идолопоклонство израилтяните сравнявали Йехова с боговете на езичниците и Го смятали само за едно от многото божества, на които да се покланят. Изборът им на богове бил въз основа на това кой според тях ще им донесе най-голям просперитет (виж 2 Лет. 28:23). В борбата си с тази деморализираща философия пророците изложили две основни доказателства, за да докажат превъзходството на истинския Бог над онези, които били богове само по име: първо, творческата сила на Йехова и второ, Неговата пророческа способност (Исая 45; Йеремиа 10). Това последно доказателство е представено тук като това, което в крайна сметка ще изтласка от упоритите израилтяни изповедта, че Йехова все пак е истинският и единствен Бог. Колко много се е надявало Божието сърце, че такова признание ще дойде, докато все още има лек! Колко ненавиждал Бог да позволи на Неговите избраници да пожънат плодове на собственото си упорито неверие!

Пророчеството и неговото изпълнение са посочени другаде като причина за вяра: „И сега аз казах ви, преди да се е сбъднало, за да повярвате, когато се сбъдне“ (Йоан 14:29). Това представлява може би най-силното доказателство, че Писанията са божествени и че Бог е това, за което се е обявил. Пророчеството е аргументът, срещу който скептикът не е намерил логично опровержение. В наши дни има натрупване на пророчески доказателства. Тези, които отказват да признаят тяхната валидност и по този начин твърденията на Бога, който ги е изрекъл, накрая, подобно на древния Израел, ще бъдат принудени да признаят суверенитета на единствения истински и жив Бог.

Изразът „ще познаете“ или неговият еквивалент се среща 88 пъти в Езекиил и е ключовият елемент на книгата. Именно защото Израел не „знаеше“, беше отведен в плен (Исая 1:3; 5:13; Осия 4:6). Пленът беше образователен процес. Чрез тежки трудности Божият народ трябваше да научи това, което не беше успял да научи по време на просперитет (Жан. 28; вижте том IV, стр. 31).

8. Остатък. Лъч надежда в пророчеството за мрак, както често се появява в пророческите послания. Някои ще бъдат трогнати от трудните условия и ще признаят, че са постъпили нечестиво, и до известна степен ще се обърнат към своя Бог. Чрез този остатък Бог ще се стреми да изпълни обещанията си.

Идеята за остатък се основава на факта, че спасението е индивидуален въпрос, т.е. зависи от личен избор. Бог може да спаси от църква само онези, чийто опит отговаря на предписания стандарт. По този начин, от голямото тяло на християните в последните дни, само остатък ще „пази Божиите заповеди и ще има свидетелството за Исус Христос“ (Откр. 12:17). Не е Божието желание само малцина да бъдат спасени. Той не желае никой да погине (2 Петрово 3:9). Но свободната воля на човека трябва да избере спасението и, чрез предлаганата божествена помощ, да отговори на стандарта.

9. Защото съм счупен. Някои от версиите гласят „Счупих се“, тоест Бог разби сърцата им в опит да ги доведе до покаяние.

Очи. Тук вероятно са споменати като средство, чрез което сърцата им са били примамени към злото.

Блудство. Отстъпничеството от Бога е описано под формата на невярност към брачна връзка (вижте Йеремиа 3:20).

Отвращават се от себе си. Самооодрасата е белег на благочестива скръб, която, ако ѝ се позволи да постигне съвършено действие, води до покаяние (2 Кор. 7:10); в противен случай отвращението представлява само разкажание за последствията. Именно на такова несвято разкажание се отдаваха мнозинството от израилтяните. Въпреки това някои скърбеха по благочестив начин. Подобно на Йов, те извикаха: „Затова се гнуся от себе си и се кая в прах и пепел“ (Йов 42:6). Истинската скръб се поражда по следния начин: Бог спира човека в неговия своеволен път и му казва да се изследва в огледалото на Неговия съвършен закон. В светлината на този закон, който е славата на безгрешния Исус, душата открива, че е пропита с грех. Самовъзвеличаването изчезва. Започва силно самооодраса. Когато в това състояние грешникът повери безпомощната си душа на Исус и се уповава изцяло на божествените заслуги, покаянието му е прието.

11. Удар и печат. Два външни жеста са заповядани да предадат смесица от емоции, удивление, почуда, възмущение, недоволство, скръб, тъга и съжаление – първо към греха, който е видял, и второ към злините, които предвижда (виж Езекиил 22:13; вж. Числа. 24:10; Йов 27:23).

12. Това е далеч. Няма да има избягване от тези съдби. Всички, където и да са те биха могли да бъдат изпреварени.

13. Всеки висок хълм. По-пълна характеристика на местностите, в които хората са издигали идолски светилища (виж стих 6). Върховете на хълмовете са били любими места за издигане на светилища.

14. Диблат. Това място не може да бъде определено. Името не се появява другаде в Библията. Алмон-диблатаим, двойна форма, се споменава в Числа 33:46, 47; и Бет-диблатаим в Йеремиа 48:22. Тези два града, може би идентични, са били в Моав, вероятно за да бъдат отъждествени със съвременния Хирбет Делеилат еш-Шеркие на платото на източната граница, отвъд което се простира голямата пустиня, която се простира на изток. Друга възможност е Диблат да се чете като „Рибла“, като „r“ в еврейския език е било сбъркано с „d“, тъй като двете букви са много сходни. Рибла е на около 83,2 км югозападно от Емат. Градът е бил използван от египетските и вавилонски царе като база за военни операции в Сирия (4 Царе 23:33; 25:5, 6). Алтернативен превод на пасажа е „от пустинята към Рибла“, израз, аналогичен на „от Дан до Вирсавее“. По този начин целият регион от пустинята на юг до Рибла на север би се превърнал в пустиня.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

ГЛАВА 7

1 Окончателното запусъние на Израел. 16 Жалкото покаяние на онези, които се спасяват. 20 Враговете оскверняват светилището поради мерзостите на израилтяните. 23 Под образа на верига е показано тяхното нещастно пленничество.

1. Словото Господне. Повторението на тази фраза (вижте на гл. 6:1) подсказва, че Имаше още един период на мълчание, последван от ново пророческо послание. Темата на тази глава се занимава с близостта и пълнотата на предсказанията по-рано съдби. Главата е по-поетична от предходните послания и може да се сравни с песен на оплакване.

2. Край. Повторението на този израз несъмнено е за акцент (виж ст. 6; вж. гл. 12:21–28). Това е основната бележка на гл. 7.

Четири ъгъла. Буквално „четири крила“. Изразът е подобен на нашия „север, юг, изток и запад“ (виж Исаия 11:12; Откровение 7:1). Тук е предсказан краят на Израел като нация.

3. Ще те съди. Стихове 3 и 4 се повтарят почти точно в стихове 8 и 9. Тези пасажки представляват вид рефрен в песента на оплакванията, който придава по-голяма сила на обвиненията.

Според твоите пътища. Сравни Откр. 22:12. Някои психолози твърдят, че Човекът не е отговорен за действията си. Те твърдят, че е жертва на нарушения на жлезите, или на нестабилна нервна система, или на лоша околна среда. Религията на Библията утвърждава и показва, че силата на евангелието е по-голяма от всяка наследствена и култивирана склонност към зло.

4. Нито пък ще имам съжаление. Тоест, Бог няма да позволи съжалението Си, което е неразделна част от атрибут на Неговия характер, за да предотврати наказанието. Тук думата за „съжаление“ вече не се отнася до чувството на съжаление, а до това, което човек би направил, ако изпитва съжаление. Друг интересен пример за такъв обрат в значението е еврейската дума *raḥam*, която означава основно „да навестя“. Тя също така приема значението на това, което човек прави в резултат на посещението и затова често се превежда като „да накажа“ (Исаия 13:11; Йеремиа 21:14).

5. Единствено зло. Буквално „едно зло“, може би в смисъл на „уникално зло“ или „крайно зло“, едно завършено само по себе си, което не изисква повторение. Много еврейски ръкописи, както и Таргумите (арамейски перифрази на еврейските писания), чрез промяна на една буква предават пасажа като „зло след зло“. „Зло“ (евр. *ra'ah*) означава не само морално зло, но и „бедствие“ и „катастрофа“. Последните значения се отнасят и за този текст. Бедствие след бедствие е трябвало да сполети Юдея.

6. Бди. Евр. *qûṣ*, „събуждам се“. Думата е преведена по този начин в почти всяко друго срещане (виж Пс. 3:5; 73:20; Дан. 12:2; и др.). Изречението може да се преведе като „събужда се против теб“. В еврейския език има игра на думи, която не може да бъде възпроизведена на английски, като думата за „край“ (*qes*) има почти същия звук като глагола за „бди“ (*qûṣ*). Предсказаната гибел се надига, за да изпълни задачата си за унищожение.

7. Утро. Евр. *shefira*, чието значение тук е неясно. Среща се само тук, в стих 10, и в Исаия 28:5, където е преведено като „венец“. Коренът, от който може да произлиза, означава „да сплитам“, „да вплитам“. Преводът „гибел“ (RSV) е предполагаем опит за метафоричното значение.

Звучи отново. Евр. „хед“, дума, срещаща се само тук в Стария завет. „Хед“ би трябвало вероятно се чете „хедад“, вик на радост от онези, които пресоват грозде (виж Йер. 25:30; 51:14). На негово място би бил дисонансният и ужасяващ шум от битка и война.

8. Аз ще те съдя. Стихове 8, 9 до голяма степен повтарят стихове 3, 4. Последното изречение е по-категорично: „Ще познаете, че Аз съм Господ, Който поражая.“

10. Пръчката разцъфна. Еврейските тълкуватели обикновено разбират, че пръчката се отнася до халдейския завоевател, като пръчка на Господния гняв. Като издънка, силата му нарастваше, давайки признаци на енергична жизненост, бързо приемайки форма, която би позволила на завоевателя да нанесе силен удар. Преводът „несправедливост“ (RSV) изглежда е опит да се придаде метафорично значение на „пръчка“, като по този начин се осигури по-добър паралел с абстрактното съществително „гордост“. „Гордост“ може да се приложи и към халдейците или към Израел като нанасящ собствено наказание чрез своята надменност.

11. Насилието се надига. Литературната конструкция показва, че писателят е бил дълбоко афектиран, защото говори с кратки, конкретни изявления и пропуска някои от глаголите, чийто стил прави смисъла донякъде съмнителен. Буквално преведен, пасажът гласи: „Насилието се издигна в жезъл на нечестие, не от тях, не от тяхното множество и не от [?; значението на еврейската дума е несигурно], а не плач [LXX, „украшение“, „красота“] в тях.“ „Плач“ е еврейското тълкуване на еврейската дума Ной. Може би ако някой беше присъствал и беше чул ритъма на гласа му и беше видял жестовите и изражението на лицето му, значението щеше да е ясно. Ако „плач“ е правилното тълкуване, смисълът би бил, че обичайните погребални ритуали биха били пренебрегнати. Ако значението е „красота“, тогава пасажът подчертава факта, че всяка привлекателност или превъзходство биха били погълнати.

12. Купувачът да не се радва. Важна характеристика на израилтянската дейност е била купуването и продажбата на земя. Според закона (Лев. 25:14–16) владението в никакъв случай не е трябвало да се простира след юбилейната година, в която цялата земя е трябвало да се върне на собственика си чрез наследство. Продажбата на недвижими имоти на ниски цени естествено би накарала купувача да се радва. От друга страна, хората обикновено се разделят с именията си, скърбящи, че трябва да прехвърлят правата си на други. С предстоящата обсада, Езекиил сега заявява, че купувачът няма да има причина да се радва, защото няма да се радва на това, което е купил. Нито пък продавачът ще има причина да скърби за загубата на притежанията си от продажбата. Наближаващото пленничество така или иначе би го лишило от собствеността му.

13. Няма да се върне. Продавачът несъмнено е бил на такава възраст, че едва е можел очаква да живее до края на 70-годишния плен. Нито пък юбилейната година би била от полза за него в плен.

14. Никой не отива. Картина на деморализиран дух, може би поради съзнание за вина, което най-накрая ги е довело до осъзнаването, че не могат да очакват помощ от Бога.

16. Като гълъби. Някои щяха да избягат и да намерят убежище в планините, но положението им щеше да бъде изключително трудно.

Траур. Евр. хама, дума, използвана за ръмженето на мечки (Ис. 59:11), лаенето на кучетата (Пс. 59:6, 14), бунтът на народите (Пс. 46:6). Когато грехът доведе до горчиви резултати, често има трогателни съжаления. За съжаление, тези съжаления са за тежките последици от греха, а не за факта, че грехът е обезчестил Бога. Хората копнеят за премахването на последствията, а не за избавление от вината и силата на греха, но последното трябва да предшества първото.

Във втората част на стиха LXX гласи: „Ще ги убия всички, всеки един в беззаконията си.“ Сирийският превод гласи „всички те ще умрат“, сякаш еврейският ръкопис, от който е направен преводът, гласи мут вместо хама.

17. Слаби като вода. Фигура на слабостта и общата безпомощност на бегълците. Ръцете, които би трябвало да бъдат силни, за да държат бойни оръжия и да строят укрепления, не успяха да функционират. Коленете, които би трябвало да бъдат силни, за да устоят в битка или да избягат от извадения меч, отказаха да отговорят.

18. С вретисце. На Изток често срещан знак за скръб, унижение и нещастие. Ужасът произтича от ужасяващото предчувствие за нарастващите злини, срамът — от разочарованията, осъзнатата вина и разочарованието.

Плешивост. Плешивостта често е била самонанасяна като знак за голяма скръб (виж Исая. 15:2; Джер. 7:29; 48:37; Амос 8:10).

19. Тяхното сребро. Вероятно е препратка към изхвърлянето на ценности по време на бягство или към идолите, които се оказаха безполезни в деня на бедствието.

Ще бъде премахнат. По-точно, „ще бъде сметен за нечисто нещо“. Еврейската дума срещащ се тук е използван в Лев. 15:19–33.

20. Неговото украшение. Сирийският и Симахският превод четат „тяхното украшение“. Хората бяха използвали богатствата си, среброто и златото си, за да издигнат своите отвратителни идоли, които Бог ненавиждаше.

Величество. Евр. ga'on, тук по-добре „гордост“, както в Лев. 26:19; Йов 35:12; Пс. 59:12 и др. Очевидно е препратка към светилището, свещено пазено от всякакво посегателство, центърът на религиозния и националния живот на Израел.

23. Верига. Евр. rattoq, чието значение е неясно. Rattoq се среща само тук

В Библията, въпреки че женската форма, ретукот, е преведена като „вериги“ в Исая 40:19.

LXX превежда началната фраза като „и те ще вършат безредие“. Ако „верига“ е правилното тълкуване тук, пророкът вероятно е предсказвал събития чрез действия. Както на Йеремиа е било заповядано да направи окови и хомоти (Йеремиа 27:2), така и на Езекиил може би тук е било заповядано да направи верига, която да символизира приближаващия плен, когато царят и народът ще бъдат отведени във вериги във Вавилон (4 Царе 25:7; Йеремиа 40:1).

24. Най-лошите от езичниците. Това са халдейците.

Техните свети места. Местоимението показва, че Бог не счита израилтяните за Свои. Множественото число може да обозначава Храма по отношение на неговите свети места. Тази форма за множествено число за светилището се среща многократно в книгата Евреи и не винаги е преведена последователно. Но във всеки случай се отнася до небесното светилище, състоящо се от двете отделения. Някои смятат, че не се отнася до Храма, а до частни светилища, издигнати на покриви на къщи и в градини.

25. Унищожение. Евр. qerphadah, дума, срещаща се само тук. Произлиза от глаголен корен, който означава „свивам се“. Следователно qerphadah може да се отнася до изкривяванията, причинени от страх. Несъмнено става дума за ужаса и смущението, съпътстващи великите съдби, каквито нашият Господ живо описва в Своите думи: „Сърцата на човеците се свиват от страх“ (Лука 21:26).

26. Слух. Сравнете израза „войни и слухове за войни“ (Мат. 24:6; вж. Лука 21:9). Разпространението на несигурни сведения по време на нашествие и война засилва нещастията. В този период на скръб трите основни източника на

Наставленията, пророците, свещениците и старейшините са представени като напразно използвани (вижте 1 Царе 28:6; Йеремиа 5:31; 6:13; 23:21–40; 28:1–9; Плач на Йеремиа 2:9; Амос 8:11; Михей 3:6).

27. Царят ще скърби. Царят, принцът (понякога синоним на „цар“, както в гл. 12:12; 19:1; тук може би наследникът на трона), а обикновените хора – всички класи от населението – страдат еднакво.

Те ще узнаят. Вижте гл. 6:7.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

19 ЗТ 549

ГЛАВА 8

1 Езекиил, във видение от Бога в Йерусалим, 5 е показан образът на ревност, 7 стаите с изображения, 13 опечалените за Тамуз, 15 поклонниците към слънцето.

18 Божият гняв за тяхното идолопоклонство.

1. Шеста година. Тоест, от пленничеството на Йоахин (виж гл. 1:2), 592/591 г. пр.н.е. (виж стр. 572). Тук започва нова поредица от пророчества, която се простира до края на гл. 19. Датата показва, че поредицата е започнала малко повече от година след призоваването на Езекиил за пророческа служба (виж гл. 1:2). От първото му видение времето на Езекиил е било разделено на 7 дни (гл. 3:15), 390 дни (гл. 4:5) и 40 дни (гл. 4:6), общо, освен ако не са едновременно, поне 437 дни. Твърди се, че този период от време не може да се вмести между датите на двете видения, период, очевидно, от 14 лунни месеца или приблизително 413 дни. Разбира се, има значителни разлики в мненията относно прилагането на тези периоди и освен това няма нужда ново откровение да чака до изтичането на тези периоди (виж гл. 4:5). От друга страна, за да коригират лунната си година със слънчевата, евреите добавяли допълнителен месец на всеки две или три години. Ако разглежданата 5-та година е била междинна година (както е много вероятно да е била, според 19-годишния цикъл), допълнителният месец би увеличил общия брой дни до около 442.

Шести месец. Септември, 592 или 591 г. (виж стр. 572).

Старейшини. Те може да са представлявали степен на гражданска организация, запазена в плен и не потисната от вавилонците. Възможно е те, заедно с изгнаните свещеници, често да са се консултирали помежду си по обществени въпроси. Фактът, че старейшините са дошли да се допитат до Господа относно настоящото им състояние (виж гл. 14:1; 33:31), показва ясно, че Езекиил вече е бил известен като пророк и е бил уважаван сред пленниците.

2. Появата на огън. Езекиил не уточнява директно съществото като човешко по форма, но споменаването на слабните и „подобие на ръка“ (ст. 3) предполага, че случаят е бил такъв. В LXX се чете „човек“ вместо „огън“. На Езекиил е дадено друго теофания (вижте гл. 1:1). Видението се е случило, докато старейшините са седели пред пророка. Те очевидно не са видели нищо, но състоянието на видението на Езекиил несъмнено ги е подготвило да чуят в края на видението му „всички неща, които Господ беше показал“ на пророка (гл. 11:25).

3. Духът ме повдигна. Не е нужно да предполагаме, че Езекиил буквално е бил пренесен в тялото. Движенията несъмнено са били във видение (виж Дан. 8:2). Но подобно на Павел, Езекиил вероятно не е могъл да каже дали е извън тялото или в тялото (виж 2 Кор. 12:3).

Вратата на вътрешната порта. Това е една от портите, които са водили от двора на народа към двора на свещениците. Разказът за построяването на Соломоновия храм...

Не се споменават порти, водещи от единия към другия двор, но има доказателства за такива в по-късния храм на Ирод. Вероятно това е била една от най-забележителните части на Храма, където хората са се събирали в голям брой.

Образ. Евр. *semet*, дума, срещаща се само тук и в стих 5; Втор. 4:16 (преведена като „образ“); 2 Лет. 33:7, 15 (преведена като „идол“). Изказвани са различни предположения относно идентичността на този образ, като например, че той представлява Ваал, Молох или Астарта. Но може би „образ на ревност“ не е замислен като собствено име, обозначаващо конкретно езическо божество, а по-скоро като описателно име на образ, който е провокирал ревност у Господа.

Поставянето на съпернически бог на мястото, посветено на поклонението на Яхве, би довело до такъв ефект. Възможно е по това време в Храма да е имало езически идоли. Нарастващата склонност към идолопоклонство е била очевидна още от времето на Соломон, който е издигнал места за поклонение на различните идоли на своите жени „на хълма, който е пред Йерусалим“ 3 Царе 11:7. Вероятно под натиск на асирийския цар, Ахаз е поставил идолопоклоннически олтар в самия Храм, като е преместил медния олтар на север, за да направи място за него (вижте върху 4 Царе 16:10–16). По-късно Манасия „построил олтари в дома Господен“ (4 Царе 21:4). С изключение на Йосия, следващите царе на Юда са били нечестиви. Напълно е възможно те да са използвали района на Храма за идолопоклоннически поклонения.

4. Славата. Присъствието на Божията слава беше знак, че Той е бил наясно с идолопоклонството на Неговия народ и щеше да изследва тайните на тяхното поклонение.

5. Към север. Това показва, че във видението Езекиил е бил в двора на свещеници; иначе не би могъл да погледне на север, за да види идола в северната порта. Образът вече беше споменат (ст. 3), но сега вниманието на пророка е насочено по-конкретно към него. Не е било достатъчно просто да го види мимоходом.

6. Че трябва да отида. В еврейския език глаголет е във формата на инфинитив, без изразен подлог. Можем да считаме или хората за тези, които ще бъдат премахнати, или Господа за този, който ще изостави светилището Си. Последното изглежда по-вероятно. Хората се уповаваха на вярата, че Бог ще защити Своя Храм и Своя град. Пророкът трябваше да ги информира, че поради техните беззакония и градът, и Храмът ще бъдат предадени на унищожение.

По-големи мерзости. Повтарящ се рефрен в тази глава (ст. 13, 15). Пророкът е водени напред сякаш през последователните етапи на интрига на идолопоклонство.

7. Вратата на двора. Езекиил преди това е стоял във вътрешния двор (вижте на стих 5). Сега той е отведен до самата порта, която изглежда е била заобиколена от стаи (виж Йер. 35:4; Ез. 40:44).

8. Копай. Това беше направено във видение. Целта на тази част от видението несъмнено беше да подчертават изключителната секретност на дейностите, които пророкът е трябвало да види.

10. Изобразен. Вероятно издълбан под формата на релеф. Някои коментатори идентифицират идолопоклонническите обреди, практикувани тук, като египетски, други - като вавилонски. Думата, преведена тук като „изобразен“, се появява отново в гл. 23:14, по-специално по отношение на халдейските изображения. Фигурите може да не са заимствани от един източник, но несъмнено представляват различни обреди.

11. Седемдесет. Вероятно кръгло число. Групата не бива да се бърка със Синедриона, който не е съществувал до след Пленението. Тълпата е била видяна във видение, а не в действителност, и следователно всяка дискусия относно това дали дворовете на Храма са съдържали достатъчно голяма зала, за да поберат толкова голям брой хора, е без значение.

Язания. Някои се опитват да го идентифицират с „Язания, син на Азур“, един от нечестивите князе, споменати в гл. 11:1. Самоличността не може да бъде установена, нито можем да бъдем сигурни, че споменатият тук Шафан е бил писарят, служещ при цар Йосия (4 Царе 22:8, 9). Ако е бил такъв, позоваването му тук като прародител на Язания може да е с цел да се покаже контрастът в характеристиките им и да се разкрие моралният упадък на водачите.

Неговата кадилница. Като кулминация, 70-те старейшини действаха като свещеници и принасяха жертви на техните изобразени идоли - таманът, който никога освен синовете на Аарон нямаше право да използва (2 Лет. 26:16–18) и който трябваше да се принася само на истинския Бог.

12. Господ ни не вижда. Те не отрекоха, че това е Божието провидение, но сякаш е мислил за Яхве като за местно божество, което е абдикирало. Езекиил представя философията на групата под формата на популярна поговорка, характерна черта на стила на пророка (виж гл. 9:9; 11:3, 15; 12:22, 27; 18:2, 25, 29; 33:10, 24, 30; 35:12; 37:11).

14. Тамуз. Божество, почитано от вавилонците под името Ду'узу, наричано по различен начин брат или син, съпруг или любовник на богинята Ишар. Тамуз е бил богът на растителността и пасищата и покровител на стадата. Според древната традиция той умираше ежегодно и слизал в подземния свят. Смъртта му била белязана от изсушаването на посевите, пасищата и потоците от летните жегите. Заминаването му било отбелязвано с публични празненства на траур и пеене на погребални песни през четвъртия месец на семитската година (Дузу или Тамуз, започващ през юни или юли, виж том II, стр. 116). Също така ежегодно се е вярвало, че Ишар слиза в подземния свят, за да събуди мъртвия бог. Неговото пробуждане и завръщане е трябвало да накарат растителността да процъфтява отново.

Гърците са запазили подобен разказ в мита си за Деметра и Персефона.

Тамуз е бил почитан във Вавилония, Асирия, Финикия и Палестина. Във Финикия култът е приел формата на поклонение на Адонис (семитски „адон“, „господар“), местно финикийско божество, а името Адонис е предадено на гърците, чийто мит за Венера и Адонис е предаден чрез римляните. Въпреки че ранната традиция отъждествява Тамуз с Адонис, всъщност поклонението на Адонис е само една от формите на широко разпространеното поклонение на Тамуз. Кога култът е възприет за първи път от евреите, не е известно.

Фактът, че празникът Тамуз се е паднал в четвъртия месец, а не в „шестия месец“, времето на видението на Езекиил, не представлява проблем. Пророкът го е видял във видение и несъмнено му е било показано представяне на злото, практикувано в различни периоди в Йерусалим.

16. Пет и двадесет. LXX гласи „двадесет“. Значението на числото не е ясно. Някои предполагат, че това се отнася до първосвещеника и главите на 24-те реда (виж 1 Лет. 24:1), като по този начин представлява целия състав на свещениците. Те стояли между олтара и Храма, в най-святата част на двора. Там, обръщайки гръб на Храма Господен, те се покланяли на слънцето. Поклонението на слънцето, Шамаш, е било практикувано рано от ханаанците и е намерило своето място в поклонението на царете и народа на Юда (4 Царе 23:5, 11; вж. Втор. 4:19; 17:3; Йов 31:26). Фактът, че са стояли във вътрешния двор, е довел до убеждението, че вероятно са били свещеници, но понякога там са влизали и други освен свещеници (4 Царе 11:4–15). Ако те са били специалните пазители на истинската религия, техният грях е бил най-фрапантна обида към Бога. По този начин е бил отбелязан като най-голямата от мерзостите (виж 2 Лет. 36:14).

17. Насилие. Евр. *chamas*. Същата дума се използва за описание на допотопния период.

нечестие (Бит. 6:11). LXX гласи „беззаконие“.

Върнали са се. Или „се обърнали отново“, тоест, хората са се връщали отново и отново към злите си дела.

Сложете клонката. В така наречените „градини на Адонис“ цветя без корени са били поставяни в купа, пълна с пръст, и са били държани пред лицето. Обичаят е изобразен на стенопис от Помпей. Древната еврейска традиция твърди, че четенето трябва да бъде „носът ми“, тоест носът на Господа. Тя перифразира пасажа: „те ме оскърих, като обърнах гърбовете си към мен на мястото, посветено на моето поклонение“. LXX подкрепя отчасти това значение, предавайки пасажа като „те са като онези, които се подиграват“.

18. Не чувам. Твърде късно е вече да се предотврати национална катастрофа. И все пак, индивидуалното спасение не е изключено. Малцината, „които въздишат и плачат за всички мерзости“, вършени в земята, ще бъдат избавени. Останалите са избрали унищожението чрез упоритостта си.

Чрез упорития си отказ да се вслушат в гласа на Господа, който ги призовава да поправят пътищата си, хората в крайна сметка се оглушават за гласа на Бог. Когато това време дойде, Бог вече няма да ги чува.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1, 10–13РК 448

14–18РК 449

ГЛАВА 9

1

1 Видение, в което се показва запазването на едни, 5 и унищожението на останалите. 8

Бог не може да бъде умоляван за тях.

1. Той също плака. Глава 9 е продължение на символичното видение от глава 8.

Пророкът записва случващото се пред него в панорамен изглед, оставяйки за нас тълкуването на това, което е представено от различните символи. Говорителят е същият, както в цялата глава 8. Неговата самоличност е показана от обръщението на пророка към него в стих 8: „О, Господи Боже!“

Тези, които имат началници. Фразата е превод на еврейската дума *requddoth*, единствено число *requddah*, дума, преведена другаде като „длъжност“ (Числа 4:16), „посещение“ (Ер. 8:12). Използва се и за „служители“ (Ис. 60:17). Ако последният превод е приложим тук, това е картина на надзиратели, наблюдатели или стражи (виж Дан. 4:13), които се грижат за изпълнението на Божиите присъди. Цялото изречение може да бъде преведено и както в LXX: „Отмъщението върху града наближи“.

2. Шестима мъже. Тези изпълнители на отмъщение са изобразени в човешки облик. В основното си приложение те представляват вавилонците, които трябва да изпълнят божествената присъда над града. Във вторичното си приложение те предвещават действията на съдбите, които в края на времето ще изпълнят присъда, първо върху онези, които са се представяли за духовни пазители на народа, а по-късно и върху нечестивите като цяло.

¹ Никол, Ф. Д. (1978). Коментар на Библията на адвентистите от седмия ден: Светата Библия с екзегетични и обяснителни коментари. Серия с коментарни справки (Езекиил 1:1). Вашингтон, окръг Колумбия: Асоциация на издателствата „Ревю енд Хералд“.

По-висока порта. Тъй като дворовете на Храма са били строени на етапи, вътрешният двор е бил по-високият. „Към север“ обозначава портата като тази, където на пророка са били показани идолопоклонствата (гл. 8:5).

Един човек сред тях. Този човек беше един от шестимата, носещи оръжията за клане, а не седми, както твърдят някои тълкуватели (виж ЗТ 266, 267). Той беше „облечен в ленено платно“, обикновените свещенически одежди и специалните одежди на първосвещеника по време на церемониите на великия Ден на изкуплението (Левит 16).

Мастилорог. Евр. кесет, дума, срещаща се само тук, вероятно произлизаща от Египетски *gṣtu*, „палитрата на писател“, откъдето идва и кутия, съдържаща писалки, нож и мастило. В LXX, вероятно следвайки различен текст, се чете „пояс от сапфир“ вместо „мастилен рог“. Но еврейският текст изглежда е за предпочитане.

3. Славата. Тоест, славата, описана в гл. 8:4, която е повторна поява на видението, описано в гл. 1.

До прага. Премахването вероятно е трябвало да покаже, че заповедта за съд ще дойде от самия Храм, който евреите са смятали за залог за своята безопасност.

4. Марко. Евр. тав, последната буква от еврейската азбука. По времето на Езекиил този еврейски знак е бил написан под формата на Х. Маркировката е била направена във видение и точният характер на маркировката може би не е важен. Древно тълкуване, което вижда в знака предобраз на кръста, е доста фантастично. Във видението маркировката несъмнено е била буквална, но по значение се е отнасяла изцяло до характера. Пратеникът не е трябвало да обръща внимание на произхода или положението, а да отбелязва само онези, които скърбят за преобладаващата греховност и се държат настрана от нея.

Видението се отнасяше предимно до разрушението на Йерусалим от Навуходоносор. Това ще има друго изпълнение по време на заключителните сцени от историята на този свят. То е тясно свързано с виденията от Откровение 7; 15; 16. Отличителният белег в Откровение е „печатът на Бога“ и, подобно на белега в Езекиил, се основава на качествата на характера. Бог поставя Своя белег на одобрение върху всички, които чрез силата на Светия Дух отразяват образа на Исус (вижте COL 67). Този печат на одобрение е оприличен на Божия белег на собственост, сякаш Бог вписва върху онези, които отговарят на условията за гражданство в Неговото царство, Своето име и адрес – „Бог, Нов Йерусалим“ (ТМ 446).

Външният, видим знак за това завършване на делото на благодатта в душата ще бъде спазването на истинската събота от Библията (виж 8Т 117). Това ще се осъществи по следния начин: седмият ден, събота, винаги е бил определен от Бога ден за почивка на човека. Установен при сътворението (Бит. 2:1–3), той е бил предназначен да бъде вечно задължение. Заповедта за спазването му е поставена в лоното на моралния закон (Изх.

20:8–11). Нито Христос, нито Неговите апостоли отмениха съботата. Голямото отстъпничество след смъртта на апостолите си позволи да я отмени и да я замени с друг ден за почивка – първия ден от седмицата. Но Божието слово предсказва велико дело на реформа на съботата, което ще предшества второто пришествие на Христос. (Исая 56:1, 2, 6–8; 58:12, 13; Откр. 14:6–12; вижте ВБ 451–460). То също така предсказва, че едновременно с това Сатана, великият отстъпнически водач, ще възвеличи собствената си фалшива религиозна система, представяйки фалшива събота, неделята, като ден за поклонение (Откр. 13; 14:9–12; вж. Дан. 7:25). Той ще бъде успешен дотолкова, доколкото ще може да обедини целия свят в едно голямо движение за религиозна реформа, чиято важна характеристика ще бъде възвеличаването на неделята (Откр. 14:25).

13:8; 14:8; 16:14; 18:3; вижте Втората световна война гл. 35–40). В резултат на неговите усилия в тази насока целият свят ще бъде разделен на два лагера – тези, които са верни на Бога и пазят Неговата събота, и тези, които се присъединяват към всеобщото фалшиво религиозно движение и почитат фалшивата събота. Спазването на истинската събота ще се превърне в отличителен белег на истинския поклонник на Бога.

И все пак не външното спазване на съботата представлява белегът. Печатът представлява онова качество на характера, което всички трябва да притежават, считани за достойни за гражданство в царството на славата, което предстои да се установи. Само онези, които са пречистили душите си, ще се придържат към съботата в онова ужасно време на скръб, предшествашо завръщането на Исус. Неискрените пазители на съботата ще изоставят редиците на Божия народ и ще се обединят със Сатана срещу небето и ще се включат в битката срещу Владетеля на вселената (ТМ 465). Така само истинските и истинските остават като единствени защитници на святата Божия събота. Към тях се присъединяват и други истински Божии деца, които досега са били разпръснати из различните общности на християнския свят, но които, под нарастващата светлина на силния вик, прегръщат съботата и се присъединяват към Божия народ на остатъка (вижте GC 611, 612).

Белегът е поставен върху онези, „които въздишат и плачат за всички мерзости, които се вършат“. Принадлежащите към тази група са описани като отличаващи се с душевната си мъка заради упадъка сред т.нар. Божии хора. Те оплакват и скърбят душите си, защото гордост, алчност, егоизъм и измама от всякакъв вид са в църквата. Те се чувстват безсилни да спрат бушуващия поток от беззаконие и затова са изпълнени с мъка и тревога (виж 5Т 210). Тези от другата група се стремят да хвърлят мантия върху съществуващите злини и да извинят голямото нечестие, разпространено навсякъде. Те твърдят, че Бог е твърде добър и твърде милостив, за да накаже злото. Господ няма да направи добро, нито ще направи зло, казват те. Те твърдят, че Господ не очаква толкова висок стандарт и ще се задоволи с просто желание да върши правилно. Но Господ не може да промени стандарта Си. Да направи това би означавало да промени Самия Себе Си. По-скоро Той дава благодат за придобиване на всяка добродетел и поправяне на всеки недостатък. Той иска от всеки християнин да се възползва напълно от тези разпоредби. Той изисква не по-малко от съвършенство. Ако то не бъде постигнато, душата ще бъде намерена без Божия печат, когато благодатният срок приключи.

6. Започнете от Моето светилище. В основното си приложение този указ бележи края на благодатния срок на Йерусалим. Бог беше изчерпал ресурсите Си, като се обръщаше към бунтовния Израел. Неговата възпираща сила ще бъде отнета от нахлуващите халдейци. Безмилостно техните армии щяха да изпълнят присъдата да „избият напълно стари и млади“. Те щяха да започнат от светилището, където бяха съсредоточени тежките грехове на хората.

Тези сцени ще бъдат разиграни отново в последните дни. Съдът тогава също започва от „Божия дом“ (1 Петрово 4:17), с онези, на които Бог е дал голяма светлина и които са стояли като пазители на духовните интереси на хората, но са предали доверието им (виж 5Т 211). Тези неверни пастири първо понасят злоупотребите, които ще бъдат изсипани върху тях от онези, които са били измамани от тяхната хитрост (EW 282). По-късно те загиват в общото унищожение, което предшества и съпътства второто пришествие на Христос (виж Откр. 15–19).

7. Осквернете къщата. Юдеите очаквали, че Бог ще пощади дома Си от оскверняване. В това били разочаровани. Отчасти оскверняването било извършено от кървящите трупове на идолопоклонниците.

8. Бях оставен. Във видение Езекиил видя Йерусалим сведен до град на мъртвите. Струваше му се, че стои сам сред убитите. Тук не се споменава нищо за това.

които, благодарение на защитния знак, бяха спасени. Очевидно те представляваха малко малцинство.

Остатък от Израел. Десетте племена вече бяха отишли в плен през 723/722 г. пр.н.е. (2 Царе 17:6). Значителна група от южното царство на Юда е била отстранена през 605 г. пр.н.е. и особено през 597 г. пр.н.е. (виж стр. 568). Езекиил се моли за останалия остатък. Характерът и мащабът на греха оправдават наказанието.

9. Земя. Евр. 'ereṣ, което може да се преведе и като „земя“. И двата превода правят здрав разум. Хората твърдяха, че Господ не се интересува от поведението на хората. Те си въобразяваха, че имат свободата да постъпват един с друг както си пожелаят, без никой да ги държи отговорни за делата им. Резултатът беше морален упадък.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1 5T 207

1, 2 ГК 656; 3T 266

2-7TM 431

3-65T 207

4 GC 656; PK 590; TM 445; 3T 266, 370; 5T 210, 474

4-65T 505

5, 6 3T 267; 5T 211

6 ГК 656

10 TM 432

11 EW 279; SR 402

ГЛАВА 10

1 Видението за огнените въглени, които ще бъдат разпръснати върху града. 8 Видението за херувимите.

1. Тогава погледнах. Видението, описано в гл. 1:15-28, се появява отново. В простора на небесния свод се вижда, както преди, подобие на сапфирен трон. Езекиил не споменава същество на трона. Това, че някой е бил там, се подразбира от „той говори“ в следващия стих.

Херувими. По-добре казано „херувими“. „Херувими“ е транслитерацията на еврейското множествено число *kerubim* и не изисква „s“ като знак за множествено число. „Херувимите“ от гл. 10 съответстват на „живите същества“ от гл. 1. В еврейската теология херувимът е бил същество с възвишена и небесна природа, с човешка форма, макар и с крила. Херувимите са пазели портата на Рая (Бит. 3:24). Статуите, които са засенчвали престола на милостивата, както в скинията, така и в Соломоновия храм, са били наричани херувими (Изм. 25:18; 3 Царе 6:23; вж. 1 Царе 4:4; 2 Царе 22:11). За разлика от изправената форма на херувимите, описана от Езекиил, вавилонските херувими, наричани карубу или *kāribu*, буквално „ходатаи“, са били във формата на животни с човешка глава, като бикове и лъвови, въпреки че някои са имали формата на човешки същества.

2. Към човека. Началникът на шестимата служители на съда (гл. 9:2) е обръщен и му е заповядано да напълни шепите си с огнени въглени и да ги разпръсне над града. Действието символизира предстоящото разрушение на града. Не е сигурно дали образът действително означава средствата за разрушение (2 Лет. 36:19). Храмът и градът са били опожарени от халдейците (4 Царе 25:9). Сравнете Откр. 8:5.

4. Херувим. Единственото число се използва в събирателен смисъл. LXX запазва множественото число. Движенията на Господната слава изглежда са били символ на божественото Присъствие, готвещо се да напусне Храма.

5. Гласът. Фактът, че крилата са били в движение, подсказва, че херувимите се готвят да напуснат Храма (виж гл. 1:24).

Всемогъщ Бог. Евр. „Ел-Шадай“. Често срещано титла на Бог, Шадай често се среща без „Ел“ (Бог), особено в книгата Йов, където има 31 такива случая. Коренното значение на Шадай не е окончателно известно. Учените са предлагали различни предположения, но никое от тях не е задоволително (вижте том I, стр. 171).

6. Вземете огън. Тези движения символизират тясната връзка между небето и събитията на тази земя. Ходът на историята не е действие на слепи сили, а зад играта и контраиграта на човешките събития стои Бог, изпълняващ Своите цели (вижте на гл. 1:19).

8. Мъжка ръка. Ръката представлява ръката на Всемогъщия, който поддържа и ръководи небесните същества. Те от своя страна задвижват колелата, символизиращи Божията ръка в делата на тази земя (виж РК 536).

9. Четири колела до херувимите. Стихове 9–17 до голяма степен повтарят описанието, дадено във видението от гл. 1 (вижте коментарите там). Има някои вариации. Повторението не е случайно, защото тук движенията са дадени във връзка с развитието на повествованието и Бог е показан като пряко свързан със събитията, довели до падането на Йерусалим. Видението за живите същества в Ховар е общо, показващо Божията ръка в цялата история; това в Йерусалим е специфично, показващо Неговата ръка в едно значимо събитие. Сред вариациите е споменаването на изобилюето от очи (гл. 10:12). Те покриват цялото тяло на херувимите, както и пръстените на колелата (гл. 1:18). Тези очи несъмнено символизират бдителност и интелигентност. Те показват, че нищо не може да убегне от Божия поглед, тъй като „всичко е голо и открито пред очите на Този, на Когото имаме работа“ (Евр. 4:13). В Ез. 10:14, където е дадено описание на четирите лица, „лицето на херувим“ заема мястото на „лицето на вол“ (гл. 1:10). Буквално фразата гласи „лицето на херувим“, от което някои са заключили, че херувим първоначално е означавал вол (вижте стих 1). Стих 14 не се появява в LXX, факт, който оставя под съмнение правилната форма на текста.

19. Възкачили се. В стих 3 херувимите са стояли „от дясната страна на дома“. Преместването към източната порта е подготовка за окончателното отпътуване.

Всеки един. Еврейският глагол изисква подлог в единствено число; следователно преводачите на В KJV е посочено „всеки един“. В LXX и сирийския превод е посочено „те стояха“.

20. Това е. Тези думи ясно показват идентичността на това, което той видя в двете видения.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1–22 Ед 177, 178; GW 489; РК 535–537; ТМ 213; 5Т 751–754; 9Т 259, 260 8, 21 Ед 177; FE 409; MB 121; РК 176, 535; 5Т 751, 754 ГЛАВА 11

1 Самонадеяността на князете. 4 Тяхното прегрешение и съд. 13 Езекиил се оплаква, Бог му показва намерението му да спаси остатъка, 21 и да накаже нечестивите. 22 Славата Божия напуска града. 24 Езекиил се връща в плен.

1. Освен това. Събитията от гл. 11 не следват хронологично тези от гл. 9, 10.

Видението сякаш се връща, за да даде допълнителни подробности относно моралното състояние на водачите на Йерусалим.

Източна порта. Мястото, където Езекиил е видял херувимите да отиват (гл. 10:19).

Двадесет и пет мъже. Същият брой, който той беше видял да се покланят на слънцето във вътрешния двор (гл. 8:16), но вероятно не същата група. Вероятно това са били свещеници (виж гл. 8:16), докато тези изглежда са били светски водачи. Доказателствата за разлика обаче не са убедителни.

Язания. Името означава „Яхве чува“. Някои предполагат, че заради значението на дадените тук имена е било предназначено да разкрие фалшивите надежди, с които хората са се заблуждавали. Азур вероятно означава „човек, на когото е помогнал“; Пелатия означава „Яхве освобождава“; и Беная „Яхве гради“. Ако значението на имената е точката на акцент, внезапната смърт на Пелатия (ст. 13) би била поразително впечатляваща.

От друга страна, Язания и Пелатия може да са били посочени просто защото са били добре познати водачи на отстъпничеството.

3. Не е близо. Еврейският език на тази полупословицна поговорка е толкова сбито изразен, че е неясен. Пасажът гласи буквално: „не е близо, за да се строят къщи. Той [градът] е котелът, ние сме плътта.“ Възможно е да има подигравателен намек за посланието, което Йеремиа е изпратил до пленниците във Вавилон да строят къщи и да се настанят удобно, защото времето на пленничеството ще бъде дълго. Това послание разгневilo много от пленниците и те изпратили писма до Йерусалим с искане Йеремиа да бъде наказан (Йеремиа 29:24–28). Думата на князете вероятно е била в противоречие с посланието на Йеремиа, което гласеше: „Времето за строеж на къщи за дълъг плен не е близо.“

Някои смятат, че става дума за бунтовните водачи в Йерусалим, които, игнорирайки предупреждението на Йеремиа относно предстоящото унищожение на града, продължили да кроят планове за строителни дейности в обречения град.

Метафората за котела изглежда е заимствана от Еремиа (виж Йер. 1:13). Значението може да е, че както котелът предпазва месото в него от огъня, така и стените на града ще предпазят жителите му от армията на халдейците. В LXX има поговорката под формата на въпрос, очакващ положителен отговор: „Не е ли близо времето да се строят къщи?“ Така изразеното отношение ясно отразява самоувереното хвалене на жителите на Йерусалим (виж Йер. 28:3). Йеремиа съветва евреите, които са в града, да излязат и да се предадат на халдейците (Йер. 21:9). Те нагло отхвърлят този съвет, като избират да останат в „котела“. Тази мисъл се вписва в контекста на главата, защото разказът продължава, за да покаже, че тази „привилегия“ ще им бъде отказана. Възможно е също така метафората да означава, че както „котелът“ е мястото, където принадлежи „месото“, така и Йерусалим е мястото, където принадлежат неговите жители – което предполага, че те ще останат там. Сравнете Йер. 13:12.

5. Знаем нещата. Поради всезнанието Си, Бог е наясно с истинските цели, желания и мотиви, които са в основата на външните действия (виж 1 Лет. 28:9; Притчи 15:11; Йеремиа 17:10).

6. Твоите убити. Вероятно наречени така, защото екзекуциите са били извършвани без заповед от Бога. Възможно е да се говори и за убитите в резултат на вавилонските зверства. Поради моралното и религиозното си отстъпничество, водачите на Йерусалим са отговорни за това клане.

7. Те са плътта. Хората се хвалеха със защитата на града си и нямаха никаква намерението им да се вслушат в напътствията на Йеремиа да изоставят града и да се предадат на халдейците (Йеремиа 21:9). Но тържественото предупреждение на Езекиил беше, че само онези, които са убили, ще получат тази привилегия да останат в града. Живите щели да понесат своята участ извън градските стени.

10. Ще паднете. Исторически се изпълнява, когато генералът на Навуходоносор, след превземането на Йерусалим, отвежда народа на земята при царя в Ривла, град на 16 км южно от Кадес. Там Навуходоносор произнася присъда над пленниците, убива синовете на Седекия пред очите на царя и екзекутира други. След като са ослепени, Седекия и останалите са отведени във Вавилон (виж 2 Царе 25:6, 7).

13. Умря. Езекиил видя смъртта на Пелатия само във видение, но инцидентът беше несъмнено предсказание. Сравнете смъртта на Анания (Ер. 28:17).

14. Отново думата. Това изглежда е продължение на предишното пророчество, отговор на ходатайството на пророка. Описанието на по-нататъшното премахване на херувимското образувание (ст. 22, 23) ясно свързва това послание с предходното (виж гл. 10:18, 19).

15. Твоите братя. Тоест, онези, които бяха с Езекиил в изгнание.

Роднина. Евр. ge'ullah, дума, която се отнася до задълженията на гоел, кръвния роднина който се застъпи за каузата на близките си роднини (Левит 25:25, 48; виж върху Рут 2:20).

Стига далеч. Израз на арогантна увереност, лишена от съчувствие към прогонените. Жителите на Йерусалим проявиха отношение „по-свато от теб“ към онези, които бяха изгнаници във Вавилон.

16. Като малко светилище. Или „светилище за малко [време]“. Думата, преведена като „малко“, може да бъде или наречие, или прилагателно. Идеята за „светилище за малко време“ изглежда е смисълът, който се има предвид тук. Бог все още гледаше на Своя остатък. Чрез тях Той планираше да осъществи Своите цели. Той имаше за цел Пленът да бъде благотворна дисциплина, която да доведе Неговия народ обратно при Него като подготвително движение, което ще отвори пътя за осъществяването на Неговите дълго отлагани цели.

17. Давам ти. Арогантните хвалбци щяха да бъдат прогонени, а изгнаниците, които те презираха, щяха да бъдат събрани отново и щяха да завладеят земята (виж Числа 14:3, 31, 32).

18. За вкъщи. В исторически план това е било частично изпълнено в отвращението, с което Евреите са се отнасяли с идолопоклонничеството след завръщането си от плен. Но Божиите цели далеч надхвърляли това. В стихове 18–21 Бог очертава Своите планове за бъдещето на новата израилска държава. Пасажът е прогноза за условията, каквито биха били, ако Израел беше приел и следвал напълно божествената програма.

19. Едно сърце. Единството на целта и действието ще характеризира новия Израел Бог. За съжаление, провалът на Израел попречил на изпълнението на това обещание. Исус се молил благословиенето да се изпълни в християнската църква. Неговата молитва била за кратко осъществена в пламенността на ранната църква, множеството от която „беше от едно сърце и от една душа“ (Деяния 4:32). За съжаление, единството било краткотрайно. Свирепи вълци, без да щадят стадото, влезли и разкъсали вярващите (Деяния 20:29). Оттогава в християнския свят съществува разединение, състояние, което ще продължи, докато при завръщането на нашия Господ „всички не дойдем в единство на вярата“ (Еф. 4:13).

Каменно сърце. Преживяването на промененото сърце е описателно за преживяването на новороденото, по-пълно разкрито в Новия завет (Йоан 3:3–8; и др.; виж ML 24), макар че в никакъв случай не е приложимо само за християнската епоха. Божиите средства за спасение са били едни и същи във всички епохи, но е имало постепенно разкриване на божествената цел; не че Бог държи хората в невежество в тяхна вреда, но нежеланието им да приемат откровенията от небето често поставя ограничение върху това, което Бог е способен да разкрие. Отхвърлените скъпоценни лъчи правят невъзможно изпращането на по-нататъшно просветление. Такъв беше случаят с Израел. Ако завърналите се изгнаници бяха напълно навлезли в описаното тук преживяване, повече и повече

щеше да бъде изпратена повече светлина. За съжаление, те бяха доволни от осакатяващите ограничения, наложени от тяхното тълкуване на стария завет, и затова по-пълната светлина на евангелието дойде едва с Месията.

20. Ходете в Моите повеления. Само онези, които имат сърце, обновено от божествената благодат, могат да пазят Божия закон, „защото плътският ум... не се покорява на Божия закон, нито пък може“ (Римляни 8:7). Обещанието за даваща сила чрез обитаващия в тях Дух беше съществена характеристика на вечния завет на Бог с човека. Този момент Израел не беше успял да схване. Хората вярваха, че спасението може да бъде осигурено чрез собствените им усилия. Те отказаха да се подчинят на „Божията правда“ (Римляни 10:3). Те не виждаха нужда от Спасител, никаква нужда от обръщане във вратата. Те напълно отхвърлиха преживяването, което единствено би им позволило да спазват Неговия закон.

Аз ще бъда техен Бог. Бог е планирал славното преживяване, описано тук, да се осъществи след завръщането от вавилонски плен. Тъй като завърналите се изгнаници не успяха да изпълнят условията на новия завет, на които се основаваше техният духовен просперитет, обещанието никога не беше изпълнено. Божиите обещания са условни. Въпреки това, това, което Бог не можа да постигне чрез буквалното потомство на Израел, Той ще го постигне чрез духовното потомство (Римляни 9:11). Окончателното изпълнение на тази славна перспектива ще дойде в края на хилядолетието (Откровение 21:3).

21. Чие сърце. Човешката отговорност, поради силата на избора, ще доведе до това някои да изберат „мерзки неща“. Бог би искал всички да бъдат спасени, но Той няма да насилва волята. Следователно, онези, които са изгубени, ще погинат в резултат на собствения си избор, а не поради някакъв провал от страна на Божията благодат.

22. Херувими. Сравнете гл. 10:18, 19.

23. Планината. Вероятно планината, която по-късно е била известна като Елеонската планина, хребет от три главни върха на 823 м над морското равнище, от другата страна на Кедрон, източно от Йерусалим. Градът е с надморска височина 777 м. Мястото, където божествената слава почиваше след напускането на Храма (829 г. от Д. А.), беше мястото, от което Исус по-късно „видя града и плака за него“ (Лука 19:37-41). Именно оттук Той обяви второто унищожение на бунтовния и упорит град (Матей 24) и прогласи знаменията на второто Си пришествие. От същата планина Той извърши видимото Си възнесение на небето (Лука 24:50, 51; Деяния 1:11, 12). На това възвишение Новият Йерусалим ще слезе (Захария 14:4, 5, 9; вижте ВЦ 662, 663).

24. Във видение. Вижте гл. 8:3.

25. Говори им. Старейшините на Юда (гл. 8:1) вероятно са чакали, докато Езекиил излязоха от видението му и по този начин бяха присъстващи и обусловени да приемат съобщението от Господа.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

19 СН 500; ТМ 261; SL 90; 5Т 218; 8Т 136

ГЛАВА 12

Типът на премахването на Езекиил. 8 Това показваше пленничеството на Седекия. 17 Езекиил Трепет показва опустошението на юдеите. 21 Самонадеяната поговорка на юдеите е изобличена. 26 Бързината на видението.

1. Словото Господне. Целта на настоящото пророчество е да подчертае безполезността и глупостта на упованието в продължаването на царството Юда и град Йерусалим и в ранното освобождаване от вавилонския плен.

2. Които имат очи. Сравнете Втор. 29:4; Ис. 6:9; Йер. 5:21; Мат. 13:14, 15. Несъмнено поради тази извратена склонност от страна на хората на пророка е било заповядано да даде знамение, пред което те няма да могат да затворят очи.

3. Неца за преместване. По-точно „екипировка за изгнание“, тоест такава екипировка, каквато е необходима на емигрант: дрехи, прибори и т.н. Приготовленията трябваше да се направят през деня, а екипировката да се премести на някое удобно място.

6. Покрий лицето си. Вероятно като знак за това как Седекия (виж на стих 10) би се прикрил себе си, за да избегне признание, или може би знак на скръб, символ на позора и мъката от заминаването на изгнаника.

7. Направих го. Езекиил може да е извършил символичното действие, без да е разбирал напълно какво означава то. Фактът, че изгнаниците го попитали: „Какво правиш?“ (ст. 9), е доказателство, че символичното действие е било действително извършено, а не във видение.

10. Това бreme се отнася. Буквално, изречението гласи: „Князът е това бreme в Йерусалим“, тоест, посланието се отнасяше до княза. Думата, преведена като „бreme“ (maśśa'), често срещана в Исая и Йеремиа (Ис. 13:1; 14:28; и др.; Йер. 17:21, 22; и др.), е използвана от Езекиил само два пъти и само тук в смисъла на „пророчество“. Предполага се, че Езекиил я е избягвал, защото думата е била дискредитирана поради честата ѝ употреба от лъжепророците (виж Йер. 23:33–38). „Князът“ е Седекия (виж 4 Царе 25:2–4; Йер. 39:4).

11. Твоят знак. Тоест, знак за онези в плен. Те трябваше да спрат да почиват надежда за оцеляването на Йерусалим.

12. Прокопайте стената. Този инцидент не е споменат в историческия разказ. (виж Йер. 39:4), но няма причина да се предполага, че думите са били предназначени преносно.

13. Но той няма да го види. Изпълнението на тази характеристика на пророчеството е записано в Йеремиа 52:11. Преди Седекия да бъде отведен във Вавилон, очите му били извадени в Ривла; следователно той не видял земята на халдейците. Йосиф Флавий записва интересната, макар и може би апокрифна, история, в която Седекия бил склонен да повярва на предупрежденията на Йеремиа относно пленничеството, но съветниците му го разубедили да изпълни съвета на пророка. Когато новината за пророчеството на Езекиил, според което Седекия няма да види земята на халдейците, стигнала до Йерусалим, царят заключил, че двете пророчества си противоречат и затова не им повярвал и на двете (Древности , т. 7, 2).

14. Ще се разпръсна. Залавянето на краля ще доведе до разпръскване на остатъците от армията.

15. Те ще знаят. Граматически това изречение може да се отнася или до езичниците, или до към израилтяните, но доколкото фразата „вие [или „те“] ще познаете, че Аз съм Господ“ (гл. 5:13; 6:7; и т.н.) е постоянно повтарящ се рефрен на тези пророчества, отнасящи се до израилтяните, вероятно е тук да се отнасят те.

16. Няколко мъже. Буквално „мъже на брой“, тоест мъже, които лесно се броят. Тези оцелели, разказвайки историята си за срам, щяха да покажат на езичниците, че не слабостта на Израилевия Бог е причинила тежкото страдание и подчинение на Неговия народ, а неспособността на Израел да изпълни божествената си съдба.

17. Словото Господне. Вижте гл. 6:1.

18. Треперене. По-рано (гл. 4:16) Езекиил беше предсказал ужасяваща оскъдица. Сега той трябваше да покаже ужаса и бедствието от предстоящата обсада.

19. Хората на земята. Несъмнено някои от пророческите изказвания на Езекиил достигнали до ушите на жителите на Юдея. Но предсказанията не били без значение за изгнаниците, много от които очаквали остатъкът в Юдея да оцелее и Йерусалим да бъде пощаден. Пророкът ги информирал, че земята им ще бъде лишена от цялата си пълнота и ще стане напълно пуста и запустяла.

21. Словото Господне. Вижте гл. 6:1.

22. Дните се удължават. Жителите на Йерусалим са изобразени как се подиграват на надеждността на божествените заплахи. Техният отговор приема формата на пословица. Те всъщност заявяват: „Времето минава и нито едно предсказание за добро или зло не се е сбъднало. Няма причина да очакваме изпълнение сега.“ Тяхното отношение отразява често срещаната склонност на грешните хора да тълкуват погрешно дълготърпението и търпението на Бог (вижте Екл. 8:11; Амос 6:3; Мат. 24:48; 1 Сол. 5:3). Присмивачите от последните дни изричат подобен рефрен: „Къде е обещанието за Неговото пришествие? ... всичко си остава така, както е било от началото на създанието“ (2 Петрово 3:4).

23. Дните приближават. Идните дни щяха да донесат бързото изпълнение на всяка дума от бедствията, предсказани от Езекиил.

24. Напразно видение. Лъжепророците предсказваха просперитет и скорошно завръщане на пленниците от Вавилон. Истинските пророци предсказваха дълъг плен, тежки загуби на човешки живот и разрушен и опустошен град и Храм. Присмивачите вероятно твърдяха, че предсказанията на Езекиил са толкова напразни, колкото той обявяваше тези на лъжепророците. Бог щеше ефективно да отговори на техните разсъждения и да убеди тези лъжепророци в лъжливите им гадания, а тези присмивачи - в нелогичните им аргументи, като доведе до бързото изпълнение на предсказаната гибел.

25. Във вашите дни. Не върху някоя бъдеща раса, а върху поколението, което ще живее тогава. щяха да дойдат последиците от видението.

27. Времена, които са далечни. Новото изказване е насочено срещу клас, който се появява, поне да признаят Езекиил за пророк. Или може би интервалът е довел до промяна в езика на възразяващите. Вместо да кажат, че видението „се проваля“, те отлагат изпълнението му далеч в бъдещето. Господ посреща идеята за отлагане, като казва на хората, че нищо от това, което е казал, няма да се отложи. Това отношение е типично за отношението на мнозина, които очакват второто пришествие на Исус. Макар и не с думи, а с действия, те казват: „Моят Господ отлага идването Си“ (вижте Матей 24:48).

Някой ден, и скоро, с ужасна и неизбежна внезапност, краят ще ги сполети, а с него и изпълнението на всяко видение.

Може да се повдигне въпросът: „Но защо е това очевидно забавяне на идването на Исус?“ „Словата Господни ли се провалиха?“ Вдъхновението задава въпроса и му отговаря така: „Словото Господне ли се провали? Никога! Трябва да се помни, че обещанията и заплахите на Бог са еднакво условни“ (Ев. 695).

Трябва да си припомним само няколко изказвания на библейски писатели, за да покажем, че те винаги са смятали времето за много кратко. Павел пише до коринтяните: „Но това казвам, братя, че времето е кратко“ (1 Кор. 7:29). В посланието си до римляните той казва: „Нощта се превали, денят наближи“ (Рим. 13:12). Чрез гледача от Патмос самият Исус свидетелства: „Времето наближи“ (Откр. 1:3) и „Ето, идвам скоро“ (гл. 22:6, 7). Въпреки това, както Павел, така и Йоан ясно предсказаха определени събития, които трябва да се случат преди идването на Исус (вижте 2 Сол. 2:1-5; Откр. 1:3).

Вярно е, че Христос не е дошъл толкова скоро, колкото първоначално се е надявал Неговият остатък от народа, основа на изпълнено пророчество. Че е било възможно Христос да е дошъл преди това, е било многократно потвърдено (DA 633, 634; GC 458; 6T 450; 8T 115, 116; 9T 29). Причината за забавянето е посочена допълнително в следните думи: „Дългата нощ на мрака е изпитателна; но утрото се отлага по милост, защото, ако Учителят дойде, толкова много хора ще се намерят неготови. Нежеланието на Бог да погине Неговият народ е причината за толкова дълго забавяне“ (2T 194). Това е в хармония с изявлението на апостола във 2 Петрово 3:9. Същият писател добавя, че е дълг на християнина да ускори идването на Исус (ст. 12). Божественият коментар по темата на този текст гласи: „Привилегия на всеки християнин е не само да очаква, но и да ускори идването на нашия Господ Исус Христос“ (8T 22).

Някой ден времето вече няма да бъде продължително. „[Пришествието на Исус] няма да се забави след времето, в което посланието бъде разпространено до всички народи, езици и племена“ (Ев. 697). Когато Бог осъзнае, че моментът е подходящ, Той ще предизвика събития, които ще ускорят края „по-бързо, отколкото хората очакват“ (ВБ 631).

И все пак, точното време на Неговото идване не може да бъде известно. Нито пък хората бива да правят предположения за точното време. Отличен съвет е даден със следните думи: „Няма да можете да кажете, че той ще дойде след една, две или пет години, нито пък бива да отлагате идването му, като твърдите, че може да не е след десет или двадесет години. Дълг на Божия народ е да поддържа светилниците си подготвени и запалени, да бъдат като мъже, които чакат Младоженеца, когато той ще се върне от сватбата“ (EGW RH 22 март 1892 г.).

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

2 КОЛ. 104; 9T 27

21-28GC 392; PK 450

22 DA 31; PK 700

27, 28, изд. 184

ГЛАВА 13

1 Изобличение на лъжливите пророци, 10 и техния невменяем хоросан. 17 На пророчиците и възглавниците им.

1. Словото Господне. Сравнете пророчеството от Йеремиа 23 с лъжепророците в и около Йерусалим. Някои смятат, че Езекиил тук се обръща към лъжепророците сред пленниците (виж Езекиил 13:9).

2. Пророци на Израел. Фактът, че тези лъжеучители са наричани по този начин, предполага, че Те се радваха на всеобщо съчувствие и приемане. Духът на епохата одобряваше такива лъжеучители. Тези пророци може би са били толкова самозаблудени, че са вярвали, че това, което казват, е истина (вижте 2 Сол. 2:11), но тези мними божествени пратеници са били инструктирани да „чуют... словото Господне“.

3. Глупав. От еврейската дума набал, която показва не просто интелектуален провал но също така и липса на морални качества. На еврейски език фразата „глупавите пророци“, hannebi'im hannebalim, представлява интересна игра на думи.

Това следва. Последната част на стиха гласи буквално: „които ходят след своите дух и това, което не са видели.“

4. Като лисиците. Лисиците са хитри и коварни (Лука 13:32); те унищожават лозя (Ю. от Сол. 2:15); те обитават руини (Плач. 5:18). Лъжепророците бяха хитри, пакостливи и разрушителни за Божието лозе.

5. Да. Тоест, лъжепророците. Хората са били обсъдени в стих 4. В стих 6 лъжепророците отново са споменати в трето лице, с промяна обратно към второ лице в стих.

7. Подобни промени в личността са чести в пророчествата и са често срещани в Езекиил.

Хедж. Тези лъжепророци не бяха направили нищо като предупреждение или напътствие да помогнат на нацията в нейната криза. Те предаваха народа в ръцете на враговете му, вместо да му помагат. Сравни Исаия 1:5; КОЛ 287.

6. Виждал съм. Евр. хаза, дума, често използвана във връзка с божествени изказвания (Ис. 1:1; 2:1; и др.).

Господ казва. Тези самозвани пророци намират свой аналог в много проповедници Днес, онези, които проповядват лъжливи доктрини, които страстно отстояват, са подкрепени от „Така казва Господ“. Колкото и усърдно да се проповядва една доктрина, колкото и впечатляващи да са титлите, носени от нейните поддръжници, тя не бива да намира място за приемане в символа на вярата на вярващия, освен ако Господ действително не я е изрекъл. Колкото и правдоподобни да изглеждат човешките теории, никога не бива да се забравя, че им липсва божествен авторитет.

Други. Тази дума е предоставена. Изречението може да се преведе като „те се надяваха да потвърдят“ словото.“ Чрез изпълнението на предсказаното събитие те се надяваха да потвърдят своята надеждност. Може би са се надявали, че Бог ще почете самоназначената им мисия и ще накара самонадеяните им изказвания да се материализират.

7. Не сте ли? Пророкът се появява, за да разпита съперниците си. На неговите въпроси Можеше да има само един отговор. Лъжепророците не можеха да отрекат обвинението. Тук са изброени три бедствия, които ще сполетят тези измамни пророци. „Те няма да бъдат в събранието на Моя народ.“

9. Събрание. Евр. sod, тайно събрание или таен съвет.

В писането. В регистъра на Израел, който ще се издигне от верния остатък, те няма да имат никаква част. Пример за използването на регистър при завръщането от плен се намира в Ездра 2:62.

10. Мир. Сравнете Йер. 6:14; 23:17; Михей 3:5; Зах. 10:2. Лъжепророците приспиваха вкарваха хората в чувство на фалшива сигурност и по този начин упояваха съвестта им. Истинските Божии пратеници, от друга страна, не ласкаят грешника. Тяхното послание на мир не е, за да приспива неосветените в фатална сигурност. Тяхна е задачата да събудят съвестта на грешника, докато душата в мъка не възкликне: „Какво трябва да направя, за да се спася?“ (Деяния 16:30). Вижте върху Йеремиа 6:14.

Стена. Евр. chayiṣ, чието значение не е напълно ясно. Изглежда представлява преградна стена; следователно, несъществуваща структура.

Нетемперирани хоросан. Евр. taphel, „варосване“. Идеята за нетемперирани се е свързала с taphel чрез дума, изписана по същия начин, но с различна етимология.

Примери за тази втора дума са Йов 6:6, където тафел означава нещо „неприятно“, и Плач 2:14, където тафел е преведена като „глупави неща“. Илюстрацията е следната: Някой построил крехка преградна стена. Лъжепророците я варосали, подобрявайки външния ѝ вид, но не добавяйки нищо към здравината ѝ. Управниците и народът измислили различни схеми, като например египетски съюз (виж Йер. 37:5, 7), а самопровъзгласилите се пророци им придали тежест чрез влиянието и убеждаването си.

Забелязваме поразителен паралел в религиозния свят днес. Много лъжливи доктрини, които нямат подкрепа в Божието Слово, са били въведени в християнската вяра. Те

имат корени в традицията, а зад традицията произходът им често може да се проследи до езически концепции и практики. Вместо да изоставят всяко вярване, което не е основано на Свещеното писание, хората изразходват неизмеримо количество енергия, за да „прикрият“ тези крехки концепции, за да им придадат правдоподобност. Забележителен пример е усилието да се предоставят библейски доказателства за спазването на неделята. По-голямата част от християните спазват ден, който не е предписан в Библията. Те разсъждават, че такова спазване трябва да е правилно, тъй като християнската църква от векове следва тази практика. Те заобикалят ясните доказателства, които сочат седмия ден от седмицата като истинската събота, и изопачават други писания, за да подкрепят първия ден от седмицата. Резултатът от всичко това ще бъде същият като преживяването, което сполетя строителите и варосвачите на стената на Езекиил (Езекиил 13:12–16).

11. Голяма градушка. Сравнете Пс. 11:6; 18:13, 14; Езек. 38:22. Несъмнено тук се има предвид предимно вавилонското нашествие, на което евреите не биха могли да устоят, въпреки всичките си хвалени приготовления. Вижте гл. 13:12.

12. Стена. Евр. qir, обикновено външна стена, а не chayis (виж на стих 10). Причината защото бедствието несъмнено е, че дефектната структура е била твърде слаба, за да служи като външна стена. Ужасното разочарование на мазачите и на онези, които са се уповавали на техните хитрости, намира своя еквивалент в грубото пробуждане на онези, които в края на времето ще са заложили всичко от себе си на голямото фалшиво религиозно възраждане, организирано от Сатана, само за да видят как тази система се разпада под унищожителните наказания на седемте последни язви. Като една от последните велики сцени в драмата на вековете, самият Сатана ще претендира за божественост и ще се представи на целия свят като Бог (виж 6Само 14; 8Само 27, 28; 9Само 16; Превод на Библията 62, 364, 365; Великата пресвета 624). Чудесата ще бъдат голямото средство в измамата (Откр. 13:13, 14; 16:13, 14). В резултат на тези заблуди всички, освен един верен остатък, ще бъдат пометени в редиците на врага (Откр. 13:8) и ще се обединят със Сатана в битката му срещу Бога (ТМ 465). Само малък остатък ще остане верен във верността си към Бога (Откр. 14:12). Когато наказанията дойдат и множествата видят, че този, когото са смятали за Бог, е безсилен да спре ръката на Един по-могъщ, внезапно ги обзема осъзнаването, че са били измамени. Те се обръщат с ярост срещу фалшивата организация, създадена от заблудите на Сатана, и я унищожават напълно (Откр. 17:16, 17; GC 656). От друга страна, може да се каже: „Стената я няма вече, нито онези, които я мазаха“ (Ез. 13:15).

17. Срещу дъщерите. Лъжепророчиците не се споменават другаде в Стария завет. Сред истинските пророчици са Мириам (Изм. 15:20), Девора (Съдии 4:4), Олда (4 Царе 22:14), а в Новозаветните времена Анна (Лука 2:36) и четирите дъщери на евангелиста Филип (Деяния 21:8, 9).

18. Горко на жените. Въпреки че общото значение на стихове 18, 19 изглежда ясно, има значителна несигурност относно детайлите. Езекиил е видял това, което описва; ние не сме. Той е използвал достатъчно познати думи тогава, но тъй като много от тях не се срещат никъде другаде в Стария завет, значението им не е напълно сигурно.

Възглавници. Евр. кесатот, от акадското касу, „да връзвам“, откъдето идва и „ленти“ или „амулети“, чието точно естество е въпрос на предположения.

Прорези за ръкави. Евр. „aššilim“, „стави“. Фразата буквално се чете „ставите на ръката ми“ от което, изглежда, може да се обозначат кокалчетата, китките, лактите или раменете (Йеремия 38:12). На еврейски буквално се чете „моите ръце“. Древните преводи и Таргумите четат или „ръка“, или „ръце“. Ако е предвидено притежателното местоимение, то би

предават интересната мисъл, че тези лъжепророчици са възпирали ръцете на самия Господ.

Кърпи. Евр. *misrachoth*, дума, срещаща се само тук в Стария завет, за която се смята, че означава някакъв воал или покривало за главата. Очевидно воалите не са били носени от самите пророчици, а от онези, които са идвали да се консултират с тях.

Души. Евр. *нефашот* (единствено число *нефеш*), тук просто „лица“ (виж върху Пс. 16:10). Изглежда смисълът е, че тези лъжепророчици са ставали жертва на онези, които са прибегвали до тях.

Това идва. Тези думи са предоставени. Изречението може да се преведе като „Ще ловувате ли душите на моя народ и ще пазите ли своите души живи?“ Смисълът може да е, че в личен интерес пророчиците са живели въз основа на лековерието на своите жертви.

19. Шепи ечемик. Някои разбират, че препратката тук е древният обичай да се носят подаръци на пророк, когато се допитват до него (1 Царе 9:7, 8; 3 Царе 14:3). Доколкото ечемикът е бил долнокачествено зърно, а шепите са оскъдно количество, тези думи биха могли да показват изключително малката печалба, за която тези лъжепророчици са били готови да изопачат истината и да доведат хората до тяхната гибел. Други виждат тук препратка към древния обичай за гадаене с ечемик и трохи.

Чуй лъжите си. Думите може да показват склонност да слушаш приятни лъжи. Еремия описва подобно състояние на нещата: „Пророците пророкуват лъжливо и свещениците управляват чрез тях; и Моят народ обича да е така“ (Ер. 5:31).

20. Да ги накара да бягат. От еврейската дума *parach*, чието значение е неясно. Общото значение на стиха е ясно. Жертвите ще бъдат освободени от капана на онези, които са се опитали да ги поробят. Бог няма да позволи човек, който е искрен по сърце, да бъде измамен.

22. Защото с лъжи. Пророчиците бяха създали фалшиви впечатления за Бога в умовете на праведните и нечестивите, обезкуражавайки първите в усилията им да вършат правилното и утвърждавайки вторите в злия им път.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

4, 5 EW 123

10 1С 247; 5С 679

13 ПП 509

14 СН 338

22 ГК 655

ГЛАВА 14

1 Бог отговаря на идолопоклонниците според сърцето им. 6 Те са увещавани да се покаят, от страх от съдби, чрез съблазнени пророци. 12 Божията неотменима присъда за глад, 15 от отвратителни зверове, 17 от меч, 19 и от мор. 22 Остатък ще бъде запазен за пример на другите.

1. Старейшини на Израел. Вероятно не се различават от старейшините на Юда, споменати в гл. 8:1. Съществуващата нация е била известна като Израел, въпреки че там, където е било предвидено разграничение, е било запазено обозначението Юда. Обектът на изследването не се споменава, нито дори е изрично посочено, че старейшините са правили някакво запитване. Изглежда е било техен обичай да седят пред пророка, очаквайки всяко послание, което може да му бъде изпратено от Господ (виж гл. 33:31).

3. Идоли. Евр. гилулим, любима дума на Езекиил (виж гл. 6:4). LXX има

διανοήματα, „мисли [на сърцата им]“, вероятно за да изрази копнежа по идолопоклонството от минали времена. Наставен от Духа, пророкът чел сърцата на онези, които седали пред него. Вероятно той не нападаше откритото идолопоклонство сред пленниците, а по-скоро греховното състояние и отчуждението на сърцата им.

Спънка. Евр. микшол, „средство [или повод] за спъване“, „препятствие“.

Ето, поводът, който води до беззаконие.

Изобщо. В еврейския език емфатичното повторение на глагола кара въпроса да предполага силно отрицателен отговор.

4. Това идва. Това е четенето на текста според масоретската традиция. Самият еврейски текст е неясен. Таргумите гласят „от мен“. Тази идея се подкрепя от формата на глагола за „отговор“, която може да предава възвратната идея, показвайки, че Господ ще отговори от Себе Си, а не от пророка.

Никой човек не може да се надява напълно да разбере какво Бог би искал да направи, освен ако собственото му сърце не е истински покорно на божествената воля. Това е така, защото едно невъзродено сърце, неконтролирано от Светия Дух, не може да разбере Божиите неща (1 Кор. 2:14). Дори ако плътският ум бъде напътстван, той би разбрал погрешно, приложил погрешно и изопачил, защото хората вярват само в това, в което искат да вярват. Бог, Който никога не насилва човешката воля, позволява на тези своеволни създания да се вкопчват в заблудите си (вижте Йоан 7:17; 2 Сол. 2:11, 12).

6. Покайте се. Думите за „покайте се“ и „обърнете се“ са две различни глаголни форми от един и същ корен, като комбинацията е ударение. Съобщенията в предишните стихове формират основата за искрения призив към истинско покаяние. Не може да има надежда за Израел само външно преобразяване. Народът има работа с Изследователя на сърцата и единственото покаяние, приемливо за Него, е това, което достига до най-съкровеният кътчета на душата.

Вие самите. Допълнителна дума. Според контекста пасажът би трябвало да гласи вместо това „лицата ви“.

7. Чужденец. Сравнете Лев. 17:10; 20:1, 2 и др. Чужденците, които живеяха там, бяха участвали в светлината и привилегиите, поверени на Израел, и щяха да бъдат осъдени като еднакво виновни.

8. Знамение. Неговото наказание би било пример, който би послужил за възпиране на други от подобен курс на действие.

9. Пророкът. Тук става дума за лъжепророците, чиито практики са изобличени в гл. 13.

Аз, Господ. Тоест, Господ позволява злият пророк да бъде измамен в същия смисъл в което Той закорави сърцето на фараона, като позволи на семето на инатливостта да поникне и да даде плод (вижте Изх. 4:21; 3 Царе 22:22).

Ще го унищожи. Грешникът си навлича разрушение чрез собственото си неразкаяние. (виж 5Т 120). Когато човек веднъж пренебрегне поканите, укорите и предупрежденията на Божия Дух, съвестта му се изгаря частично и следващия път, когато бъде увещаващ, е по-трудно да се подчини, отколкото преди. Той е като човек, който потъва в болест, но отказва лекарство. В Писанията обаче Бог, лекарят, често е изобразяван образно като изпращащ и резултатите от болестта върху онези, които отказват Неговото лекарство. Например, Той е изобразен като изпращащ лъжлив дух в устата на пророците, за да могат те да посъветват цар да поеме по грешния път, който той вече е бил решен да следва (1 Царе 22:19–23). Така и когато Сауловата

сърцето му се отчужди от Бога и „Духът Господен се оттегли от него“, за злия дух, който дойде вместо него, се казва, че е дошъл „от Господа“ (1 Царе 16:14).

Това обаче не бива да се разбира в смисъл, че Бог може някога да бъде автор на греха и измамата. Но в Своя план Той просто не извършва чудото, необходимо за предотвратяване на резултатите от греха. От сърцето, което Го отхвърля, Той оттегля Духа Си, оставя тази душа на собствените ѝ заблуди и позволява на греха да роди неизбежния си плод - смъртта. „Израилю, ти си се погубил; но в Мен е твоята помощ“ (Осия 13:9; Ветхий завет 36, 37; виж 2 Лет. 22:8).

10. Дори когато лъжепророците и онези, които ги питаха, бяха участвали взаимно и бяха признати за виновни.

11. Нека не се отклоняват повече от правилния път. Лъч надежда в тъмната нощ на отстъпничеството – Божият народ, който отново ходи в истината. Целта на дисциплината може да бъде разпозната тук, а именно, Израел да бъде доведен до истинско покаяние, да бъде обединен отново и да възстановят предишните си привилегии.

13. Земята. Буквално „земя“. Целият стих може да бъде включен в предположението: „Когато една земя съгреша... и аз простра... и счупя жезла... и изпратя глад... и го изстребя.“

Настоящото съобщение изглежда е насочено срещу разпространеното сред хората вярване, че Йерусалим ще бъде пощаден заради праведните в него, както биха били Содом и Гомор.

14. Ной, Даниил и Йов. Тези мъже бяха примери за истинска праведност в живота. Те бяха праведни в своето поколение (виж Бит. 6:9; Йов 1:1; Дан. 1:8; 6:22). Фактът, че Даниил е посочен преди Йов, не оправдава предположението, че се има предвид някой по-ранен Даниил, както предполагат много съвременни учени, които смятат, че Езекиил се отнася до Даниил от угаритските текстове. Тези текстове говорят за Даниил като за праведен цар от далечното минало, който се е застъпвал за вдовици и сираци. Пророкът просто не се е интересувал от хронологичния ред.

Важно е да се отбележи, че и тримата мъже са били средство за спасяване на други. Заради Ной цялото му семейство е било пощадено (Бит. 6:18). Даниил е бил средство за спасяване на неговите другари (Дан. 2:18). Йов е предотвратил наказанието на приятелите си чрез своето застъпничество (Йов 42:7, 8). Въпреки че са били ефективни в спасяването на някои, те са били безсилни да спасят поколението, в което са живели. Ной не е успял да спаси нечестивия род преди Потоп, а Даниил, макар и да е заемал висок ранг във вавилонския двор, вероятно не е успял да повлияе на Навуходоносор да пощади народа на Юдея и тяхната столица. Ако юдеите са възлагали някаква надежда на позицията и влиянието на Даниил, тази надежда вече е била разбита. Сравнете Йер. 15:1.

15. Зловещ. Евр. ра'ах, „зъл“.

16. Тези трима мъже. Твърдението от стих 14 се повтаря тук и в стихове 18, 20 с само малки вариации във формулировката. Относно четирите съждения от стихове 13, 15, 17, 19 вижте Лев. 26:22, 25, 26.

21. Четири тежки наказания. В случай на някое от четирите изброени наказания, присъствието на праведни мъже би било безсилно да предотврати гибелта; още по-малко, когато всички тези наказания щяха да се стоварят върху Йерусалим.

22. Ще бъдете утешени. Когато онези в изгнание наблюдават пътищата и делата на тези, които наскоро бяха пристигнали, щяха да знаят, че Бог не е направил без причина това, което е направил в Йерусалим. От друга страна, промененото отношение от страна на

Някои от тези бегълци, които биха могли да дадат доказателства за покаяние (виж стих 11), биха помогнали на пленниците да видят, че Божиите наказания са били дисциплинарни, а не отмъстителни.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

3, 4 5Т 164

3–52Т 444

14, 16 АН 298; МН 453; 5Т 215, 338; 8Т 314

20 КОЛ 412; ГК 622

ГЛАВА 15

1 Чрез негодността на лозовата пръчка за каквато и да е работа 6 се показва отхвърлянето на Йерусалим.

1. Словото Господне. Глава 15 е кратко стихотворение, което може да бъде озаглавено „Алегорията за лозата“.

2. Какво е лозовото дърво? В гл. 14 пророкът заявява, че Бог няма да пощади Йерусалим заради малцината праведници в него. Сега той премахва друго убежище, на което народът очевидно се е уповавал. Неговата притча учи, че Израел няма местно превъзходство над другите народи. Хората не трябва да се уповават на факта, че са били специално избрани от Бога, защото вече не са истинска лоза, а просто дърво, най-безползното от всички дървета, годно само за гориво. Писанията често сравняват Израел с лоза или с лозе (виж Пс. 80:8–16; Ис. 5:1–7; Ер. 2:21; Осия 10:1; Мат. 21:33–41; и др.). Някои коментатори смятат, че тук е представена дива лоза.

4. Подходящо ли е? За дървен материал лозата е безспорно безполезна. Ако в перфектното си състояние не би могла да бъде използвана за никаква полезна цел, колко по-малко, когато е частично обгорена и унищожена?

6. Така ще дам и аз. Представяйки сегашното състояние на Юдея. Крайните ѝ части бяха погълнати от опустошенията на чужд враг, а средата ѝ, където се намираше столицата, беше готова да бъде унищожена. Юдеите, след като напълно не успяха да отговорят на божествената цел при избора си за свидетели на Йехова, щяха да бъдат напълно съкрушени като нация.

7. От един огън. Изречението гласи буквално: „Те ще излязат от огъня и огънят ще ги погълне.“ Това ефективно описва състоянието на Израел. Народът вече беше погълнат от двата края, средата беше изгорена и скоро щеше да бъде предаден на огъня.

ГЛАВА 16

1 Чрез подобие на окаяно бебе е показано естественото състояние на Йерусалим. 6

Необикновената Божия любов към нея. 15 Чудовищното ѝ блудство. 35 Трудното ѝ наказание. 44 Грехът ѝ, съпоставим с този на майка ѝ и превъзхождащ сестрите ѝ, Содом и Самария, изисква наказание. 60 Милост ѝ е обещана накрая.

1. Словото Господне. Чрез реалистична алегория Йерусалим е принуден „да „познай нейните мерзости“ (ст. 2). Част от езика, използван в алегорията, е отблъскващ за съвременния читател. Днес мъжете не говорят толкова откровено. Тези, към които се обръщаше Езекиил, бяха свикнали с такава реч и не изпитаха шок.

3. Амореец ... хетеец. Значението на тези клаузи доскоро оставаше донякъде загадка. Археологическите открития в продължение на много десетилетия обаче хвърлиха изобилие от светлина върху ранната история на земята Палестина. Сега е известно, че амореите са били много ранни обитатели на този регион и че проникналите хетейци от север са заемали някои райони на Палестина, преди евреите да се заселят в земята. Сред различните народи на Ханаан са били йевусейците, които са живели в

древният град Йевус, разположен на част от територията, по-късно мястото на Йерусалим. Ранните предизраилтянски царе на Йерусалим са имали аморейски и хетейски имена. Този етнически произход е родното място на Йерусалим. Езикът на Езекиил е силна подигравка към жителите на Йерусалим, които се хвалели с произхода си от Авраам, но са действали сякаш са потомци на по-ранните езически жители на това, което по-късно е земята на Израел. Приликата в характера е била от трансцендентно значение в сравнение с простото пряко потекло (виж Йоан 8:44).

4. Що се отнася до твоето раждане. Стихове 4, 5 описват дете, изхвърлено на полето след раждането му, честа езическа практика. Оставено на само себе си, детето скоро би загинало. Прерязването на пъпната връв е било необходимо за самостоятелен живот. Вместо „огъваща“ трябва да четем „очиства“. Според древния обичай новороденото бебе се е натривало със сол след измиване. Древните сякаш са смятали, че това ще направи кожата по-стегната и по-суха и ще я почисти по-добре. Солта е била считана и за притежаваща консервиращи свойства. Практиката тялото да се увива плътно в пелени е спомената в Лука 2:7. Кой период от историята на Израел е представен от тази притча? Вероятно времето на пребиваването му в Египет, където се е родил Израел като нация.

6. Живей. Бог е представен като пътешественик, който, минавайки покрай него, открива грозния и жалък предмет. Въпреки замърсяването му, Той се смили над него и спаси живота му. В това безпомощно и окаяно състояние Бог намери евреите в земята на робството. Чрез жестоко потисничество и чрез клане на мъжки бебета египтяните се опитаха да попречат на израилтяните да станат повече и по-могъщи от тях (Исх. 1:9–14). Но Бог благослови Своя народ и въпреки тежкото робство, те „станаха много силни“ (Исх. 1:20).

7. Аз те причиних. Версиите на LXX и сирийския език използват повелителен наклон тук „расте като растение в полето“. Другите глаголи са по-добре преведени като „ти се размножи и стана висок... и стана красив... беше оформен... беше пораснал“.

Отлични орнаменти. Буквално „украса от орнаменти“, неясен израз. Сирийският език гласи „в менструацията“, което показва, както и четенето на RSV, че намереното дете вече е „достигнало пълна моминска зрялост“.

8. Минах оттам. Това посещение се различава от това в ранните детства на Израел в Египет, когато Бог го благослови и умножи. Тя вече е достигнала възраст за брак и Господ я сгодява за Себе Си (виж Йеремиа 2:2).

Разперете полата ми. Това означава намерението да се удостои девойката с честта да брак (вижте Втор. 22:30; Рут 3:9). Очевидната препратка е към тържествената сделка на Синай, когато Йехова сключи завет с евреите, които се заклеха да Го обичат, покланят и да Му се подчиняват, изключвайки всеки съпернически бог (Исх. 19:1–9; 24:1–8).

9. Измих те. „Измиването“ и „помазанието“ бяха част от пригответеленията за брак (виж Рут 3:3; Естир 2:12).

10. Бродирана работа. Евр. рикма, смятано за дреха с много цветове.

Дъщерята на царя, описана в Пс. 45:14, беше украсена с рекамот (виж коментара там).

Язовска кожа. Евр. тахаш. Думата се среща и другаде в Стария завет, само в Петокнижието (за значението вижте Исх. 25:5; 26:14; и др.).

Коприна. Евр. meshi, дума, срещаща се в Стария завет само тук и в стих 13. Съмнително е дали става дума за коприна. Материалът обаче не може да бъде идентифициран. Езекиил говори за материали и дрехи, познати по негово време, но нашите непълни

Познаването на неговото време обгръща част от образите му в мистерия, но не до степен да замъгли някоя съществена истина.

11. Украшения. Картината е ориенталска и изобразява украшението на кралска източна булка. Относно „гривни“ виж Бит. 24:22, 30; Числа 31:50; Езек. 23:42. Относно „верижка“ виж Бит. 41:42.

12. Бижу. Евр. *pezet*, правилно „пръстен“ и така е преведено в Бит. 24:47. Фразата буквално гласи „пръстен на ноздрата ти“. В Ис. 3:21 същата комбинация от думи е преведена като „бижута за нос“. Някои смятат, че може да се отнася до бижута, поставени от страни на носа, каквито обикновено се носят на Изток днес.

Може да се повдигне въпросът: Трябва ли в този пасаж да се намери одобрение за индулгенция? в такъв лукс днес, защото не беше ли самият Бог, който така щедро украси тази девойка? Отговорът е „не“. Преди всичко, инцидентът е фигуративен, а образността е заимствана от съвременна ситуация. Паралелна ситуация е тази на Исус, използващ притчата за богаташа и Лазар, която се фокусира върху напълно погрешна догма по отношение на междинното състояние (виж COL 263). Освен това, нещата, одобрени или поне позволени под по-слабото осветление на Стария завет, често под по-голямата светлина на евангелската епоха вече не са одобрени. Типични примери са полигамията и лесният развод (виж върху Втор. 14:26). Говори се против бижутата и екстравагантното облекло за християнските жени (1 Тим. 2:9, 10; 1 Петр. 3:3, 4).

13. Ти ще преуспяваш. Вероятно е препратка към времето на Давид и Соломон, когато Израелското царство се простирало от Ефрат до „границата на Египет“ (вижте 1 Царе 4:21) и много от околните царства били длъжници на египетски данък. Този период бил златният век на Израел.

14. Което бях казал. На хората се напомня, че техният просперитет и слава не бяха заради всякакви свои заслуги. Те дължаха всичко, на което се радваха, на Бога.

15. Уповавай се на собствената си красота. Поразително изпълнение на Втор. 32:15; вж. Осия 13:6. Издигнат до върха на славата по време на ранното благодатно царуване на Соломон, Израел започнал да се уповава на своето величие и просперитет. Загубвайки от поглед възвишената Божия съдба за евреите, Соломон се заел да направи Израел велика и могъща империя сред народите на земята. За да направи това, той сключил чуждестранни договори и съюзи, които пряко противоречат на изричната Божия заповед. Очевидно силно облагодетелстван от договора си с египетския цар, който той скрепил с брака си с дъщерята на фараона, той сключил и други подобни споразумения с други народи. Но измамата била фатална. Множеството му съпруги въвели идолопоклонство в царството му, докато царят и поданиците му не се поклонили на чужди богове. По този начин самите средства, които Соломон използвал, за да увеличи империята си, били средство за нейното падение. Огромните данъци, налагани за поддържане на великолепието на царството, станали претекст за бунт. Империята извън Палестина се разпаднала, а самото царство било разделено.

Играеше като блудница. Метафора, описваща чуждестранни съюзи за политически облаги, което Бог категорично е забранил (Второзаконие 7:2; Съдии 2:2), или да опише заместването на каквато и да е форма на поклонение с тази на истинския Бог. Образът е често срещан в Писанията (виж Изход 34:15, 16; Лев. 17:7; Второзаконие 31:16; Съдии 2:17; Ис. 1:21; Йер. 2:20; Яков 4:4). Тук се споменават различните съюзи с езичниците, инициирани от Соломон, и последвалото приемане на идолопоклонническото поклонение на тези народи.

16. Високи места. Евр. *bamoth* (виж на гл. 6:3).

Няма да дойде. Значението на последното изречение на този стих е неясно. Изречението гласи буквално „да не дойде и да не бъде“. Вероятно RSV изразява предвидения смисъл в прочита си „подобно никога не е било, нито никога ще бъде“.

17. Което бях дал. Стихове 17–19 повдигат обвинението срещу Израел, че хората бяхе дал на другите даровете, дадени им от Бога. В Своята притча за талантите (Матей 25:14–30) Исус подчертава сериозността на посвещаването на поверените таланти на егоистични цели. Бог е възложил на всеки човек неговата работа – специална работа на специално определено място. Той е екипирал всеки със специални способности, за да изпълни тази задача.

Мнозина вземат даровете, които са им дадени – даровете на здраве, интелект, богатство, време – и ги изопачават за напълно егоистични цели! Такива са също толкова виновни и достойни за осъждане, колкото беше идолопоклонническият Израел. Всеки трябва сериозно да се запита: „Върша ли работата, която Бог ми е възложил?“

Мнозина имат изкривена представа за успеха. Според тях само мъже с определен ранг и постижения са постигнали успех. Това не е небесното определение. В очите на Бог всеки човек се счита за успешен само когато изпълнява адекватно особената служба, отредена му от Небето. Тази служба може да е много скромна, а задачата – дребен вид, но наградата по никакъв начин не е намалена.

Изображения на мъже. Вероятно изображения на Ваал.

20. Принесъл ли си жертва. Препратка към поклонението на Молох, характеристика на по-късните идолопоклонства на Израел (4 Царе 16:3; Пс. 106:37; Ис. 57:5; Йер. 7:31, 32). В тази форма на поклонение деца са били принасяни в жертва като всеизгаряния (виж стр. 391), което е неестествено и ужасно престъпление (виж върху Лев. 18:21; 3 Царе 11:7; 4 Царе 16:3).

22. Не си спомнил. Израел е обвинен тук в греха на долна неблагодарност. Народът се е радвал на всяка привилегия и е бил възвисен до небето в своите предимства. Бог не е пропуснал нищо, което би помогнало да се осигури неговият успех. Чрез един по-ранен пророк Той е заявил: „Какво можеше да се направи повече за лозето Ми, което да не съм направил в него? Затова, когато очаквах, че ще даде грозде, то даде диво грозде?“ (Исая 5:4).

Библията е пълна с други примери на неблагодарност. Начело на списъка е този на Адам Груб пример за неблагодарност. Той също притежаваше всяко предимство. Как той, свято същество, може да стане толкова неблагодарен, че да прегреша срещу Бога, който е планирал само за негово добро, ще остане завинаги загадка. Човешката история ще завърши с летопис за неблагодарност. В последните дни хората ще бъдат „неблагодарни“ (2 Тим. 3:1–5). Християните трябва да внимават да не станат твърде пестеливи в благодарността. Много по-голяма част от молитвите им трябва да бъде посветена на хвала на Този, от Когото произтичат всички благословии.

23. Цялото ти нечестие. До този момент Езекиил се е занимавал с ханаански форми на идолопоклонство. Сега той започва да осъжда по-далечни чуждестранни съюзи и идолопоклонства.

24. Видно място. Евр. gab, обяснено от някои коментатори като нещо сводесто или закръглено, следователно може би свод. Релефите от Ашур обаче сякаш показват, че се има предвид определена повдигната платформа пред олтар, върху която се е извършвал ритуален полов акт. В LXX се чете oikēta pornikon, „публичен дом“. В много древни форми на поклонение проституцията е приемала квазирелигиозен характер.

26. Египтяни. Някои смятат, че тук има препратка към разпуснатия характер на египетското поклонение. Израел многократно е търсил сродство с Египет, особено в края на монархията (1 Царе 3:1; 9:16; 10:28; 2 Царе 17:4; 18:21; Исая 30:1–5; 31:1–3; 36:6; Осия 7:11). По това време част от делото на Еремия е била да се противопостави на

тенденция за сключване на съюз с Египет (виж Йеремия 37:5, 7). Политическите и търговските съюзи са представени тук под формата на блудство (виж Исая 23:17; Наум 3:4).

Величество от плът. Груба фигура на силата на Египет и мощта на Египет войници. Сравни гл. 23:20.

27. Намали обикновената си храна. Бог е решил това да бъде дисциплинарно средство мярка, която да доведе невярната съпруга до съзнание за греха ѝ. Мъжете са толкова склонни да забравят, че всички временни благословии идват от Бога. Той кара слънцето Си да грее както над праведните, така и над нечестивите. Чрез незабавно упражнената Му сила всяко семе пониква в живот и земята дава своите изобилие за прехрана на човека. Бог желае чрез премахването на тези облаги хората да си спомнят за пълната си зависимост от Него.

Филистимци. От времето на съдиите филистимците са били постоянни врагове на Израел. Те са били покорени от Давид, но отново стават проблемни по време на периода на по-късните царе (4 Царе 18:8; 2 Лет. 26:7; 28:18). Те често са били обект на пророчески изказвания (Исая 9:12; Йеремия 25:20; 47:1, 4; Езек. 25:15, 16; Амос 1:6–8; 3:9; Авдия 19; Соф. 2:5; Зах. 9:6).

Засрамени. Цифрата вероятно се основава на идеята, че филистимците поне са се придържали към своите богове и не са ги заменили с други, както е направил Израел (виж Йер. 2:10, 11).

28. Асирийци. Предложения към Асирия са отправени както от Юда (4 Царе 16:7), така и от Израел (Осия 5:13).

29. Ханаан. Евр. *kena'an*. Тук вероятно не се използва като собствено име, а във вторичния си смисъл на „търговия“ или „търговия“ (виж Ис. 23:8, където *kena'an* е преведено като „търговци“; вж. Осия 12:7; Соф. 1:11). В Езек. 17:4 *kena'an* се прилага в този смисъл за Вавилон. Пълният израз може да се преведе като „в търговски Вавилон“ или „в търговска земя, Халдея“. Вавилон затваря списъка с народи, с които Израел е блудствал.

30. Колко слабо. Възклицание, осъждащо болезнения копнеж на похотливото желание. Често повтарящите се грехове отслабват моралната природа, докато силите на волята бъдат унищожени. Тогава човек е роб на своята похот. Евангелието на Исус Христос е напълно способно да преобрази такива закоравели от греха сърца. Като човек позволи на божествената сила да влезе в живота, отслабената воля може отново да бъде укрепена и моралните нишки да бъдат изградени.

31. Видно място. Вижте стих 24.

Подло възнаграждение. Обикновено блудницата получава възнаграждение, но Израел давал подаръци на любовниците си, противно на обичайната процедура (ст. 31–34). Стратегически разположен на големия път между съперническите си народи Египет и Асирия, Израел би могъл уместно да поиска цена за приятелството си. Вместо това, той плати висока цена за помощта на тези народи. По този начин тя откупи своята гибел (виж 4 Царе 16:8, 9; вж. Осия 12:1).

35. Чуйте словото. От задачата да посочи греха на Юда, пророкът сега преминава към произнасяне на наказанието. Същият фигуративен език продължава.

36. Мръсотия. Евр. *nehošet*, според някои източници, произлиза от акадската дума *nuḫshu*, „изобилие“, в пренебрежителен смисъл, „разточителство“. Други пък извличат *nehošet* от акадската *naḫshatu*, „менструация“, за която „мръсотия“ е евфемизъм.

Кръвта на твоите деца. Детеубийство в поклонението на Молох (виж на стих 20).

37. Всички твои любовници. Тоест, околните народи, с които Израел се беше съюзил.

38. Разрушаване на брака. Според древния еврейски закон наказанието за убийство, прелюбодеяние и жертвоприношение на Молох е било смърт (Изм. 21:12; Лев. 20:1–5, 10). Смъртното наказание е било чрез убиване с камъни (виж Лев. 20:2; вж. Йоан 8:5). Обвинението в кръв тук може да се простира отвъд детоубийството във връзка с жертвоприношенията на Молох и да включва други престъпления, убийства и съдебни убийства.

39. Видно място. Вижте стих 24.

40. Да те убият с камъни. Видът смъртно наказание за прелюбодеяние (виж на стих 38).

Според правилото наказанието е било изпълнявано от събранието (Числа 15:36) или от мъжете от града (Левит 20:2). В този случай „събранието“ или „групата“ е армията на халдейците.

41. Изгорете къщите си. Вижте 2 Царе 25:9 и Йеремиа 52:13 за буквалното изпълнение на това предсказание. Тук има смесване на фигуративното и буквалното; домът на прелюбодейката ще бъде разрушен и къщите на Йерусалим ще бъдат изгорени.

Много жени. Езическите народи, според аналогията с Йерусалим като невярна съпруга.

42. Да си почине. Образът е този на ревнив съпруг, който довършва наказанието си за прелюбодейната си съпруга. Възмездие се изчерпва, както огънят угасва, след като е погълнал горивото. Както показва продължението (ст. 53, 60–63), присъдите няма да бъдат окончателни, но възмездие ще се окаже коригиращо.

43. Раздразнил се. Евр. *ragaz*, тук вероятно означава „да се разгневиш“.

44. Както и майката. Пример за склонността на източния ум да изразява житейския опит под формата на кратки, сбити изказвания. Нашият съвременен еквивалент на поговорката е: „Какъвто баща, такъв и син“. Подигравката на поговорката е, че Израел, въпреки хваленото си гордо превъзходство с по-висш произход, всъщност не е по-добър от своите хетейски предшественици (вижте на стих 3).

45. Които ненавиждаха съпрузите си. Самоличността на тези съпрузи е неясна.

Някои предполагат, че тук Бог се представя като съпруг не само на Израел, но и на другите народи. В техния случай идолопоклонството също би било отстъпничество от Бога, който им е дал откровение за Себе Си. Бог е Бог на целия свят, а не само на Израел. Той претендира за вярност на цялото човечество, първо, защото е създал човека, и второ, защото е дал на всички известна степен на откровение, достатъчна за разумно поклонение. Исус е „истинската светлина, която осветява всеки човек, идващ на света“.

(Йоан 1:9; срв. Рим. 1:20; Деяния 14:17).

46. По-голяма сестра. Хронологично Содом не е бил по-млад от Йерусалим, нито Самария е била по-възрастна. Определянето на съответните възрасти на двете сестри вероятно се обяснява с факта, че думите за „по-голяма“ и „по-млада“ са буквално „по-голяма“ и „по-малка“. Самария е наречена „по-голяма“, защото северното царство е било по-голямо и по-силно; а Содом – „по-младият“, защото е имал сравнително малко население.

Лява ръка. Тоест „север“. Ориенталците са описвали географските позиции от позиция, обърната на изток. Следователно Самария, бидейки на север, беше отляво.

Дясна ръка. Содом на юг беше отдясно. Поетично е представен като все още съществуващ.

47. Много малко нещо. Евр. *me'aṭ qat*. Първата еврейска дума означава „малко“ или „малък“; второто е със съмнителен произход. Някои го сравняват с етиопското *quaṭit*, „малък“. Думата „нещо“ е добавена. Ако е правилно, пасажът може да означава „нито си вършил според техните мерзости само малко, но си вършил по-покуварено от тях“. Еврейският израз може също да означава „малко време“. Идеята тогава би била „не си вършил според техните мерзости, но за малко си вършил по-покуварено от тях“.

По-големият грях би трябвало да се разбира в смисъл на по-голяма вина поради по-голяма възможност. Това е била мисълта на Христос, когато е укорявал неверието на хората от Неговото време, заявявайки: „По-леко ще бъде на земята Содом и Гомор в деня на страшния съд, отколкото на онзи град“ (Матей 10:15). Най-много съгрешават онези, които съгрешават срещу най-голямата светлина. Най-страшното възмездие идва върху онези, които са имали най-големите възможности, но са злоупотребили с Божиите милости и са пренебрегнали божествените предупреждения. Натрупаната светлина на вековете свети в наши дни. Хората, които пренебрегват днешните благословии и възможности, си навличат по-голяма вина от хората във всяка предишна епоха. Божият гняв в седемте последни язви е запазен за онези, които решават да се противопоставят на Христос в деня на най-голямото просветление, когато третата ангелска вест се превръща в силен вик и цялата земя е осветена от Божията слава (Откр. 18:1–4). Грешниците от по-ранните епохи страдат само от гнева, който идва след хилядолетието.

49. Гордост. Пророкът не посочва неестествените престъпления, които са често срещани свързано с името на Содом. Той сякаш удря по-скоро причините, отколкото външните действия.

Просперитетът винаги се оказва опасен за добродетелта, а безделието води до изкушение и до всеки грях. Моисей е предупредил Израел за тези опасности (Втор. 6:10–12; вж. Йер. 22:21; Осия 13:6). Категорията на греховете включва и отрицателен; „нито тя подкрепяше ръката на сиромаха и нуждаещите се“. Мъжете обикновено се тревожат за греховете на действие. Но е също толкова лесно да се пропусне небето чрез грехове на бездействие. В притчата Исус заповядва на онези отляво Му да си тръгнат не заради груби външни грехове, а заради пренебрегването на прости служения на любовта (Мат. 25:41–46). Това учение е в хармония с твърдението на апостола: „Затова, който знае да прави добро и не го прави, за него е грях“ (Яков 4:17).

Греховете на Самария не се споменават, вероятно защото нейните мерзости са били толкова скорошни, че не е необходимо да се споменава, докато историята на Содом е приключила повече от хилядолетие по-рано.

50. Както видях добро. В еврейския текст няма нищо, което да съответства на думата „добро“. Думата трябва или да се пропусне, или да се добави „то“. Тогава изречението би се превело като „според това, което видях“ или „според това, което видях“. Бог първо прави проверка (виж Бит. 18:21) и след това наказва според делата. Това дело е аналогично на крайния съд, когато ще се направи внимателно проучване на записите на всички хора, преди да бъдат определени наградите и наказанията (2 Кор. 5:10).

51. Оправда сестрите си. Този израз трябва да се разбира сравнително. Сравнен с Юда, Содом и Самария изглеждаха невинни, макар че, разбира се, не бяха оправдани по този начин. Хората често се стремят да оправдаят собствения си несъвършен път, като се сравняват с други, които, както твърдят, са по-греховни от тях. Такъв път води до гибел. Те трябва да се сравняват само с един стандарт, а именно, безупречния характер на Христос.

53. Върнете пленението им. Буквално „обърнете пленението“, тук преносно връщане към предишното състояние, тъй като в случая със Содом не е имало пленяване. Този текст

представлява проблем, тъй като Содом и дъщерите му (околните градове) са загинали заедно с всичките си жители преди много векове, без да оставят потомци (Битие 19:25; Юда 7).

Как тогава би могло да се осъществи възстановяване? Възможно е Содом тук да се използва символично за околните народи, като амонците и моавците, потомците на Лот, оцелелият от Содом. Божият план за спасение обхваща всички народи. Но езикът е силно фигуративен и целта на сравнението е „да ги раздразни [юдеите] към ревност“ (Римляни 11:11). При възстановяването Юда е показан като заемащ трето място.

54. Изкуството е утеха. Фактът, че тези сестри, които Йерусалим беше презрял, щяха да участват във възстановяването би било повод за по-нататъшно унижение.

55. Когато. По-добре „и“, еврейската дума има само прост съюз. Содом и Самария е спомената първа, не от гледна точка на хронологията, че ще преживее по-ранно завръщане, ако се има предвид буквалното приложение (вижте стих 53), а от гледна точка на аргумента, че споменаването им може да провокира арогантния Юда към покаяние.

56. Споменато. Буквално „за доклад“, тук вероятно в смисъл на укор или поговорка. Твърдението вероятно е въпросително: „Не беше ли сестра ти Содом поговорка в устата ти?“

57. Твоят укор. Местоимението не е в еврейския език. Прочетете просто „укорът“. Сирия. Редица ръкописи и сирийският език гласят „Едом“. Двете имена са много подобно в еврейската писменост (вижте 2 Царе 8:12). Пасажът може да се отнася до ликуването на Юда от нещастията на Сирия или Едом.

59. Нарушаване на завета. Израел беше нарушил завета, сключен на Синай, в който Бог предложи на народа привилегията да бъде Негово „специално съкровище“ (Исх. 19:5). Те трябваше да бъдат пазители на свещените пророчества и да разпространяват знанието за Божия закон, първо чрез демонстрация на истината в живота си, и второ чрез активна мисионерска пропаганда. И в двете от тези неща те безнадеждно се провалиха. Вижте стр. 30–33.

60. Вечен завет. Въпреки че Израел безвъзвратно беше нарушил завета, неговата невярност не можеше да промени верността на Бога. Той беше готов да влезе в нови заветни отношения в деня на покаянието. За съжаление, поради продължаващото безверие на остатъка, изпълнението беше забавено до евангелската ера, когато трайността на завета беше гарантирана, тъй като той вече не почиваше на национална основа, а на индивидуална. Въпреки това, по-голямата трайност, предложена по време на завръщането на изгнаниците, никога не беше приета.

Библията представя два основни завета – вечния (който по-късно става известен като новия) и стария. Неспособността да се дефинира правилно терминът „завет“ и да се направи правилно разграничение между стария и новия завет е породила много недоразумения. Вечният завет е просто Божията уредба за спасението на човешката раса. Изразът, на практика, е синоним на термина „план на изкуплението“. Този завет е сключен с Адам в Едем и по-късно е подновен на Авраам (виж РР 370). Той представлява привеждането в действие на план, чрез който човекът може да бъде възстановен в позицията, която е загубил. Човекът се нуждаеше от прошка за прегрешението си. Прощката стана възможна чрез делото, което Божият Син трябваше да извърши в Своето възплъщение, живот и смърт. Характерът на човека трябваше да бъде върнат в хармония с божествения образ. Беше обещана Божествена сила, която, когато бъде приета от

човек, би изгонил греха от живота и би включил праведните черти на характера в душата.

Този завет или уговорка за спасение е сключен с Адам, но той се отнася еднакво за хората във всички епохи. В новозаветни времена същият този завет става известен като новия завет, просто защото неговото потвърждаване чрез жертвата на Христос идва след потвърждаването на стария завет, което се случва на Синай.

Старият завет е сключен на Синай. Защо е бил необходим този завет, когато вече е съществувала адекватна уредба за спасение? Старият завет никога не е бил предназначен да замени вечния завет; нито е бил предназначен да бъде алтернативно средство за спасение. Разглеждането на историческия контекст ще помогне да се изясни неговата цел. В робството си в Египет израилтяните до голяма степен са загубили познанията си за Бога и Неговите изисквания. Тяхното превъзпитание ще изисква време.

Духовната истина се разбира само постепенно. Придобиването на една истина прави възможно придобиването на друга. Бог започна Своето наставление на Синай, като информира хората, че целта на Неговия план е да приведе живота им в хармония с Неговия характер. Целта обаче беше заявена обективно: „И така, сега, ако наистина слушате гласа Ми и пазите завета Ми, тогава ще бъдете Мое специално съкровище измежду всичките племена, защото цялата земя е Моя; и вие ще Ми бъдете царство от свещеници и свят народ“ (Изм. 19:5, 6). По това време израилтяните разбираха малко от това, което е включено. Те се съгласиха с общото формулиране на целите и отговориха: „Всичко, което Господ е говорил, ще го направим“ (Изм. 19:8). Божият план беше да тръгне оттук и да научи хората как тези цели могат да бъдат постигнати. Постепенно, когато те бъдат в състояние да разберат, Той щеше да им разкрие всички подробности на вечния завет (вижте EGW, Допълнителни материали, върху Изм. 19:3–8).

За съжаление, хората сякаш никога не са напредвали отвъд първия урок в своето духовно наставление. Те схванаха идеята за необходимостта от послушание. Такава философия бяха научили в Египет. Следователно, те търсеха Божията благосклонност, като се стремяха да оказват външно послушание на божествените изисквания. Всички опити на Бог да покаже необходимостта от ново сърце и от божествена благодат, за да направи такова послушание възможно, се срещаха с многократен неуспех. С изключение на отделни изключения, подобно отношение продължи през целия старозаветен период и това въпреки многократните призови на пророците да приемат по-висшата връзка. Относно новия завет вижте Йер. 31:31–34; Евр. 8:8–13; стр. 370–373.

61. Засрамете се. Юда ще бъде смирена и наставена чрез своите нещастия и да бъдеш най-накрая воден да схванеш Божиите цели.

Старейшина. На еврейски език прилагателните, преведени тук като „старейшина“ и „младши“, са в множествено число, което показва не само, че се имат предвид Самария и Содом, но и че всички народи, които биха приели отношенията на новия завет, вече са включени.

Твоят завет. Вероятно тук става въпрос за погрешно тълкуване от страна на Юда на първоначалния Божи завет, който Господ е замислил да обхване света, но от чиито блага евреите са изключили всички останали народи.

63. Можеш да си спомниш. Прощката, която Бог дава, не заличава спомена за греховното минало. Срамът, който съпътства такъв спомен, е необходимата защита на новото преживяване. Такова знание също така постоянно има предвид величината на спасението. Сравни РК 78.

Когато съм успокоен. Евр. bekarperi, „когато прощавам“, от корена karpar, използван технически в Стария завет за „изкупление“.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

8, 13–15GC 381

32 ГК 382

49 CG 466; CH 629; CT 279; Ed 209; 1T 395; 2T 371; 5T 232

49, 50 ПП 156; 4Т 96

62, 63 КОЛ. 161

ГЛАВА 17

1 В притчата за два орела и лоза, 11 е показан Божият съд над Йерусалим за това, че се е оттеглил от Вавилон и се е оттеглил в Египет. 22 Бог обещава да засади кедъра на евангелието.

1. Словото Господне. Друго отделно съобщение, но принадлежащо към същото поредица от пророчества, започнали с видението от гл. 8–11. Стихове 12–24 ни позволяват да определим повода и да определим датата на пророчеството като времето, когато Седекия търси египетска помощ срещу Навуходоносор.

2. Загадка. Евр. чида, загадъчна поговорка, преведена като „тъмно слово“ в Пс. 49:4; 78:2. Тези пасажи свързват думите за „гатанка“ и „притча“, както прави и пасажът на Езекиил.

3. Голям орел. Буквално „големият орел“. Според стих 12 символът представлява „вавилонския цар“ (вж. Йер. 48:40; 49:22).

Ливан. Тук поетично представя Юдея. Може би фактът, че един от Соломоновите дворците са били наричани „домът на Ливанската гора“ (1 Царе 7:2; 10:17, 21), което подсказва символиката тук.

Най-високият клон. Евр. шамерет, дума, срещаща се в Библията само тук, в стих 22 и в гл. 31:3, 10, 14. Етимологията ѝ е несигурна, но вероятно означава върхът на дървото. Позоваването е на Йоахин, когото Навуходоносор отвел в плен във Вавилон (4 Царе 24:12).

4. Търговия. Евр. kepa'an, обикновено транслитерирано като „Ханаан“, но тук използвано във вторичния си смисъл на стока (виж гл. 16:29). „Земята на търговията“ представлява Вавилон (гл. 17:12).

5. Семето на земята. Това беше Седекия, когото Навуходоносор направи цар през Мястото на Йоахин. Йоахин е отстранен, вероятно заради проегипетските си наклонности. Надявало се е Седекия, васал на Вавилон, да остане верен на своя господар.

6. Разпростираща се лоза. На еврейската държава под управлението на Седекия е било позволено да се превърне в плодотворно и проспериращо, макар и зависимо царство. Седекия се е заклел да признае сюзеренитета на Навуходоносор (2 Лет. 36:13). Навуходоносор несъмнено се е надявал, че Израел като процъфтяващо царство може да служи като своего рода буферна държава между него и империалистично настроената нация Египет.

7. Друг голям орел. Хофра от Египет, наричан още Априес (ст. 15; вж. Йер. 44:30).

Към него. Въпреки че Седекия се беше заклел във вярност на Вавилон (2 Лет. 36:13; (вж. Езек. 17:14), той коварно потърсил помощ от Египет. Еремия се опитал да разубеди Седекия от този египетски съюз (Ер. 37:7).

9. Ще просперира ли? Подразбира се отрицателен отговор. Офертите към Египет биха... ще доведе до пълно унищожение на Юдея.

10. Източен вятър. Подходящ символ на вавилонците, които са живели на изток от Палестина. Източният вятър е известен с разрушителния си ефект върху растенията (Йов 27:21; Езекиил 19:12; Осия 13:15; Йона 4:8).

11. Освен това. Тази форма на изразяване предполага, че вероятно е имало интервал, преди да бъде дадено обяснението на притчата. През това време притчата е трябвало да бъде загадка за хората, събуждайки любопитството им и карайки ги да бъдат по-внимателни, когато пророкът им обяснява значението ѝ. Истината винаги намира по-плодотворно поле в любознателния ум.

12. Какво означават тези неща. Пророкът дава официално тълкуване на притчата (ст. 12–17). „Бунтовният дом“ несъмнено е включвал онези сред изгнаниците в Тел-Авив, които са се надявали на успеха на египетския съюз и последвалото падане на властта на Вавилон.

Дойде. По-добре е „дойде“. Глаголите след това (ст. 12, 13) също трябва да бъдат преведени от минало просто време. Относно тълкуването вижте стихове 3–10.

15. Конете. От Осемнадесетата династия нататък колесниците са били стандартно военно оборудване на египетските армии (вижте Изх. 14:7; 3 Царе 10:28, 29; срв. 2 Лет. 12:2, 3; Ис. 31:1; 36:9).

Ще се измъкне ли? Коварството на Седекия в нарушаването на изтъркания завет на вярност, в допълнение към другото му голямо злодеяние, не можеше да бъде пренебрегнато. Относно светостта на клетвата виж Исус Навин 9; 2 Царе 21:1, 2.

16. Той ще умре. Вижте Езекиил 12:13.

17. Направи нещо за него. Тоест, постигни нещо полезно или му бъди от полза. Предложена корекция на текста променя фразата на „спаси го“.

Чрез изливане на опори. По-добре „когато те изливат опори“, тоест халдейците. Като Както се чете, текстът предполага, че издигането на обсадни могили (виж гл. 4:2) и построяването на крепости са извършени от фараона.

18. Дадена му е ръката му. Тоест, като залог.

19. Моята клетва. Господ определя клетвата и завета към Навуходоносор като Свои, без съмнение защото е направено в Негово име (2 Лет. 36:13). Освен това, като арбитър на историята, Господ е планирал евреите по това време да се подчинят на вавилонското иго (Ер. 27:12).

20. Разпрострях мрежата си. Този стих е почти идентичен в първата част с гл. 12:13. Вижте коментарите там.

22. Аз също ще взема. Обещание за бъдещо възстановяване. Самият Йехова ще се намеси и ще вземе клон от кедъра и ще го засади на „високата планина на Израел“.

Предсказанието очевидно се отнася до Месията.

Планина. Вижте Езек. 20:40; вж. Ис. 2:2–4; Михей 4:1–3.

23. Всички птици с всякакви крила. Представляващи разнообразните обитатели на земята (вж. Мат. 13:32), мъже от „всеки народ, племе, език и люде“. Чрез остатъка Бог планира да осъществи първоначалния Си план в призива на Израел. Религиозното обучение трябваше да излезе от Сион и духовното царство да се разпростре по целия свят. Провалът на остатъка от Израел направи необходим призивът към християнската църква (вж. 1 Петрово 2:9; вж. Втор. 10:15). Нейните членове, събрани от всеки народ, племе,

език и народ, трябваше да съставят новия народ, чрез който Бог щеше да евангелизира света (Матей 21:33–46).

24. Всички дървета. Тоест, околните народи. Те ще станат свидетели на възстановяването на народа на Израел и ще признаят, че цялата сила е от Бога, който мълчаливо и търпеливо изпълнява целите на Своята воля. На всеки народ и индивид Бог е възложил задача. На всички е позволено да заемат място на земята, за да видят дали ще изпълнят божествената цел (виж Ед 178; П.К. 535, 536).

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

15–18РК 451

22, 23 РК 599

ГЛАВА 18

1 Бог изобличава несправедливата притча за киселото грозде. 5 Той показва как постъпва с праведен баща: 10 с нечестив син на праведен баща: 14 с праведен син на нечестив баща: 19 с нечестив човек, който се разкайва: 24 с праведник, който се бунтува. 25 Той защитава Своята справедливост 31 и увещава към покаяние.

1. Словото Господне. Открива се нов раздел, който разглежда отговорността на индивида. Езекиил многократно е подчертавал сигурността на предстоящите съдби, надявайки се по този начин да доведе хората до покаяние. Но тази благотворна цел е била осуетена от начина, по който тези съдби са били тълкувани. Хората са смятали, че са невинни деца, страдащи за беззаконието на бащите си и че следователно покаянието е ненужно и безполезно. Те не са били склонни да признаят личната си вина или да признаят индивидуалната си отговорност.

2. Вие използвате тази поговорка. Фактът, че е наречена „поговорка“, показва, че Поговорката беше популярна. Времето на еврейския глагол показва, че думите са били често повтаряни. Йеремия се позовава на и осъжда същата поговорка (Йеремия 31:29, 30). Киселото грозде, което бащите ядеха, представляваше техните лични грехове. Оскоминените зъби на децата представляваха страданието, което евреите чувстваха сполетяно от греховете на бащите им. На пръв поглед може да изглежда, че тази поговорка е в хармония с изрично посоченото във втората заповед, че беззаконията на бащите се наказват върху децата (Изход 20:5; Изход 34:7; Втор. 5:9). Тогава защо Езекиил толкова силно я осъжда? Изявлението на Езекиил и изявлението в закона се занимават с два различни аспекта на проблема. Съвременниците на Езекиил настояват, че те страдат за вината на бащите си. Законът се занимава с предаването на покварата. „Неизбежно е децата да страдат от последствията от родителските грешки, но те не се наказват за вината на родителите, освен ако не участват в греховете им“ (РР 306).

Грехът поквари и унижи природата на Адам и Ева. За родителите на човешката раса беше невъзможно да предадат на потомството си това, което самите те не притежаваха (вижте GC 533). Следователно ние, като тяхно потомство, страдаме от резултата от прегрешението на нашите предци, но не чрез произволно вменяване на тяхната вина. Ако последното беше вярно, обвинението в несправедливост би могло да бъде поддържано. Но в първия случай елементът на несправедливост се елиминира от наблюдението, че единственият алтернативен курс би бил унищожаването на човешкото семейство по време на първия грях. Привеждането в действие на плана на спасение включваше необходимостта от увековечаване на живота на нашите първи родители, въпреки че такова увековечаване би позволило прилагането на закона за наследствеността. Ситуацията обаче беше справедлива с оглед на факта, че планът на спасение беше

установена, защото осигуряваше пълна свобода от извратени апетити, упадъчен морал, физически болести и дегенерация, които се предават като наследство от баща на син. Тя осигуряваше и победа в този живот над наследствени и култивирани склонности към зло. Крайният благотворен ефект ще бъде не само спасението на безброй множества, но и вечен имунитет срещу бъдещи прегрешения. Сънародниците на Езекиил не успяха да разберат тази истина и лъжливо обвиниха Бог, че им е наложил наказанието за грях, за който те по никакъв начин не бяха отговорни.

4. Всички души са мои. Те са Божии по право на сътворение. Всички са еднакво Негови създания и Неговите отношения с тях са без предразсъдъци или пристрастия. Той обича и би спасил всички, а наказанието настъпва само когато е заслужено.

Душата, която съгрешава. Въпреки че Езекиил говореше предимно за непосредствено предстоящите съдби, думите му имат по-широко приложение. Те са еднакво верни и за окончателната, необратима втора смърт (Откр. 20:14; вж. Мат. 10:28). Възстановеният от Бога стих за вселената ще премахне всяка следа от грях. Няма да останат напомняния за проклятието, като например вечно горящи души в един вечно съществуващ ад. Божият триумф над злото ще бъде пълен. Идеята, че на нечестивите ще бъде даден вечен живот, макар и в мъки, е напълно противна на Писанията. Тази доктрина се основава на погрешната предпоставка, че душата е отделна същност и е неразрушима. Но тази идея не произлиза от Писанията, а от погрешни философски концепции, които рано са намерили своето място в еврейското и християнското мислене. Думата, преведена като „душа“ (нефеш), не се отнася до никаква безсмъртна част от човека, нито дори до оживяващ принцип в човека. Тя е еквивалентна на „човек“, „личност“ или „аз“. Нефеш се отнася до човека като уникална личност, различна от всеки друг индивид. Когато се подчертава тази особена идентичност, Писанието определя човека като „душа“. Тук Езекиил заявява: „човекът, който съгрешава, ще умре“. За по-подробно обсъждане на нефеш вижте Пс. 16:10.

5. Законно и правилно. Сравни Михей 6:8.

6. Ядени в планините. Тоест, ядени жертвени ястия на езически божества. Бог строго осъждаше подобно участие в езически празненства (Езекиил 16:16; 22:9; вж. Втор. 12:2).

Вдигна очи нагоре. Вероятно означава копнеж за идолопоклонство (виж Бит. 19:26; Мат. 5:28–30).

Осквернил е. Вижте Изх. 20:14; Лев. 20:10.

Приближи се. Виж Лев. 18:19; 20:18.

7. Неговият обет. Вижте Изх. 22:26; Втор. 24:6, 13.

Даден му е хлябът. Добродетел, често повелевана и възхвалявана (виж Йов 31:16–22; Исаия. 58:5–7; Мат. 25:34–46; Яков 1:27; 2:15, 16).

8. Лихварство. Лихва, не само прекомерна, но и всякаква сума. Моисеевият закон забранявал на евреите да вземат лихва от братята си, които били „обезлюднили“, но им позволявал да я вземат от чужденец (вижте Изх. 22:25; вижте Втор. 23:19, 20).

Изпълни истинска присъда. Вижте Исаия 33:15; Йеремия 7:5; Захария 7:9. Бог изисква абсолютна справедливост, истинност и почтеност на всичките му деца.

9. Той със сигурност ще живее. Езекиил несъмнено е възнамерявал тези думи да се отнасят предимно за временния просперитет в настоящия свят, но те са еднакво верни и за бъдещия безсмъртен живот. Вечният живот се получава, когато душата приеме Христос. Исус каза: „Който вярва в Мен, има вечен живот“ (Йоан 6:47; вж. 1 Йоан 5:11, 12). „Христос стана една плът“

с нас, за да можем да станем един дух с Него. Чрез този съюз ние ще излезем от гроба – не просто като проявление на силата на Христос, но защото чрез вяра Неговият живот е станал наш” (Животът, 388).

10. Разбойник. Стихове 10–13 описват случая на син, който вместо да следва добрия пример на благочестивия си родител, поема по точно противоположния път, безразсъдно изоставя добродетелта и се отдава на престъпления.

14. Не прави това, което харесва. Стихове 14–18 описват случая на син, който, шокиран от греховете на баща си, е повлиян да избягва нечестия на родителя си. Тук бащата е ял „кисело грозде“ и зъбите на сина му не са оскоминени (виж стих 2). По този начин притчата е директно опровергана. Всеки човек трябва да бъде съден според собствения си индивидуален характер.

Въпреки това е вярно, че синът на праведния човек може да има известни предимства, и синът на нечестив баща – някои пречки по отношение на формирането на праведен характер. Отговорността на човека обаче е пряко пропорционална на привилегията (виж Лука 12:48). Но тъй като евангелието съдържа силата да преодолее наследствените и култивирани склонности към зло, ефектът от неблагоприятната наследственост може да бъде отменен, поне що се отнася до постигането на необходимия характер. И тъй като всички имат привилегията да приемат евангелието, никой не може валидно да предложи на Съдията в последния ден извинението, подразбиращо се в притчата за „киселото грозде“. Човекът, който е изгубен, ще може да обвинява само себе си за изключването си от небето.

19. Защо? Не ражда ли синът? Или: „Защо не ражда синът?“ Въпросът вероятно произтича от факта, че притчата привидно противоречи на учението на закона, на действието на природата и на общоприетото мнение. Езекиил не разсъждава с човешкото възражение, а повтаря закона за индивидуалната отговорност. В еврейското мислене индивидът е бил разглеждан като част от нацията или семейството. Новото учение на Езекиил всъщност е било предшественик на една от основните концепции на новия завет. При стария завет (вижте гл. 16:60) хората са вярвали, че спасението се основава на външна връзка с централната система на поклонение. Свещеникът е бил тълкувателят на божествения закон и индивидът, вместо сам да изследва Писанията, е зависел от тълкуването на религиозните водачи. При новия завет изрично е посочено: „И няма да учат всеки ближния си и всеки брат си, казвайки: Познайте Господа; защото всички ще Ме познават, от най-малкия до най-големия“ (Евр. 8:11; вж. Йер.

31:34). Всички трябваше да имат директен достъп до Бога. Вече не трябваше да се покланят в Йерусалим чрез външни церемонии, а щяха да Му се покланят с дух и истина (Йоан 4:21–24). Бог изисква справедливост и милост към хората и смирение към Него (Михей 6:8).

20. Душа. Вижте стих 4.

21. Ако нечестивите се обърнат. Промяната в индивидуалния характер сега се разглежда, първо, в случая на нечестив човек, който се разкайва и върши праведност (ст. 21–23, 27, 28), и второ, в случая на праведен човек, който изпада в нечестие (ст. 24–26).

22. Няма да се споменава. Езекиил сега става проповедник на евангелието. Неговата тема е оправданието чрез вяра. Греховете вече не се споменават на грешника, защото чрез покаяние и изповед те са напълно простени. Всички те са напълно простени. Всички те са поставени върху Исус, който е станал заместник и гарант на грешника. И Господ, в замяна, „поставя послушанието на Своя Син в сметката на грешника. Христовата праведност е приета вместо човешкия провал и Бог приема, прощава, оправдава покаялата се, вярваща душа, отнася се с нея така, сякаш той

бяха праведни и го обича, както обича Сина Си“ (EGW RH 4 ноември 1890 г.). Такива са чудните разпоредби на Небесния план. Човекът е приет пред Бога, сякаш не е съгрешил (виж SC 67). По този начин, изцяло предаден на Бога, той вече не е нужно да се тревожи за това какво мислят Христос и Отец за него, а за това какво мисли Бог за Христос, заместника на човека (виж EGW GCB 23 април 1901 г., стр. 419–422).

23. Имам ли някаква наслада? Сравнете 1 Тим. 2:4; 2 Петрово 3:9. Обвинението, че пътят на Господа в отношенията Му с хората не е справедлив и правилен, се опровергава с твърдението, че Бог не се радва на смъртта на нечестивите, а желае хората да се обърнат и да живеят. Освен това Той е предоставил възможност за всички. С най-силен призив Той умолява всеки грешник да се откъсне от греха, за да не бъде накрая унищожен с него.

24. Няма да се споменава. В случай че праведникът отпадне, книгата за възпоменание, в която са записани всичките му добри дела, не се взема предвид при съда. Той бива възнаграден според дългата си категория грехове. Не само греховете, за които не се е покаял, се обвиняват срещу него, но и всички онези, за които по-рано е получил прошка. Когато човек се отдели от Бога, той отхвърля Неговата прощаваща любов и следователно е „в същото състояние, както преди да му бъде простено. Той е отрекъл покаянието си и греховете му са върху него, сякаш не се е покаял“ (COL 251). Понякога погрешно се смята, че когато един грях е простен, той веднага се заличава. Както в прототипа кръвта „отстранява греха от каещия се“, но го оставя в „светилището до Деня на изкуплението“, така и греховете на каещия се „ще бъдат заличени от небесните книги“ в деня на съда (PP 357, 358; вижте също GC 483–485).

25. Равен. Евр. *takep*, „да изпитвам“, във формата, която се среща тук, „да бъде одобрен“, „да бъде в ред“, „да бъде правилен“. Хората все още настояват, че Бог не действа по единни закони и че Неговите пътища са белязани от капризи. В отговор пророкът потвърждава справедливостта на божествените съдби (ст. 25–29).

30. Покайте се и се обърнете. Стихове 30–32 представляват апел, основан на принципите на справедливостта на Божиите действия. Когато е даден съветът: „Направете си ново сърце и нов дух“ (ст. 31), пророкът няма предвид, че човек може да се спаси със собствена сила. Но има част от това, че човек просто действа в делото на спасението. Бог не може да направи нищо за човека без съгласието и сътрудничеството на човека (вижте DA 466). Значението на покаянието не е толкова ясно изразено от еврейския корен, шуб, както от гръцкия, метония. Нито пък английската дума винаги предава всичко, което е свързано с това духовно преживяване. Основната идея на шуб е „да се обърнеш“. Според това определение, хората се обръщат от греховете им (виж SC 26). Метаноя е изградена върху две думи, първата, *meta*, която означава „след“, и втората, *pois*, която означава „ум“. Полученото значение е да имаш различен ум след това.

Грехът се намира в ума. Душата трябва да обмисли греховното действие, преди страстта да може да доминира над разума. Коренът на греха е склонност на ума, която кара човека да избере злия път. Решението на проблема е да се коригира това основно предразположение. Това е целта на покаянието. Трябва да настъпи промяна в мисленето на индивида. Тъй като Бог никога не насилва волята, този акт трябва да бъде доброволен, но Светият Дух е даден, за да помогне на душата. Съвсем невъзможно е човекът сам да осъществи трансформацията. Но когато той реши да направи промяната и в своето велико

Нуждата вика към Бога, силите на душата се пропитват със сила свише и склонността на ума се поправя.

Истинското покаяние е функция на ума. То включва задълбочено проучване на ситуацията, за да се открият факторите, довели до отстъпничеството, както и проучване как подобни грешки могат да бъдат избегнати в бъдеще. Покаянието е процесът, чрез който грехът се изгонва от живота. След като човек се покае, той може да бъде изповядан и ще бъде простен. Но изповедта без покаяние е безсмислена. Бог не може да прости грехове, които все още са активни в сърцето. Това е причината, поради която основният акцент в Писанията е върху покаянието, а не върху изповедта. Основното учение на Исус беше: „Покайте се, защото небесното царство наближи“ (Матей 4:17; Марк 1:15). Съветът на Петър беше: „Покайте се и се кръстете“ (Деяния 2:38).

Правилното разбиране на истинското значение на покаянието във връзка с изповедта е от съществено значение за успешното духовно преживяване. Причината много християни да изпаднат толкова многократно в една и съща грешка е, че никога не са позволили истински на Светия Дух да промени основното им мислене по отношение на този грях; никога не са приели греховете си присърце, за да открият как, чрез даващата им Божия благодат, биха могли да постигнат пълна победа над тези грехове.

Няма да бъде твоята гибел. Израел обвини Бог, че е несправедлив и е причинил гибелта им. Бог заяви, че самият грях, който грешникът доброволно е избрал, е негова гибел (виж 5Т 120). Той може да не признава справедливостта на Божиите пътища сега; но в онзи ужасен момент, когато се уподоби на Съдията на цялата земя, от устата му ще се чуе признание, че Божиите пътища са справедливи (вижте GC 668, 669).

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

4, 20 EW 51; FE 197; GC 533; LS 48; SR 388; 1Т 39, 530 23 РК 127; 5Т 631 24
GC 483 25 5Т 631 25, 26
COL 251 30-325Т
631 31 2Т 225
31, 32 РК 127 32 SC 58

ГЛАВА 19

1 Плач за Израилевите първенци, според притчата за малките лъвове, хванати в яма, 10 и за Йерусалим, според притчата за изсъхналата лоза.

1. Плач. Евр. qinah, „песен на жалеене“, „жалобна песен“ или „елегия“ (виж том 1).

III, стр. 19).

Князе. Йоахаз и Йоахин (виж стихове 3, 5). В LXX се чете „княз“ в хармония с единственото число „ти“ (ст. 2).

2. Майка ти. Майка представлява Йерусалим (виж Гал. 4:26) или може би тук цялата национална общност. Относно образа на лъва виж Бит. 49:9; Числа 23:24; 24:9. Израел, олицетворен като лъвица, лежеше сред лъвовете, тоест другите царства на света, езическите народи. Тя зае своето място в семейството на народите.

3. Едно от малките й. Йоахаз, син на Йосия, известен още като Шалум (1 Лет. 3:15; Йер. 22:11; виж върху 4 Царе 23:30, 32), който бил отведен в плен в Египет (виж стих 4).

То поглъщаше мъже. Йоахаз обърна гръб на реформите на баща си Йосия (4 Царе 23:1–25) и върши зло пред Господа (4 Царе 23:32). За образа на поглъщането на мъже вижте (Езекиил 22:25, 27).

4. Чух. Промяната на еврейската глаголна форма позволява превода „вдигна тревога“ (RSV).

Вериги. Евр. *chachim*, „тръни“ или „куки“, такива, каквито се поставяли в ноздрите на пленници или животни. Към тях се прикрепяли въжета с цел водене на жертвите (виж 4 Царе 19:28; Исая 37:29; Езекиил 38:4).

За Египет. Вижте 4 Царе 23:33, 34; 2 Лет. 36:4.

5. Още едно от нейните малки. Идентифицирано от подробностите в стих 9 като Йоаким. Междинното царуване на Йоаким (4 Царе 23:34 до 24:6) е отминало без предупреждение.

6. Погълнати мъже. Вижте стих 3.

7. Запустели дворци. Евр. „алменот“, буквално „вдовици“. Ако буквалното значение е Тук, както е замислено, това би се отнасяло до нараняването на вдовици, които царят е трябвало да защити. Таргумите и гръцкият превод на Теодотион предават думата като произлизаща от „арменот“, „крепости“.

9. До вавилонския цар. Йехиоахин царувал около три месеца, когато Йерусалим бил завладян от Навуходоносор и царят бил отведен като пленник във Вавилон и хвърлен в затвора (4 Царе 24:8–17). Той бил там по времето на това пророчество.

Няколко години по-късно той е освободен (4 Царе 25:27–30).

10. Лоза. Въвежда се нова алегория, в която Израел е сравнен с процъфтяваща лоза.

В кръвта ти. Евр. *bedamka*, неясен израз, за който не може да се намери задоволително значение. Някои предлагат тълкуването „в живота ти“, „в свежестта ти“, като сокът на лозата се счита за кръв. Други предлагат еврейският текст да се чете *tidmeḥ*, от корена *damah*, „да бъде като“. Тогава изречението би звучало: „Майка ти беше като лоза“ (виж RSV). Това е и четенето на Таргумите. LXX, очевидно следвайки различен текст, гласи „като цвят на наророво дърво“. Два еврейски ръкописа гласят „твоего лозе“.

11. Пръчки. Евр. *maṭṭoḥ*, форма за множествено число, но единственото число *maṭṭeḥ* се среща в стихове 12, 14. LXX има единствено число и в стих 11. Ако тук се има предвид множествено число, препратката е към князете от царския дом; ако е единствено число, Йоахин.

12. Изтръгнати. Това се отнася до пленяването и депортирането на Йоахин и част от народа (4 Царе 24:10–16).

13. Суха и жадна земя. Това представлява Вавилон. Фигурата е на лоза. да бъдат извадени от богата почва и пресадени в суха и неплодородна земя.

14. Огън излиза от жезъл. Бунтът на Седекия срещу Навуходоносор накара този монарх да въведе армията си в Юдея, да превземе Йерусалим и да отведе евреите в плен във Вавилон (4 Царе 25:1–17; виж върху Езекиил 17:11–21). Така беше сложен край на лозата и нейните клони.

Това е оплакване. Опустошението вече беше само частично постигнато. Пълното унищожение би било причина за по-нататъшно оплакване.

ГЛАВА 20

1 Бог отказва да се допитва до Него старейшините на Израел. 5 Той разкрива историята на техните бунтове в Египет, 10 в пустинята, 27 и в земята. 33 Той обещава да ги събере чрез евангелието. 45 Под името гора той показва разрушението на Йерусалим.

1. Седмата година. От пленничеството на Йоахин (виж гл. 1:2), т.е. 591/590 г. пр.н.е. (виж стр. 568). Тази нова дата се отнася за гл. 20:1 до 23:49 (виж гл. 24:1). Единството на новата поредица от послания е показано чрез трикратното повторение на израза „ще съдиш ли“ (гл. 20:4; 22:2; 23:36).

Дойдоха да попитат. Същността на запитването им не се разкрива. Без съмнение са искали да знаят какво послание Господ е имал да им даде в тази настояща криза.

3. Няма да бъде питан. Бог никога не лишава светлината от честния търсач. Но ако Ако питачият отказва да ходи в вече разкритата светлина, е самонадеяно да иска повече. Хората често търсят повече светлина с надеждата да избегнат някакво неприятно задължение, което Бог иска от тях да изпълнят (виж 2 Сол. 2:10, 11).

4. Накарай ги да узнаят. Пророкът е насочен да разкаже миналата история на Израел. С тази глава могат да се сравнят Неемия 1, Пс. 78 и речта на Стефан, записана в Деяния 7.

5. Така казва Господ. Стихове 5–9 разглеждат египетския период от историята на Израел.

Когато избрах. Вижте Втор. 4:37; 7:7.

Вдигнах ръката си. Знак на клетва (виж Бит. 14:22; Втор. 32:40; Откр. 10:5, 6).

Същият израз се среща в Езекиил 20:6, 15, 23, 42.

Дадох се познат. Вижте Изх. 4:29–31.

6. Мляко и мед. Вижте Изх. 3:8.

Слава на всички земи. Описателен израз, използван само от Езекиил. Исаия нарича Вавилон „славата на царствата“ (Исаия 13:19).

8. Вдигнаха бунт срещу мен. Историята не споменава директно подобен бунт в Египет. Склонността на хората към идолопоклонническите обичаи на Египет обаче е спомената в Исус Навин 24:14; вж. стр. 259. Когато се появила възможността да напуснат Египет, мнозина не искали да тръгнат (стр. 260).

9. Заради Моето име. Тук е дадена основата за Божиите благодатни действия. Хората не трябваше да се ласкаят, че някаква тяхна доброта е заслужила тези благоволения (виж Числа 14:11–20; Втор. 9:28; Йеремия 14:7, 21).

10. В пустинята. Стихове 10–22 преглеждат втория период от историята на Израел, а именно живота в пустинята.

11. Живейте според тях. Сравнете Галатяни 3:12. От Езекиил 20:11 не бива да заключаваме, че всичко, което се изискваше, беше външно, техническо и повърхностно спазване на определени категорични предписания. Бог желаше послушанието на човека да бъде подтикнато от любов и от интелигентно оценяване на Божия характер. Въпреки това, поради липса на духовно обучение, Израел първоначално не беше в състояние да влезе в тази по-висша връзка. Въпреки това Бог планираше да поведе хората към такова преживяване възможно най-бързо. Никога не е било Неговата цел през целия старозаветен период хората да имат толкова ограничено разбиране за плана на спасението (вижте гл. 16:60).

12. Дадох им Моите съботи. Не че съботата е била установена за първи път на Синай, защото тя е съществувало от сътворението (Бит. 2:1–3); но там е било заповядано наново. Думата „помни“ в четвъртата заповед предполага по-ранното му съществуване (виж Изх. 16:22–28;

PP 258). Декалогът (Исх. 20:8–11) представя великите факти от историята на сътворението като основа за съботата. Бог създаде „небето и земята, морето и всичко, което е в тях“ за шест буквални дни (вижте върху Бит. 1:5). На седмия ден Той си почива и определи деня като ден за почивка за цялото човечество (Марк 2:27). Спазването на съботата е белег или знак, че този, който почита деня, признава Йехова за свой Бог, защото само за Него се отнасят тези факти на сътворението. Спазването на деня не се основава на някакво естествено разделение на времето на седмични цикли, а на изрична Божия заповед и вяра в Неговото откровение. Хората могат да разсъждават, че благотворните цели на съботата биха могли да бъдат осъществени също толкова лесно в друг ден. Бог обаче е определил конкретен ден. Той ни е заповядал да го пазим свят, свободни от светски занимания и лични удоволствия (Ис.

58:13). Това задължение хората не могат да избегнат безнаказано.

Пророчествата от Откр. 12-14 ясно показват, че съботата ще бъде особено спорният въпрос в дните преди идването на Човешкия Син (вижте ВЦ 605). Божият остатък ще се отличава със спазването на Божиите заповеди (Откр. 12:17; 14:12), включително заповедта за съботата. В същото време отстъпническите религиозни сили ще възвеличават фалшива събота и ще изискват вяност към нея. Хората ще бъдат призвани да решат между Господната събота и заместващата събота, или първия ден от седмицата. По този начин спазването на съботата отново ще се превърне в отличителен тест и ще представлява знак (наречен печат, Откр. 7) на истинските поклонници (вижте ВЦ 640).

13. Бунтуваха се срещу мен. За исторически пример за бунта на Израел срещу Божията заповед в пустинята виж Исх. 32:1–6. За нарушаването на съботата има два записани случая (Исх. 16:27; Числа 15:32).

14. Заради Моето име. Заради Своето име Бог не унищожи напълно народа, а просто изключи това поколение от владенията на Ханаан (Числа 14:29–

33). За препратки към идолопоклонничество по време на техните скитания в пустинята вижте Амос 5:25, 26; Деяния 7:42, 43.

18. На децата си. Стихове 18–26 преглеждат третата част от историята на Израел – поколение, израснало в пустинята под влиянието на законодателството и институциите, дадени на Синай. Хората били сериозно предупреждени да избягват греховете на бащите си. Речите от Второзаконие били отправени към това поколение.

20. Осветявайте Моите съботи. Вижте стих 12. Там съботата е обявена за знак, че „Аз съм Господ, Който ги освещавам“. Тук тя е знак, „за да познаете, че Аз съм Господ, вашият Бог“. Съботата, която идва редовно всеки седми ден, е била предназначена да пази винаги в памет на Бога (вижте РК 182). Ако съботата винаги се спазваше така, както Бог е замислил, мислите и чувствата на човека щяха да бъдат насочени към Създателя като обект на благоговение и поклонение и никога нямаше да има идолопоклонник или атеист (вижте PP 336). За други случаи на формата за множествено число „съботи“ вижте Исх. 31:13; Лев. 23:38.

21. Децата се разбунтуваха. Синовете последваха примера на бащите си. Исторически доказателства се намират в Числа 15–17. Бог заплаши, че ще унищожи цялото събрание (Числа 16:21–45), но се въздържа заради името Си.

23. Разпръснете ги. Тази заплаха трябва да се разбира в светлината на предупрежденията на Лев. 26:33; Втор. 4:27; 28:64. Предсказаното изгнание не сполетя това непосредствено поколение. Изминаха много векове, преди наказанието действително да бъде наложено в пълната си степен. По времето на пророчеството на Езекиил то се беше изпълнило частично и беше на път да се изпълни напълно.

25. Постановления, които не бяха добри. Това не са „постановленията, ... които, ако човек ги спазва, ще живее чрез тях“ (ст. 11). Те не са част от Моисеевия закон. Това е видно от споменаването на посвещаването на деца на Молох в стих 26. Постановленията, които хората бяха приели, които не бяха добри, дойдоха от езичниците около тях. Но как може да се каже, че Бог им ги е дал? В библейския образ много действия се приписват на Бог, не с идеята, че Той действително ги изпълнява, а от гледна точка на това, че в Своето всемогъщество и всезнание Той не ги възпрепятства. Разбирането на този принцип помага да се обяснят много привидно противоречиви твърдения, които, като разглежданото тук, сякаш противоречат категорично на библейското учение, че Божият характер е чист и свят (вижте Ис. 63:17; 2 Сол. 2:11, 12).

Правени са опити този текст да се приложи към множеството церемонии и наредби на Моисеевия закон, които, ако Израел беше послушен и обичаше да спазва Божиите заповеди, нямаше да бъдат необходими (виж 5Т 666, 667). Но разпоредбите на Моисеевия кодекс едва ли могат да бъдат определени като „законои, които не бяха добри“, защото първите вече са съществували, когато Езекиил е направил това изявление. Освен това, церемониалният закон е даден от самия Христос и е достоен за своя божествен автор. Самият Павел обявява този закон за славен. По-ясната светлина, която сега притежаваме, не бива да ни кара да презираме това, което по-рано е било дадено в прототипи и символи (виж РР 367, 368).

Също така е било предложено, че „заповедите“, описани като „недобри“, се отнасят до разрешителните укази на Небето, чрез които различни езически народи последователно потискали Божия народ (виж Дан. 4:17). Такъв е бил случаят при многократните асирийски нашествия в Юдея (Ис. 8:7; 10:5, 6; вж. Ис. 5:25, 26; 9:11, 12; Амос 6:14) и сега се повтаря под управлението на Навуходоносор (Ис. 47:5, 6; вж. Ис. 42:24, 25; 60:10, 15; Йер. 1:11–16; 4:18; 5:15–19).

26. Аз ги замърсих. Това изречение трябва да се разбира в хармония с твърдението В стих 25 Бог всъщност не е осквернил хората; Той само им е позволил да страдат от последствията от собственото си поведение. В библейската фигура често се казва, че Бог прави това, което Той позволява да се прави или не предотвратява. Някои от версиите, като например този на Лутер и Ван Ес, въвеждат идеята за разрешително действие директно в превода си: „Аз им позволих да бъдат осквернени“ и т.н.

Да преминеш през огъня. Вижте гл. 16:20.

27. Похули ме. Стихове 27–29 преглеждат четвъртия период от историята на Израел – най-дългият от всички периоди, започващ с влизането в Ханаан и стигащ до времето на пророка.

29. Бама. Транслитерацията на еврейската дума бама, означаваща „високо място“ и преведена така по-рано в този стих. Някои предполагат игра на думи в еврейския език, като думата, преведена като „го“ ба'им, има звук, подобен на бама. Относно „високи места“ вижте гл. 6:3.

30. Осквернени ли сте? Пророкът сега се обръща към своите съвременници и ги обвинява в същите грехове, които характеризираха техните предци.

31. Няма да бъде разпитван. Сравни стих 3.

32. Като езичниците. Относно желанието да бъдат „като всички народи“, които са наоколо, вижте 1 Царе 8:5, 20. Тук пророкът чете тайните стремежи на своите разпитващи и категорично противоречи на техните мръсни амбиции. Вероятно са се ласкали, че ако могат да бъдат освободени от духовната си отговорност като избран народ на Йехова, ще избегнат суровите наказания, които пророците са им заплашвали. Те може би са вярвали, че ако

Те просто приеха положението на езичниците, заедно със съответно по-малки отговорности, Йехова щеше да ги остави на мира. Но както беше, те чувстваха, че непрекъснато са обезпокоявани от наказания поради нежеланието си да изпълнят божествената си мисия. Отговорът идва, че това изобщо няма да се случи, защото Израел е в много по-различна връзка с Бога от тази на езичниците. С хората се постъпва според светлината и привилегиите, които са имали. Бог не отнема лесно тези привилегии, нито изоставя лекомислено онези, за които е планирал висока съдба. Това, което Той възнамерява и изпълнява, е за доброто на засегнатите, както самите те в крайна сметка ще бъдат накарани да признаят. Бог продължава да работи с всеки, който се подчинява, и изпълнява Своите планове, макар и само с остатък. Това е темата на пророчеството, което следва.

33. Могъща ръка. Често срещан израз в Петокнижието за могъщите дела, чрез които Йехова освободи народа Си от властта на египтяните и ги изведе от Египет (Втор. 4:34; 5:15; Втор. 7:19; и др.; вж. Изх. 6:1, 6). Бог ще извърши нов изход.

34. Ще ви изведе. Стихове 34, 35 се отнасят до новия Божия план. Извеждането не води веднага до завръщането на хората в собствената им земя. Първо те ще бъдат отделени от хората, сред които живеят. Няма да им бъде позволено да „бъдат като езичниците“ (ст. 32).

35. Пустошта на народа. Съмнително е, че се говори за някаква материална пустош, като например Арабската или Сирийската пустиня. Терминът „пустиня на народа“ е неясен. За разлика от това, предишната пустиня е описана като „пуста, виеща пустиня“ (Второзаконие 32:10), обиталище на огнени змии и скорпиони (Второзаконие 8:15). В исторически план планът, който Езекиил споменава тук, никога не е бил изпълнен, поне не в значителна степен. Духовното обновление, което Бог се е стремил да осъществи сред пленниците, не се е материализирало. Ако тези цели бяха осъществени и ако завърналите се изгнаници под ръководството на Зоровавел бяха духовно възродени хора, колко различна щеше да бъде последващата история на Израел!

37. Да минеш под жезъла. Фигура на овчаря, който брои и сортира стадото си (Лев. 27:32; Йер. 33:13). Както в Мат. 25:33, овчарят отделя овцете от козите. Земята на възстановения Израел ще бъде земя на праведност и бунтовниците няма да влязат в нея.

39. Служете един на друг. Сравнете Исус Навин 24:15. Ако след предупреждението хората все още отказват послушание, Бог не може да направи нищо повече. Принудата противоречи на Неговия характер. Следователно Той не им пречи да служат на своите идоли. Езикът е подобен на този в Откр. 22:11, който буквално гласи: „Нека несправедният продължава да върши неправда, и нечистият човек продължава да се осквернява.“ Отново в Осия 4:17 пророкът заявява: „Ефрем се е съединил с идоли: оставете го.“ И все пак подобни постановления не са без емоции на скръб. Пророкът добавя: „Как да те предам, Ефреме? ... сърцето ми се обърна в мен, разкаянието ми се разпали“ (Осия 11:8).

40. В святата Ми планина. Тоест, планината Сион, наричана още „планина на височината на Израил“ тук и в гл. 17:23 (виж Пс. 2:6; Ис. 2:2–4; Микей 4:1–3). Според стих 39 от тази глава онези, които предпочитат своите идоли, ще бъдат изоставени да следват злите им пътища. Тук онези, които са останали, са показани възстановени в собствената си страна, истински служещи на своя Бог.

Целият дом Израилев. Славните обещания бяха към всички, независимо от племенната принадлежност. И все пак призивът беше индивидуализиран и се отнасяше само до онези, които бяха готови да приемат новозаветните отношения.

Изисквайте вашите дарове. Ритуалният закон щеше да е в сила и след възстановяването и следователно християнската ера не се споменава предимно. Нито пък възстановяването под Зоровавел е изпълнило това пророчество. Това е едно от условните обещания за бъдеща слава, които никога не са били осъществени, защото Израел никога не е изоставил греховете си. Ако условията бяха изпълнени, целият свят можеше да бъде подготвен за идването на Месията и колко различен би бил изходът от историята (вижте стр. 28-30)!

43. Ще се отвратите от себе си. Това е белегът на истински каещия се. Онези, които се опитват да извинят греховете си, не са направили първата стъпка към истинско покаяние. Йов е пример за човек, който за известно време се е опитвал да оправдае поведението си. Едва когато пред него е изобразено откровение за характера на Бог, контрастът между собствената му греховност и чистотата на неговия Създател става болезнено очевиден. В агонията си той извиква: „Затова се гнуся от себе си и се кая в прах и пепел“ (Йов 42:6). Павел никога не може да си прости за поведението си в преследването на християните. Години по-късно той възкликва: „Аз съм най-малкият от апостолите, който не съм достоен да се нарека апостол, защото гоних Божиата църква“ (1 Коринтяни 15:19). Самооумразата заради греховете е един от най-ефективните противоотрови за бъдещо повторение на тези грехове. Причината да изпадаме толкова многократно в едни и същи грешки е, че не скърбим за греховете си.

44. Не според. Спасението е и винаги ще бъде незаслужен дар. Нашите зли пътища са ни спечелили само смърт. Няма количество „дела“, които грешникът може да натрупа, което в крайна сметка да го направи достоен за небето. От друга страна, няма грях толкова голям, че да не може да бъде премахнат чрез искрено покаяние и реформация. Когато праведният човек получи своите награди, всички грехове, които е извършил, дори няма да му бъдат споменати (вижте гл. 18:22).

45. Освен това. В еврейската Библия стихове 45–49 образуват началото на гл. 21. KJV Тук следват LXX, Вулгата, сирийският превод и версията на Лутер в разделението им на глави. Думите „направи лицето си“ сякаш свързват този раздел с гл. 21. Същият израз се среща в гл. 21:2.

46. Към юг. Думата „юг“, срещаща се три пъти, представлява три отделни еврейски думи, всички обаче синоними. Изразът тук обозначава земята Юда, която, макар и почти точно на запад от Вавилон, е била приближена от вавилонците от север (виж върху Йер. 1:13).

47. Всяко зелено дърво. Тоест, хора от всяка класа – цялото население. Ако разликата е в морала (виж гл. 21:4), трябва да се помни, че при национална катастрофа всички, които съставляват тази нация, независимо дали са добри или лоши, страдат. Бедствието не представлява непременно вечна обреченост за индивида. Човекът все още има привилегията на лично спасение.

48. Да не бъде угаснал. Огънят ще бъде толкова силен, че никой няма да може да го угаси. Следователно той ще гори, докато не завърши делото си на разрушение. След това ще умре от самосебе си. Същият този израз, приложен към огньовете на ада (Марк 9:43, 45), се тълкува от някои като означаващ, че огньовете на ада ще продължат през цялата вечност. Друг текст показва, че подобно тълкуване е погрешно, защото огънят в Йерусалим, запален от халдейците, не е угасен (Ер. 17:27), въпреки че е угаснал, когато делото на опустошението е било завършено.

49. Не говори ли той притчи? Хората искат да избегнат прилагането на пророчество за себе си, като го наричат неясно. Те се преструват, че не го разбират.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

10-209Т 233

11 ПП 372

12 СН 223; DA 288; ML 259; PK 182

12-20 мм 123

13-24 ПП 410

16, 19 PK 182

20 DA 283; GC 437; PK 182; 7Т 108, 121

33 FE 449

37 Изд. 174; МХ 404; PK 500

49 8Т 68

ГЛАВА 21

1 Езекиил пророкува против Йерусалим със знак на въздишка. 8 Острият и блестящ меч, 18 против Йерусалим, 25 против царството, 28 и против амонците.

1. Словото Господне . Стихове 1-7 възпроизвеждат на ясен език загадъчната притча от гл. 20:45-59.

2. Към Йерусалим. Вместо тройното „юг“ (гл. 20:46) изразите Сега се появяват „Йерусалим“, „светите места“ и „земята на Израел“.

3. Моят меч. „Огънят“ от загадъчната притча (гл. 20:47) е показан като мечът на нашественика.

4. Праведните. Вижте гл. 20:47. В националните съдби невинните често са вълвчени в същите временни страдания като виновните.

5. Да не се връща повече. Тоест, докато не изпълни мисията си. Тогава трябва да се приеме необходимост завръщане. Изразът „няма да се връща повече“ трябва да се приема в този ограничен смисъл. Същата идея за ограничена продължителност се среща в гл. 20:48, където се казва, че огънят на Божиите съдби няма да угасне (вижте коментара там). Подобни изрази понякога погрешно се тълкуват, че няма да има край на наказанието. Във всеки случай продължителността на продължаването трябва да се определя от контекста (вижте гл. 30:13).

6. Съкрушение на чреслата ти. Сравни Наум 2:1, 10. На пророка е заповядано да обясни на слушателите си колко дълбоко ще бъдат развълнувани всички от новината за падането на Йерусалим.

7. Всяко сърце ще се стопи. Сравнете Лука 21:26.

8. Словото Господне. Стихове 8-17 могат да бъдат озаглавени „Песента на острия и лъскав меч“. Като цяло тези стихове са разширение на посланието на стих 1-6.

10. Презира жезъла на сина ми. Еврейският текст на това изречение е неясен. Буквално гласи: „Или ще се радваме, жезълът на сина ми, презирайки всяко дърво.“ LXX гласи: „Убий, презри, презирай всяко дърво“ (препратката може да е към зелените и сухи дървета от гл. 20:47). Еврейският текст може да се разбира по следния начин: „Или ще се радваме, жезълът [тоест на наказанието (виж Притчи 10:13)], сине мой, презирайки всяко дърво“ (виж върху Езекиил 20:47).

11. Убиецът. Тоест, вавилонският цар (виж стих 19).

12. На бедрото ти. Белег на силен срам или скръб (виж Йер. 31:19). Целта на жестовете бяха предназначени да привлекат вниманието и да предизвикат интерес (вижте Езекиил 4:1).

13. Защото е изпитание. Еврейският език на този пасаж е неясен. Преводът на RSV, „Защото няма да бъде изпитание – какво би могло да направи, ако презирате жезъла?“, е опит да се направи разбираем този неясен пасаж.

14. Удари ръцете си. Жест на силна емоция, тук очевидно на ужас (виж Езекиил 21:17; вж. Числа 24:10).

Третият път. Неясен пасаж, който вероятно означава, че ударът на меч ще дойде не само веднъж или два пъти, а три пъти.

Лични покои. Последната клауза гласи буквално „което ги обхваща“, тоест предотвратява бягството.

15. Идеята. Евр. ибха, дума, срещаща се само тук. Някои смятат, че „ибха“ може да е неправилно изписване на думата ᵚᵢᵇᵇᵇᵇ, която се среща в 1 Царе 25:11; Пс. 44:22; Йер. 12:3 със значението „плът“ или „клане“. Тогава изречението би звучало като „Определих меч за клане“.

16. По един или друг начин. Командата е дадена на меч, както ясно се вижда от еврейския текст.

17. Пляскайте ръцете си една в друга. Чрез символично приписване на човешките действия и чувства на Бога, тук е обявено, че Йехова прави това, което е заповядал на пророка (вижте на стих 14).

Гневът ми да утихне. Вижте гл. 16:42.

18. Словото Господне. Третото пророчество на главата, по-конкретно от предишното.

19. Два пъти. Вавилонският цар е изобразен на кръстопът, колеблив дали да дали да поеме първо по пътя за Йерусалим или по този за столицата на амонците (ст. 20).

Избери си място. Буквално „отсечи ръка“. Тоест, издигни пътепоказател. Той би бил поставен на няколкостотин мили западно от Вавилон, може би в Тадмор (виж върху 1 Царе 9:18) или може би чак до долината на Оронт.

21. Да използват гадаене. Езичниците прибегвали до гадаене, когато е трябвало да се решават важни въпроси. Тук са споменати три конкретни форми.

Направи стрелите си блестящи. По-точно, „разклати стрелите си заедно“. Вавилонският метод вероятно е бил подобен на този, използван от арабите по-късно. Няколко обезглавени стрели, маркирани с подходящи послания, са били разклащани заедно в колчан или друг съд и едната е била изваждана; или съдът е бил завъртян и е била избирана тази, която е паднала първа. Предполагало се е, че знакът върху тази стрела е показвал волята на боговете.

Изображения. Евр. терафими, малки човешки фигурки (виж върху Бит. 31:19). Как са били използвани за гадаене, не е известно.

Погледна в черния дроб. Този начин на гадаене, наречен хепатоскопия (виж Дан. 1:20), е бил разпространен сред вавилонците. Открити са глинени модели на овчи черен дроб, маркирани с линии и надписи, очевидно използвани за учебни цели.

Въпреки че християнската църква не одобрява никаква форма на гадаене, много християни се опитват да получат божествено напътствие чрез методи, които не са одобрени от Бога – методи, по своята същност подобни на древните методи за гадаене. Сред тези методи могат да бъдат изброени търсенето на отговор от Бога чрез хвърляне на монета; или молбата към Господ да отговори с „Да“ или „Не“, като се напишат думите от двете страни на картата и след това се пусне, приемайки за отговор начина, по който падне картата. Някои позволяват...

Библията да се отваря на случаен принцип и да приема посланието на текста, върху който попада погледът им. Други пък поставят различни идеи на различни карти, след което ги разклащат и приемат отговора на изтеглената. Могат да се изброят и други похвати, всички от които следват същия основен модел на случайността. Не се отрича, че Господ понякога е давал напътствия чрез някои от тези средства, особено на непросветените или евентуално в извънредни ситуации, но това са случайни методи, които трябва да бъдат изоставени, когато душата расте в благодат.

Ако при всяко житейско решение човек получаваше директен отговор от Бог чрез някакъв външен знак, той би се превърнал в обикновена машина. Той би се лишил от основното право и свобода на човека, а именно, правото на самоопределение, способност, дадена му от Бог.

Хвърлянето на жребий принадлежи към същата категория и не бива да се прибягва до него. Даден е следният съвет: „Нямам вяра в хвърлянето на жребий. ... Да се хвърля жребий за служителите на църквата не е в Божия ред“ (писмо EGW 37, 1900 г.).

22. От дясната му страна. Тоест, жребият за Йерусалим дойде в дясната ръка на царя.

23. Като лъжливо гадаене. Тоест, пред очите на жителите на Йерусалим.

Клетви, положени под клетва. Това отново може да се разбира като отнасящо се до евреите, които са се заклели вярност към вавилонците (2 Лет. 36:13; Езек. 17:18, 19). Тези клетви те бяха нарушили. Това изглежда е най-простото значение на текста.

Призив към спомен. Темата може да е Господ, а „беззаконието“ – общото греховността на хората. Или субектът може да бъде Навуходоносор, който ще призове към напомняне и ще накаже нарушаването на клетвата (2 Лет. 36:10, 13; Йер. 52:3; Езек. 17:15–19).

24. Греховете ви наистина се виждат. Техните грехове е трябвало да бъдат покрити в службата на Деня на изкуплението (Левит 16). Тъй като Израел отказа да признае вината си, той беше „разкрит“ и изискваше наказание. Всяко ново прегрешение напомняше за целия исторически случай на по-ранния греховен път и сега кумулативният сбор изискваше бързо възмездие.

25. Злият принц. Седекия.

26. Диадема. Евр. *miṣnepheth*, преведено като „диадема“ само тук. На други места (Исх. 28:4, 37, 39; 29:6; 39:28, 31; Лев. 8:9; 16:4) описва „митрата“ на първосвещеника.

Мишнефет произлиза от корена *шанаф*, „увиам около“, следователно правилно означава тюрбан. Тук очевидно се има предвид царският тюрбан, символ на кралска власт.

Няма да е същото. Ще има пълна промяна в съществуващото състояние на нещата.

27. Ще преобърна. Пасажът гласи буквално: „руина, руина, руина, ще го направя“.

Тройното повторение засилва идеята. Указът се отнася до трона на Давидовия дом. „Едва когато самият Христос установи Своето царство, на Юда отново му беше позволено да има цар“ (РК 451; вж. Ed 179).

28. Относно амонците. Въпреки че вавилонският цар избрал да атакува Йерусалим вместо Рабат (ст. 20–22), амонците нямало да избегнат наказание (вж. гл. 25:1–7).

29. Виж. Евр. хаза, често използвано във връзка с изказванията на гледача или пророк; тук несъмнено на амонитските гадатели.

Да те доведе. Тоест, мечът, описан в стих 28.

30. Да го върна ли? Буквално императив: „Върни го в ножницата му.“ Заповедта е адресирана до амонците (виж стих 28). Тяхното начинание би

ще бъде извършено напразно. В собствената си страна те щяха да бъдат наказани за злодеянията си.

31. Жесток. Евр. bo'arim, производно от be'ir, „животни“, „говеда“ (виж Пс. 49:10; 92:6).

Тези груби мъже са посочени в Езекиил 25:4, 10.

32. Вече не се помни. В контраст със славното обещание към Израел (ст. 27).

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

3, 5, 7 РК 452

25–27РК 451

26, 27, изд. 179

27 8Т 86, 97

31 РК 452

ГЛАВА 22

1 Списък на греховете в Йерусалим. 13 Бог ще ги изгори като шлака в пещта Си . 23

всеобща поквара на пророци, свещеници, князе и народ.

1. Освен това. Глава 22 може да бъде разделена на три части: ст. 1–16 – каталог на греховете на Йерусалим; стихове 17–22 образът на топенето на руда; стихове 23–31 общата поквара, обхващаща всички класи.

2. Ще съдиш ли? Вижте гл. 20:1.

Кървав град. Тоест „град на кръвопролития“ или „град на кръвна вина“. Съдебните убийства и принасянето на деца в жертва на Молох несъмнено са сред престъпленията, които са спечелили на Йерусалим това позорно име.

3. За да дойде нейното време. Нейното време за наказание. Това трябва да се разглежда като клауза за резултат, а не за цел, или може би като фигура, чрез която последствията от дадено действие се представят като цел на действието.

4. Подигравка. Или „присмех“. Сравни Пс. 44:13, 14; 79:4.

5. Тези, които са близо. Еврейската дума, преведена с този израз, е от женски род, както и думата, преведена като „тези, които са далеч“. Несъмнено тя се отнася както за близките, така и за далечните градове.

Думата за „град“ е от женски род на еврейски.

6. Според силата им. Буквално „според ръката Му“, тоест, според силата Му.

Юдейските князе пренебрегнаха справедливостта и управляваха според личното си удоволствие.

Да пролееш кръв. Обърнете внимание на тройното появяване на този рефрен (ст. 6, 9, 12). Под три категории пророкът изброява греховете на Израел: под първата, греховете на безчовечността и оскверняването (ст. 6–8); под втората, греховете на идолопоклонството, кръвосмешението и разврата (ст. 9–11); под третата, алчността и похотта (ст. 12).

13. Удари ръката ми. Тук е жест на възмущение (виж гл. 6:11; 21:14, 17).

14. Може ли сърцето ти да издържи? Въпросът предполага отрицателен отговор.

15. Погълни мръсотията си. Макар че тук не е подчертано, наказанията бяха умишлено благотворни.

16. Ще взема наследството си. Еврейската дума, преведена с този израз, халал, означава „осквернявам“ и е преведена по този начин в гл. 7:24. Древните преводи имат глагола в първо лице, което води до превода „Ще бъда осквернен чрез теб пред очите на езичниците“ (виж гл. 20:9; 36:20).

17. Словото Господне. Стихове 17–22 са притча, основана на процеса на топене на сребърна руда. Пещта е Йерусалим (ст. 19). Хората са рудата (ст. 20). Те се превръщат в шлака (ст. 18). Съмнително е дали идеята за пречистване може да се намери в

тази притча. Подчертаната мисъл е тази за божествения гняв, който духа върху безполезната руда и я топи.

23. Словото Господне. Стихове 23–31 съставляват третия раздел на главата (вижте стих 1). Те съдържат допълнително изброяване на греховете на Израел, показвайки, че са били замесени всички класи.

25. Пророци. В LXX се чете „князе“. Промяна на една буква в еврейския език обяснява разликата. Лъжепророците вече бяха обвинени в гл. 13. Тяхното дело се оказва постоянна пречка за делото на истинските пророци. Не е чудно, че хората бяха объркани и че намериха правдоподобно извинение да не се подчиняват на божествените указания в светлината на такива противоречиви твърдения.

Същото объркване съществува и в религиозния свят днес. Защото християнският свят е безнадеждно разделено и в различните общности могат да се намерят благочестиви мъже, мнозина стигат до заключението, че в края на краищата няма голямо значение в какво вярват.

Единственият сигурен противоотрова срещу влиянието на лъжепророците в наши дни е да познаваме чрез лично изследване какво е истина. Не е безопасно да се разчита на изследванията, мненията или мъдростта на който и да е човек (CW 45; 5T 686; GC 593, 594).

Тъй като лъжепророците щяха да бъдат особено разпространени в последните дни, Исус многократно предупреждаваше срещу техните фини методи (виж Матей 24:4, 5, 11, 24). Той споменава, че „ако е възможно, те щяха да заблудят и избраните“ (Матей 24:24). Той говори също за прибягването им до „големи знамения и чудеса“ – метод, почти напълно липсващ по времето на Езекиил. С приближаването на великия Божи ден, Сатана ще засили усилията си да мами. Все повече и повече, когато небесните ангели освободят съдържаността си, той ще поеме контрола над света.

Под прикритието на религията и чрез чудеса, той ще затвърди хватката си върху жителите на този свят. „Всички, които живеят на земята, ще му се поклонят, чиито имена не са записани в книгата на живота на Агнеца, заклан от създанието на света.“

(Откр. 13:8). Следователно, ние се нуждаем от задълбочено познание на Писанията, за да различим фалшификата от истината (ВБ 593, 594).

26. Нарушиха закона Ми. Специалната работа на свещениците беше да дават наставления относно божествените изисквания, да спазват и да учат на разликата между свято и несвято (Левит 10:10) и да наставляват хората в правилното спазване на съботата. Във всичко това те бяха неверни.

Скрили очите си. Това обвинение има поразителен паралел в наше време. Пророчествата от книгата Откровение (гл. 12–14) заявяват, че Бог призовава за реформа по въпроса за връщане към истинската събота Господня, седмия ден от седмицата. Тази реформация е, за да подготви света за второто пришествие на Христос. Посланието е било провъзгласено. Реакцията е същата като в дните на Езекиил. Хората крият очите си от задължението да спазват истинската събота. Те затварят очите си за ясни библейски доказателства и заявяват: „Не мога да я видя.“

27. Принцове. Евр. *šarim*, членове на управляващата класа и водачи на важни семейства.

28. Нетемпериран хоросан. Варосване (виж гл. 13:10). Има гласове в религиозния свят да подкрепя почти всякакъв вид вярвания.

Няколко важни правила ще помогнат на хората днес да разграничат това, което е некален хоросан, от това, което е истински. Тези правила трябва да се използват за проверка на всяко предполагаемо твърдение за библейска подкрепа. Те служат еднакво като система за насоки, която да насочва човек в оригиналното библейско изследване, за да не се правят неоснователни заключения.

1. Библията винаги трябва да се изучава в молитвена обстановка. Само Светият Дух може да ни помогне да видим важността на нещата, които са лесни за разбиране, и да ни предпази от изопачаване на истините, които са трудни за разбиране (вижте ГК 599, 600). Освен това, духовните неща се разпознават духовно (вижте 1 Кор. 2:14), така че човек без Божия Дух не може да разбере божествените неща. Молитвата, правилно упражнявана, ще постави човека в състояние да получи небесна истина.
2. Трябва да има готовност да се следва разкритата светлина (Йоан 7:17). Божиите истини не се разхвърлят безразборно, за да ги тъпчат хората. Бог запазва разбиране на Своите послания за онези, които са готови да ходят в светлината, която озарява умовете им. Упоритият отказ да се ходи в тази светлина заключва вратата към по-нататъшно разбиране на божествената истина.
3. Библията трябва да се тълкува по аналогия с останалата част от Писанието. Правилно разбрана Библията не си противоречи. Ако заключение, направено от пасаж от Писанието, е опровергано в друга част на Книгата, това заключение трябва да се определи като невярно. Често един стих или пасаж, взет самостоятелно, може да се окаже, че има няколко възможни тълкувания. В такъв случай трябва да се приеме тълкуване, което е в пълна хармония с цялата Библия.
4. Библията трябва да се тълкува в светлината на нейния контекст. Ученикът трябва да отбележи внимателно проучете контекста на разглеждания пасаж, за да разберете за какво говори авторът. Ученикът трябва да ограничи приложението си до границите, определени от автора. Например, когато Павел казва: „Всичко ми е позволено“ (1 Кор. 6:12), думите му, взети сами по себе си, биха могли да се тълкуват като означаващи, че Павел тук се е обявил за развратник. Но контекстът показва, че той говори за уместността на яденето на месо, жертвено на идоли. Човек няма право да прилага „всичко“ за нещо повече от това, което е имало предвид Павел, когато е направил това изявление.
5. На Библията трябва да се позволи да бъде свой собствен тълкувател. Често Светият Дух не тълкува веднага символа, който използва, но би се очаквало същият Дух другаде да обясни сенчестия език, ако хората искат да схванат значението му. Това се оказва така. Може да се добави, че когато липсва такова допълнително разяснение, всеки опит на хората да тълкуват тези символи може в най-добрия случай да бъде само предположение.

В обобщение, правилната процедура за откриване на това какво учи Библията по която и да е тема е да се вземе предвид всичко, което Библията казва по тази конкретна тема, преди да се направят каквито и да било заключения. Виждането на картината в нейната цялост предпазва човек от отклонение в някаква небиблейска посока на тълкуване.

29. Хората на земята. Обикновените хора сега са обвинени.

30. Търсен е мъж. Сравни Йер. 5:1.

Застанете в пролуката. Бог призовава хората днес да поправят пролуката в Божия закон. Мнозина са откликнали, но други все още разсъждават от гледна точка на светския човек и не виждат нужда от реформа. За онези, които се заемат с делото, е заявено: „И онези, които ще бъдат от теб, ще съградят старите развалини; ти ще възстановиш основите на много поколения; и ще се наречеш Възстановител на пролома, Възстановител на пътища за живеене“ (Исая 58:12).

31. Огънят на Моя гняв. Това очевидно е фигуративен език, в който различните Божии съдби са посочени като огън. Огънят поглъща и ефектът от тези съдби е бил да погълнат онези, върху които са били изляти. В края на времето онези, които са отхвърлили божествената милост, ще изпитат буквален огън (Откр. 20:9).

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

8 РК 182

28 ТМ 43; 1Т 247

31 РК 182

ГЛАВА 23

1 Блудствата на Оола и Оолива. 22 Оолива ще бъде измъчвана от любовниците си. 36 Пророкът изобличаваше прелюбодеянията и на двамата 45 и изявяваше техните присъди.

1. Словото Господне. Глава 23 представя разширена алегория, чиято основна цел е да изложи греховността на Юда. Алегорията е подобна на тази от глава 16, макар и с известна разлика. Политическите съюзи с чужди държави са основната илюстрация тук.

2. Една майка. Двата града, Самария и Йерусалим, имали една обща майка, еврейския народ. Те имали общ произход.

3. В младостта си. За целите на притчата те са представени като имащи отделно съществуване дори по време на пребиваването си в Египет. Именно в своята „младост“ те са се отчуждили от Бога. По това време Израел все още е бил считан за неженен. Бракът с Йехова е осъществен, когато заветът е сключен на Синай (Исх. 19).

4. Ахола. Евр. „Охола“, което означава „шатра“. Лека промяна на еврейската дума дава значението „нейната шатра“, което, ако е правилно, би насочило вниманието към факта, че Самария е установила свое собствено поклонение, вместо да позволи на хората да се обръщат към Храма (1 Царе 12:26–33). Ако „Оола“ означава просто „шатра“, може да има алюзия към шатри на проституция, каквито вероятно са украсявали високи места.

Аолива. Евр. „Аолива“, което е или емфатична форма на съществителното име, както е „Аолага“, „шатра“, или, с лека промяна на еврейския език, „шатрата ми [е] в нея“. Последното значение би насочило вниманието към факта, че светилището на Господа е било в Юдея. Относно значението на думата „шатра“ вижте предходните коментари под „Ахола“.

Те бяха мои. И двамата изповядваха вяност към истинския Бог.

5. Асирийците. Относно търсенето на чуждестранни съюзи от Самария вижте Осия 7:11, 12.

6. Конници. Асирийците били известни със своята кавалерия.

8. Блудства, донесени от Египет. Вероятно става дума за събитие, което е довело до падането на Самария (виж 2 Царе 17:4; вж. Осия 7:11).

9. Избави я. Вижте 4 Царе 17:5, 6. Историята на Самария е пропусната накратко, защото този народ вече не съществува, и е използвана като основа за сравнение за по-подробно описание на безумието на Юда.

11. Тя беше по-корумпирана. В допълнение към съюза си с Асирия и Египет, Юдея потърсил помощ от вавилонците (ст. 16).

12. Асирийците. Примери, които могат да бъдат цитирани, са предложенията на Ахаз към Тиглат-Фалсар за помощта му срещу сирийците и израилтяните (4 Царе 16:7–9) и опитът на Езекия да откупи Сенахирим, като същевременно се довери на Египет (4 Царе 18:14, 21).

13. И двете по един начин. И двете сестри следваха един и същ курс.

14. Мъже, изобразени на стената. Такива портрети в красиви цветове са били характерни за асирийците, а вавилонците също са украсявали стени с цветни фигури.

16. Изпратил пратеници. Вероятно Манасия, докато бил пленник във Вавилон (2 Лет. 33:11), е видял в този град евентуален съперник на Асирия. Посланичеството на Меровдах-Баладан до Езекия (Ис. 39) подсказва, че Вавилон е търсил подкрепа от Юдея срещу Асирия (вижте върху 4 Царе 20:12). Точният повод, когато Юдея е изпратила споменатите тук пратеници, не е известен.

17. Умът ѝ се отчужди. Юдея се пресити от вавилонския си съюз и потърсил помощ от Египет. Стихове 17–19 описват тази колеблива политика (виж 2 Царе 24; 25).

18. Душата ми се отчужди. Господ се отегчи от Юдея и се отвърна от нея с отвращение.

20. Любовници. Евр. *ḥilagshim*, думата, често използвана за наложници (Бит. 22:24; 2 Царе 3:7). Тук се отнася за египетските принцове, чието благоволение Юда търсеше.

Магарета. Тези животни са представени тук, за да покажат силата на похотта (вижте Йеремиа 2:24; 5:8; Осия 8:9).

23. Пекод. Името на арамейско племе, живеещо на изток от Тигър, близо до устието на реката (виж Йер. 50:21).

Шоа и Коа. Смята се, че са Сути и Куту, племена, живеещи на изток от Тигър.

24. Колесници. Евр. *ḥoṣeṣ*, чието значение е неизвестно. LXX гласи „от“ север“, което е логично.

Колела. Сравни гл. 26:10.

25. Откъсни си нос. Осакатяването на затворници е било практикувано както от асирийците и вавилонците. Според Диодор Сицилийски (i. 78), египтяните наказвали прелюбодейка, като ѝ отрязвали носа.

28. Когото мразиш. Вижте стих 17. Стихове 28–31 описват наказанието на Йерусалим под образа на наказанието на блудница.

32. Ще пиеш. Тоест, от чашата на гнева (виж Исая 51:17; Йеремиа 25:15).

34. Счупете черепите. Впечатляваща фигура, изразяваща графично отчаянието, до което щяха да бъдат доведени евреите в деня на страданието си.

36. Ще съдиш ли? Сравни гл. 20:4; 22:2. Тук започва нов раздел. Пророкът обобщава греховете на Оола и Олиба, но от различна гледна точка от тази в стихове 1–22. Той назовава три очевидни елемента: (1) поклонение на Молох (ст. 37), (2) оскверняване на Храма (ст. 38) и (3) нарушаване на съботата (ст. 38).

39. Същия ден. Юдеите бяха толкова дръзки в идолопоклонството си, че в същия ден ...че бяха изгорили децата си на Молох в долината Еном, те лицемерно се представиха като поклонници в Храма на Йехова (виж Йеремиа 7:9, 10).

40. Изпратен за мъже. Времето на еврейския глагол подсказва, че действието е било обичайно. Те изпращаха, отново и отново.

Оцвети очите ти. Древните са използвали прахообразен антимон, черен на цвят, за да произвеждат ръб около очите, за да изглежда бялото на очите по-красиво и съблазнително (вижте 2 Царе 9:30).

41. Великолепно легло. По-скоро „величествено легло“, използвано тук за отпускане по време на пиршество (вижте на Сол. 3:7; Марк 2:15).

42. Савеи. Евр. sawba'im, чието значение е неясно. Лека промяна води до четенето „пияници“. Пророкът сякаш подчертава прогресивната деградация на града-блудница. LXX пропуска тази дума. Мъже от обикновения вид, пияници от пустинята, са допуснати в нейните обятия.

43. Ще се обвържат ли сега? Еврейският текст на този стих е неясен и следователно непреводим. LXX предава стиха така: „Затова казах: Не прелюбодействат ли те с тези? И тя блудства ли като блудница?“

45. Праведни мъже. Вавилонците е възможно да бъдат обозначени по този начин чрез контраст и по този начин като остър укор към несправедливите сестри. От друга страна, изразът може да бъде общ, означаващ мъже, на които е поверено праведно наказание.

47. С камъни. Тук има смесица от символичното и реалното. Убиването с камъни е било законното наказание за прелюбодеяние (Лев. 20:2, 10; Втор. 22:22, 24), но действителното разрушаване на Йерусалим ще бъде с меч.

48. Всички жени. Тоест, всички народи, за които Израел би служил като предупредителен и възпиращ пример.

ГЛАВА 24

1 В притчата за врящ котел, 6 е показано безвъзвратното унищожение на Йерусалим.

15 Чрез знаменieto, че Езекиил не скърби за смъртта на жена си, 19 се показва, че бедствието на евреите е отвъд всяка скръб.

1. Девета година. От пленничеството на Йоахин (виж гл. 1:2), т.е. 589/588 г. пр.н.е. Тази дата е същата като дадена в 4 Царе 25:1; Йер. 39:1, 2; 52:4, 5. Очевидно впоследствие денят е бил спазван от евреите като пост (Зах. 8:19).

Десети месец. Януари, 588 г. пр.н.е., по пролетно или есенно летоброене (виж стр. 572).

2. Напиши си името. На пророка е заповядано да запише конкретния ден, в който е предал посланието си, и да го обяви като този, в който Навуходоносор е започнал атаката си срещу Йерусалим. Тъй като Вавилон е бил на около 800 км от Йерусалим и на повече от половината по-малко по пътя, новината не е могла да стигне до него по човешки път. Следователно, когато пленниците впоследствие получили информацията, те, след като сравнили датите, имали убедително доказателство за божествения източник на посланията на Езекиил.

3. Притча. Евр. машал (виж том III, стр. 945). Не ни е казано дали Езекиил просто е казал притчата или действително е извършил символичното действие.

Поставен върху гърне. Изглежда има очевидна препратка към образността от гл. 11:3–7, макар и с различно приложение.

4. Частите му. Самите евреи. Избраните части вероятно обозначават висшите класи или споменаването на различните части може да не е с цел обозначаване на конкретни класи, а само за да се подчертае, че всички, дори най-добрите, ще бъдат въввлечени в разрухата.

Гори. Евр. dug, „подреждам в кръгове“.

Кости. Лека промяна води до четенето „дърва“ (вж. ст. 10), въпреки че костите са преди това Извлечената мазнина може да се използва за гориво.

6. Измет. По-добре „ръжда“, както LXX превежда думата. Самият град, представен от тенджерата е, така да се каже, корозирала от ръжда.

Парче по парче. Означаващо, че жителите на Йерусалим ще бъдат отведени в плен или смърт.

7. На върха на скала. Което показва, че престъпленията на насилие в Йерусалим (виж гл. 22:12, 13; 23:37; и др.) е бил открит и безсрамен (виж Бит. 4:10; Йов 16:18; Ис. 26:21).

8. Нейната кръв. Тоест, кръвта, която ще бъде пролята при разрушението на Йерусалим. Нейната наказанието трябваше да бъде също толкова известно в очите на света, колкото и грехът ѝ.

10. Консумирам. Евр. тамам, буквално „да завърша“, „да доведе до край“. RSV

Преводът „варя добре“ е интерпретативен, но вероятно предава замислената идея.

Подправка. Евр. *hakqach*, глаголна форма на която се използва за обозначаване на смесването на съставките на помазващото масло (Исх. 30:33, 35). Значението му тук е неясно. LXX предава изречението като „за да се намали чорбата“.

11. Празен. Градът без жителите си. Огънят трябва да продължи, докато ръждата изгори. Самият град ще бъде унищожен.

Стихове 11–14 посочват неефективността на предишните усилия за постигане на реформация и излагат сигурността и пълнотата на предстоящите съдби.

15. Също и думата. Започва нов раздел, който не е пряко свързан с притчата от стихове 1–14.

16. Вземам си. Езекиил е информиран, че жена му, която той дълбоко обича, е на път да умре. Не е нужно да заключаваме от използвания тук език, че смъртта ѝ е резултат от директен удар от Бога. Съпругата му може да е била болна известно време и Бог може да го е предупредил за приближаващата ѝ смърт. Често се казва, че Бог прави това, което позволява или не предотвратява (виж 2 Лет. 18:18). Сатана е авторът на греха, страданието и смъртта (виж ДА 24, 470, 471). Бог обаче се радва да вземе това, което врагът ни донася, за да ни досажда, и да го накара да служи на някаква добра цел (виж Рим. 8:28; ДА 471). Тук загубата на желанието на очите на Езекиил е използвана, за да запечата живо в умовете на хората божественото послание.

Преживяването на Езекиил силно ни напомня за урока, че участието в служба на Бога не означава имунитет срещу страдания и бедствия. Понякога изглежда, че Божиите пратеници са по-яростно атакувани от другите, които не са активно ангажирани с християнския труд. Много бедствия са сполетявали онези, които са посветили живота си на служба в някое отдалечено мисионерско поле. Внезапна смърт или тежка болест понякога са сполетявали такива отдадени хора. Тези бедствия не бива да се считат за удари на божествено наказание. Те са резултат от делото на Сатана. На врага трябва да се позволи известна степен на достъп до душите, така че накрая да не може да заяви, че не му е била дадена справедлива възможност. Този принцип е демонстриран в историята на Йов. Когато обаче врагът измъчва, Бог се радва да направи тежката скръб да работи за добро, за пречистване на останалите (вижте ДА 471).

17. Не жалейте. Обичайните знаци на траур трябваше да се избягват (виж Исус Навин 7:6; 1 Царе 4:12; 2 Царе 15:30, 32; Исаия 20:2; Михей 3:7).

Хляб на човеците. Вероятно е препратка към погребалната храна (виж Втор. 26:14; Йер. 16:7; Осия 9:4).

18. И така, аз говоря. Не ни е казано какво е казал пророкът. Възможно е той да е споделил със сънародниците си трагичната новина за смъртта на жена си.

19. Какво представляват тези неща. Странните действия на Езекиил събудиха желания дух на изследване.

21. Осквернете светилището ми. Светилището, желанието на очите на хората, беше да да бъде осквернен и унищожен. Нечестивите нозе на езичниците щяха да влязат в най-свещените му места, където дори свещениците нямаха право да влизат.

Това, за което душата ти жали. Няколко еврейски ръкописа гласят „желанието на душата ти“.

23. Ченей. Евр. *maqar*, буквално „да се разложи“, „да изгният“.

24. Езекиил. Това е единственият случай, освен гл. 1:3, където Езекиил говори за себе си по име. Паралелни примери за свещени писатели, въвеждащи свои собствени имена, са Ис. 20:3 и Дан. 8:27.

27. В онзи ден. Езекиил е информиран, че когато чува за падането на града (виж на гл. 33:21, 22) езикът му трябва да бъде развързан (виж гл. 3:26, 27).

ГЛАВА 25

1 Божието отмъщение върху амонците заради дързостта им срещу юдеите; 8 върху Моав и Сеир; 12 върху Едом, 15 и върху филистимците.

1. Дойде отново. Така започва нова поредица от пророчества, свързани с различни съседни народи. Езекиил беше завършил свидетелството си относно разрушението на Йерусалим и остатъците от израилтянската държава. Той не трябваше да казва нищо повече за това, а да чака изпълнението на предсказаната съдба. В този интервал Бог му заповяда да насочи вниманието си към народите около Израел и да предскаже неизбежната им съдба. Съдът беше започнал с Божия дом (виж Езекиил 9:6; срв. 1 Петрово 4:17), но сега той трябваше да се разпростре и върху външния свят.

Бог не е Бог само на една нация; Той е Бог на целия свят. Той не гледа на личността. Всички души са Негови, независимо от националната им принадлежност. Той е също толкова загрижен да спаси жителите на една нация, колкото и тези на друга. Като се разкрива като върховен управител на събитията и арбитър на народите, Той има за цел да привлече хората към Себе Си и да предизвика тяхното поклонение. Той планираше проявата на Неговото всезнание, като предсказва толкова точно бъдещата им история, да осигури необходимата основа за вяра. Вярно е, че заплахите, отправени към тези народи, изглеждат сурови и безмилостни, без милост. Трябва обаче да се помни, че това са национални съдби, в които личното спасение на отделните граждани не е задължително да е свързано. Често се случва национално бедствие да кара хората да търсят Бога, така че това, което изглежда е в тяхна вреда, всъщност работи за тяхно добро.

Бог води точна сметка за народите. Всички те са изпитвани дали Те ще изпълнят високата съдба, която им е отредена. Когато сметката им се изпълни, те понасят наказанието си като народ. Същото беше вярно и за Израел. Той претърпя най-трагичното поражение, но чрез всичко това Бог планира да извърши спасението на малък остатък. Вижте Дан. 4:17.

Освен това, във време, когато Израел се е обръщал към някои от тези нации за военна подкрепа, е трябвало да му бъде показана пълната безсмисленост на стремежите му, защото всички тези нации щяха да претърпят поражение.

Този нов раздел съдържа послания до седем народа, най-тясно свързани със съдбата на Израел и Юдея: (1) Амон (гл. 25:1–7), (2) Моав (гл. 25:8–11), (3) Едом (гл. 25:12–14), (4) Филистимия (гл. 25:15–17), (5) Тир (гл. 26:1 до 28:19), (6) Сидон (гл. 28:20–23) и (7) Египет (гл. 29:1–32:32 до 32:32).

Някои са озадачени, че Езекиил не включва пророчество срещу Вавилон. Исаия (Ис. 13), Йеремия (Ер. 51:52, 53) и Даниил (Дан. 2; Дан. 7) предсказват неговото падение. Целта на Езекиил е да посочи как Бог ще използва Вавилон като изпълнител на Своята воля в съдовете си над Своя народ и ефектът от това можеше да бъде унищожен, ако той се беше спрял на окончателното поражение на самия Вавилон. Беше по-подходящо изгнаниците, за които той пише, да „търсят мира“ на хората, сред които живеят (вижте Йер. 29:7), отколкото да ликуват от евентуалното му падение. Да говори открито срещу страната на похитителите си вероятно би струвало на Езекиил живота му.

2. Амонците. Потомци на Лот от по-малката му дъщеря и следователно кръвни роднини на Израел (Битие 19:38). Векове наред те са проявявали враждебност (Съдии 3:13; 11:12–15, 32, 33; 1 Царе 11:1–11; 2 Царе 10:6–14; Амос 1:13–15). Тяхната религия е била унижително и жестоко суевение, изискващо човешки жертвоприношения. Тяхното поклонение на Молох е било постоянен източник на изкушение за Израел (вижте 1 Царе 11:7).

3. Аха. Евр. *he'ach*, междуметие, тук на злонамерена радост от падането на Йерусалим.

4. Хора от изток. Евр. *bene-qedem*, буквално „синове на изток“. Името се прилага за различни племена, които са бродили в пустинята на изток от Амон и Моав (виж Бит. 29:1; Съдии 6:3, 33; 7:12; 8:10; 3 Царе 4:30; Йов 1:3).

Дворци. Евр. тиротски огради, защитени от каменни стени, използвани за лагери (виж Бит. 25:16; Числа 31:10; Пс. 69:25). LXX предава пасажа така: „Те ще пренощуват в теб с вещите си и ще разпънат шатрите си в теб“.

5. Раба. Рабат-амон, столицата на амонците (2 Царе 12:26; Езе. 21:20), на 23 мили (36,8 км) източно от Йордан, близо до извора на Явок. Птолемей Филадельф по-късно основава град Филадельфия на мястото на Рава. Тази Филадельфия не бива да се бърка с град със същото име в Мала Азия (Откр.

1:11). Съвременното име на Раба е „Аман“.

6. Пляскаше с ръце. Да пляскаш с ръце и да тропаш с крака са жестове на сила. емоция (Числа 24:10; Езекиил 21:14, 17; Езекиил 22:13); тук тези действия са прояви на злонамерена радост. Причината за радостта очевидно не е била перспективата за материална изгода, а злоба и „въпреки че е имало земя Израилева“. Те би трябвало да треперят при осъзнаването как Рава е могла да бъде избрана вместо Йерусалим за първоначалната кампания (Езекиил 21:19–22).

7. Познайте, че аз съм Господ. Факт, който те не бяха склонни да признаят преди. Бог е замислил познанието за Неговата сила да накара хората да търсят Неговото спасение.

8. Моав и Сеир. Други пророчества срещу Моав се намират в Исаия 15; Исаия 16; Йеремия. 48; Соф. 2:8, 9. Вероятно двата народа са споменати заедно тук поради сходството в греховете им. По-късно те са разгледани отделно, Моав (Ез. 25:8–11) и Сеир, или Едом (гл. 25:12–14). Сеир е друго име за Едом. LXX споменава тук само Моав.

Моавците са потомци на Лот от по-голямата му дъщеря, както и кръвни роднини на Израел, както и амонците (вижте стих 2). Тези две страни, тясно свързани в историята и съдбата си, са заплашени от подобна гибел.

Моав е споменаван многократно в свещената история (виж Числа 22; 24; 25; Съдии 3:12–31; 1 Царе 14:47; 2 Царе 8:2; 4 Царе 3:5; 24:2; 2 Лет. 20). Понякога Израел е бил подчинен на Моав, както при Еглон (Съдии 3:12–31), а понякога Моав е бил подчинен на Израел, както при Давид (2 Царе 8:2).

Моавският камък, открит в руините на Девон през 1868 г., разказва за потисничеството на Моав от Омри, цар на Израел, и за бунта на Моав под ръководството на Меша, нейния цар. Меша приписва победата си над Израел на своя бог Хамош (вижте Допълнителна бележка върху 4 Царе 3).

Като всички езичници. Жителите на Юдея твърдяха, че техният Бог е по-висш от езическите богове и е способен да ги избави. Сега нещастieto на Юдея сякаш опровергаваше това твърдение. Моавците ликуваха от злобна радост от тежкото положение на съседите си на запад.

9. Отворете страната на Моав. Тоест, отворете фланга на Моав за врага. Разположен на високо плато със стръмни подходи, Моав не беше лесно достъпен за враговете си. Но ако градовете на границата паднат, останалата част от страната скоро ще бъде превзета.

Бет-Йешимот. Град в Суейме (Суейма) според Авел, на 4 км. на изток от мястото, където река Йордан се влива в Мъртво море.

Баал-меон. Град на около 15,2 км източно от Мъртво море, близо до северната му част. край, сега наричан Ма'ин.

Кириатаим. Град на около 16 км югозападно от Баал-меон, сега наричан ел-Кереят.

Всички посочени градове принадлежали към региона, който Сихон и Ог били завзети от моавците векове по-рано. Тази територия от своя страна била отнета от аморейците от израилтяните по време на тяхното навлизане и дълго време била окупирана от тях. Когато силата на Израел отслабнала, Моав я завзел от него. За тях се говори тук, може би, с оглед на това, че са били владение на Израел.

10. Мъжете от изток. Вижте стих 4.

Че амонците. Разделянето на стиховете замъглява смисъла. Изречението трябва да продължи в стих 11: „за да не се помни вече между народите, и ще извърша съдби над Моав“ (RSV).

12. Едом. Едомците са потомци на Исав, по-големият брат на Яков. Враждебността между Израел и Едом датира от времето, когато Исав продава първородството си на Яков (Битие 25:29–34). Израел е бил специално предупреден да не „се гнуси от едомец“.

(Второзаконие 23:7). Въпреки това враждата продължавала.

13. Теман. Не е категорично идентифициран; по-рано някои са го смятали за град близо до Петра, област или име на Едом. Жителите на Теман са били известни със своята мъдрост (Йеремия 49:7; Авдия 8, 9).

Дедан. Това племе е живяло в близост до оазиса ел-Ола в Западна Арабия.

14. Чрез ръката на моя народ. Тази фраза предполага, че божественото отмъщение над Едом ще бъде извършено от ръката на израилтяните. Някои посочват изпълнението на предсказанието в епохата на Макавеите, когато Йоан Хиркан завладява идумейците (Йосиф Флавий, Древности, хiii. 9. 1) и ги принуждава да се подчинят на обрязване като знак за поглъщане в еврейския народ. Изглежда по-вероятно тази част от пророчеството да е била предназначена да постигне своето изпълнение по отношение на Божиите планове за възстановеното царство Израел. Тази нова държава в крайна сметка би смажела всички врагове (виж гл. 38; 39).

15. Филистимците. За техния произход вижте Бит. 10:14; 21:32; Исус Навин 13:2; Том II, стр. 27, 33, 34. За други пророчества срещу филистимците вижте Ис. 14:29–32; вижте също Йер. 47; Амос 1:6–8; Соф. 2:4–7.

16. Херетимите. Племето, живеещо вероятно на южния бряг на филистимците. (вижте върху 1 Царе 30:14; срв. Соф. 2:5).

Унищожете остатъка. Филистимците са изчезнали, но поне на Израел остатъкът трябваше да оцелее (виж Исаия 1:9).

ГЛАВА 26

1 Тир, заради обида срещу Йерусалим, е заплашен. 7 Силата на Навуходоносор срещу нея. 15 Скръбта и удивлението на морето от нейното падане.

1. В единадесетата година. От пленничеството на Йоахин (виж гл. 1:2; виж стр. 572). Това е годината (587/586 г. пр. Хр.) , в която е паднал Йерусалим, ако съвпада с годината на царуване на Седекия (4 Царе 25:2–4, 8, 9). Месецът не е посочен. Някои смятат, че пророчеството е дадено след падането на града (виж Езекиил 26:2) и е възможно да е било така, ако Езекиил е използвал година от есен до есен; обаче, препратката към превземането на града може да е била предварителна.

Пророчествата срещу Амон, Моав, Едом и филистимците бяха сравнително накратко. Посланието срещу Тир заема три глави (гл. 26–28); това срещу Египет, най-важната чужда държава, осъдена от Езекиил, четири глави.

2. Тир. Тир е бил мощен търговски град, състоящ се от Стар Тир, разположен на континента, и Нов Тир, построен на скалист остров с площ от около 140 акра, на около половин миля от брега. Нов Тир е имал две пристанища, едно на север, а друго на юг. От тях тирците изпращали своите флотилии от кораби чак до Западна Африка и евентуално до Великобритания. Тир основава колонии в Испания и Северна Африка, някои от които стават известни, като Картаген, Гадес и Абдера. Тир е бил известен и със своите занаятчийски изделия. Неговите произведения, като медни изделия, текстил (особено боядисан в лилаво), стъклария и керамика, са били известни по целия свят.

Финикийците говорели семитски език. Религията им играела важна роля в живота им. Главният им бог бил Мелкарт (понякога наричан Баал Мелкарт), богът-покровител на Тир. Това очевидно бил Баал, почитан в Израел под влиянието на Йезавел. Те също така се поклаждали на Астарта и други божества с оргии от най-покуварен характер (виж том II, стр. 38–41).

За историята на древна Финикия вижте Бит. 10:6, 15, 17, 18; том II, стр. 67–69.

Аха. Вижте гл. 25:3. Радостта на Тир от падането на Йерусалим изглежда е била чисто егоистично. По времето на Соломон Йерусалим е бил голям търговски център във вътрешността на страната, през който е текла търговията от Арабия и дори от Индия. Йерусалим несъмнено е бил обогатен от търговията с финикийците. Дори в упадък си, поради важноста на положението си, Йерусалим несъмнено е бил център на много търговски сделки, които Тир с удоволствие би монополизирал.

3. Много народи. Може би тук Навуходоносор и „всичките царства на земята“ на неговото владичество“, тоест неговите съюзници (вижте Йер. 34:1). Или пророкът може би гледа към предстоящите векове. След разрушението на континенталния град от Навуходоносор, последователните завоевания допълнително намаляват гордия град. Тир става част от Персийската империя, макар и да запазва частично независим статут. По-късно е управляван от македонците, а след това от римляните.

4. Остържете праха ѝ. Фигура на обширно разрушение. По-късно, когато Александър обсажда Нов Тир, той построява насип от континента до острова и използва камъните и развалините от Стар Тир като материал за него.

5. Разпръскването на мрежи. Мястото на древен Тир все още се използва от рибарите за сушене на мрежите им.

6. Дъщери. Вероятно поетична фигура от градовете, съюзени с Тир, които са споделяли нейната съдба.

7. Навуходоносор. Този правопис най-много наподобява вавилонския оригинал, Набу-кудури-ушур, отколкото изписването Навуходоносор (виж върху Дан. 1:1).

Цар на царете. Даниил прилага същата титла към Навуходоносор (Дан. 2:37). Персийски царете са го приели (виж Ездра 7:12), както може да се види от надписите.

От север. Посочва посоката на нашествието (виж върху Йер. 1:14).

С коне. Различните посочени дивизии на армията са сухопътни сили. Не откриваме никакви Няма данни за използване на военноморска сила, която би улеснила превземането на островния град. Обсадата продължила 13 години. Навуходоносор напълно разрушил града на континента, но не успял да превземе остров Тир. Постигнато било споразумение, чрез което Тир приел господството на Вавилон.

8. Крепост. Стихове 8–12 описват обичайните методи за атака на град на континента.

11. Гарнизони. Евр. maššeboth, „стълбове“. Тук може да има препратка към двете известни колони, описани от Херодот (ii. 44), едната златна, а другата изумрудена, в храма на Мелкарт, Ваал от Тир.

12. Сред водата. Няма сведения за опита на Навуходоносор да построят мол към острова от континента. Такъв обаче е успешно предприет от Александър. Дори тогава му е било необходимо да използва флота си, за да накара островния град да се предаде през 332 г. пр.н.е. (Диодор Сицилийски xvii. 40–46).

13. Твоите песни. Внимателните читатели на книгата Откровение са забелязали голямото сходство между голяма част от нейната символика и езика на определени пасажи в книгите на Исаия, Еремия, Езекиил и Даниил. Очевидно е, че Йоан, воден от Вдъхновение, е заимствал обширно от образността на пророците от древността, за да представи великите кулминационни сцени от земната история по начин, който би бил познат и смислен за внимателния читател на Стария завет. По този начин, опустошението на буквалния Вавилон и Тир е предоставило на Йоан картинно описание на опустошението на мистичния Вавилон (виж също Исаия 13; 14; 23:1; 47:1; Еремия 25:12; 50:1). Символизмът и езикът на книгата Откровение стават по-ясни и смислени, когато се изучават в светлината на това, което пророците от древността са писали относно събитията от тяхната епоха (виж Втор. 18:15). Различни аспекти на наказанието на буквалния Тир, както е посочено в Езекиил. 26 до 28 са ценни в изследване на наказанието на мистичния Вавилон, представено в Откр. 17 и 18. Обърнете внимание по-специално на следното: Езекиил 26 до 28 1. „Ще направя да престане шумът на песните ти; и звукът на арфите ти няма да се чува вече“ (26:13).

Откровение 17 и 18	
1. „Гласът на арфисти, музиканти и гайдари, и тръбачи няма да се чуят вече в теб“ (18:22).	
2. „Морските князе“ (26:16).	2. „Всеки корабен капитан и всички, които са на корабите, моряци и море“
„Населено с моряци“ (26:17).	много като търговия от (18:17).
„Твоите моряци и твоите кормчии“ (27:27).	като „Всички кораби“, твоите търговци бяха големците в море“ (18:19).
„Всички, които държаха греблото,	на земята“ (18:23).

моряци и всички кормчий на морето“
(27:29).

3. „Ще подигнат плач за теб“ (26:17).

„Направи гласа им да се чуе против
тебе и ще плакат горчиво“ (27:30).

„Ще плачат за теб с горчиво сърце и
горчиво ридание. И в риданията си ще
дигнат плач за теб и ще те оплакват“
(27:31, 32).

„Търговците сред народа ще
подсвиркат срещу теб“ (27:36).

4. „Как си погубен“ (26:17).

5. „Прочутият град“ (26:17).

6. „Ще докарам върху тебе бездната
и големи води ще те залееят“ (26:19).

покриване

„Ще бъдеш разбит от моретата, в
дълбините на водите“ (27:34; вж.
стихове 26, 27).

7. „Няма да те има вече; ако и да те
търсят, пак никога няма да те
намерят“ (26:21; вж. 27:36).

8. „Търговец на народа“ (27:3).

„Търговците сред народа“ (27:36).

9. „Твоята стока“ (27:27).

10. „Хвърлете прах върху главите
си... валяйте се в пепелта“ (27:30).

11. „Кой град е подобен на Тир?“
(27:32).

12. „Ти обогатяваше царете“ (27:33).

„Царете ще се уплашат много“ (27:35).

13. „Сърцето ти се е възвисило
заради богатството ти“ (28:5).

14. „Ще доведе върху тебе
чужденци, най-страшните от
народите“ (28:7).

15. „Затова ще извадя огън изсред
теб, който ще те погълне и ще те
обърна на пепел по земята“ (28:18).

3. „Търговците на земята ще плачат и ще жалеят за нея“ (18:11).

„Земните царе... ще я оплакват и ще ридаят за нея“ (18:9; вж. ст. 10, 15-19).

4. „В един час тя биде опустошена“ (18:19; вж. ст. 10).

5. „Онзи велик град, който царува над земните царе“ (17:18).

6. „Голям воденичен камък... хвърлен... в морето... така... ще бъде сринат
великият град Вавилон“ (18:21).

7. „Не намерих нищо повече“ (18:21).

8. „Търговците... се обогатиха от нея“ (18:15).
„Твоите търговци бяха“ големците на земята (18:23).

9. „Стоката“ (18:12).

10. „Посипаха си главите с пръст“ (18:19).

11. „Кой град е подобен на тоя голям град?“ (18:18; вж. стихове 10, 19).

12. „Царите, търговците... кои^{те} бяха земя“ (18:9).
обогатени от нея“ (18:15).

13. „Тя се прослави и живее разкошно“ (18:7).
„Толкова голямо богатство“ (18:17; вж. стихове 14, 15, 19).

14. „Той ги събра на място, наречено на еврейски Армагедон“ (16:16).
език „С
правда съди и воюва“ (19:11; вж. 17:14; 19:15, 19).

15. нейното с огън“ (17:16).
„Изгори“ „Тя ще бъде напълно изгорена с огън“ (18:8).
„Димът от нейното изгаряне“ (18:9).

14. Не е построено повече. Някои срещат затруднения с това предсказание, предвид факта че на сегашния полуостров, който преди е бил островът и пътят, има град с около 14 000 жители (оценка от 1974 г.). Някои смятат, че пророчеството се отнася само за континенталния град. Те посочват състоянието на запустение там – толкова пълно запустение, че мястото на древния град дори не може да бъде определено със сигурност – като доказателство за изпълнението на думите на пророка. От друга страна, трябва да се осъзнае, че дори ако град бъде построен на древното място на континента, пророчеството на Езекиил няма да бъде нарушено. Пророчеството на Езекиил беше срещу Тир от неговото време, какъвто е бил в древната си слава и култура. Тази цивилизация и придружаващият я град трябваше да бъдат разрушени. Всяка съвременна сграда на мястото не би била възраждане на древната култура и следователно не би била нарушаване на словото на пророка.

Освен това, изразът „няма вече“ (евр. ло' ... 'од) означава просто „продължителност“, Продължителността на времето не е определена, но може да се изведе от контекста. Така Йосиф плака на врата на баща си 'од (Бит. 46:29), преведено там като „дълго време“. Идеята за неопределена вечност, макар и не непременно в думата 'од, може да се заключи от допълнителни препратки към съдбата на Тир (вижте стих 21). Вижте също Ис. 13:20.

15. Острови. Евр. 'ийим, което означава крайбрежни земи, както и острови.

16. Морски князе. Тоест, „търговски князе“, онези, които са придобили богатство и власт чрез търговия, а не действителни владетели (виж Исая 23:8). Тяхната изненада и скръб са описани под формата на ориенталска скръб.

17. Населен от моряци. Буквално „населен от моретата“. LXX гласи просто „от морето“.

18. Проблеми. Несъмнено защото търговията на Тир е допринесла за техния просперитет.

19. Извадете бездната. Стихове 19–21 представят Тир като слизащ в ямата. Всички Тези, които са преминали от този живот, са представени като събрани там. Понякога, поетично, както в Исая 14, когато пристигне новодошъл, обитателите на ямата са представени като надигащи се, за да го посрещнат или да го приветстват (вижте върху Исая 14:9, 10). Всичко това, разбира се, е образно. Езекиил използва същия образ на Египет (Езекиил 32:18–32).

20. Застани слава. LXX изглежда е запазил по-добро тълкуване: „няма да устоиш“. Еврейският текст се разбира така, че когато гордият Тир, сега радващ се на бедствието на Юдея, бъде причислен към мъртвите, Бог ще утвърди Своя народ.

21. Няма да те има вече. Буквално „нищо от теб“.

Никога повече да не бъде намерен. Тук еврейската дума „од“ (виж на стих 14) е свързана с думата леолам, което буквално означава „за век“. Продължителността на „олам“ също трябва да се определи от контекста му (вижте Изх. 21:6). Комбинацията от „од“ и леолам изглежда подчертава продължителността. Следователно думите на Езекиил могат да се тълкуват като означаващи, че древната култура и цивилизация на Тир ще изчезнат и ще престанат да съществуват. Древната империя никога няма да бъде възродена.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

7 РК 514

ГЛАВА 27

1 Богатите запаси на Тир. 26 Голямото и непоправимо падение на него.

1. Словото Господне. Новият раздел продължава пророчеството срещу Тир.

2. Плач за Тир. Стихотворение в ритъма на кина, ритъма на погребалната песен (виж Том III, стр. 19), започва със стих 3. Плачът изобразява Тир под формата на храбър кораб, напълно екипиран и екипиран, плаващ навсякъде, осъществяващ просперираща търговия, но накрая попаднал в бурно море и претърпял коработушение. Понякога реалността пробива през образа, характерно за стила на Езекиил.

Може би причината, поради която е отделено толкова много място на Тир, е нейната гордост, нейната амбиция, нейната организация, нейното поведение, толкова близки до тези на великия бунтовнически водач, Сатана. В гл. 28:11–19, под образа на тирския княз, пророкът започва оплакване на самия Сатана. По-късно Йоан, авторът на Откровението, заимства езика на пророчеството на Езекиил срещу Тир, за да изрази оплакването си за краха на универсалната фалшива религиозна организация на Сатана (Откр. 18).

3. Вход. Буквално „входове“, вероятно тук се отнася до двете главни пристанища на Тир, „египетският“ на юг от острова и „сидонският“ на север.

4. Твоите предели. Заобиколен от вода, както е бил островният Тир, градът наподобява кораб в морето.

5. Корабни дъски. Обшивката за страните на кораба.

Сенир. Амореятското, угаритското и акадското име на планината Хермон (виж Втор. 3:9).

Кедри от Ливан. Несъмнено ценни заради височината, здравината и издръжливостта си.

6. Васан. Плодородна платовидна област на изток от Галилейското езеро (вижте върху Исус Навин 12:4), известен с дъбовите си гори и добитъка си (виж Пс. 22:12).

Дружина на ашуритците. Буквално „дъщеря на ашуритците“, чието значение в контекста е неясно. Ако двете еврейски думи, преведени с горния израз, се съединят, четенето е „в кипарис“, „с кипарис“ или „от борове“.
(PCB).

Пейки. Евр. кереш, обикновено означаващо „дъска“ (Изм. 26:15; и др.), тук се смята, че вероятно се отнася до носа на кораба. RSV превежда qeresh като „палуба“.

Хитим. По-специално Кипър, но по-общо островите и крайбрежните земи на Средиземно море (вижте Дан. 11:30).

7. Елисаеви острови. Или „бреговете на Елиса“ (RSV; вижте на гл. 26:15). Елиса е споменат като един от синовете на Яван (Бит. 10:4; 1 Лет. 1:7). Някои отъждествяват Елисаевите острови с Кипър, други със Сицилия и Сардиния.

Това, което покриваше. Вероятно тентата, разпъната над палубата за защита от палещото слънце.

8. Твоите моряци. Екипажът на кораба е описан. Двата града, споменати като Източникът на тези моряци са били притоци на Тир. Сидон е бил на 37,3 км северо-североизточно от Тир на финикийския бряг. Арвад, гръцкият Арадус, е бил скалист остров близо до брега, на около 161 км северно от Сидон.

О, Тир. Прочитането на RSV „на Цемер“ се основава на лека промяна в еврейския текст, както и на контекста и на сравнение с Битие 10:18. Цемер е бил финикийски град южно от Арвад. Гевал е древният Библос, съвременният Джевеил, на 66,4 км североизточно от Сидон, разположен на възвишение близо до река Адонис. Мястото му все още е богато на финикийски руини.

10. На Персия. Тир е бил до голяма степен зависим от наемници за редиците на армията си.

Луд. Лидийците (виж върху Бит. 10:13).

Пхут. Много египтолози смятат, че е същото като египетския Пунт, територия в Африка, граничеща с Червено море. Асиролозите обаче обикновено отъждествяват Пхут с част от Либия.

11. Гамадимите. Това име се среща само тук. Гамадимите вероятно са били жителите на Кумиди, финикийски град, споменат в Амарнските писма. Гамад вероятно е бил северносирийска финикийска държава.

Окачиха щитовете си. Сравнете с т. на Сол. 4:4.

12. Таршиш. Смята се, че е гръцкият Тартес, финикийска колония на южния бряг на Испания.

Панаири. Евр. „избоним“, „стоки“, „магазини за стоки“.

13. Яван. Вижте върху Бит. 10:2.

Тубал. Класическите тибарени, табалейците, споменати в асирийския куринопис документи (виж върху Бит. 10:2).

Мешех. Класическите Мошиани (Мосхой), Мушку от асирийските надписи (виж върху Бит. 10:2).

Тогарма. Име за северните арменци, раса, произлизаща от Яфет (виж в Бит. 10:3), които се наричали домът на Торгом. Те търгували с коне и магарета, обитавали суровите планински райони от южната страна на Кавказ.

15. Мъже от Дедан. Арабско племе южно от Едом (виж върху Бит. 10:7; Езек. 25:13).

16. Сирия. Редица еврейски ръкописи, версията на Акила и сирийският език гласят „Едом“ (виж гл. 16:57). Сирия е спомената по-късно под името „Дамаск“ (гл. 27:18).

Изумруди. Евр. нофек, вероятно тюркоаз. Трудно е да се идентифицират със сигурност много от скъпоценните камъни, споменати в Писанията. Чрез развитието на химията, особено на кристалографията, стана възможно идентифицирането на някои древни скъпоценни камъни чрез анализ на образци, открити при археологически открития. Древните са класифицирали редица различни камъни с един и същи цвят под едно име, въпреки че са имали различен химичен състав.

Ахат. Евр. кадкод, вероятно рубин или червен яспис.

17. Минит. Амонитски град, за който се смята, че е бил близо до Есевон (Съдии 11:33).

Панаг. Дума, която се среща само тук. Ако е собствено име, значението му е загубено. Таргумите и LXX четат „мехлема“; Вулгатата – „балсам“. Подобна академска дума, панигу, описва ястие от брашно или тесто. Чрез промяна на еврейската (пагаг вместо панаг) RSV гласи „ранни смокини“.

18. Дамаск. Бившата столица на важно сирийско царство.

Вино от Хелбон. Това вино се споменава в надписите на Навуходоносор.

Съвременният Халбун е на около 20,8 км северозападно от Дамаск. В околността все още се отглежда грозде.

19. Дан. Изглежда няма задоволително обяснение за споменаването на този малък, маловажен град. Името не се появява в LXX и на тази основа е пропуснато в RSV.

Яван. Евр. *uawān*, което вероятно би трябвало да се чете *uayin*, „вино“ (виж LXX; RSV).

Ходене напред-назад. Евр. *te'uzzal*, което с промяна в соченето на гласните може да бъде преведено „от Узал“, неидентифицирано място в Арабия (виж Битие 10:27).

Касия и аир. И двете са били съставки на светото помазващо масло за свещеници (Изх. 30:23, 24).

20. Скъпоценни дрехи. Смята се, че означават покривала за седла.

21. Арабия. Тук се използва в ограничения смисъл, даден му другаде в Писанията (2 Лет. 9:14; Ис. 21:13; Йер. 25:24), а именно северната пустинна част на страната, заета от номадски племена.

Кидар. Името на едно от номадските племена, произлизащи от Исмаил (Бит. 25:13; срв. Ис. 60:7).

22. Шеба. Потомци на Хуш, син на Хам (виж Бит. 10:7). Тяхната територия е била в югозападна Арабия и е включвала Йемен. Това е била земята на царицата Шеба, която посетила Соломон, и още тогава е била известна със своите подправки и злато (3 Царе 10:1, 2, 10; Пс. 72:10, 15; Ис. 60:6; Йер. 6:20; виж върху Бит. 10:7).

Раама. Смята се, че е южноарабско племе (виж Битие 10:7).

23. Харан. Пророкът се насочва от Арабия към Месопотамия. Харан, където Авраам е живял известно време (Бит. 12:4), се е намирал в северозападна Месопотамия на река Балих, на кръстопътя на два големи керванни пътя.

Кане. Мястото е неизвестно, но вероятно е близо до Харан.

Еден. Област по поречието на река Ефрат южно от Харан (виж 4 Царе 19:12; Исая 37:12).

Шеба. Това е същата Шеба, спомената по-рано (ст. 22). Името вероятно не е в реда, в който е посочено тук. То не се появява в LXX.

Ашур. Общото име на Асирия, но фактът, че е посочена тук с други градове, е накарал някои учени да я идентифицират със съвременния Кал'ат Шеркат на западния бряг на Тигър, на около 80 километра южно от Ниневия.

Хилмад. Неизвестен обект, вероятно разположен недалеч от град Ашур.

24. Всякакви неща. Евр. *maklulim*, буквално „усъвършенствани неща“, вероятно означаващо „прекрасни дрехи“.

Изработен от кедър. По-добре „направен сигурен“ (RSV).

25. Тарсиски кораби. Този термин вероятно означава кораби, превозващи метали – например от Тарсис, вероятно в Испания – вижте 1 Царе 10:22.

26. Твоите гребци. Тук е възобновен образът на кораба. Корабът е в открито море, блъскан от източния вятър, коварен, опасен вятър (виж Пс. 48:7). Величественият кораб е разбит от свирепостта на бурята.

27. Твоите моряци. Различните класове моряци са изброени. Заедно всички, които съставляваха мощта, славата и богатството на Тир, загинаха в едно голямо бедствие. Всички бяха хвърлени наред морето при разпадането на този могъщ държавен кораб.

28. Предградия. Така преведената дума обикновено означава откритото място около града (вижте върху Исус Навин 14:4). Тук е посочена общата околност.

29. Всичко, което се дърпа. Търговският свят скърби за загубата на галантния кораб с всички сили обичайните действия на траур и съставя погребален химн (ст. 32–36).

ГЛАВА 28

1 Божият съд над княза на Тир заради неговата светотатствена гордост. 11 Оплакване на голямата му слава, покварена от грех. 20 Съдът на Сидон. 24 Възстановяването на Израел.

1. Словото Господне. Глава 28 се състои от три раздела. Първият (ст. 1–10) е пророчество срещу княза на Тир, чието падение се свързва с неговата непоносима гордост и арогантност. Втората част (ст. 11–19) е оплакване на царя на Тир. Това уместно се оказва отклонение от темата, за да се разгледа истинският владетел на Тир, а именно Сатана. Принципите, управляващи подобно отклонение, са разгледани в коментарите под тази част. Третата и най-кратка част (ст. 20–26) е пророчество срещу Сидон, другият главен финикийски град.

2. Принц. Евр. *pagid*, „началник“, „водач“. Според Йосиф Флавий, тирският цар по време на обсадата на Навуходоносор е бил Етбаал („Срещу Апион i. 21“). Пророкът обаче несъмнено осъжда наглостта и прекомерната гордост на тирските водачи като цяло.

Божият престол. Вероятно е препратка към естествената красота и стратегическото положение на Тир. Някои виждат значение във фразата от гледна точка на факта, че храмът на Баал Мелкарт се е намирал там.

3. По-мъдър от Даниил. Казано с ирония. Даниил се е отличавал във вавилонския двор като мъдър човек и разкривач на тайни (Дан. 1:20; 2:48; 4:18; 5:11–14; и др.). С такъв човек е сравняван царят на Тир, вероятно заради самодоволното му чувство за превъзходство. Някои смятат, че споменатият тук Даниил е героят на име Даниил, споменат в плочите Рас Шамра от 14 век пр.н.е. (вижте върху Езек. 14:14). Това изглежда много малко вероятно.

7. Страшният от народите. Езекиил другаде описва вавилонската армия по следния начин фразата (гл. 30:10, 11; 31:12; 32:12).

8. Смъртни случаи. В еврейския език интензивно множествено число, означаващо насилствена смърт.

9. Ще бъде човек. Думите „ще бъде“ са добавени. Настоящото „изкуство“, както в стих 2, изглежда по-подходящ превод.

10. Необрязаните. Според Херодот (ii. 104) финикийците са практикували обрязване. Подобно на юдеите, те биха гледали с презрение на необрязаните.

12. Царят на Тир. Стихове 11–19, макар и представени като оплакване за царя на Тир, едва ли може да се ограничи в приложението си до тирския принц. Образите дотолкова надхвърлят локалните препратки, че обозначения като „крайна ирония“ не успяват да отговорят на проблемите, създадени, ако на пасажа се даде изцяло локално приложение.

Следните твърдения изглеждат особено трудни за прилагане към който и да е буквален „цар на „Тир“: (1) „Ти си бил в Едем, Божията градина“, стих 13; (2) „Ти си помазаният херувим, който покрива; ... ти беше на святата Божия планина“, стих 14; (3)

„Ти беше съвършен в пътищата си от деня, в който беше сътворен, докато се намери беззаконие в теб“, стих 15; (4) „Ще те отхвърля като нечестив от Божията планина; и ще те погубя, херувиме покриващ“, стих 16. Изглежда, че когато Езекиил видя характера и действията на буквалния цар на Тир във видение, Вдъхновението повдигна завесата между видимото и невидимото и на пророка беше позволено да види невидимото, но могъщо същество, на което служи царят на Тир. По подобен начин на Исаия беше позволено да види отвъд буквалния цар на Вавилон (гл. 14:4) до Сатана, чийто характер и политика изпълняваше царят на Вавилон (стихове 12–16).

Следователно изглежда по-лесно да се разглежда пасажът като отклоняващ се от пророчеството върху княза на Тир, за да представи историята на този, който наистина е бил истинският цар на Тир, самият Сатана. Разбран по този начин, този пасаж ни предоставя история за произхода, първоначалното положение и падението на ангела, който по-късно става известен като дявол и Сатана. Освен този пасаж и този в Исая 14:12–14, бихме останали без сравнително пълен разказ за произхода, първичното състояние и причините за падението на княза на злото. Новозаветните препратки към това същество (Лука 4:5, 6; 10:18; Йоан 8:44; 1 Йоан 3:8; 2 Петрово 2:4; Юда 6; Откровение 12:7–9; и др.), макар и напълно съвместими с тези древни пророчества, сами по себе си не предоставят пълната история.

Светият Дух е планирал и обединил Писанията и е Той, който се е погрижил да бъде дадена достатъчно информация по всички съществени въпроси, включително историята на Сатана. Освен това, Той е определил кога, как и от кого трябва да бъде дадено откровението. Разглежданият повод е бил особено подходящ, тъй като князът на Тир е подражавал по забележителен начин на примера на истинския си водач, дявола. В светлината на великата борба, Тир, заедно с всички езически народи, е бил контролиран от принципите на този велик бунтовнически водач и неговото влияние в тяхната история е трябвало да бъде разкрито по подходящ начин.

За обсъждане на историята на произхода и съдбата на Сатана вижте PP 33–43 и GC 492–504.

Запечатаната сумата. Думата, преведена като „сума“, се среща само тук и в гл. 43:10, където е преведена като „модел“. Алтернативен превод на изречението е: „Ти запечата своята пълнота.“ Общото значение е ясно. Луцифер беше облечен в мъдрост, слава и красота над всички останали ангели.

13. Едем. Тук трябва да се разбира в по-широкия си смисъл като обиталище на Бог (виж стр. 35). Контекстът показва, че Луцифер все още не е бил паднал. Създаването на нашата земя, настаняването на нашите първи родители в Едем, се е случило след неговото падение (виж PP 36; 3SG 33; 1SP 23; EW 146).

Всеки скъпоценен камък. Камъните, посочени тук, се намират и в списъка със скъпоценните камъни на нагръдника на първосвещеника (Изх. 28:17–20; 39:8–14). Редът, в който са посочени обаче, не е един и същ. Освен това, три не са посочени. В LXX двата списъка са идентични. Изброяването на тези различни скъпоценни камъни подчертава възвишеното положение на този, който, следващ Христос, е бил най-почитан на небето.

Табретс. Евр. *tuprim*, единствено число *toph*, обикновено малък барабан (виж том III, стр. 30).

Някои смятат, че тоф се отнася до „барабана“ или вдлъбнатината, в която е поставен скъпоценен камък.

Тръби. Евр. *neqobim*, дума с неясно значение, определяна от някои като мини. Други Мисля, че думата се отнася до кухините, в които са поставени скъпоценни камъни. Ако последното значение е правилно, пасажът описва великолепия фон, в който са били закрепени скъпоценните камъни. От друга страна, споменаването на музикални инструменти е в съответствие с това, че Луцифер е водач на небесния хор (виж 1SP 28, 29).

Ти беше създаден. Тъй като беше сътворено същество, Луцифер беше значително по-нисш от Отца и Сина, в които животът беше оригинален, незаимстван и произведен. Обаче именно със Сина Луцифер претендираше за равенство. Когато Бог каза на Сина Си: „Нека създадем човека по Наш образ“, Сатана завиждаше на Исус (виж EW 145). Той искаше да бъде консултиран при формирането на човека. Стремейки се по този начин към силата, която беше прерогатив само на Христос, той падна от възвишеното си положение и стана

дявол. Неправилно е да се твърди, че Бог е създал дявола. Бог е създал красив ангел, свят и неопетнен, но този ангел е направил от себе си дявол.

14. Помазан херувим. Първоначалното положение на Сатана е илюстрирано от херувимите, осеняващи престола на милостивата в еврейския храм. Луцифер, покриващият херувим, стоеше в светлината на Божието присъствие. Той беше най-висшето от всички създадени същества и най-важното нещо в разкриването на Божиите цели на вселената (вижте DA 758).

Свята планина. Тук представлява седалището на Божието управление, самото небе, образно представено като планина (вижте върху Пс. 48:2).

Огнени камъни. Божието присъствие често се представя в среда от цвят и огън (виж Откр. 4:3). Когато Господ се яви на Моисей, Аарон и древните, краката Му бяха показани да почиват върху паваж от сапфирен камък (Изм. 24:10). Тези различни детайли са споменати, за да се подчертае контрастът между първоначалните привилегии и последвалата съдба на Луцифер.

15. Докато не се откри беззаконието. Природата на греха, довел до изгонването на Сатана от небето, е подробно обсъдена в стр. 33–43 и ГК 492–504.

16. Множество от твоята стока. Образът е извлечен от търговията на Тир. Образът на царя на Тир не е изгубен. Злокобното дело на Луцифер за разпространяване на бунт в небето е сравнено с алчната и често нечестна търговия на Тир.

Ще те погубя. Това е четенето на нашия еврейски текст. Според някои преводи, които следват LXX, покриващият херувим е този, който изгонва Луцифер, както например RSV, който гласи: „И херувимът пазител те изгони.“ Промяната е ненужна и неоправдана и замъглява факта, че Сатана е бил „покриващият херувим“ (DA 758). В Откр. 12:7–9 Михаил (Христос, вижте върху Дан. 10:13) е описан като водач на силите, изгонващи главния бунтовник от небето.

17. Въздигнат. Относно причината за падението на Луцифер вижте препратките, изброени в коментарите към стих 15.

18. Твоите светилища. Много еврейски ръкописи и някои от преводите четат „светилище“. Очевидната препратка е към самото свято място на небето, което е било осквернено от началото на греха.

Превърни те в пепел. Унищожението на Сатана е представено в образа на изгарянето на Тир и неговия цар. Всъщност унищожението на подстрекателя на злото ще бъде извършено чрез огньовете, които в последния ден ще премахнат всяка следа от грях и ще очистят земята за бъдещото обиталище на праведните (Откр. 20:14, 15; 21:1).

19. Ще се удивят. Това трябва да се остави в образа. Сатана надживява всички останали грешници в огненото езеро (виж EW 294, 295). Праведните в града ще станат свидетели на обновяващите огнове.

Никога няма да те има вече. Това твърдение дава уверението, че грехът, веднъж изкоренен, никога повече няма да помрачи Божията вселена (виж Наум 1:9). Като позволи на бунта да узрее напълно, Бог е осигурил бъдещето. Жителите на необятната Божия вселена са развили духовен имунитет срещу злото, който ги предпазва от бъдещи прегрешения.

Последиците от отстъпничеството от Божието управление са напълно известни. Всички са убедени в справедливостта, благоволенieto и мъдростта на Божия характер. Грехът никога няма да наруши съвършената хармония, която прониква в пресъздадената от Бога земя.

21. Сидон. Финикийският град Сидон (виж на гл. 27:8).

22. Ще бъде прославен. Бог ще бъде оправдан като този, който държи съдбата на народите под Свой контрол (виж Ед. 174–178; виж върху Дан. 4:17).

23. С меч. След обсадата на Навуходоносор и частичната му победа над Тир, Сидон става водещата финикийска държава. По-късно Камбиз поставя града под персийска власт (ок. 526 г. пр.н.е.). Въстание около 351 г. пр.н.е. води до разрушаването на града. По-късно Сидон се предаде на Александър и още по-късно попадна под властта на Рим.

24. Убождащ трън. Фигура, вероятно заимствана от Числа 33:55, там се прилагала за ханаанците като цяло.

25. Осветени в тях. Според Божия план, онези народи, които са били източник на провокации за своите съседи, особено за евреите, щяха да бъдат обезсилени, а Божият народ, върнат от плен, щеше да се радва на предишните си привилегии. Околните народи щяха да признаят върховенството на Йехова.

26. Ще строят къщи. Сравнете Исая 65:9, 10; Йеремиа 30:18; Йеремиа 32:41. Това показва идеалното състояние, което Бог е планирал за възстановения Израел. Ако Неговият народ беше следвал Неговите планове за тях, те щяха да живеят безопасно в къщите, които сами са построили, и да се хранят свободно от лозята, които сами са засадили, без страх, че някога отново ще бъдат унищожени. Въпреки това, дори суровата дисциплина на Плена не успя да донесе духовното обновление, което би било необходимо, за да се гарантира, че Бог ще изпълни обещанието Си.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

6 DA 763; GC 494

6–8GC 672

7 PK 515, 522

12 CT 27; DA 758

12–15GC 494; FE 175, 331; PP 35

14, 15 CT 27

16 DA 763

16–19 GK 672

17 GC 494; PP 35; 4T 422

17–19 FE 175, 332

18, 19 GK 504

19 DA 763

ГЛАВА 29

1 Присъдата на фараона за предателството му към Израил. 8 Запустението на Египет. 13

Възстановяването му след четиридесет години. 17 Египет - наградата на Навуходоносор. 21 Израел ще бъде възстановен.

1. В десетата година от пленничеството на Йоахин (виж гл. 1:2). Датата на месеца, посочена тук, е януари 587 г. (виж стр. 572). Пророчеството може да е било произнесено малко след времето, когато вавилонците временно вдигнали обсадата на Йерусалим поради приближаването на египтяните под командването на Хофра (Йеремиа 37:5, 11). Йеремиа е пророкувал провала на този опит (гл. 37:6–10). Новината за тези събития може да е стимулирала изгнаниците към нова надежда за избавлението на Йерусалим и пророчеството на Езекиил срещу Египет може да е намерило своя повод при тези обстоятелства.

3. Фараон. За значението на тази титла вижте Бит. 12:15. Фараонът сега на тронът е бил Хофра, Априй на гърците, 589–570 г. пр.н.е. (том II, стр. 91).

Големият дракон. Евр. таним, „чакали“. Въпреки това, редица еврейски

В ръкописите се чете танин, „дракон“. Последното тълкуване би подсказало крокодила, характерно животно за Египет.

Моята река. Според Херодот (ii. 170), Априес се хвалел, че е толкова добре утвърден, че дори бог не може да го лиши от властта му. Паметниците на Египет дават пълно доказателство за помпозната гордост на фараоните.

4. Куки в челюстите ти. Херодот (ii. 70) описва как египтяните са уловили Нил крокодили със закачени кукички. Бог щеше да сломи упоритата гордост на този хвалебствен монарх.

Риби от твоите реки. Вероятно представляват египетските армии или съюзниците на Египет. Фараонът не трябваше да загине сам. Той щеше да въвлече и други в обща гибел заедно със себе си.

5. Открити полета. Хвърлени в откритите полета, те щяха да бъдат погълнати от хищни птици и зверове. Египет трябваше да бъде предаден за плячка.

6. Тръстикова тояга. Фигурата е местна. Тръстиката растеше изобилно по бреговете на Нил (виж Изх. 2:3). Бог отдавна е предупредил да не се уповава на египетската помощ (Ис. 30:6, 7; Ис. 31:3; Ер. 2:36; вж. 4 Царе 18:21; вж. Ис. 36:6). Съюзът на Седекия с Египет беше обречен на мрачен провал (Ер. 37:5–7).

8. Донесете меч. Израел пострада, защото се упова на Египет против директната Божия заповед. Египет също щеше да пострада заради коварните си пакости.

10. Кула. Евр. Мигдол, тук е собствено име и фразата трябва да гласи „от Мигдол до Сиена“. Няколко места в източната Делта изглежда са носили това име. Ако Мигдол тук е споменатият от Йеремиа, вероятно това е съвременният Тел ел-Хеир, южно от Пелузиум (виж Йер. 44:1; 46:14).

Сиена. Град на крайната южна граница на Египет, представен от съвременния Асуан (понякога изписван като Асун), който се намира близо до руините му. Двата града, Мигдол и Сиена, представляват северния и южния край на земята.

11. Четиридесет години. Състоянието на запусение, описано в стихове 9–12, трябва да се разбира сравнително. Езикът е на поетичен пророк, на когото не бива да се отказва използването на мощната фигура на хиперболата. Историята не е записала пълно обезлюдяване и не е известен такъв 40-годишен период.

13. Съберете египтяните. За разлика от Тир и други ханаански държави, а по-късно и Вавилон, Египет е трябвало да преживее възраждане. Трудно е да се определи какво историческо събитие е предсказано тук.

14. Патрос. Транслитерация на еврейската форма на египетското Па'-та'-реши и акадското Патуриси, областта Горен Египет.

15. Най-долният. Значение „най-долният“. Исторически това се е изпълнило. Египет е попаднал под чуждо господство малко повече от половин век след това време и въпреки че е оцелял след всички свои чуждестранни владетели, никога не се е издигнал до предишното си величие и престиж.

16. Увереността. Божият народ многократно е прегрешавал, като е гледал към Египет. за помощ (4 Царе 17:4; 23:35; Исаия 30:2, 3; вж. гл. 36:4, 6). Това изкушение ще бъде напълно премахнато.

17. Двадесет и седмата година. От пленничеството на Йоахин (виж гл. 1:2); месечната дата е април, 571 или 570 г. (виж стр. 572). Това е последната дата, появяваща се в

Езекиил. Посланието от стихове 17–21 очевидно е поставено тук, за да могат всички пророчества относно Египет да се появят заедно.

18. И все пак той нямаше заплаща. 13-годишната обсада на Тир приключва през 573 г. Навуходоносор не успява да завладее островния град (виж гл. 26:7). Обсадата на Тир е представена тук като служба на Бога, за която Навуходоносор не е бил подобаващо възнаграден.

19. До Навуходоносор. Клинописни плочки на Навуходоносор разказват за поход срещу Египет през 37-ата година от управлението на царя (виж Дж. Б. Причард, редактор, Древни близоизточни текстове, стр. 308). Плочката е счупена, така че пълният разказ за кампанията не е известен. Смята се, че това е събитието, за което тук говори Езекиил. За по-пълно обсъждане на историческите аспекти на проблема вижте Йер. 46:13; вижте също Том III, стр. 46. За обсъждане на варианта за изписване „Навуходоносор“ вижте Дан. 1:1.

21. Рог. Символ на сила (виж Втор. 33:17; Пс. 92:10). Когато Израел се научи да се уповава единствено на Бога, а не на земна сила, като Египет, този рог, който е бил отсечен, ще започне да пониква отново.

Отваряне на устата. Вероятно не е препратка към наложеното мълчание от гл. 24:27, а към делото на пророка като учител на народа.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

3, 6 РК 454

ГЛАВА 30

2

1 Опустошението на Египет и неговите помощници. 20 Ръката на Вавилон ще се засили, за да счупи ръката на Египет.

1. Словото Господне. Глава 30 се състои от две отделни пророчества срещу Египет: (1) стихове 1–9, без дата, но вероятно принадлежащи към предходното пророчество от гл. 29:17–21; (2) стихове 20–26, определено датирани и дадени около три месеца след пророчеството от гл. 29:1–16, ако Езекиил е започнал годината през пролетта, или година и три месеца, ако е броил от есента.

2. Горко на деня! Буквално „Уви, на деня!“

3. Денят Господен. Вижте Исая 2:12.

Време на езичниците. Или „време на народите“. Бог държи сметка с народите. Той определя кога чашата им с беззаконието е пълна (виж 5С 208, 524; 7С 141; 9С 13; виж върху Дан. 4:17).

4. Множество. Евр. *hamon*, което означава също „богатство“ или „изобилие“ и е за предпочитане да е преведено така тук.

5. Етиопия. Евр. *Куш*. Кушитите са населявали Нубия, която е включвала част от днешния Судан (вижте върху Бит. 10:6).

Либия. Евр. *Пут* (виж на гл. 27:10, там е преведено *Фут*).

Лидия. *Луд* (виж върху Бит. 10:13; Ер. 46:9; срв. Езек. 27:10).

Смесените хора. Сравнете Йер. 25:20. Изразът вероятно се отнася за чуждестранни наемници в египетската армия или на чужденци като цяло.

² Никол, Ф. Д. (1978). Коментар на Библията на адвентистите от седмия ден: Светата Библия с ексегетични и обяснителни коментари. Серия с коментарни справки (Езекиил 21:1).

Вашингтон, окръг Колумбия: Асоциация на издателствата „Ревю енд Хералд“.

Чуб. Това име е неизвестно географски. Различни предположения относно неговата идентичност са направени и са предложени различни промени в текста, за да се превърне в известна държава. В LXX вместо „Етиопия“ се чете „перси и критяни“ и се пропуска „Чуб“. Вероятно това означава един от съюзниците на Египет.

Мъже от земята, която е в съюз. Буквално „синове на земята на завета“. В LXX се чете „те, които са от децата на Моя завет“. Ако четенето в LXX е правилно, вероятно става дума за евреите, които са потърсили убежище в Египет след убийството на Годолия (Ер. 42–44). Йеремиа им е казал, че мечът и гладът, от които се опитват да избягат, ще ги застигнат там (Ер. 42:16–18).

6. Които подкрепят Египет. Вероятно съюзници и поддръжници на Египет. Някои смятат, че споменават се основите на стих 4.

От кулата Сиена. По-точно „от Мигдол до Сиена“ (виж гл. 29:10).

7. Пусто. Сравни гл. 29:12.

8. Знайте, че Аз съм Господ. Това изречение е постоянен рефрен в цялата книга на Езекиил. Това е изявление за великата цел на Бог, а именно да донесе спасително познание за Себе Си на цялото човечество. Той използва различни средства, за да обяви Своите съвети на човешката раса. Той говори чрез гласа на съвестта си, чрез вдъхновени пророци и чрез Своето провидение и съд. Крайната Му цел е познанието за Неговото име да покрие земята, както водите покриват морето (Авак. 2:14). Вдъхновеното послание срещу Египет може да се разглежда като опит на Бог да разкрие божествената грижа за огромните египетски множества. Вижте гл. 6:7.

9. Пратеници. Или бягащите египтяни, които, пристигайки в Етиопия, са разтревожили населението ѝ с новината за падането на Египет, или специален пратеник, изпратен да предупреди етиопците.

Небрежен. Евр. *beṭach*, „сигурен“, „нищо неподозиращ“.

10. Множеството на Египет. Или „богатството на Египет“ (вижте на стих 4).

Ръката на Навуходоносор. Вижте гл. 29:19.

12. Реки. Евр. *йе'орим*, от по-късното египетско ирв, „Нил“. *Йе'орим* е множествено число форма и може да се използва за описание на Нил с неговите разклонения и мрежа от канали.

13. Ноф. Транслитерация на еврейското Ноф, съкращение на египетското *Mnnfr*. съвременен Мемфис (виж върху Йер. 2:16).

Принц на земята. Буквално „принц от земята“. Евр. „од“, тук преведено „няма вече“ не означава непременно безкрайна вечност (вижте гл. 26:14). Изразът може да означава или че за дълго време няма да има принц от египетската земя, или, като се разбира пасажът относително, че вече няма да има местен принц, притежаващ властта на предишните царе.

14. Патрос. За коментар вижте гл. 29:14.

Зоан. Идентифициран със съвременното село Сан ел-Хагар от танитския клон на Нил (вижте върху Исая 30:4). Там са разкопани много храмови сгради и паметници, както и са открити царски гробници от Двадесет и втората династия.

Не. Друго име за Тива, град на източния бряг на Нил, на около 310 мили (496 км.) южно от Кайро (виж върху Йер. 46:25).

15. Син. Евр. Син. Не е известен египетски град с това име, но е възможно да е същото като Пелузиум, или вероятно е бил в близост до този град. Пелузиум е бил граничен град, силно укрепен и с право смятан за ключ към Египет, затова и е наричан в текста

неговата „сила“. Много важни битки са се водили там. Освен това е бил близо до морето и се смята, че е Тел еи-Фаръ, на 22,4 км източно от Суецкия канал.

17. Авен. Същото като Он от Бит. 41:45, 50 (мястото, откъдето произлиза жената на Йосиф) и като Бет-Шемеш (домът на слънцето) от Йер. 43:13, Хелиополис (градът на слънцето) на гърците, наречен така, защото от най-древни времена е бил главното седалище на египетското поклонение на слънцето.

Пи-бесет. Град в Делтата, на около 83 км североизточно от Мемфис, сега Тел Баста. Той е бил център на поклонението на богинята с котешката глава Бастет, която е била почитана с отвратителни оргии (виж Херодот ii. 66). На това древно място е открито гробище за котки, което сега съществува само в руини. Градът е по-известен под името Бубастис.

18. Теафнес. Или Тафнес, град на около 37 км югозападно от Пелузиум (виж върху Йер. 2:16; Ез. 30:15). Това е градът, в който евреите избягали след убийството на Годолия. Като знак за унищожението на остатъка в Египет, на Йеремиа било заповядано да скрие камъни във входа на фараоновата къща в Тафнес, за да отбележи мястото, където Навуходоносор трябвало да разпъне шатра си (Йер. 43:9-11). Разкопки на мястото от У. М. Флиндърс Петри през 1886 г. разкрили платформа от тухлена зидария, която някои с голяма вероятност са идентифицирали като мястото, където Йеремиа е скрил камъните си. Тафнес е бил наричан Дафне от класическите писатели и сега е известен като Тел Дефене.

Помрачен. Често срещан пророчески символ, описващ предстоящо бедствие (виж Исаия 13:10; Йоил 2:10, 31; Йоил 3:15; Амос 8:9).

20. В единадесетата година. От пленничеството на Йоахин (виж гл. 1:2). Месечната дата пада през април, 587 или 586 г. пр.н.е. (виж стр. 572). Сравни гл. 29:1; виж стр. 347.

21. Фараон, цар на Египет. Хофра или Априес (589-570 г. пр.н.е.), предприемчив човек и военен гений (виж том II, стр. 91).

23. Разпръснете египтяните. За историческото изпълнение на стихове 23, 24 вижте гл. 29:19.
26. Знайте, че Аз съм Господ. Вижте стих 8.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

25 РК 454

ГЛАВА 31

1 Роднина на фараона, 3 на славата на Асирия, 10 и на нейното падение поради гордост. 18 Подобно унищожение на Египет.

1. Единадесетата година. От пленничеството на Йоахин (виж гл. 1:2); датата на месеца е юни, 587 или 586 г. (виж стр. 572). Настоящото пророчество е дадено около два месеца след предишното гл. 30:20). В пророческа алегория и вълнуващ поетичен паралел пророкът описва падението на великата нация Египет.

2. Фараон. Хофра или Априес, известен с арогантната си гордост (виж гл. 29:3).

Асирийското. Евр. 'Ашшур, „Асирия“. Промяна на една буква от съгласния еврейски и промяна в посочването към 'ашвека дават четенето „Ще те оприлича“. Тогава изречението би гласяло: „Ето, ще те оприлича на кедър в Ливан“ (виж RSV).
Не можем обаче да бъдем сигурни, че подобни промени са оправдани. Възможно е да се разбере алегорията, ако се запази препратката към Асирия. Историята и падението на Асирия биха били представени като пример за историята и разрушението на Египет. С промяната в текста приложението би било директно.

Кедър. За подобни образи вижте Исая 10:34; 37:24; Езекиил 17:3; Дан. 4:20–22; Захария 11:1, 2.

4. Водите го направиха велик. В LXX се казва: „Водите го храниха“. В зависимост от това какво тълкуване е прието, се има предвид или Нил, или Тигър (вижте стих 3).

6. Небесни птици. Сравнете Езек. 17:23; Дан. 4:21.

8. Божията градина. LXX гласи „Божият рай“. Фигурата изглежда е извлечено от Едемската градина (виж Бит. 2:8; Езек. 31:9). Чрез поетична хипербола пророкът описва престореното величие на Египет. Божията градина може тук да представлява Израел като Божи народ.

10. Въздигна се. Вижте гл. 29:3.

11. Могъщият. Тоест, Навуходоносор (виж гл. 29:19) . 12. Напуснали са го. Сравни гл. 29:5.

13. След неговата гибел. Сравни гл. 29:5.

14. Превъзнасят се. Това е урокът, който трябва да се извлече от притчата. Нека не други дървета разчитат на собствената си сила и са обсебени от просперитета.

15. Гроб. Евр. she'ol, hadēs в LXX, фигуративното обиталище на мъртвите, представена като подземна пещера (вижте Притчи 15:11).

16. Ад. Евр. she'ol (виж на стих 15).

17. Убит с меч. Реалността пробива през фигурата.

Неговата ръка. Неговите помощници, онези, които му помагаша в завоеванията му.

18. Това е фараонът. Alegорията е приложена.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

3–9РК 363

8 ПП 450

10–16РК 365

18 РК 366

ГЛАВА 32

1 Плач за страшното падение на Египет. 11 Мечът на Вавилон ще го унищожи. 17 Той ще бъдат свалени в ада; сред всички необрязани народи.

1. Дванадесета година. От пленничеството на Йоахин (виж гл. 1:2), т.е. 585 г. пр.н.е. Месецът датата би била през пролетта на 585 г., според пролетното или есенното летоброене (виж стр. 572).

По това време Йерусалим вече беше превзет, след като падна през юли на предходната година.

Тази глава затваря поредицата от пророчества срещу Египет. Стихове 1–16 са допълнително осъждане на Египет под образа на дракон. Стихове 17–32 са оплакване на слизането на Египет в шеол.

2. Ти си като млад лъв. По-добре казано, „Ти се оприличи на млад лъв“.

Както лъвът е цар на зверовете, така и фараонът се е смятал за велик световен лидер.

Кит. Евр. tannim, според няколко ръкописа tannin, „дракон“, оттук и може би крокодилът (виж на гл. 29:3).

3. Разпъвам мрежата си. Сравни гл. 29:4.

4. Всички птици. Сравнете гл. 29:5.

6. Полей с кръвта си. Графична картина на обширно клане.

7. Покрива небето. Символ на разрушение и траур.

10. Те ще треперят. Повторението на трагичната съдба на Египет ще парализира народа ще се страхуват от други земи. Те ще се страхуват, че мечът, който срази Египет, ще бъде размахан срещу тях.

12. Страшният от народите. Сравни гл. 30:11. Подходящо описание на вавилонската напаст, която помиташе народ след народ.

13. Всички зверове. Тоест, добитъкът по поречието на Нил. Може би чрез поетична фигура те представят неспокойната дейност на египетския живот.

14. Направете водите им дълбоки. Буквално „накарайте водите им да потънат“, тук означаващо да позволите на утайката да се утаи, така че водите да станат бистри. LXX гласи: „Така водите им ще се успокоят.“ Добитъкът вече няма да бърка водата с краката си (вижте стих 13). С други думи, оживената сцена на египетския живот и дейност ще

престанават.

Като масло. Тоест, гладко; необезпокоявано от добитък и хора.

16. Дъщери на народите. В древния Близък изток жените били наемани да изпълняват официални актове на траур (виж 2 Царе 1:24; 2 Лет. 35:25; Йер. 9:17). За допълнителен коментар относно този типично ориенталски обичай вижте Йер. 9:17; Марк 5:38.

17. Петнадесети ден. Месецът не е споменат в еврейския текст, но ако този раздел принадлежи след стихове 1–16, едва ли би могъл да бъде в друг месец освен 12-ия, същият като споменатия в стих 1. В този случай настоящото послание дойде само две седмици след предишното. LXX гласи: „в дванадесетата година, в първия месец, на петнадесетия ден от месеца“. Това би поставило това послание по-рано от предишното. Ако е било изречено по-рано, вероятно е било поставено тук поради сходството си в мисълта.

18. Долните части. Тоест, шеол (виж стих 21), разбран като в долните части на земята (виж гл. 31:15). За допълнителен коментар относно шеола като фигуративното царство на мъртвите виж Притчи 15:11.

19. Необрязаните. Обрязването се е практикувало в Египет още преди евреите да са там. Да се лежи с необрязани се е смятало за върх на унижението.

21. Ще говорят. Различните народи са представени като лежащи заедно в шеола и в фигура като водещ разговор. За друго пророческо използване на тази графична фигура на речта вижте коментарите за „вавилонския цар“ в Исаия 14:4, 15–19.

Него. Мъжкият род се използва, когато става дума за царя. Женският род обозначава царството.

Ад. Евр. she'ol (виж на гл. 31:15).

22. Ашур. Асирия, древен народ (виж върху Бит. 10:11). Падането на Ниневия през 612 г. пр.н.е. все още беше прясно в паметта на хората.

24. Елам. Народ, заемащ планините източно от Вавилония, който губи независимостта си от асирийците и по-късно е доминиран от вавилонците (виж върху Йеремиа 49:34).

26. Мешех. Класическите мошианци, Мушку от асирийските надписи (виж върху Бит. 10:2) .

Тувал. Тибаренийците на Херодот и табалейците от асирийските надписи (виж върху Бит. 10:2).

27. Те няма да лъжат. LXX и сирийският превод пропускат отрицанието, което изглежда придава по-добър смисъл на пасажа. Първият превежда изречението като „И те са положени с гигантите, които са паднали от древността“.

28. Ще бъдеш съкрушен. Сравни стих 19. Езекиил се връща, за да се обърне към фараона, за да му напомни, че трябва да се подготви за същата участ, която е сполетяла други народи.

29. Едом. Вижте гл. 25:12.

30. Принцовете на север. Вероятно се имат предвид вождовете на Сирия.

Сидонци. Име, често използвано за финикийците като цяло. За коментар относно расовия произход на финикийците като цяло и на сидонците в частност вижте Бит. 10:15, 18; вижте също том II, стр. 67–69.

31. Ще се утеши. Кухата утеха на фараона би била да види други велики и богати народи да се просват в прахта, както беше и той. За коментар относно по-ранното унижение на гордостта на Египет вижте Изх. 14:23–31; 15:1–27.

ГЛАВА 33

1 Според дълга на страж, при предупреждаването на народа, 7 Езекиил е напомнен за дълга си. 10 Бог показва справедливостта на пътищата Си към каещите се и към бунтовниците. 17 Той пази справедливостта Си. 21 При новината за превземането на Йерусалим Той пророкува запустението на земята. 30 Божият съд върху присмивачите на пророците.

1. Словото Господне. Пророчеството (ст. 1–20) не е датирано, но от обстоятелствата, описани в стихове 21, 22, изглежда разумно да се предположи, че е било дадено вечерта преди пристигането на пратеника, носещ новината за падането на Йерусалим.

2. Деца на твой народ. Започва нов етап от служението на Езекиил и има подновяване на длъжността му.

Поставете го за свой страж. Сравнете гл. 3:17. Относно функцията на стража вижте Царе 18:24, 25; 4 Царе 9:17; Авак. 2:1. Относно Езек. 33:2–9 вижте гл. 3:17–19.

3. Затръбете с тръбата. Вижте Осия 5:8; Амос 3:6.

10. Как тогава трябва да живеем? Настроението на слушателите на Езекиил се е променило. По-рано Пророкът се е сблъскал с неверие и подигравки (гл. 12:22). Хората са се опитали да извинят греха си, като са твърдели, че страдат от наказанието не за собствените си грехове, а за греховете на бащите си (гл. 18:2). С сигурната обреченост на Йерусалим, те вече не могли да отрекат думите на пророка. В пълно отчаяние те всъщност казват: „Ако всичко това е наказание за нашите грехове, каква надежда има за нас?“

11. Нямам никаква радост. Езекиил ободрява сънародниците си с уверението, че Бог няма благоволение в смъртта им. Той желае всички да се покаят и да живеят (2 Петрово 3:9). Той планира наказанието на пленничеството да бъде спасително и да доведе до покаяние. Той предупреждава, че никаква предишна праведност няма да покрие настоящото прегрешение (ст. 12). В същото време никакво нечестие няма да изключи грешника от настоящата благодат.

12. Праведността на праведните. Стихове 12–20 накратко обобщават учението от гл. 18 относно индивидуалната отговорност. Вижте коментарите там.

21. В дванадесетата година. Тоест, на пленничеството на Йоахин (виж гл. 1:2). Не можем да се знае каква система за броене на годините е следвал Езекиил. Много учени смятат, че той е използвал пролетното броене, каквото е било разпространено във Вавилон, въпреки че е възможно да е следвал еврейското есенно броене. Има

несигурност също така относно това дали годините на пленничеството на Йоахин трябва да се броят чрез приобщаващо изчисление (вж. том II, стр. 136, 137) или не.

Ако годините на пленничеството се броят без да се включват, а от пролет до пролет или от есен до есен, 5-ият ден от 10-ия месец може да се датира през януари 585 г., около шест месеца след падането на града през юли 586 г. (Но ако годините се броят без да се включват, пристигането на лошите новини трябва да се датира през януари 586 г., което е твърде рано, ако Йерусалим е паднал през юли 586 г.) За 586 г. като година на падането на града вижте том II, стр. 160, 161; за 587 г., както някои смятат, вижте том III, стр. 92, 93.

22. Беше върху мен. Може би по-добре е „Ръката Господня [вече] беше върху мен“.

Отворих устата си. Вижте гл. 24:27.

23. След това словото. Стихове 23–29 представляват нова част от изреченото пророчество, може би веднага след пристигането на беглеца, въпреки че може да е изминал известен интервал. Не са посочени дати за пророчествата, започващи оттук и стигащи до края на глава 39. Глави 40–48 са датирани около 12 години след падането на Йерусалим. Вероятно е настоящата поредица да е идвала на интервали през този 12-годишен период (виж стр. 572).

24. Населете тези пустоши. Според 2 Царе 25:12, 22; Йеремиа 52:16, бедните от народа били оставени в земята за лозари и земеделци, а към тях се присъединили евреи бегълци от околните страни. Настоящото обръщение е предназначено да се бори с една поговорка, разпространена сред тази група.

Авраам беше един от тях. Тези думи изразяват арогантните твърдения на онези, които вавилонците бяха оставили в земята. Те всъщност заявиха: „Ако Авраам, бидейки сам, беше дадено владение на земята, ние, бидейки много, със сигурност можем да предявим претенции за земята и да завладеем именията на изгнаниците.“ В отговор пророкът намекна, че произходът на Авраам няма да се окаже предимство. Бог се интересуваше от качествата на характера.

Фактът, че бяха много, нямаше значение за въпроса.

Мнозина днес се уповават на връзката си с някоя църковна организация, вместо да търсят святост на сърцето, която единствена ще им позволи да устоят в последния ден. Те се уповават на числеността и популярността. В крайна сметка, истинската религия е личен въпрос и всеки трябва да изработи своето собствено спасение със страх и трепет.

Връзката с организираната църква е естествен и очакван резултат от истинско лично преживяване. Но само това не е основание за нечия надежда.

25. Ядете с кръвта. Вижте Бит. 9:4; срв. Лев. 3:17; 7:26; 17:10–14; Втор. 12:16.

Хората, които останаха в земята, не показаха никакво желание да се откажат от греховете на бащите си. Йеремиа 42 и 43 са тъжен коментар за открития им бунт срещу изричните Божии заповеди.

26. Опрете се на меча си. Те разчитаха на насилствените си дела за своя подкрепа. Убийствата са били често срещани (виж Йеремиа 49).

27. В пустошта. Тук са изброени три бедствия: мечът (на вавилонците или на грабителските престъпници), зли зверове и мор. Сравнете подобни изброявания в Езек. 5:12; 14:12–21; вж. Лев. 26:22, 25.

29. Аз съм Господ. Вижте гл. 6:7; 30:8.

30. Децата. Стихове 30–33 се отнасят за тези в изгнание. Броят им се е увеличил с пристигането на нови пленници. Пророкът е предупреден да не се заблуждава от външното уважение на хората.

Срещу теб. По-скоро „от теб“ или „около теб“. Хората не бяха против Езекиил. Те се наслаждаваха на неговото слово. Пророкът вероятно не е имал толкова голяма или толкова обещаваща конгрегация преди. Той е предупреден, че хората са просто слушатели, а не изпълнители на словото (виж Матей 7:21–27; Яков 1:22–25).

32. Много прекрасна песен. Буквално „песен на любовта“ или „песен на влюбените“. Събраха се, сякаш да слушат някакъв концертен певец.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1–33ТМ 416

1–95Т 15

6, 7 ТМ 468; 3Т 452; 7Т 254; 9Т 29

6–95Т 687, 715

7, 8 7Т 140, 8Т 195

7–9АА 360; GC 460; GW 14; ТМ 292; 4Т 403; 9Т 19

8 ТМ 406

8, 9 ГК 330; 3С 195

9 2Т 54

11 COL 123; CS 224; DA 582; GC 535, 627, 642; MB 217; PK 105, 127, 326; PP 628; 2Т 225, 295

13–165Т 629

13–20ТМ 292

15 SC 44, 63; 5Т 631

15, 16 CS 87, 98, 100; DA 556

17 5Т 631

30–32 Изд. 259

31 КОЛ 411

31, 32 МБ 209

ГЛАВА 34

1 Изобличение за пастирите. 7 Божият съд срещу тях. 11 Неговото провидение за стадото Му. 20 Царството Христово.

1. Словото Господне. Ново пророчество, в което неверните пастири са осъдени. Бог обещава да отнеме стадото Си от тях и да назначи Давид за Свой пастир (ст. 23). Земята ще бъде възстановена до пълно плодородие. Посланието на главата е подобно на това от Йеремиа 23:1–8.

2. Пастири. Евр. ro'im, от корена ra'ah, „паса“, „храня“. Използва се метафорично на отговорни владетели или водачи (виж 1 Царе 22:17; Йеремиа 2:8).

Хранят се сами. Овчарят трябва да прави това, което подсказва името му. Заповедта вероятно е насочено конкретно към по-късните царе на Юдея.

3. Мазнини. Евр. хелеб. Малко по-различна гласна, сочеща към халаб , дава значението „мляко“. Това е тълкуването на LXX и Вулгата. И двете значения отговарят на контекста. Управниците са налагали прекомерни данъци.

4. Това, което беше изгубено. Вижте Йер. 50:6; вж. Мат. 18:11–14; Лука 15; сравните притчата за изгубената овца (вж. върху Лука 15:3–7).

С насилие и жестокост. Сравни Изх. 1:13, 14; Лев. 25:43.

5. Няма пастир. Управниците са обвинявани за бедствието, сполетяло Израел. Техният зъл пример е накарал хората да се отклонят от пътя на праведността. Това не...

Разбира се, това не означава, че хората са били свободни от грях. Никой човек не може да бъде принуден да прегреша. Първо трябва да се получи собственото му съгласие. По свой собствен избор той следва злия пример на другите.

6. Моите овце. Местоимението показва, че Бог твърди, че хората са Негови.

8. Моите пастири. Те бяха назначени над Божието стадо и следователно отговорни пред Бога.

10. Срещу пастирите. Първият акт на съд трябваше да бъде премахването на егоистичните пастири.

11. Така казва Господ. Богатите обещания от стихове 12–31 описват условията, каквито биха могли да бъдат, ако Израел беше изпълнил необходимите условия. Пророчествата бяха частично изпълнени по време на завръщането от изгнание. Но тъй като евреите не успяха да потърсят истинско духовно преживяване, нито в изгнанието, нито впоследствие, степента на изпълнение беше изключително ограничена. По-късно, когато Израел отхвърли своя Месия, народът завинаги загуби всички претенции за благословиите, обещани тук. Тези обещания бяха прехвърлени на християнската църква и трябваше да бъдат изпълнени по принцип във връзка с това духовно тяло. Местно, политическо царство вече нямаше да бъде центърът на духовното царство. Новите последователи щяха да бъдат разпръснати по всички земи. Тяхната столица вече нямаше да бъде земният Йерусалим; вместо това те щяха да очакват небесен. В духовното си приложение тези стихове ще бъдат изпълнени в новите небеса и новата земя.

Те щяха да се изпълнят буквално след завръщането на евреите от вавилонски плен, ако бяха изпълнили условията, поставени от Бога (виж стр. 29–32).

14. Добро пасище. Ако условията за покаяние и духовно възраждане бяха изпълнени, Господ щеше да възстанови Палестина до първоначалната ѝ продуктивност като „земя, в която текат мляко и мед“ (Изм. 3:8, 17; Числа 13:27; и др.). Той щеше да изпрати дъжда навреме и да благослови народа Си с „кошница и ... съкровищница“, както беше обещал да направи по-рано (Втор. 28:1–14). По времето на първоначалното влизане в Ханаан изпълнението беше предотвратено от неспазването на необходимите условия от страна на народа.

Ето, сега беше втора възможност да наследи същите богати обещания. На Израел беше предложено ново начало. Дали сега народът ще се окаже готов?

16. Унищожете тлъстината. Тлъстината е била символ на просперитет. Просперитетът често води до забравяне на Бога (Второзаконие 32:15). Неверните пастири са се угоявали, като са ограбвали стадото. Те са хранили себе си, вместо стадото. Сега те трябва да бъдат хранени „с правосъдие“.

17. Между добитък и добитък. Буквално „между овца и овца“. Бог ще съди между различните членове на стадото. Не всички ще участват във възстановяването – само онези, които се покаят и се обърнат към Бога, своя Пастир (виж Езекиил 34:20, 22; вж. Матей 25:31–46).

18. Осквернете остатъка. Лъжепастирите са обвинени в разпуснатост и разточителство. Това, което не са използвали, са развалили, за да го направят негодно за другите.

23. Един пастир. Несъмнено в контраст с многото владетели, които са били преди него, и вероятно също и по отношение на двете царства на Израел, които е трябвало да се обединят отново.

Моят слуга Давид. Коментаторите обикновено приемат това предсказание като отнасящо се до Месията (Йеремия 23:5, 6; Лука 1:32). Тъй като Израел никога не е приемал условията, при които тези обещания биха могли да бъдат изпълнени, приложението е оправдано. Исус, идващ в плът, а по-късно и в Своята слава, е изпълнението, което това предсказание ще има сега.

25. Злите зверове ще престанат. По времето на влизането в Ханаан, Бог беше обещал да се установят условията на спокойствие, споменати тук (Лев. 26:6). На Израел сега беше дадена възможността да поеме отново ролята си на център на световното духовно царство на Бог и като такъв му бяха обещани всички временни предимства (виж Ез. 34:14, 26-30).

26. Порои от благословия. Вижте Лев. 26:4; Пс. 68:9; Мал. 3:10.

29. Растение на славата. По-добре „плантация на славата“.

31. Стадото на пасището ми. Фигурата е приложена. Каква благодат, когато небесният Бог снизхожда да общува с хора, които като стадо са се отклонили далеч от Него!

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

3, 4, изд. 176

4 AA 16; DA 478

4-65T 346

11, 12 7T 230

12 КОЛ 187; 5T 80

15, 16 7T 230

16 DA 477; PP 191

18 EW 37

22 ПП 191

23, 25 DA 477

25 EW 18; 1T 68

25, 26 7T 230

26 AA 9; DA 141, 142; МН 103

28 DA 477; PP 191

29-31AA 10

30, 31 7T 230

31 DA 479; GW 181

ГЛАВА 35

Осъждането на планината Сеир заради омразата им към Израел.

1. Словото Господне. На пророка е заповядано да отправи друго пророчество срещу Едом (гл. 25:12-14).

Защо това допълнително осъждане наред с обещания за възстановяване? Пророкът отбелязва пречките по пътя на повторното завладяване на Палестина. Едомците са нахлули в Южна Палестина, след като Израел е бил отведен в плен. Вавилон вероятно е позволил това, защото Едом изглежда е застанал на страната на Израел при обсадата на Йерусалим от Навуходоносор (виж ст. 5). Пророкът предсказва пълното премахване на тази пречка.

2. Сеир. Евр. *Še'ir*, от корен, означаващ „да бъдеш космат“. Това е било името на главата на хорейско семейство, свързано чрез брак с Исав, от когото произлизат едомците (виж Бит. 36); то също така обозначава планинската верига на изток от Арава, простираща се от Мъртво море на юг. Тук поетично означава Едом (виж Бит. 36:8, 9; Втор. 2:3). 2:1, 5; 1 Лет. 4:42).

4. Ще бъде пусто. Някои са видели изпълнение на настоящото предсказание, когато Набатейците прогонили едомитите в Негев в южна Палестина (ок. 126 г. пр.н.е.). Въпреки това, доколкото това пророчество се появява сред прогнозите за Израел

възстановяване, можем да предположим, че то би постигнало своето уникално изпълнение във връзка с това възстановяване (вижте на гл. 25:14).

5. Вечна омраза. Тази омраза датира от времето на Яков и Исав (Бит. 27:41; вж. Бит. 25:22, 23). По време на Изхода Едом отказал на Израел преминаване през територията му (Чис. 20:14–21). След заселването в Ханаан едомците наблюдавали с неприкрита завист нарастващата мощ на Израел. Едом се присъединил към Амон и Моав срещу Юдея в дните на Йосафат (2 Лет. 20:10, 11; вж. Пс. 83:1–8); вижте въведението към Пс. 83). Изглежда, че когато вавилонците превзели Йерусалим, едомците им помогнали, като окупирали портите и се разположили по пътищата, водещи към страната, за да предотвратят бягството на бегълците (Авдия 11–14). В деня на бедствието на Йерусалим, едомците дяволски и отмъстително възкликнаха: „Съборете го, съборете го до основите му“ (Пс. 137:7).

6. До кръв. Сравнете Христовото изказване: „Всички, които хващат меч, от меч ще погинат“ (Матей 26:52).

Сит. Архаична дума, означаваща „оттогава“.

7. Този, който минава. Сравнете Зах. 7:14; 9:8, 10 8. Реки.

Споменатите тук физически характеристики графично описват топографията на Едом.

9. Вечни опустошения. Едом, диво ликуващ от унищожението на своя съперник и за момент наслаждаващ се на привидно превъзходство над Израел, въпреки това се намираше в неизгодно положение. За Израел щеше да има възстановяване, а за Едом само вечни опустошения.

10. Тези две страни. Тоест, Юдея и Израел. Вторият грях на Едом (вж. ст. 5) е самонадеяното претенция за наследството на Юдея и Израел.

Докато Господ беше там. Бог беше определил владенията на Израел като привилегирани наследство на Своя народ. Въпреки че Израел за момент отсъстваше от владенията си, Бог все още имаше интерес към земята и я пазеше за завръщането на изгнаниците. Когато по-късно народът се отказа от привилегиите си (виж стр. 31), той загуби и претенциите си към земята. Относно земята, принадлежаща на Йехова, виж Лев. 25:23; Осия 9:3; Йоил 2:18.

11. Ще се явя. Съдът над Едом щеше да убеди Израел, че техният Бог не ги е изоставил напълно.

12. Богохулства. Или „укори“, „оскорбление“.

15. Както ти се радваше. Както Едом се радваше на падението на Израел, така и другите щяха да се радват на евентуалното поражение на Едом.

Идумея. Буквално „Едом“. Идумея е името, използвано от гърците и римляните за същата страна. По това време обаче границите бяха донякъде променени.

Аз съм Господ. Вижте гл. 30:8.

ГЛАВА 36

1 Земята на Израел е утешена, както чрез унищожението на езичниците, които злобно я използваха, 8 така и чрез обещаните ѝ от Бога благословии. 16 Израел беше отхвърлен заради греха си 21 и ще бъде възстановен без своята заслуженост. 25 Благословенията на Христовото царство.

1. Пророкувай. Темата на Езекиил сега се променя от съд над Израел и околните народи към насърчение за неговите сънародници. Откакто Израел падна, враговете имаха своя върховен ден на подигравки и ликуване. Такова състояние не трябваше да продължава. Въпреки че Израел беше унижен и сега беше наказан за бунта си, Бог все още признаваше евреите за Свой народ. Очевидният триумф на

Враговете на Божия народ щяха да бъдат временни. Макар и унижен и безпомощен, Израел щеше да бъде въздигнат, по-славен от всякога.

Планините на Израел. Обещанията за възстановяване тук трябва да се сравнят с осъждането на планините на Израел в гл. 6.

2. Древни високи места. Евр. bamoth 'olam, израз, подобен на gib'oth 'olam, „вечни хълмове“, от Бит. 49:26 и Втор. 33:15. Изразът несъмнено е синоним на „планините на Израел“. LXX чете „вечно запустение“, сякаш еврейският текст чете shime moth 'olam.

Са нашите. Сравнете гл. 25:3, 8, 15; 26:2; 35:10.

3. В устните на говорещите. Сравнете Втор. 28:37; 3 Царе 9:7; Пс. 44:14.

5. Огън на ревността ми. Същият израз е използван в Соф. 3:8; вж. Соф. 1:18. Бог приписва човешки чувства на Себе Си, за да могат хората да разберат.

Идумея. Буквално „Едом“ (вижте на гл. 35:15).

7. Вдигнах ръката си. Знак на клетва (виж гл. 20:5).

Ще понесе срама си. Израел трябваше да понесе срама, хвърлен върху него от езичниците (ст. 6). Сега езичниците щяха да понесат собствения си срам, макар и не като отмъщение. Срамът им щеше да дойде в резултат на собствените им грехове. Бог не гледа на лице. Грехът, където и да се открие, получава своето справедливо възмездие. Израел беше страдал за своите грехове, а езическите народи от своя страна щяха да страдат за своите.

8. Разпрости клоните си. Земята на Израел, представена от планините си, трябваше да се подготви за завръщането на изгнаниците. Тревата трябваше да поникне като храна за животните, а дърветата да дадат плодовете си, за да изхранят новите жители. Това е силен начин да се представи сигурността, че изгнаниците ще се завърнат.

Накратко. Твърдението трябва да се разбира относително. Вероятно около 50 години останали от 70-те, предсказани от Еремия (Ер. 25:11).

9. Аз съм за теб. Бог по-рано беше представен като насочен против Израел (гл. 5:8; 13:8). Тази промяна не означава промяна в Бога. Бог беше посетил Израел с осъждане заради греховете му; Той щеше да даде благодат, ако тя се покае.

10. Целият дом Израилев. Бог планираше завръщането както на Юда, така и на Израел от плен. Отново щеше да има обединено, проспериращо царство, с отново засадени лозя, построени отново къщи и обновени стада. Такава славна перспектива беше представена като силен стимул за Израел да приеме предложената Божия благодат и по този начин да доведе до духовно възраждане. Тези обещания бяха само за новородения Израел (вижте на стих 26).

11. Ще се справи по-добре. Тези обещания за изобилни благословии се изпълниха оскъдно при завръщането на Израел от изгнание. Бог е имал предвид много повече, отколкото някога е било осъзнато в историята на Израел след изгнанието (виж стр. 26–30).

14. Не поглъщайте повече хора. Тоест, самата земя, а не хората в нея (вижте Числа. 13:32). Някои предполагат, че езичниците, обграждащи Палестина, които са видели първо ханаанците, а след това и израилтяните изкоренени, суеверно са приписвали съдбата на тези народи на нещо в самата земя. Те не са разпознавали истинската причина като Божията ръка, насочваща съдбата на хората и народите. Въпреки това, в златния век, към който пророкът е гледал с нетърпение, хората ще живеят в безопасност. Подобен укор никога повече не би трябвало да е възможен.

16. Словото Господне. Стихове 17–38 образуват отделно пророчество, но са тясно свързани с първата част на главата. Пророкът накратко преразказва историята на Израел, за да покаже

че възстановяването няма да бъде заради никакви заслуги от нейна страна, а заради Божиите име.

17. Те го оскверниха. Вижте Числа 35:34. Относно „нечистотата на жена, която е била напуснала домовете си“ вижте Лев. 15:19.

20. Оскверниха святото ми име. Поведението и съпътстващите го страдания на израилтяните обезчестиха Яхве в очите на езичниците, които естествено заключиха, че ако това е всичко, което Богът на Израел може да направи за Своите поклонници, Той не е по-добър от техните собствени богове. Езичниците са смятали Яхве само за национален Бог на израилтяните (виж Числа. 14:16; Йеремиа 14:9).

21. Жал за моето свято име. Тоест, Той ще действа в името на Своето име. Той ще възстанови Своя народ не само заради тях, но и заради Своето собствено име.

22. Не това заради вас. Заради Своето свято име Господ щеше да възстанови Своя народ (вж. Изх. 32:12–14; Числа 14:13–20). Хората не трябваше да се чувстват по някакъв начин любимци на Небето. Бог беше избрал народа, за да бъде средство за осъществяване на Неговата цел за спасението на целия свят (вж. стр. 26–30). С увеличените привилегии дойдоха и увеличени отговорности.

23. Пред очите им. Няколко еврейски ръкописа и сирийският гласят „преди твоите очи.“ И двата варианта са логични. Прочитането „вашите“ извежда на преден план важната истина, че е необходимо Бог първо да бъде осветен в очите на самите хора чрез покаяние и реформация, преди да бъде осветен в очите на езичниците. Името Му е било „осквернено сред езичниците“ от непредставителния живот на Неговия народ. Възстановяването на Израел ще реабилитира името Му сред езичниците. По това време ясно ще бъде показано, че Яхве не е като слабите богове на езичниците, а че е всемогъщ (виж Втор. 28:58; Мал. 1:11).

25. Поръсете с чиста вода. Фигурата несъмнено е извлечена от различни пречиствания предвидено в церемониалния закон (виж Числа 8:7; 19:9, 17, 18, в който е била използвана вода).

26. Ново сърце. Този стих излага централната тежест на учението на Езекиил. Обещанията за възстановяване бяха обусловени от духовното и моралното обновление на народа. Още от Синай Бог се е стремил да въведе принципите на новия завет, но народът отказвал да ги приеме (вижте гл. 16:60). Те не разбирали, че без божествена благодат и промяна в сърцето не могат да проявят необходимото послушание.

Постоянната задача на пророците беше да водят хората към това по-висше преживяване. В разглеждания текст Езекиил искрено умолява пленниците, показвайки им единствената основа за бъдещ успех. Дали най-накрая биха се отказали от самодоволството си и биха приели славните разпоредби на новия завет? Дали биха прекратили напразните си усилия да установят собствената си праведност и биха приели Божията праведност? Предложението беше тяхно. Историята е записала, че те го отхвърлиха и станаха още по-фанатични (виж стр. 32, 33).

Съществува голяма опасност в нашата епоха на просвещение хората да изберат да живеят при условията на стария завет. Те осъзнават, че послушанието е необходимо условие за спасение, но усилията им произтичат от неосветени сърца. Те се опитват да направят невъзможното. Те се обезсърчават. Те викат: „Окаян човек съм аз!“ (Рим. 7:24). Ако в момента на отчаяние намерят Исус, тогава това, което „законът не можеше да направи“, Той им дава възможност да направят (Рим. 8:3). С пребиваващия в тях Христос „изисквания [алтернативен превод] на закона“ са изпълнени в тях (Рим. 8:4).

27. Накарай те да ходиш. Вижте гл. 11:20.

28. Ще бъдете Мои люде. Това обещание беше обусловено от осъществяването на описаната по-горе духовна чистота. Ако необходимото съживление беше осъществено, пребиваването им в земята щеше да бъде постоянно. Йерусалим щеше да пребъде вечно. От него щеше да излети гълъбът на мира, за да доведе целия свят под влиянието на истинската религия (вижте ДА 577; ВБ 19). Думите „Ще бъдете Мои люде и Аз ще бъда ваш Бог“ (вижте Езекиил 11:20; срв. Йеремиа 7:23; 11:4; 30:22) описват заветните отношения, в които Йехова стоеше с Израел. Този завет включваше повече от национална независимост и просперитет. Той обхващаше целия план да направи Израел духовно ядро на световна мисионерска програма. Отхвърлянето на завета (вижте Матей 21:43) доведе до премахването на тази духовна привилегия. Това не означаваше непременно, че евреите никога няма да установят независима политическа държава; сегашната държава Израел по никакъв начин не е изпълнение на тези древни предсказания. Нито пък масовото завръщане на евреите в Палестина би било изпълнение на тези предсказания. Исус категорично заяви (виж Матей 21:43), че заветното обещание сега е дадено на друг „народ“, а именно християнската църква. Чрез това тяло Бог сега работи за евангелизиране на света (виж Рим. 2:28, 29; 9:6; Гал. 3:29; виж стр. 33–36).

29. От всички ваши нечистотии. Божествената благодат е обещана да предотврати връщане назад към старите начини. Такова преживяване изисква ежедневно обновяване на посвещението, ежедневно получаване на свежи запаси от духовна сила и поддържане на постоянна бдителност срещу врага.

30. Умножете плода. Тези временни благословии може би са били на Израел по времето на влизането в Ханаан (Второзаконие 28:3–6). Грехът донесе суша и глад. Тези обещания не се отнасят толкова пряко или буквално за християните днес. Преди Бог работеше с географски изолиран народ. Просперитетът на народа трябваше да бъде нагледен урок за другите народи. Днес християните са разпръснати по всички земи и споделят бедствията, които сполетяват съответните им страни. Бог обаче не забравя Своя народ в бедствия. Той често се намесва, за да донесе защита и благословия.

31. Ще се отвратите от себе си. Вижте на гл. 20:43. Когато небесните порти се отворят за вас Ако признаят хората, които са пазили истината, отново ще има чувство за голяма недостойност. Когато изкупените съзрат славата, надхвърляща човешкото въображение, те хвърлят короните си в нозете на своя Изкупител и Му отдават цялата почит (виж ЕВ 289).

32. Не заради вас. За коментар вижте стих 22.

35. Подобно на Едемската градина, Палестина щеше да бъде толкова благословена, че да наподобява по превъзходство и просперитет Едемската градина. Отново това обещание беше обусловено от верността и послушанието на народа. Отстъпничеството на Израел попречи на изпълнението му. Обаче, никакъв човешки провал не може да осуети вечната Божия цел. „На духовния Израел бяха възстановени привилегиите, дадени на Божия народ по време на освобождението им от Вавилон“ (РК 714). Изкупените скоро ще обитават „нова земя“ (Откр. 21:1) която ще бъде като Едемската градина по красота и плодородие.

36. Езичниците, които са останали. Езекиил описва условията, каквито биха могли да бъдат. е било. Божият план беше чрез възстановяването на Израел да се даде демонстрация на добротата и благоволенieto на истинския Бог на света, така че всички народи да бъдат привлечени и да им бъде дадена възможността да станат част от новата духовна икономика. За съжаление, евреите, които се завърнаха след изгнанието, създадоха

напълно противоположно впечатление. Други народи, вместо да бъдат привлечени, бяха подтикнати да хулят Бога, на когото тези непокорни хора твърдяха, че се покланят (виж стр. 31, 32).

Днес картината е донякъде променена. Вместо да показва изолирана нация, която да демонстрира предимствата на Неговия план, Бог призовава отделните християни да направят живота си толкова привлекателен, че другите да бъдат водени да търсят Бога, на когото тези християни се покланят.

37. Бъдете попитани за. По-рано Бог отказа да слуша (виж гл. 14:3, 4; 20:3). Но ще дойде време, когато „домът Израилев“, смирени тялом и духом, ще осъзнаят своята зависимост от Бога и ще Го потърсят за съвет и напътствие, без които за тях като нация би било невъзможно да осъществят високата съдба, която ги очаква (вж. стр. 26–30).

38. Стадото на Йерусалим. Многобройното население, пророкувано за Палестина, е сравнено с големите стада жертвени животни, събирани в Йерусалим на големите годишни празници.

Те ще знаят. За коментар на този често повтарящ се рефрен от книгата на Езекиил вижте гл. 6:7. Обърнете внимание, че се среща четири пъти в гл. 36 (ст. 11, 23, 36, 38).

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

25 КОЛ. 158

25, 26 МҮР 71

26 СТ 452; DA 407; Ev 290; FE 264; ML 24, 261; MM 40; SC 53; TM 328, 369; 7T 189;

9T 15226, 27 DA 174; MB 20

31 КОЛ 161

ГЛАВА 37

1 Чрез възкресението на сухите кости, 11 мъртвата надежда на Израел се съживява. 15 Чрез съединяването на две пръчки, 18 е показано присъединяването на Израел към Юдея. 20 Обещанията за Христовото царство.

1. Ръката Господня. Глава 37 се състои от две части: видението за сухите кости и (ст. 15–28) символично действие, предсказващо бъдещия съюз на Израел и Юдея. Видението за сухите кости е замислено, за да илюстрира как разпръснатият и привидно безнадежден Израел ще бъде съживен и възстановен.

Може да се повдигне въпросът: До каква степен това пророчество е свързано с бъдещото възкресение? Мнозина смятат, че подобно приложение изобщо не е било в ума на пророка и че символът е напълно обяснен с възстановяване на националния живот на хората. Най-естественият начин да се приложи пророчеството е от гледна точка на Божия план за възраждането на еврейската държава. Това в крайна сметка ще бъде последвано от буквално възкресение, когато патриарсите, заедно с всички свети Божии мъже, ще бъдат възкресени, за да участват в новото царство. Не е необходимо това събитие да се изключва изцяло от символиката. Цялата символика е предназначена да опише как биха се развили събитията през този период и впоследствие, ако евреите бяха сътрудничили с Бога за осъществяването на Неговия план за тях. Но неверието и непослушанието осуетиха божествената цел. Трябва да се консултират новозаветните писатели относно това как тези събития, които би трябвало да се изпълнят буквално в периода след изгнанието, ще бъдат постигнати в християнската ера с духовния Израел (виж стр. 35, 36).

Долина. Евр. biq'ah, думата, преведена като „равнина“ в гл. 3:22. Вероятно е обозначено същото място.

2. Много сухи. Това показва, че е минало много време, откакто е имало живот в тях, и вероятно подчертава безнадеждността на възраждането.

3. Могат ли тези кости да оцелеят? Въпросът сякаш засилва идеята за невероятност, ако не е невъзможно, поне от човешка гледна точка.

Ти знаеш. Сравни Откр. 7:14.

4. Чуйте думата. Образно сухите кости са представени като способни на усещания.

5. Дъх. Евр. руах, преведено като „вятър“ в стих 9 и „дух“ в стих 14. Руах е символ на божествената енергия, която оживява живите същества. Когато Бог вдъхна в ноздрите на човека дъха на живота (Битие 2:7), Бог не просто осигури кислорода, който изпълни дробовете на Адам, но и даде живот, така че това, което беше нежива тъкан, стана жива тъкан.

6. Вдъхни си дъх. Процесът на съживяване съответства на двете стъпки, чрез които човекът е бил създаден първоначално (Битие 2:7).

9. Върху тези убити. Костите бяха разпръснати по долината, сякаш на убити след битка.

11. Целият дом Израилев. Светият Дух сега тълкува символичното видение.

Основното намерение несъмнено е било да се изобрази възстановяването на нацията или „дома Израилев“, чието състояние по това време е било подходящо символизирано от тези сухи кости.

Отсечени за нашите части. Тази фраза е неясна в английския език. Еврейският може да се тълкува като „ние сме отсечени“. Оттук и преводът в RSV „ние сме напълно отсечени“.

12. Отворете гробовете си. В стих 2 костите са представени като „в откритата долина“.

Тук се говори за тях като за намиращи се в гробовете си. Новата фигура може да сочи към по-голямото обещание за пробуждане на онези, които са отишли в гробовете си с надеждата за Божието царство. Няма видима причина, поради която тази славна перспектива трябва да бъде скрита от благочестивите в Израел. Такова събитие е трябвало да отбележи кулминационния завършек на цялото възстановяване. От друга страна, това пророчество не бива да се приема предимно като предсказание за окончателното възкресение в края на християнската ера. Първоначалният Божи план за възстановяване, завършващо с възкресение, не е бил реализиран от буквалния Израел. Това, което Бог би постигнал с народа на Израел, сега ще бъде осъществено чрез християнската църква. С променените по този начин обстоятелства, някои характеристики на пророчеството са променени. Авторите на Новия завет имат функцията да ни информират как тези пророчества, които би трябвало да са се изпълнили по-рано, в крайна сметка ще намерят своето приложение (виж стр. 35–38). Тези писатели ясно описват времето и обстоятелствата на окончателното възкресение (Йоан 5:28, 29; 1 Сол. 4:16, 17; Откр. 20:1–5; и др.).

16. Една пръчка. Пророчеството от стихове 15–28 е без дата, но вероятно е дадено малко след видението от стихове 1–14. Двете са тясно свързани. Разделените народи на Израел е трябвало да бъдат обединени отново и поставени под благотворното управление на Давид.

21. Ще ги събере. Възстановяването на Израел от плен сред езичниците беше първата стъпка в изпълнението на божествените обещания. Този остатък трябваше да се състои от онези, които бяха се възползвали от дисциплината на изгнанието и бяха станали духовно чисти. Тъй като необходимото съживление никога не беше постигнато, нито преди, нито след завръщането под управлението на Зоровавел, изпълнението на тези обещания беше предотвратено. Бог направи за Израел всичко, което тяхното упорито непокорство би Му позволило, но те останаха непокорни. Затова в крайна сметка Той трябваше да ги отхвърли напълно. Разкриването на божественото обещание

тук и в следващите стихове се отнася до картината, каквато би била, ако Божиите цели бяха осъществени (виж стр. 34).

22. Един цар ще бъде цар. В стих 24 той е описан като „Давид, моят слуга“.

Въпреки това, тъй като тези планове не можах да бъдат осъществени в първоначалния им замисъл, Месията е представен в Новия завет като този, който ще седне на трона на Давид (Лука 1:32).

25. Завинаги. Силен акцент се поставя върху трайността на новата държава. Тук се казва, че владението на земята и царуването на Давид са завинаги. Според стихове 26–28 светилището трябва да бъде „сред тях завинаги“ и заветът на мира трябва да бъде „вечен завет“. С тези изрази трябва да се сравнят следните твърдения относно Божието намерение: „Ако Израел беше останал верен на Бога, тази славна сграда [Храмът на Соломон] щеше да стои завинаги, вечен знак за особената Божия благосклонност към Неговия избран народ“ (РК 46). „Ако Израел като нация беше запазил верността си към Небето, Йерусалим щеше да стои завинаги, избраникът на Бога“ (ГС 19). Езекиил описва условията такива, каквито са могли да бъдат (виж Лука 19:42).

26. Умножете ги. Това би се получило от естествения прираст на населението и от притока, дължащ се на усърдна мисионерска дейност.

ГЛАВА 38

1 Армията, 8 и злостата на Гог. 14 Божият съд срещу него.

1. Словото Господне. Глави 38 и 39 представляват едно непрекъснато пророчество. Целият пасаж е бил обект на много спекулации. От време на време са предлагани много тълкувания. За да се оценят те адекватно, е необходимо да се познават основните цели, методи и обхват на пророчеството.

Проблемът е да се намери начин за адекватно разграничаване между това, което има локално, непосредствено приложение и това, което има приложение в по-отдалечено време, може би в християнската епоха или в края на времето. Изследователите на Библията, които прилагат определени старозаветни пророчества към християнската епоха, често отбелязват, че тези пророчества са разпръснати помежду си с препратки към очевидно локално и непосредствено приложение. Те се стремят да обяснят това очевидно смесване на непосредственото с бъдещето с предпоставката, че пророкът, докато е давал послание на хората от своето време, е правил случайни пророчески отклонения и е проектирал пророчествата си в далечното бъдеще. Въпреки че тази предпоставка изглежда предлага частично решение на проблема, тя не предоставя критерии за адекватно разграничаване между това, което е непосредствено, и това, което е в далечно бъдеще.

Отговорът на този проблем с диференциацията се крие във формулирането на принцип, чийто метод е показан в самата Библия и е допълнително потвърден в Духа на пророчеството. Ще се види, че този принцип предоставя сигурен метод за разграничаване между това, което Светият Дух, вдъхновен от Бога, е възнамерявал да бъде от непосредствено значение, и това, което има и по-далечно приложение. Принципетът може да се формулира по следния начин: Пророчествата относно бъдещата слава на Израел и Йерусалим са били предимно обусловени

от послушание (вижте Йеремиа 18:7–10; РК 704). Те биха постигнали буквално изпълнение през следващите векове, ако Израел беше приел напълно Божиите цели относно тях. Провалът на Израел направи невъзможно изпълнението на тези пророчества в първоначалното им намерение. Това обаче не означава непременно, че тези пророчества нямат по-нататъшно значение. Павел дава отговора с тези думи: „Не като че ли словото Божие е останало без сила; защото не всички, които са от Израел, са Израел“ (Римляни 9:6). Следователно, тези обещания имат известна степен

приложение към духовния Израел. Но до каква степен? Това трябва да се остави на вдъхновението да определи. Така имаме, в Новия завет и в писанията на Духа на пророчеството, множество цитати от старозаветните писатели, показващи как тези древни предсказания, които би трябвало да се изпълнят славно в буквалното семе, в крайна сметка ще бъдат осъществени в духовното семе.

Веднага става очевидно обаче, че не всички детайли от първоначалното пророчество биха могли да се изпълнят точно, предвид сегашните толкова различни условия и среда. Всъщност, безопасно правило на екзегезата е да се правят само такива приложения, каквито са посочени от последващото откровение, както и да се отбележат ограниченията, които то налага. Това, което надхвърля тази граница, е в най-добрия случай само спекулация и следователно никога не бива да бъде основа за догма или предпоставка, върху която се изгражда цяла структура на богословско разсъждение.

Отчетливо местният калъп, в който са били отливани тези древни пророчества, е обяснен на основата, че Бог първоначално е възнамерявал тези предсказания да се изпълнят по посочения модел. Освен това, това, което е било определено като екскурзии в далечното бъдеще, до голяма степен откъснати от общата дискусия, се разглежда и като представено в рамките на по-ранните Божии цели. Сега обаче, когато тези по-ранни цели са неосъществени, по-късни вдъхновени писатели разкриват разгръщането на тези предсказания в обстановката на християнската църква (виж стр. 25–38).

В светлината на този принцип може да се отбележи, че гл. 38; 39 от Езекиил биха имали получи буквално изпълнение след завръщането на евреите от изгнание, ако бяха приели условията, предложени от пророците. Тъй като те упорито отказваха, състоянието на просперитет, изобразено тук, никога не се осъществи. Следователно, обединението на езически народи не можеше да сполети народ, живеещ в посочения просперитет.

Ще има ли пророчеството приложение в бъдеще? Въз основа на принципа тук изречено, подобно приложение може да бъде установено със сигурност само чрез последващо откровение. Има само едно пряко новозаветно позоваване на образността на това пророчество, това в Откр. 20:8. Тук Йоан ни казва как това пророчество, което при определени условия би се изпълнило буквално в по-ранен ден, ще има степен на изпълнение в последната борба срещу Бога от страна на огромните войнства на нечестивите, наречени „Гог и Магог“.

Духът на пророчеството не дава пряко обяснение на тази глава. Косвено, разбира се, може да се види паралел между тази борба и последната борба срещу Божия Израел, когато „народите ще се обединят, за да осуетят Божия закон“ (5С 524) и нечестивите напълно ще се обединят „със Сатана в неговата война срещу Бога“ (Велика Британия 656). „Както той [Сатана] повлия на езическите народи да унищожат Израел, така в близко бъдеще той ще подбуди нечестивите сили на земята, за да унищожат Божия народ“ (9С 231; вж. Пресвета Божия 465). Тази вековна борба в крайна сметка ще бъде прекратена с унищожението на Сатана и неговите войнства (наречени Гог и Магог, Откр. 20:8) в края на хилядолетието. Но по това време конфликтът е достигнал световни размери и вече не може да бъде ограничен до толкова тясна сфера, както е посочено в Езек. 38; 39, когато се е състоял от военна борба срещу политически възстановената еврейска държава (виж 6С 18, 19, 395).

Всяко тълкуване, което излиза извън рамките на Новия завет и тълкуването на Духа на пророчеството, е без „Така казва Господ“. Разбира се, не бива да се приема, че не може да има по-нататъшно знание без допълнително откровение. Но едно е сигурно, че освен конкретното потвърждение за вдъхновението, съществува голяма вероятност за грешка във всяко такова тълкуване, особено по отношение на неизпълнените пророчества, както е видно от цялата история на пророческото тълкуване.

2. Гог. Това е името, избрано от Езекиил, за да обозначи водача на езическите войски, който ще атакува възстановената еврейска държава след завръщането на изгнаниците (вижте стихове 14–16). Усилията да се идентифицира с някаква историческа личност досега са се оказали безплодни. Коренът, от който произлиза името, е неизвестен. Думата се среща 13 пъти в Писанията, но нито едно от препратките не хвърля светлина върху значението ѝ. Гог се появява в 1 Лет. 5:4 като името на един от синовете на Йоил от племето на Рувим. В Откр. 20:8 се използва във връзка с Магог, за да символизира народите на нечестивите, които Сатана събира след хилядолетието, за да атакуват Христос и да завземат Новия Йерусалим. 11-те срещания в Езекиил (гл. 38:2, 3, 14, 16, 18; 39:1, 11, 15) описват водача на огромна коалиция от езически народи. Гог е и четенето на самарянина и LXX за Агаг в Числа 24:7. Сложна форма, Хамон-гог, „множеството на Гог“, се използва в Езекиил. 39:11, 15, което име се прилага към долината, в която ще бъдат погребани множествата на Гог. Всички тези библейски препратки не хвърлят светлина върху самоличността на Гог и единственото указание за неговия произход е в гл. 38:15, където се казва: „Ще дойдеш от мястото си, от северните краища“.

В светски източници, съвременни на Езекиил или по-ранни, не се споменава герой с име Гог е открит. Открити са няколко имена, подобни на него. Едно от тях е това на Гигес, цар на Лидия (ок. 600 г. пр.н.е., виж том II, стр. 66; виж върху 1 Лет. 1:5). Поради лекото сходство между Гигес и Гог, някои коментатори са се опитали да ги приравнят. Изследването на историческите доказателства показва, че Гигес не е бил цар с изключителен военен гений. В записите, оставени от Ашурбанипал, Гигес е наричан Гугу. Разказва се как Гугу изпратил посланици при Ашурбанипал за помощ срещу кимерийците. Ашурбанипал твърди, че с помощта на асирийските богове Ашур и Ищар, Гугу успял да победи враговете си. По-късно обаче, във война между Асирия и Египет, коварният Гугу се присъединил към Египет. Гугу по-късно бил възнаграден за вероломството си, когато кимерийците превзели страната му и го убили. Такава е историята на Гугу. Но няма никакви доказателства, които да доказват, че Гог е еврейската форма на Гугу. Сходството в звука изглежда е единствената връзка и подобни доказателства са до голяма степен безполезни без допълнителни потвърдителни доказателства.

Друго предположение свързва Гог с варварската страна Гагая, която е спомената в плочките от Тел ел-Амарна (виж том I, стр. 169; вж. стр. 105, 106). Гагая обаче е страна, а не личност, както е представен Гог от Езекиил.

Всъщност не е необходимо да се открива Гог в историческите записи. Гог е най-вероятно идеалното име, с което Езекиил описва водача на езическите орди, които предприемат последна атака срещу Израел след тяхното възстановяване и във време, когато те се радват на просперитета, обещан от Бог, при условие на тяхното послушание.

Земята на Магог. Или „от земята на Магог“. „Магог“ на Езекиил е била родината на Гог и подобно на „Гог“ значението му е неясно. Титлата вероятно е образувана от самия Езекиил, като е добавил префикса „ма“ към името гог. „Магог“ се среща пет пъти в Писанията. Използва се два пъти в Езекиил (тук и в гл. 39:6), като земята на Гог; веднъж в Откр. 20:8, за народите на нечестивите; и в Бит. 10:2 и 1 Лет. 1:5, за един от синовете на Яфет. Някои, след като са идентифицирали Гог като Гигес, цар на Лидия, предполагат, че Магог непременно трябва да е Лидия. Няма обаче исторически доказателства за това. Варварското племе, наречено Гагая, обикновено разбрано като отнасящо се до Магог, се споменава в писмо на вавилонски цар (вижте върху Бит. 10:2).

Тези две имена, Гог и Магог, са породили много спекулации. Ранната еврейска традиция отъждествява Магог със скитите („Йосиф Флавий, Древности“ i. 6. 1). Същото предполага и Гезений (вижте неговия еврейски лексикон).

Въпреки това, това отъждествяване на Магог със скитите все още се основава само на предположения. Подобно на Гог, името вероятно е идеалистично, като твърде близката идентичност вероятно е била умишлено избягвана, както често се случва в предсказанията, за да не осуети изпълнението им.

Други фантастични интерпретации от време на време са идентифицирали Магог с различни народи или с отделни личности. Може да се събере голяма библиотека от легенди, свързани с Гог и Магог. В много от тях историята се отнася до стена, която да държи Гог и Магог навън. Тази стена е била разположена в много страни, от Гърция до Китай, в зависимост от националността на легендата. Разрушаването на стената е проправило пътя за разрушителните сили на Гог и Магог да извършат своето дело. В някои от легендите тези събития са били свързани с появата на Антихриста, по време на което Гог и Магог (дивните народи северно от Кавказките планини), преди затворени зад порти от Александър Велики, ще бъдат освободени (виж Л. Е. Фрум, „ Пророческа вяра на нашите бащи“, том I, стр. 555, 583, 584, 586, 662).

Главният принц на. еврейски *nešî' ro'sh*. *Nešî'* означава принц. *Ro'sh* може да означава „началник“, както тук. LXX обаче го предава като собствено име *Rōs*, както и RV с превода си „Rosh“. RSV следва KJV. Какъвто и превод да бъде приет, общото учение на пророчеството остава същото. Ако *ro'sh* се приема като представител на нация, все още имаме проблема с идентифицирането на тази нация.

Въпреки това, уместността на превода на еврейската дума *ro'sh* като собствено име „Rosh“ е съмнителна. Думата е много често срещана в еврейския език, срещайки се повече от 600 пъти в Стария завет. Основното ѝ значение е „глава“ и в KJV никъде не се превежда като собствено име, освен в Битие 46:21, където това е името, дадено на син на Вениамин. Разбира се, съществува възможността дума, срещаща се повече от 600 пъти с основната идея за „глава“, всъщност да може в един или два случая да се превърне в собствено име. Може би най-силното доказателство, посочено в подкрепа на превода „Rosh“, е свидетелството на LXX. LXX е преведен през 3-ти и 2-ри век пр.н.е. и по някаква причина преводачите му са възприели четенето *Rōs*. Дали по тяхно време са знаели за земя, наречена *Rōs*, не можем да кажем.

Съществува синтактично съображение, което е в полза на собствено име. Ако думата Ако *ro'sh* се използва като прилагателно, обикновено се очаква да има член, тъй като би модифицирало „*nešî'*“, което на иврит е определено поради това, че е в конструктивен вид със собствено съществително име, в този случай „*Meshech*“. Примери за такива конструкции, където прилагателното, модифициращо съществителното в конструктивен вид, е определено чрез добавяне на член, са Йер. 13:9, „голямата гордост на Йерусалим“; Ездра 7:9, „благата ръка на неговия Бог“. Прилагателното стои в Ез. 38:2 без член, което предоставя претекст за превода му като собствено име, тъй като собствените имена не съдържат член. Но доказателствата в никакъв случай не са убедителни. Понякога такова прилагателно само по себе си е поставено в конструктивен вид и следователно е без член на иврит (вижте например 2 Царе 23:1; 2 Лет. 36:10). Забележително изключение от горното правило се среща и в 1 Лет.

27:5, където се среща изразът хаккоен рош, „главен свещеник“. Там „свещеник“ има член, а прилагателното „главен“ е без член. Това обаче се счита от редакторите на еврейския текст за грешка, тъй като членът естествено принадлежи на прилагателното.

Проучването на светските източници в търсене на държава с името „Рош“ дава много малко резултати. Няколко имена със звук, подобен на „Рош“, се появяват в асирийски надписи, но няма сигурност, че някое от тях е идентично с „Рош“.

От 10-ти век до наши дни различни екзегети правят опити да идентифицират „Рош“ като „Русия“. Според Гезений, византийските писатели от 10-ти век идентифицирали „Рош“ под името хой Рос, народ, обитаващ северните части на Тавър, който, според него, е „несъмнено руснаците“ (вижте неговия еврейски лексикон). Той също така споменава арабски писател от същия период, Ибн Фослан, който говори за тези хора като обитатели на река Ра (Волга).

Историческите доказателства обаче показват, че терминът „Русия“ не произлиза от „Рош“. Сред славяните, които са живели на територията на днешна Русия, са били групи викинги, наречени варяги, които са мигрирали от Източна Швеция. Въпреки че има различни мнения относно ролята на варягите, преобладаващото научно мнение е, че тези неславянски воини-търговци и военни водачи са дали името „Рус“ (откъдето и „Русия“) на територията, която са управлявали. Руската традиция разказва, че Рюрик, варяг, приел титлата княз на Новгород (водещият град в Северна Русия по това време) около 862 г. сл. Хр. Неговите потомци управлявали, дори по време на монголското владичество, до смъртта на Фьодор (Теодор), последният владетел от династията Рюрикович, през 1598 г. След няколко години на сътресения, през които няколко претенденти управлявали със сила, бил избран нов цар, Михаил Романов, чиято династия продължила до революцията от 1917 г. (виж Дж. Б. Бъри, История на Източната Римска империя, 1912, стр. 412; Бернард Парес, История на Русия, 1944; Енциклопедия Британика [изд. 1974 г.] изкуство. „Русия“).

Следователно може да се види, че всяко сходство в звученето между „Рош“ и „Русия“ очевидно е чисто съвпадение. Изглежда няма доказателства, че името е било използвано за тази страна до около 10-ти век сл. Хр.

Мошех. Името се появява девет пъти в Писанията. В Бит. 10:2 и 1 Лет. 1:5 Мошех е посочен като един от синовете на Яфет. В 1 Лет. 1:17 вероятна грешка на преписвача посочва Мошех като един от синовете на Сим, но несъмнено е имало предвид „Маш“, в хармония с Бит. 10:23. Другите шест срещания се отнасят до Мошех като народ. Три от тях са в Езек. 38, 39; две са в гл. 27:13; 32:26, а останалата препратка е в Пс. 120:5. Според LXX, „Мошех“ трябва да се чете и в Ис. 66:19 вместо „които опъват лък“. И в петте си срещания в Езекиил (както и в Бит. 10:2 и 1 Лет. 1:5) то е свързано с Тувал, което показва, че се имат предвид потомците на Яфет. Езекиил говори за тях като за търговци, търгуващи с Тир, с „медни съдове“, както и с роби (гл. 27:13). В Псалмите те са описани като склонни „към война“ (Пс. 120:7).

В исторически план се смята, че Мешех представлява мошианците на гръцките класически писатели (виж Херодот iii. 94; vii. 78), Мушку от асирийските надписи (виж върху Бит. 10:2).

Някои писатели, които намират Русия в звука рош, намират и Москва в него. „Мешех“ или Мушку и вярват, че градът може да е основан от потомци

на Мушку. Според Енциклопедия Британика, издание от 1974 г., обаче, Москва е основана едва през 12 век от Георги Долгоруки. Не може да се открие никаква връзка между двете имена.

Тувал. Това име се появява осем пъти в Писанията. В Бит. 10:2 и 1 Лет. 1:5 Тувал е посочен като един от синовете на Яфет. Среца се в Исая 66:19, където в LXX се споменава и Мешех (вижте предходното обсъждане на Мешех). В Езекиил се споменава пет пъти (гл. 27:13; 32:26; 38:2, 3; 39:1), във всеки случай заедно с Мешех. Сложното име Тувалкаин се появява два пъти в Битие 4:22 като име на сина на Ламех и Села.

Исторически погледнато, Тубал е бил отъждествяван с тибарените (гр. Tibarēnoi) споменато в Херодот, iii, 94 и с Табал от асирийските надписи (виж върху Бит. 10:2).

Тези, които твърдят, че Рош представлява Русия, се опитват да намерят в Тубал препратка към Тоболск. Единствената основа за приравняване на двете е сходството в звученето, а такава основа едва ли е приемлива. Тоболск е основан едва през 1587 г. от казаците и е маловажен град.

Фактът, че е имало други страни, които са заемали много по-голямо място в историята от споменатите в гл. 38, подсказва мисълта, че точната идентичност може би не е обект на пророчеството. Израел е трябвало да знае, че огромно множество от хора ще се противопостави на бъдещото му издигане към национално и духовно величие. Точно кои са народите, които ще играят водеща роля в огромната конфедерация, е било горе-долу несъществено, тъй като на практика всички езически сили, противопоставящи се на Бога, са щяли да бъдат включени. Изборът и изброяването на определени народи вероятно е било не повече от поетична образност. По подобен начин, в приложението му към настоящето, доколкото всички народи ще се присъединят към Сатана в последната му борба срещу небесното управление, не се постига особен смисъл, като се опитваме да идентифицираме само няколко от народите.

4. Ще те върна назад. Не от Палестина, а по-скоро от някаква цел, подтикваща Гог, за да го доведе срещу Светата земя. Това става ясно от контекста тук и в гл. 39:2. Образът е на непокорен звяр, който е решен да поеме по свой собствен път, но е ръководен от висша сила. Силата тук е представена като тази на Господа, тъй като често в Писанията се казва, че Бог прави това, което позволява на Сатана да прави (виж 2 Лет. 18:18; Езек. 38:10).

Куки в челюстите ти. Сравни гл. 29:4.

Цялата ти армия. Това огромно множество от народи идва срещу Израел, напълно въоръжени. Плановите им изглеждат са били внимателно обмислени. Направени са адекватни приготовления. От военна гледна точка всички предимства изглеждат са на страната на нападателите. Но с Яхве срещу Гог, Израел няма от какво да се страхува.

5. Персия. По-рано пророкът беше призовал народите, живеещи предимно на север. Втората група народи са живели на изток и юг. Не се споменават непосредствено съседни народи. Само тези, които са живели в пределите на познатия свят, са призовани в тази битка; за възможни причини вижте стих 2, заключителен параграф под „Тубал“. За очерк на историята на Персия вижте том III, стр. 51–64.

Етиопия. Хуш (евр. Куш) е син на Хам (Бит. 10:6). Неговите потомци се заселват в южната част на Египет, в по-късна Нубия – сега най-южният Египет и Северен Судан (вижте върху Бит. 10:6).

Либия. Евр. Пут (виж на гл. 27:10).

6. Гомер. Гомер бил един от синовете на Яфет (Бит. 10:2; 1 Лет. 1:5). Втора Гомер се споменава като съпруга на Осия (Осия 1:3). Единственото друго срещане на името в Библията е тази забележка относно Гомер и всичките му банди. Нито едно от тези споменавания не хвърля много светлина върху това кои са били тези хора, които са се присъединили към Гог срещу Израел.

В светските източници често се споменават гимирите или кимерийците (виж Омир, Одисея, xi. 14), за които се смята, че са същият народ като Гомер и неговите банди. Те са били варварска орда от арийци, която се е изсипала от днешна Южна Русия през 8 век пр.н.е. върху земята на Асирия и нейните съседи, причинявайки проблеми и кръвопролития (виж Херодот, i. 15. 16). Вижте по-нататък Бит. 10:2.

Тогарма. Тогарма е син на Гомер, внук на Яфет, и брат на Ашкеназ и Рифат (Бит. 10:3; 1 Лет. 1:6). Извън тези две препратки името се среща само тук и в Езек. 27:14, където се казва, че Тогарма търгува с коне и мулета на тирския пазар. В исторически план тези хора са били идентифицирани с Тилгариму от асирийските надписи (вижте върху Бит. 10:3).

7. Бъди готов. Пророкът сякаш иронично насърчава Гог да направи всичките си военни приготовления и да събере всичките си сили, за да могат всички Божии врагове да загинат заедно. Самият Гог трябва да бъде техен пазач, да контролира и ръководи нападението.

8. Посетен. Евр. raqad, което тук може да се преведе като „събирам“, както в Исаия 13:4 (виж RSV). Във формата, която се среща тук, raqad може да означава и „призовавам“.

По-късни години. Сравнете Бит. 49:1; Числа 24:14; Дан. 10:14; Михей 4:1; вижте върху Ис. 2:2. Не е известно колко дълъг период от време се разбира тук. Предстоят още много години плен и ще е необходим значителен период за възстановяването на еврейската държава, за да се доведе тя до описаното тук състояние.

Много хора. По-добре „много народи“ или „много нации“.

Винаги. Евр. тамид, „непрестанно“ (виж Дан. 8:11). Планините на Израел не са били вечно пуси, но по време на Плена са били такива постоянно. Дори след завръщането от робство рехабилитацията ще бъде постепенен процес и пълното възстановяване няма да настъпи, докато не бъдат унищожени враговете на новата държава.

9. Като буря. Сравнете Притчи 1:27; Исаия 21:1; 28:2; Езекиил 13:11.

Като облак. Някои, прилагайки това пророчество към събития от непосредственото бъдеще, са приложили тази символика към съвременните военновъздушни сили. Това е чисто предположение. Дали Сатана ще използва въздушна мощ в последната си, постмилениална кампания (Откр. 20:9; виж върху Езек. 38:1), не може да се знае.

10. Мислете за зла мисъл. Или „замисляйте зъл план“ (RSV). Стихове 4–16 представят Бог като този, който довежда Гог върху земята на Израел. Тук се отбелязва, че Бог ще направи това в смисъл, че ще позволи на Гог да осъществи планове на злото си сърце.

11. Неоградени села. Сравнете Зах. 2:4, 5. Това би накарало Гог да очаква лесна победа.

12. Сред земята. Буквално „пъпът [височината] на земята“. Цифрата се използва другаде само в Съдии 9:37, но там вероятно се отнася за хълм близо до Сихем, вероятно от централното му местоположение спрямо Йордан и Средиземно море. Тук Палестина е представена като в центъра на земята, може би по същия начин, както Йерусалим е бил поставен „сред народите и страните“ (Езекиил 5:5).

13. Шеба. Пророкът добавя още три имена към списъка си с народи. Тези три не са споменати като присъединяващи се към настъпващите войски, а като питаша за плячката, която може да бъде взета. Може би се надяват, че част от нея ще бъде предадена в техни ръце. За идентифицирането на Шеба вижте гл. 27:22.

Дедан. Вижте гл. 25:13.

Таршиш. Смята се, че е финикийската колония Тартес в Испания. Опити са... е било направено да се идентифицира със страни около Палестина, но от описанието в Писанията се е намирало на известно разстояние отвъд морето. Минералите, добивани от Тарсис, все още се добиват в Испания. Тартес изглежда отговаря на всички подробности, които имаме за него (вижте Битие 10:4). „Търговците на Тарсис“ вероятно са финикийците.

16. Ще бъде осветен. Стихове 14–16 до голяма степен повтарят казаното. относно мирната сигурност на Израел и за това, че Бог е позволил на могъщата конфедерация на Гог да се изправи срещу Неговия народ. В унищожението на Гог, характерът на Бога ще бъде напълно оправдан. Така отново, в унищожението на Сатана и на огромното множество нечестиви в края на хилядолетието, Божията мъдрост, справедливост и доброта ще бъдат напълно оправдани. От устните на всички създания, както лоялни, така и непокорни, ще се чуят тези думи: „Праведни и истинни са Твоите пътища, Царю на светиите“ (Откр. 15:3; вж. ГК 668–671).

17. За когото говорих. По-ранно пророчество, споменаващо името Гог, вече не е запазено, нито пък е нужно да се тревожим, че някое от тях може да е било загубено. Разглеждана в по-широките си аспекти, описаната тук битка е само кулминацията на вековната борба между силите на злото и Божия народ. Това се споменава често в по-ранни пророчества. Най-ранният намек идва от Едемската градина в проклятието, произнесено над змията. Бог предсказа, че ще има постоянна война между потомството на жената, църквата и Сатана. Крайният триумф над злото беше предсказан в изречението: „то [потомството на жената] ще ти смаже главата“ (Бит.

3:15). Други препратки към спора и евентуалния триумф на правото се намират в псалмите и по-късните пророчески книги (виж Пс. 2; 110; Ис. 26:20, 21; и др.).

Естествено, всеки успех от страна на Божия народ би срещнал най-жестоката съпротива от страна на великия противник. Разказът за Гог в тази глава е описание на вида съпротива, която би се срещнала в периода след изгнанието от един възроден народ, който най-накрая изпълнява своята божествена мисия. Доколкото пророчеството е било условно и условията никога не са били изпълнени, предсказанията не са се изпълнили в буквалния Израел. Нито пък всички подробности могат да бъдат проектирани в бъдещето, така че да имат изпълнение тогава. Само онези характеристики, повторени по-късно от свещените писатели, могат да бъдат взети със сигурност за бъдещо приложение (виж стр. 36–38; виж на стих 1).

18. В лицето ми. Буквално „в ноздрите ми“, образ, отразяващ човешкия гняв (виж Пс. 18:8). Такива фигури, които приписват човешки качества на Бог, се наричат антропоморфизми. Бог описва делата Си с термини, познати на хората. В действителност Бог е безкрайно

над човешкия разум. „Моите мисли не са вашите мисли, нито вашите пътища са Моите пътища, казва Господ“ (Исая 55:8).

19. Силно разтърсване. Това е една особеност, на която новозаветните автори обръщат внимание. Те разказват за страшни природни сътресения, които ще предшестват идването на Човешкия Син. Исус споменава „морето и бучащите вълни“ и „сърцата на хората се свиват от страх“, не толкова заради някаква военна заплаха за тяхната сигурност, колкото защото цялата природа сякаш е извън пътя си (Лука 21:25, 26; ВБ 636). Йоан Откровител дава още по-графично описание на огромните катаклизми в природния свят (Откр. 16:18–20). Хората винаги са разчитали на природата. Нито веднъж през дългата история на земята, освен във връзка със събитията, записани в Исус Навин 10:12, 13 и 4 Царе 20:8–11, слънцето не е пропускало да се движи в нормалния си цикъл. Целият природен закон е действал с регулирана последователност. Хората са разчитали на постоянството на тези действия, забравяйки Този, чрез когото „всичко е сътворено“ (Кол. 1:17). Те са избрали на Негово място идола на науката и в действителност „бога на този свят“ (2 Кор. 4:4). „Голямото трус“ в естествения свят ще дойде при тях като страшно пробуждане за факта, че богът, когото са избрали, „князът на властта на въздуха“ (Еф. 2:2), няма власт над стихииите.

И все пак той претендираше за позиция и власт, равни на тези на Божия Син (вижте Езекиил 28:13) и твърдеше, че ако му се даде възможност, ще упражнява по-справедлив контрол над света от Христос. Дадена му е възможност за такава демонстрация.

Сега, сред разтърсващата се земя, всички хора виждат лъжливостта и арогантността на неговите твърдения и твърде късно откриват, че часът на благодатта е приключил завинаги.

21. Мечът на всеки. Това намира паралел и по време на страшното разочарование, когато множествата откриват, че са били заблудени от своите религиозни водачи и в яростта си се обръщат срещу тях. „Мечовете, които трябваше да избият Божия народ, сега се използват, за да унищожат враговете им. Навсякъде има разправи и кръвопролития“ (ГС 656).

Според старозаветните записи е имало многобройни случаи, при които Бог е довел избавление на Своя народ, като подтикна враговете им да се бият помежду си (виж Съдии 7:22; 1 Царе 14:20; 2 Летописи 20:22–24).

22. Голяма градушка. Паралел на това е седмата язва, когато градушка с тегло около един талант ще добави към вече причиненото разрушение (Откр. 16:21). „Огънят“ може да намери своя еквивалент в „светкавиците“ от Откр. 16:18. За тях се прави приложение: „Свирепи светкавици изскачат от небесата, обгръщайки земята в пламъчен покрив“ (Велика божествена книга 638).

23. Те ще узнаят. Както Гог трябваше да бъде напълно смутен, а хората трябваше да признаят превъзходството на небесния Бог, така и когато спорът наближи кулминацията си, внимателно замислените планове на великия измамник ще бъдат напълно разобличени и Сатана ще бъде разкрит в слабостта и лъжливостта на своите твърдения. Демоните и хората ще бъдат доведени до признаването, че има само Един, който е върховен, и че всичките Му действия във великата борба са били водени с оглед на вечното благо на Неговия народ и на вселената като цяло (вижте ГС 671).

За допълнителен коментар относно този често повтарящ се рефрен от книгата на Езекиил вижте гл. 6:7. Среца се два пъти тук гл. (38:16, 23) и четири пъти в гл. 39 (ст. 6, 7, 22, 28).

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

22 ПП 509

ГЛАВА 39

1 Божият съд над Гог. 8 Победата на Израел. 11 Погребението на Гог в Хамон-гог. 17 Празникът на птиците. 23 Израел, след като беше наказан за греховете си, ще бъде събран отново с вечна благодат.

1. Пророкувай срещу Гог. Тази глава продължава темата на предходната, като повтаря отчасти казаното за Гог, но добавя допълнителни подробности относно обширните плячки (ст. 9, 10), системата на погребение (ст. 11–16) и мащаба на касапницата (ст. 17–20). Стихове 21–29 обобщават Божиите благодатни обещания относно възстановяването.

Гог. Вижте гл. 38:2.

2. Оставете само шестата част. Евр. шаша', дума, срещаща се само тук, и се смята, че означава „да вода [като дете]“. Преводът на KJV се основава на идеята, че коренът на shasha' е shesh, „шест“. Това е съмнително. Таргумите четат nasha', което означава „да вода в заблуда“, „да заблуждавам“, „да налагам на някого“. LXX има kathodēgēsō, „Ще те доведе [или поваля]“. Тези различни тълкувания съответстват на комбинацията от идеи в гл. 38:4, 16.

3. Удари лъка си. Нашествениците са представени като стрелци с лък.

4. Птици... зверове. Лешоядите и чакалите винаги са били готови да се угощават с труповете на убитите в битка (вижте 1 Царе 17:46; Езекиил 33:27).

6. Огън върху Магог. Магог е страната на Гог (виж гл. 38:2). Съдът удря и там и се разпростира до крайбрежните земи и островите на морето.

7. Езичниците ще узнаят. Божието име ще бъде оправдано в тези съдби (вижте гл. 38:16).

9. Горете ги с огън седем години. Тази част от пророчеството очевидно няма да има буквално изпълнение във връзка с второто пришествие на Христос и хилядолетието. Според принципа, очертан в коментарите към гл. 38:1, историята би поела по съвсем различен път, ако Израел беше позволил на Бог да осъществи Своите планове по отношение на тях. В естествения ход на събитията възстановената и просперираща нация би станала мишена на атака от завистливи езически народи, които отказват да приемат посланието на Израел за истинския Бог. В такава война, каквато е описана тук, Бог би защитил Своя народ, като им даде смазваща победа. Това пророческо описание на големия конфликт несъмнено би било изпълнено толкова буквално, колкото и обещанията за национално възстановяване и световна мисия за завърналите се изгнаници от Израел. Може да се зададе въпросът: Защо тогава тези неща няма да се случат сега, когато отново има национална държава Израел в Палестина в днешно време? Отговорът е, че междувременно евреите, след като отхвърлиха Исус, бяха отхвърлени от Бог като нация и обещанията в продължение на две хиляди години принадлежат на християнската църква, за да бъдат изпълнени в духовен смисъл за духовния Израел (виж стр. 35, 36).

11. Място там с гробове. Гог, който се надяваше да постигне пълна власт над земята на Израел, щеше да получи от Господа само място за погребение там.

Пътници. Евр. 'oberim, „тези, които преминават през или отвъд“ или „пътешественици“. Долината не може да бъде определена със сигурност. Казва се, че е на изток от морето, несъмнено имайки предвид Мъртво море. Точното местоположение не е важно за тълкуването на пасаж.

Носовите на пътниците. В еврейския език няма дума за „носове“. Изречението би трябвало да гласи: „Това ще спре пътниците“. Смисълът може да е, че пътниците ще бъдат арестувани, докато минават покрай това прословуто място, и ще бъдат принудени да се замислят за

сигнал за наказание, наложено на враговете на Божия народ. Или значението може да е, че долината или дефилето няма да имат изход в единия край.

Долината на Хамон-гог. Буквално „долината на множеството на Гог“.

14. Мъже с постоянна заетост. Буквално „мъже с постоянна заетост“, назначени мъже към този бизнес да останат до задачата, докато тя не бъде завършена. Работата трябваше да се изпълнява систематично.

С пътниците. Еврейският предлог „ет“, преведен тук като „с“, може също да бъде знакът на прякото допълнение, което прави пасажа да се чете „минавайки през земята, за да погребат пътниците, останалите“. LXX и сирийският превод нямат дума, съответстваща на „пътници“, и просто се чете „да погребат останалите“.

15. Поставете табела. Табелата ще привлече вниманието на погребалната група.

16. Хамона. Вероятно произлиза от еврейската дума hamon, която означава „множество“.

17. Всяка перната птица. Представленията в стихове 17–20 не трябва да се считат за изобразяване на събития, следващи споменатите в по-ранната част на главата. Те просто изобразяват същите събития под друга фигура. Новата фигура служи за засилване на описанието на огромното клане. Други представяния на разрушителните Божии съдби като жертва се намират в Исая 34:6; Йеремиа 46:10. Целият този раздел е поразително паралелен на Откровение 19:17, 18, пасаж, който показва кога и как този стих ще се изпълни в известна степен по отношение на християнската ера. Чрез използването на същата образност Йоан представя огромното клане на нечестивите при второто пришествие на Христос, унищожение, толкова пълно, че не остава никой, който да погребее мъртвите.

21. Моята слава сред езичниците. Езекиил предсказва хода, който историята би поела, ако Израел, в плен, се беше възползвал напълно от своето наказание (виж гл. 38:1). Сваляването на множеството на Гог не представлява окончателното унищожение на всички греховни елементи и въвеждането на напълно обновени нови небеса и нова земя.

Вместо това, то описва междинна стъпка. Великолепието на цялата сцена би предизвикало такова всеобщо удивление, че вниманието на хората навсякъде би било насочено към Бога и Неговите цели за жителите на тази земя. Това би станало повод за голяма мисионерска експанзия от страна на Израел, чиято дейност в крайна сметка би довела до Божието царство.

23. Езичниците ще узнаят. Те вече няма да твърдят, както преди, че страданията на Израел са резултат от липсата на сила у Бога да ги защити. Вместо това те ще видят праведността и разумността на Божиите цели и в резултат на това ще бъдат привлечени от Неговото царство и ще търсят достъп.

29. Излях духа си. Възраждането на Израел щеше да бъде съпроводено с голямо изливане на Духа. Тази обещана сила щеше да им даде възможност бързо да евангелизират света и да се подготвят за идването на Месията.

ГЛАВА 40

1 Времето, начинът и краят на видението. 6 Описанието на източната порта, 20 от северната порта, 24 на южната порта, 32 на източната порта, 35 и на северната порта. 39 Осем маси. 44 Стаите. 48 Верандата на дома.

1. Двадесет и пета година. Очевидно от пленничеството на Йоахин (виж гл. 1:2), ако скалата на годините е една и съща в цялата книга. Фактът, че стих 1 се отнася до „нашето“ пленничество (както и гл. 33:21), показва, че Езекиил е бил пленен заедно с Йоахин.

Начало на годината. Евр. рош хашшана, „глава на годината“. Тъй като рош понякога се превежда като „първи“, някои приемат, че това означава първия месец на годината, а именно Нисан. Ако е така, тази дата е била през април 573 г. или април 572 г. (в зависимост от това дали Езекиил е започнал годината от пролетта или есента). Ако обаче Езекиил е имал предвид началото на годината и е изчислявал Плена според еврейската гражданска година, която е започвала със 7-ия месец (Тишри), това е бил Денят на изкуплението през октомври 573 г. (виж стр. 572). Интересно е да се отбележи, че това е единственото срещане в Библията на фразата рош хашшана, с която 1-ви Тишри, или Нова година, все още се нарича от евреите днес, но това не доказва, че е означавала непременно същото по онова време. Споменатият ден е 10-ти, а не 1-ви.

Четиринадесета година. 25-тата година от пленничеството на Йоахин може да се приравни с 14-ти след падането на Йерусалим, за да се позволят трите възможни дати, споменати в предходния параграф (виж том III, стр. 92, 93).

Глави 40–48 представляват едно непрекъснато пророчество с уникален характер. Те представят видение за нов храм с внимателни детайли, нов и забележителен план за разделяне на земята и видение за животворни води, извиращи от този величествен храм.

Пророчеството поставя няколко проблема с тълкуването. Приети са три основни линии на изложение:

1. Буквалният възглед. Според него Езекиил е предоставил скица на нова конституция за Израел, която реално да бъде въведена в действие в някакъв момент в бъдещето, или непосредствено след изгнанието, или по-късно. Според този възглед, издигането на храм, установяването на поклонение и разделянето на земята биха следвали точно спецификациите, дадени от Езекиил.
2. Футуристичният възглед. Той открива във видението за храма нова конституция за възстановения и обединен Израел. Въпреки че признава, че в известна степен тя може да е била въведена в сила след Пленението, той гледа към един бъдещ златен век като времето, когато видението ще получи точно и пълно изпълнение.
3. Алегоричният възглед. Той отрича всяко буквално изпълнение и търси някакво символично изпълнение във времето непосредствено след Изгнанието, или в християнската църква, или в края на епохата.

Що се отнася до тези три гледни точки, могат да се направят някои коментари.

Противно на буквалния възглед се твърди, че е немислимо да няма никакъв намек за езика на Езекиил в историческите книги на Ездра и Неемия, или в пророчествата на Агей, които всички се отнасят до този период. Въпреки че те описват завръщането и заселването в земята, както и възстановяването на Храма, те не правят препратка към това пророчество, нито показват желание от страна на строителите да се съобразят с указанията на Езекиил.

Противно на футуристичната гледна точка се настоява, че с оглед на отношенията между старото и новите диспенсации, както са изложени в Писанието, е невъзможно да си представим, че животинските жертвоприношения биха могли някога отново да бъдат възстановени по божествена заповед и да намерят приемане от Бога.

Срещу алегоричния възглед се твърди, че той предоставя неадекватно обоснование за многобройните детайли на видението и не успява да представи достатъчно значим интерпретативен модел, който да оправдае засиленото внимание, посветено на темата.

Най-простият подход е този, който следва принципите, очертани в коментарите по гл. 38:1. Според тези принципи видението за храма би се изпълнило буквално, ако хората бяха верни на повереното им доверие, но тъй като те се провалиха, пророчеството не можа да се изпълни в първоначалния си замисъл. Само малцина, сравнително, се завърнаха и те далеч не изпълниха Божията цел за тях. Някои характеристики (виж гл. 47) ще имат известна степен на изпълнение за християнската църква, както е посочено от по-късни вдъхновени писатели.

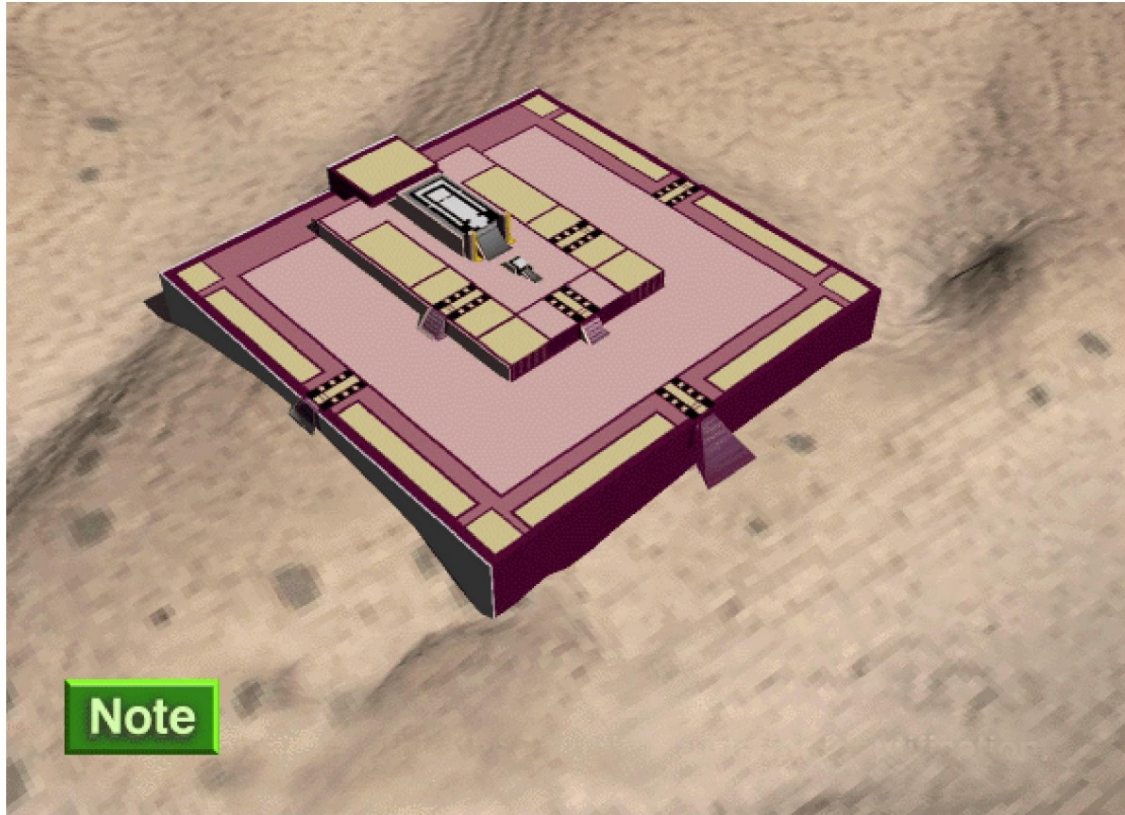
Видението за храма е картинно пророчество, а принципите, очертани в коментарите върху гл. 1:10 трябва да се приложи. Езекиил е видял изображения на действителното, а не самото действително, и степента на идентичност остава проблем за по-нататъшно тълкуване. Въпреки това, до каквато и степен да се различават двете, сравнението с други пророчества, свързани с възстановяването, ни води до убеждението, че пророкът тук описва буквално състояние с буквален храм и буквална столица. Трудно е да си представим как евреите, до които е било адресирано това пророчество, биха могли да го разберат по друг начин. Фактът, че писателите на Библията след изгнанието никога не са споменавали това пророчество и фактът, че строителите на Храма очевидно не са обърнали внимание на плана, може да се обясни с това, че строителите са били напълно наясно, че условията, които биха позволили изпълнението на тези обещания, все още не са били изпълнени. Нито пък тази поредица от пророчества дава някакъв намек, че плановете е трябвало да бъдат изпълнени веднага след завръщането на изгнаниците в собствената им страна. Те несъмнено са били помощ като бъдеща цел, към която да се стремят.

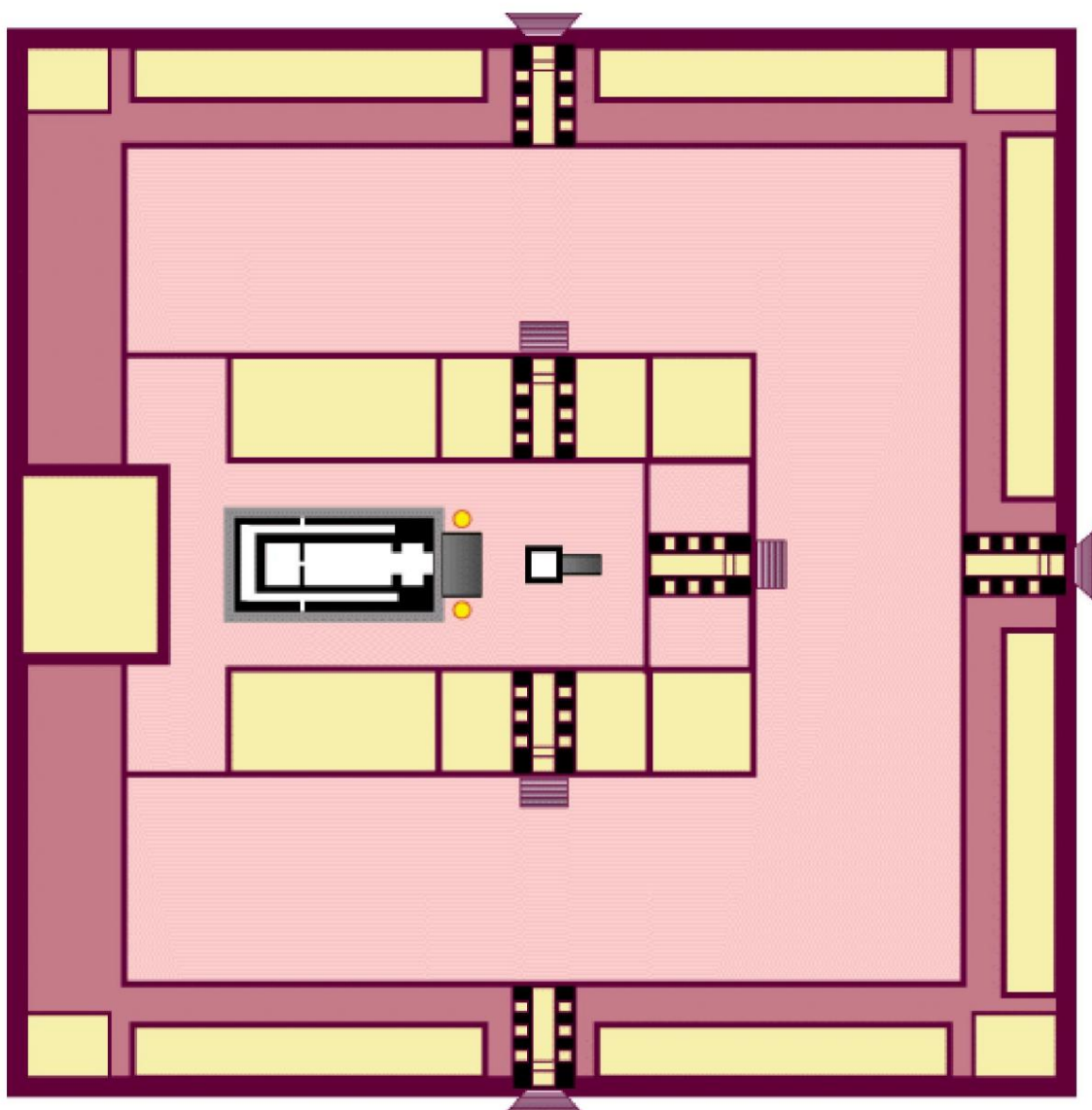
Храмът на Езекиил и свързаната с него платформа

3

³ Никол, Ф. Д. (1978). Коментар на Библията на адвентистите от седмия ден: Светата Библия с ексегетични и обяснителни коментари. Серия с коментарни справки (Езекиил 30:1).

Вашингтон, окръг Колумбия: Асоциация на издателствата „Ревю енд Хералд“.

Това не е подробен план на храмовата зона, а опит за схематично възпроизвеждане на размерите на библейския текст. Не е направен никакъв опит да се имитират определени структурни детайли, често срещани при разкопки, като например издатината на портите отвъд лицевата страна на стената. Някои съвременни учени, поради масивността на древните стени, предлагат вестибюлите да се поставят надлъжно, а не напречно, като по този начин се комбинират другите размери по различен начин. Където текстът не е подробен или не е ясно разбран, този план показва общи местоположения или обозначава сграда в очертания.

4

Ако Бог е знаел, че храмът Му никога няма да бъде построен, защо би се старал да предостави такъв подробен модел на бъдещото състояние? Отговорът е: Бог не е оставил метод

⁴Никол, Ф. Д. (1978). Коментар на Библията на адвентистите от седмия ден: Светата Библия с екзегетични и обяснителни коментари. Серия с коментарни справки (Битие 1:1). Вашингтон, окръг Колумбия: Асоциация на издателствата „Ревю енд Хералд“.

не се опитаха да убедят Израел да приеме възвишената съдба, първоначално планирана за тях. До този момент историята им беше пълна с повтарящи се неуспехи. Бог сега им предлагаше друга възможност да започнат отначало. Миналото щеше да бъде забравено и никога повече да не бъде използвано срещу тях. Израел, както национално, така и неговият народ лично, бяха поканени да се хванат за славното осигуряване.

Разумно е да се предположи, че за да убеди народа Си в сигурността на обещанието, Бог е наредил на слугата Си да изготви точен план на храма, който трябваше да се превърне в център на поклонение за новата държава. Бог би могъл да остави това обещание в общи линии. Можеше просто да им каже, че в бъдеще храмът им ще бъде реконструиран. Но подобно заявление би било доста неясно. Нямахме да има съмнение относно сериозността на намеренията Му, ако всеки детайл от строителството и службата беше внимателно изобразен. Общо девет глави са посветени на храма и неговите служби, както и на подробности относно града и новото разделение на земята.

Това е последното важно видение на Езекиил (само че това относно Египет, в гл. 29:17–21, е дошло по-късно), а неговият мащаб и величие са подходяща кулминация на неговата пророческа кариера. Дадено е следното цветно описание на тази кариера: „Езекиил се появява на сцената като буреносен облак, описан в първото му пророчество, развитието на виденията му ни заслепява като въртящите се хроматични светлини сред движещия се облак, докато бурята утихне, облакът се стопи в пространството и остане толкова много от светлината, колкото разкрива великолепието на град, храм и държава, осветени от неувяхващата слава на вездесъщия Бог“ (Омилетичен коментар).

2. Много висока планина. Пророкът бил поставен на видно място, така че от изгодна позиция, той би могъл да разгледа подробностите на видението.

С което. Буквално „върху него“.

Рамка на град. Храмът и неговите дворове, обградени от стени, създаваха впечатлението на ограден със стени град (за размера вижте в стих 5).

3. Мъж. Съществото не е идентифицирано.

Ленена връв. Тя би се използвала за големи измервания (виж гл. 47:3).

Измервателна тръстика. Вижте Откр. 11:1; 21:15. Тя би се използвала за по-малки измервания (вижте върху Ез. 40:5).

4. Декларирайте всичко. Целта на декларирането на всички тези сложни подробности беше да се запознаят децата на Израел с Божиата славна перспектива за тях. Очертаването на тези подробности очевидно е имало за цел да бъде мощен стимул за хората да изпълнят необходимите условия. То е дало уверение, че Божиите мисли към тях са мисли за мир, а не за зло (виж Йер. 29:11). Представянето на пълен план им показва, че Бог е сериозен по отношение на тези намерения и ще изпълни Своята част, ако хората изпълнят своята (виж стр. 29, 30).

5. Лакът и ширина на дланта. Като се изчисли лакътят на 17,5 инча (444,5 мм) и Като се добави една длан (1/6 куб. м), лакътят на Езекиил ще бъде 20,4 инча (518,6 мм). Тогава измервателната тръстика ще бъде дълга 10 фута 2 1/2 инча (3,12 м) (виж том I, стр. 165).

Ширината на сградата. Тоест, дебелината на стената, обграждаща двора. Стената е обозначена с А на плана на храма на стр. 716. Този чертеж се предлага като приблизително представяне на сградата и дворовете (вижте бележката под Легендата).

Височината и ширината на стената са дадени тук като равни. Дължината тук не е посочена, но изглежда е била 500 кубически метра (около 850 фута [259 м], виж гл. 42:16) от всяка от четирите ѝ страни. Тази стена е била около външната страна на цялата сложна структура. Тя е била

не беше висок (около 3 м) и хората, приближаващи се за поклонение, лесно можеха да видят храма в цялата му красота и слава, блестящ над стените.

6. Порта, която гледа. Стихове 6–16 описват източната порта (стр. 716, Б) или сградата на портата, която е била главната порта, тъй като е водила директно към входа на храма. Тя е описана подробно, доколкото са посочени размерите на северната и южната външна порта (стр. 716, F, G) са идентични.

Стълби. Нивото на портата беше по-високо от нивото на земята около нея. храмовата ограда. Предполага се, че подобно на северната и южната порта, тя е имала седем стъпала (виж стихове) 22, 26; виж стр. 716, а).

Праг. Влизането през портата отвън.

Една тръстика ширина. Това е същата като дебелината на ограждащите стени (ст. 5), т.е. 6 куб. м.; другият размер на този запис е 10 куб. м. (ст. 11).

7. Малка стая. Според стих 10 е имало по три такива от всяка страна на централен проход. Стаите са били с размери около 3,05 м².

Вътре. Буквално „от къщата“, тоест „към вътрешността“. Това вероятно е прагът в другия край на прохода на портата, водещ към преддверието (ст. 8).

8. Веранда. Или „преддверие“ (RSV).

За портата. Много ръкописи и древни версии пропускат пасажа, започващ оттука и продължаващ в стих 9, „вътре, една тръстика. След това измери преддверието на портата“. Тези, които приемат по-краткия текст, твърдят, че в тази порта е имало един портик или преддверие. Тези, които приемат по-дългия текст, твърдят, че е имало два вестибюла. Следователно различните чертежи на сградата на портата се различават в това отношение. Вижте стр. 716, бележка под „Легенда“, относно несигурността на архитектурните детайли.

9. Осем лакътя. Около 13 фута и 7 инча (4,3 м). Има различни мнения относно това дали това е било измерването на верандата от изток на запад или от север на юг.

Стълбове. Евр. „елим“, „стълбове“ или „косаци“ (RSV).

10. Малки стаички. Вижте стих 7.

11. Вход. Тоест, външният праг.

Дължината на портата. Измерените размери са несигурни. Някои смятат, че това е измерване на онази част от портата, която е била покрита, други, че това е бил центърът на прохода между страничните помещения, който вероятно е бил без покрив.

12. Пространство. Вероятно ограда пред караулните помещения. Изглежда е имало някаква преграда с диаметър 1 куб. м. навън в прохода пред караулното помещение, така че часовият да може да излезе безпрепятствено и да вижда нагоре и надолу по коридора.

13. От покрива. Този размер от 25 куб. фута (42 1/2 фута; около 13 м) е през портал от север на юг.

14. Той също така направи стълбове. Някои предпочитат да приемат тълкуването на LXX: „А откритото пространство на преддверието на портата отвън беше двадесет лакътя до стаите около портата.“ Възможно е елим (стълбовете) да са били сбъркани с улам (преддверието), въпреки че е трудно да се разбере как 20 може да бъде заменено с 60.

Според тълкуването на еврейския текст, стълбовете или пилоните биха били с впечатляваща височина.

15. Петдесет лакътя. Около 85 1/2 фута (26,3 м). Дължината на сградата на портата беше два пъти по-голяма от ширината ѝ (ст. 13). Един метод за реконструкция, позволяващ един портик или преддверие (вж.

на ст. 8) се стига до общата дължина, както следва: външен праг, 6 кубически метра; три стражеви помещения от по 6 кубически метра, 18 кубически метра; две пространства от по 5 кубически метра, 10 кубически метра; вътрешен праг, 6 кубически метра; веранда, 8 кубически метра; рамки на вратите, 2 кубически метра, което прави общата дължина 50 кубически метра. Други модели, допускащи две веранди, подкрепят тези цифри по различен начин.

16. Тесни прозорци. Буквално „затворени прозорци“, вероятно означаващи решетъчни прозорци (вижте върху 1 Царе 6:4). Точното местоположение на тези прозорци не е ясно. Палми. Подобни декорации са били използвани в дърворезбите на Соломоновия храм (1 Царе 6:29, 32).

17. Външен двор. Храмът има два двора, вътрешен и външен (стр. 716, съответно R и C).

Тротоар. Тротоарът (стр. 716, D) обграждаше външния двор.

Тридесет камери. Размерът и разположението на тези камери (стр. 716, E, E, E, E, E) не са посочени. От гледна точка на симетрията вероятно е имало десет от трите страни, незаети от храмовите сгради. Дали са били построени на блокове или като единични единици, не е посочено.

18. Срещу дължината. Този настил изглежда е бил широк колкото дължината на портите, около 50 кубически метра (гл. 40:15). От това се изважда дебелината на външната стена от 6 кубически метра (ст. 5), оставяйки ширина за настилка от около 44.
куб.м.

Долен настил. Вероятно е обозначен така, за да се различава от този във вътрешния двор, на по-високо място (гл. 41:8).

19. Сто лакътя. Около 60 метра. Измерването беше от вътрешния вход на външната порта до външния вход на вътрешната порта (виж стихове 23, 27).

20. Към север. Стихове 20–22 описват северната порта (стр. 716, F), която е била точно като източната порта (стр. 716, B), вече описана (ст. 6–16), с допълнителната информация, че е имало седем стъпала (стр. 716, a), водещи до портата (ст. 22).

23. Порта на вътрешния двор. Този, който стои във външния двор (ст. 17) близо до северната външна порта (стр. 716, F), би видял северната и източната вътрешна порта (I, H), всяка от които е обърната съответно към съответната северна или източна външна порта, през пространство от 100 кубически фута (170 фута; 51,8 м).

24. Към юг. Стихове 24–27 описват южната порта (стр. 716, G), която е идентични с вече описаните източна и северна порта.

27. Порта във вътрешния двор. Местоположението на южната вътрешна порта (стр. 716, J) съответства на това на северната и източната порта.

28. Южната порта. Трите порти на вътрешния двор (стр. 716, H, I, J) са по същество същите като външните порти. Една разлика е, че първата е имала осем стъпала (стр. 716, b), а втората - седем стъпала (стр. 716, a).

31. Utter. Староанглийска дума, означаваща „външен“.

32. Измери портата. Стихове 32–37 дават описание на източната и северната порта на вътрешния двор, които и двете бяха точно като южната порта.

38. Където са се мили. Близостта на настоящия пасаж до описанието на северната порта (ст. 35–37) е довела някои до заключението, че описаното тук обзавеждане е принадлежало на тази порта. Други смятат, че тук е въведена нова част и че източната порта е в процес на разглеждане (вж. ст. 40, 44; гл. 43:17; 46:1, 2).

39. Маси. Стихове 39–41 описват осемте маси, върху които са били принасяни жертвите. бяха убити. За възможното местоположение на тези маси вижте стих 40 (стр. 716, cc).

40. Северната порта. Някои коментатори приемат думата, преведена тук като „север“ (в KJV и RSV) да означава „на север“, следователно от северната страна на източната порта. Мненията относно това дали тези маси са били предназначени да бъдат на северната порта, на източната порта или и на трите порти варират.

43. Куки. Евр. shephattayim, чието значение тук е съмнително. Думата се среща само тук и в Пс. 68, където е преведена като „гърнета“ в KJV и „кошари“ в RSV, но би трябвало да се преведе като „огнища“ (виж върху Пс. 68:13), значение, което тук е без значение. LXX превежда shephattayim като „граници“. „Куки“ е тълкуването на Таргумите.

44. Камери. Размерът и точното местоположение на тези камери са неуточнени. Според LXX е имало само две помещения, едното на северната порта, обърнато на юг, а другото на южната порта, обърнато на север. Еврейският текст обаче показва, че те са били отстранени на северната и източната порта и не е необходимо да се коригира „изток“ на „юг“, ако тези помещения са били някъде в ангелите по средата между северната и източната и източната и южната порта.

На диаграмата на стр. 716, P, P показва възможните местоположения на тези камери, съответстващи на четенето на еврейския текст.

46. Синове на Садок. Относно свещенството на Садок вижте 2 Царе 8:17.

47. Той измери двора. Това беше дворът на олтара (стр. 716, R), квадрат от 100 куб. фута (около 170 фута; 51,8 м), в центъра на вътрешния двор.

48. Верандата на къщата. Стихове 48, 49 описват размерите на преддверието на храма (стр. 716, M).

Стълб. Или „стълб“ или „косяк“ (вижте на стих 9). Измерването тук е на дебелината на двата издатини от двете страни на входа.

Три лакътя. Около 1,9 м (6 фута и 4 инча). Вероятно това е дължината на издатините от двете страни на входа.

49. Двадесет лакътя. Някои приемат, че това измерване е по оста север-юг на верандата и предполагат, че страничните помещения (гл. 41:6, 7) се простират както през задната, така и по страните на сградата. Други ограничават страничните помещения до северната и южната страна и приемат, че 20 кубически метра на верандата е по оста изток-запад.

Единадесет. LXX гласи „дванадесет“.

Стълбите. Подобно на двата двора, в самата къща се е влизало по стъпала. Числото им е дадено в LXX като десет. Къщата е била все още по-висока от вътрешния двор. Вижте стр. 716, d.

Стълбове до стълбовете. Подобно на Соломоновия храм, тази нова сграда е трябвало да има стълб от всяка страна на стъпалата (стр. 716, N, N; вижте 1 Царе 7:15–22).

ГЛАВА 41

Мерките, частите, помещенията и орнаментите на храма.

1. Храмът. Тук означава святото място (стр. 716, L; виж 1 Царе 6:17; 7:50).

Стълбовете. Тоест, страничните рамки. Те бяха от двете страни на входа и бяха 6 кубически метра (10 фута. 2 1/2 инча; 3,1 м.) дебелина, същата като стените (ст. 5).

2. Страни на вратата. Това е разстоянието от вратата до стената.

Четиридесет лакътя. Тези размери са идентични с тези на святото място в Соломоновия храм (1 Царе 6:2, 20), с изключение на това, че Езекиил използва дългия лакът (виж върху Езекиил 40:5).

3. Тогава той отиде. Ангелът отива сам в светилището на светините (виж Евр. 9:7).

Стълб. Или „косак“ на вратата между светилището и пресвятото място, тук само 2 куб. см (3 фута 4,8 инча; 1 м) дебел в сравнение с 6 куб. см (10 фута 2,5 инча; 3,1 м) на входа на светилището (ст. 1).

Врата, шест лакътя. Тоест, входът, свободното пространство между стълбовете.

Ширина на вратата. Според LXX, мярката от 7 кубически фута (около 14 фута) е дължината на стената от 2 кубически фута от вратата до страничните стени. Две от тези стени плюс вратата от 6 кубически фута биха се побрали в ширината на стаята.

4. Най-свято място. Идеален квадрат от 20 кубически метра (стр. 716, К), със същите размери като в храма на Соломон (1 Царе 6:20).

5. Стена на къщата. Посочената тук дебелина (10 фута 2 1/2 инча; 3,1 м) е същата като тази на стената на външния двор (гл. 40:5). Такава дебелина е в съответствие с масивните пропорции на древната ориенталска архитектура.

6. Страничните камери. Тези камери са били построени по почти същия начин като тези в Соломоновия храм. Ширината от 4 куб. см очевидно се отнася до помещенията на първия етаж.

7. Увеличена. За подробности относно вдлъбнатата стена и нарастващите размери на тези помещения вижте 1 Царе 6:5, 6. Тъй като има разногласия относно това дали е имало 30 стаи на всеки етаж или 30 на всичките три етажа, на диаграмата не са посочени прегради (стр. 716, f).

8. Височина на къщата. Тоест, повдигнатата основа, върху която е построена къщата. Тази платформа изглежда се е простирила с 5 кубически фута (8 1/2 фута; 2,6 м) отвъд външната стена на камерите (ст. 9, 11), образувайки пътека извън камерите (стр. 716, d).

Големи лакти. Евр. „асила“, което означава „став“. Значението му тук не е ясно. Вероятно е някакъв архитектурен термин.

9. Стената. Външната стена на страничните помещения, с един лакът по-малка дебелина от основните носещи стени на самия храм.

Това, което беше останало. Вижте стих 8.

10. Между камерите. Тоест, камерите, описани в гл. 42:1–14. Имаше отворено пространство (стр. 716, Ю) от 20 куб. фута (34 фута; 10,4 м), простиращо се отвъд платформата от трите страни, от които бяха разположени камерите.

11. Мястото, което беше оставено. Тоест, платформата.

12. Сграда. Предназначението на тази сграда (стр. 716, О) не е посочено. Възможно е да съответства до Парбар на по-ранния Храм (виж 1 Лет. 26:18).

Отделно място. Евр. *gizrah*, от корен *gazar*, „да отрежа“, следователно „отрязано пространство“. Това беше пространството (стр. 716, S) в западния край на храма между храма и сградата (стр. 716, О), а вероятно и пространството по северната и южната част на храма (виж на стих 10).

13. Къщата. Това са външните размери на храма (170 фута; 51,8 м), включително верандата (вж. стихове 1–5).

Сградата. Измерването тук е същото, от задната стена на храма до външната страна на западната стена на сграда О (стр. 716).

14. Ширината. Тази мярка е една и съща, включително общата ширина на храма и отделното място от двете му страни (стр. 716, S, S).

15. Дължина на сградата. Това е външният размер на сградата О, включително нейните 5-кубични стени.

Галериите. Значението на така преведената еврейска дума е несигурно. Прочитането „галерии“ е предполагаемо.

С вътрешния храм. По-точно „и вътрешния храм“. Следва описание на самия храм, а не на сградата зад него.

16. Покрит с дърво. Еврейският текст тук е донякъде неясен. Според LXX тук има описание на ламперията на преддверието (виж гл. 40:48) и на светите и пресветите места.

18. Херувими и палми. Сравнете художествените резби в храма на Соломон (1 Царе 6:29).

20. Над вратата. Ламперията очевидно е покривала цялата вътрешна стена (виж 1 Царе 6:18).

21. Стълбовете. Еврейският текст на този стих е неясен.

22. Дървеният олтар. Изглежда, че това съответства на олтара за тамян в скинията (Изх. 30:1–3) и златния олтар в бившия Храм (1 Царе 7:48), въпреки че фактът, че е наричан още „трапеза“, е накарал някои да го идентифицират с трапезата на присъствените хлябове.

23. Две врати. Едната беше на входа на светилището, а другата на входа на пресвятото място.

24. Две въртящи се крила. Вратите са били подобни на тези в Соломоновия храм (1 Царе 6:31–35).

25. Дебел. Евр. 'ab, дума, срещаща се само тук и в 1 Царе 7:6. Изглежда, че е архитектурен термин, чието значение сега е изгубено.

26. Тесни прозорци. Вероятно по-добре е „решетъчни прозорци“ (вижте върху 1 Царе 6:4).

ГЛАВА 42

1 Стаите за свещениците. 13 Използването им. 19 Размерите на външния двор.

1. Външен двор. Тоест, „външен двор“ (виж на гл. 40:17). Стихове 1–14 описват помещения за свещениците (стр. 716, Т, Т) на север и на юг от храма. Еврейският език в тази част е много неясен, така че е трудно да се получи ясна представа за архитектурните детайли. Поради тази причина не е направен опит да се покаже точната форма на сградата на диаграмата (виж стр. 716, бележка под „Легенда“).

2. Сто лакътя. Около 170 фута (51,9 м). Според LXX това е мярката за дължина на сградата. Дължината е същата като тази на храмовата сграда (гл. 41:13). Тези помещения очевидно са били директно на север и на юг от храмовата сграда и са били отделени от нея чрез отделното място (стр. 716, S).

3. Двадесет лакътя. Около 34 фута (10,4 м). Това е ширината на отделното място (стр. 716, S), които са обграждали храма от север, запад и юг (виж гл. 41:12). Относно „абсолютен“ виж ст. 1.

Тротоарът. С лице към тротоара (стр. 716, D), за който се казва, че принадлежи към външния двор, по вътрешната страна на външната стена (гл. 40:17).

Галерия. Значението на така преведената еврейска дума е неясно.

В три истории. Евр. башшлишим, което може да се преведе и като „В третата [история].“ Не е ясно дали се имат предвид трите истории или само първата.

4. Пътека от десет лакътя. В LXX се казва: „А пред стаите имаше пътека от десет лакътя [17 фута; 5,2 м] ширина, а дължината достигаше сто лакътя [около 200 фута; 61,5 м]“. Това тълкуване се подкрепя от сирийския превод.

5. Бяха по-къси. Причината е, че галериите заемаха част от пространството.

6. Стълбове на съдилищата. Не е ясно за кои стълбове става въпрос. LXX няма дума за „съдилища“. Някои смятат, че стълбовете се отнасят за 30-те стаи (гл. 40:17).

7. Стена. Точното местоположение на тази стена не е ясно. Някои смятат, че се има предвид външната стена на по-къс блок от стаи (ст. 8).

8. Дължина на помещенията. Някои приемат, че това е мярката на по-къс блок от помещения (85 фута; 25,9 м), успореден на по-дългия блок и отделен от по-дългия блок от „пътеката“, спомената в стих 4. Това не е посочено на диаграмата (стр. 716), защото описанието не е достатъчно пълно, за да изясни подробностите на плана.

10. Към изток. LXX чете „към юг“ (вж. стихове 12, 13). Стихове 10–12 изглежда описват друга камерна сграда в южната част на храма, идентична с тази в северната част.

13. Ще ядат. Стихове 13, 14 описват функциите на тези помещения. Според Левитското заповед законът изисквал от свещениците да ядат определени части от жертвите на „святото място“ (Лев. 10:12, 13; Числа 18:9, 10).

14. Слагаха дрехите си. Тези свещени помещения служеха като съблекални за свещениците.

15. Вътрешна къща. Терминът тук се отнася до храмовата зона, вероятно всичко, което е било измерено до този момент. Езекиил сега се връща към външната източна порта, откъдето е започнала проверката на храмовата зона (гл. 40:6).

16. Петстотин тръстики. В LXX няма дума за „тръстики“. Вероятно се имат предвид лакти. Обърнете внимание, че думата „тръстики“ е използвана в стих 20 и че не се появява в гл. 45:2. Освен това, сборът от мерките на портите, дворовете и т.н. е 500 кубически метра във всяка посока.

20. Стена. Вижте на гл. 40:5.

ГЛАВА 43

1 Връщането на Божията слава в храма. 7 Грехът на Израел възпрепятстваше Божието присъствие. 10 Пророкът ги увещава към покаяние и спазване на закона на дома. 13 Мерките, 18 и обредите на олтара.

1. Към портата. Вижте гл. 42:15.

2. Дойде от пътя. Пророкът беше видял тази слава да си тръгва през източната порта на бившия Храм (гл. 10:18, 19; 11:1, 23).

Шум на много води. Сравни Откр. 1:15; 14:2; 19:6.

3. Видението, което видях. Вижте гл. 1:4–28; 3:12, 23; 10:15, 22. Различните Откровенията за Божията слава към пророка са били характерно сходни.

Дойде да разруши. По-ранните видения обявиха разрушението на Йерусалим.

5. Напълни къщата. Сравнете подобно събитие във връзка с предишните светилища (Исх. 40:34, 35; 3 Царе 8:10, 11).

6. Чух го. Гласът несъмнено беше Божи. Говоренето идваше от къщата, докато „човекът“ остана с пророка във вътрешния двор.

7. Мястото на моя трон. В еврейския език емфатичната позиция на думата, преведена като „мястото на“, изисква някакво допълнение като „това е“ или „ето“: „Това е мястото на моя трон“ и т.н.

Чрез блудството си. Предишният храм беше осквернен от идолопоклонство в много близки райони (4 Царе 16:11–16; 21:4–7). Някои смятат, че тук се говори за буквално блудство (4 Царе 23:7; вж. 1 Царе 14:24; 15:12).

Трупите на техните царе. Няма исторически доказателства, че някой цар е бил погребан в района на Храма. Редица са били погребани близо до района в югоизточния хълм (виж 1 Царе 2:10; 11:43; 22:50; и др.). LXX дава тълкуването „Или чрез убийствата на техните князе сред тях“, което може да отразява мисълта, заложена в текста.

8. Стената между тях. Имаше само стена, разделяща оградата на храма и оградата на двореца. Нямаше предвиден външен двор, както в новия план (гл. 40:17, 20, 31, 34, 37).

9. Да премахнат блудството си. Това беше задължителното условие за действието на Йехова заемайки пребиваването Си сред хората.

10. Покажете дома. Когато Израел щеше да види откровение за Божията любов в славното плановете за новия храм и за възстановяването им като нация, те щяха „да се засрамят от беззаконията си“ и да се отвърнат от тях. Бог искаше те внимателно да обмислят Неговия модел, така че той да може да се превърне за тях в подтик да изоставят греховните си пътища и да приемат новите разпоредби.

11. Ако се засрамят. Ако Израел прояви интерес към плановете и докаже промяна в сърцето си, пророкът не само трябваше да разкрие всеки детайл от плана, но и да го „запише пред очите им“, за да го запазят.

Скинията, а по-късно и Храмът, били Божието обиталище сред Неговия избран народ. Възстановяването на Храма представлявало възстановяването на Неговата цел да работи чрез Израел за спасението на света (виж стр. 26–30). Ако Израел сега се „срамувал“ от миналите си прегрешения до степен, че като нация да продължи с Неговата цел за тях, всичко, което Езекиил предсказал, със сигурност щело да се сбъдне (виж върху Езекиил 40:1).

12. Това е законът. Сравнете същата формула в поемането на риск и надписването. на левитските закони на свещеническия кодекс (виж Лев. 6:9, 14; 7:1, 37; 11:46; 12:7; 13:59; 14:54; 15:32). Изглежда, че препратката е към всички предходни инструкции.

13. Размерите на олтара. Стихове 13–17 дават описанието на олтара, идентифициран в стих 18 като олтар за всеизгаряния. Използван е същият лакът, както за размерите на сградата (вижте гл. 40:5). Олтарът е бил разположен върху основа с височина 1 куб. м (1 фута 8 инча; 5 м). Върху основата са били разположени последователни издатини, всяка с 1 куб. м по-малка. Най-горният издатък, огнището, е бил 12 куб. м (20 фута 5 инча; 6,3 м) квадратни и 4 куб. м (6 фута 8 инча; 2 м) висок. Материалът, от който е бил направен, не е идентифициран. Олтарът в храма на Соломон е бил направен от месинг и е бил 20 куб. м квадратни и 10 куб. м висок (2 Лет. 4:1). Този в скинията е бил направен от ситимово дърво, обковано с месинг, и е бил със значително по-малки размери, 5 куб. м. квадратна и 3 куб. м. висока (Изм. 27:1). Според Мишна олтарът в храма на Ирод е бил разположен върху основа с площ от 32 куб. м. квадратни и е бил направен от недялан камък.

Олтарът (стр. 716, Q) се е намирал пред храма в центъра на вътрешния двор. Олтарът имаше стълби (Езекиил 43:17), за разлика от първите (виж Изход 20:26). Те водеха нагоре от източната страна, вероятно за да може свещеникът, който извършваше жертвоприношението, да е с гръб към изгряващото слънце, за да няма никакво внушение за поклонение на слънцето. За Божието отвращение от поклонението на слънцето вижте Езекиил 8:16.

18. Обряди на олтара. Стихове 18–27 описват церемониите, които трябва да се извършват във връзка с освещаването на олтара. Те не са общите разпоредби за жертвеното поклонение, което по-късно ще се спазва. Предишните светилища също са имали специални церемонии на освещаване, преди олтарът да бъде въведен в обичайна употреба (Изм. 29:1–46; Лев. 8:11–33; 1 Царе 8:63–66; 2 Лет. 7:4–10).

19. Потомството на Садок. Вижте върху 2 Царе 8:17.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

2 EW 34, 285

ГЛАВА 44

1 Източната порта, отредена само за княза. 4 Свещениците бяха порицани за оскверняване на светилище. 9 Идолопоклонници, неспособни да изпълняват свещенически сан. 15 Синовете на Садок са приети в него. 17 Укази за свещениците.

1. Върна ме. Тоест, от вътрешния двор (виж гл. 43:5).

Порта на външното светилище. Или „външната порта на светилището“ (RSV), тук цялото заграждение. Вижте стр. 716, В.

2. Влезе през нея. Вижте гл. 43:4. Осветена от божественото присъствие, портата няма да се използва за обичайната цел на влизане на хора.

3. Принцът. Тоест, гражданският владетел на бъдещото кралство. Равините наричали това Месията. Но Исус Христос не може да бъде споменатият тук княз. Князът щеше да принесе жертва за грях за себе си (гл. 45:22), щеше да има синове (гл. 46:16) и щеше да се покланя, като принася жертви (гл. 46:2).

Да ядеш хляб. Несъмнено става дума за жертвени ястия, каквито са се яли с определени приноси (виж Изх. 18:12; Лев. 7:15; Втор. 12:7, 18).

4. Северната порта. Тъй като е описана като „пред къщата“, тоест пред нея, портата трябва да е била вътрешната северна порта (стр. 716. I).

Слава Господня. Вижте на гл. 43:2–5.

7. Чужденци. Или „чужденци“. На чужденците, живеещи в Израел, е било позволено да участват в Пасхата и други религиозни обреди, ако се подчинят на обрязване (Изх. 12:48). При определени обстоятелства им е било позволено да принасят жертви (Чис. 15:14, 26, 29).

8. Не спазваха заповедта. Вместо да пазят заповедта за Храма, както преди назначени да вършат това, левитите бяха наели слуги от чужденци и ги бяха допуснали в двора на Храма, независимо дали бяха истински поклонници на Бога или не (Исус Навин 9:27; Ездра 8:20; вж. Числа 16:40; Захария 14:21).

9. Не е странно. Предпазната мярка е била предназначена да предотврати оскверняването на храма на бъдещето.

10. Левити. Стихове 10–14 описват официалните задължения на левитите в новата икономика. Поради отстъпничество и идолопоклонство левитите ще бъдат лишени от възвишената привилегия да служат на олтара.

15. Синове на Садок. Относно историческия контекст на садокитското свещенство вижте 2 Царе 8:17; вж. Езекиил 40:46.

17. Ленени дрехи. Сравнете Изх. 28:40–43; 39:27–29; Лев. 6:10.

19. Съблечете дрехите си. Свещениците трябвало да носят жертвените си одежди само когато са заети със службата в храма. Близо до храма били осигурени специални сгради (стр. 716, Т, Т), където те трябвало да сменят дрехите си преди и след служението пред олтара (гл. 42:13, 14).

20. Да си бръснат главите. Сравнете Лев. 21:1–5; Втор. 14:1. Това беше практиката на езическите египтяни да си бръснат главите. Това вероятно е била една от причините за забраната за свещениците Господни. Те не трябвало да оставят косата си да расте дълга, както правели варварите, а да я подстригват и поддържат подредена. Само докато били под клетва на назорей, им било позволено да я оставят да расте дълга (Числа 6:5; срв. Лев. 10:6; 21:10).

21. Вино. Сравни Лев. 10:9; Йезеф Флавий, Древности iii. 12. 2.

22. Вдовица. Според левитския закон се е правила разлика между законите за брак и траур за първосвещеника и тези за обикновения свещеник. Обикновеният свещеник не можел да се ожени за разведена жена (Лев. 21:7), но очевидно можел да се ожени за вдовица, докато първосвещеникът не можел да се ожени за разведена жена, дори не за вдовица, а само за девица от Израел (Лев. 21:14). Тук бракът на обикновения свещеник с вдовица е ограничен.

23. Учи народа ми. Свещениците трябваше да бъдат учители на народа, за да може той да знае истината и да бъде предпазен от отстъпничество. Обучението е от съществено значение за християнския растеж. Не може да има истински духовен растеж, освен ако няма непрекъснат напредък в знанието. Израел по-рано беше „унищожен поради липса на знание“ (Осия 4:6). Това не трябваше да се повтаря във възстановената икономика. Отделният християнин днес получава такива наставления чрез изучаване на Словото и чрез наставници на Словото. Всеки ден той трябва да добавя към запаса си от духовни знания и да действа според новата светлина. Промяната в сърцето винаги е съпроводена с ясно убеждение за християнски дълг.

24. Да съдят. Това е била предишната им функция при по-ранната икономика (Второзаконие 33:10).

25. Не идвайте мъртви. Тази наредба наподобяваше предишната (вижте Лев. 21:1–3).

28. Тяхното наследство. Редът на приносите отново отразявал древния закон. За жертвите за месо, грях и престъпление виж Лев. 2:3; 6:25, 29; 7:6, 7; за посветената нива виж Лев. 27:21; за първите плодове виж Изх. 23:19; 34:26; Числа 18:13; Втор. 18:3, 4; за специалните възвишаеми приноси виж Числа 15:19–21; 18:19. На свещениците на новия храм било осигурено място за пребиваване в „задължението“ или „святата част на земята“ (Езек. 45:1–5).

31. Мъртъв от себе си. Сравни Лев. 17:15; 22:8; Втор. 14:21.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

10 Ев 512

23, 24 1Т 195

ГЛАВА 45

1 Делът на земята за светилището, 6 за града, 7 и за княза. 9 Укази за княза.

1. Деля чрез жребий. Значението изглежда е „разделям чрез жребий“. Всъщност на всяко племе е бил отреден определен дял (гл. 48:1–29).

Принос. Евр. *terumah*, буквално „нещо, издигнато“, тук означава „приношение“, „дар“, „дар“. Малка част от тази „святая част от земята“ е трябвало да бъде заета от светилището, а останалата част да бъде дадена на свещениците и левитите. *Terumah* е описана по-подробно в гл. 48:8–22.

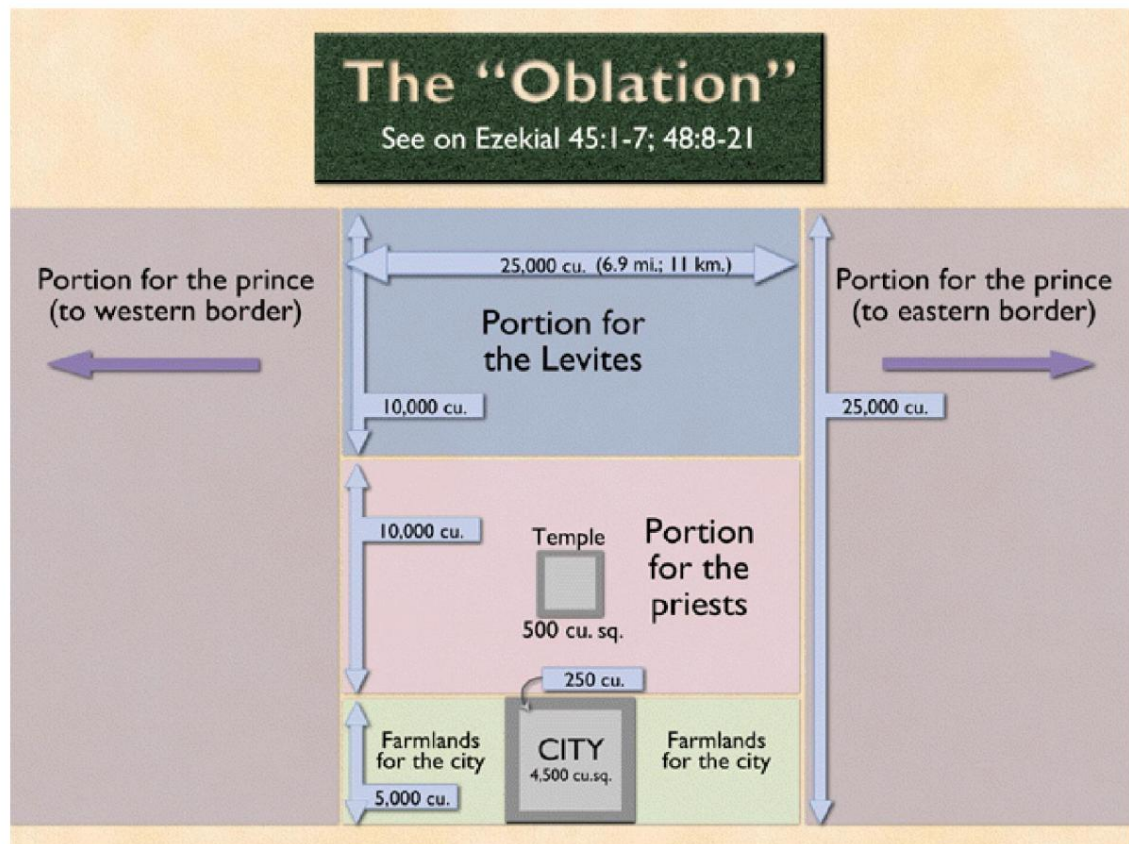
Тръстици. Тази дума е била предоставена. Въпросът е дали „тръстици“ или „лакти“ трябва да се разбира. Ако беше първото, районът не би могъл да се побере между Средиземно море и Йордан. Дължината би била почти 80 км. „Лакти“ изглежда по-разумно и пропорционално на племенните разпределения.

Десет хиляди. Това би било 3,2 мили (5,12 км). Общата площ, както е описана в сравнение с... 1–6, беше квадрат с размери 25 000 лакътя (6,9 мили; 11 км). Състоеше се от три части: 10 000 (гл. 48:13) на север за левитите; 10 000 (гл. 48:10) в средата за

свещеници, сред които се намираше светилището; и останалите 5000 (гл. 48:15) за „нечестиво място за града, за живеене и за предградия“.

2. Петдесет лакътя наоколо. Храмът е бил разположен в двор с площ от 500 кубически метра (виж гл. 40:5). Тук около външната стена е оставена отворена допълнителна ивица земя с ширина 50 кубически метра (85 фута; 25,9 м) като допълнителна защита срещу нейното оскверняване.

5

Предградия. Буквално „открито пространство“ (вижте върху Числа 35:2).

3. Относно тази мярка. Вижте стих 1.

4. За свещениците. Този стих описва властта на свещениците (виж гл. 48:10).

5. Левитите. Властта на левитите се намираше на север от тази на свещениците и трябваше да бъде с еднакъв размер (виж гл. 48:13).

За двадесет стаи. В LXX се чете „градове за живеене“, което изглежда дава по-добър смисъл.

6. Целият дом на Израел. Тази част, със същата дължина, но само наполовина по-широка от останалите, е било да доставят храна за онези, които „служат на града“ (гл. 48:18).

7. За принца. Делът на принца включвал цялата земя на изток и запад от приноса, вероятно до Средиземно море на запад и до Йордан и Мъртво море на изток.

⁵ Никол, Ф. Д. (1978). Коментар на Библията на адвентистите от седмия ден: Светата Библия с екзегетични и обяснителни коментари. Серия с коментарни справки (Езекиил 40:2).

Вашингтон, окръг Колумбия: Асоциация на издателствата „Ревю енд Хералд“.

9. Премахнете изискванията си. Стихове 9, 10 са призив към князете да спазват справедливост в действията си.

11. Една мярка. Сравнете Лев. 19:35, 36; Втор. 25:13–15; Прит. 16:11; Осия 12:7; Амос 8:5; Михей 6:10. Ефата е била използвана за сухи мерки, а ватът за измерване на течности. Тук се казва, че те са с еднакъв капацитет и всяка е равна на една десета от хомер. Според съвременните еквиваленти, ефа или ват би била около 5,81 американски галона (вижте том I, стр. 167).

12. Шекелът. Сравни Изх. 30:13.

Мане. Транслитерация на еврейското „мане“. На други места „мане“ винаги се превежда „фунт“ (3 Царе 10:17; Ездра 2:69; Неемия 7:71, 72). „Мане“, наричан още мина (виж RSV), е бил 50 шекела (виж Том I, стр. 164, 167, 168). Еврейската дума тук е неясна.

13. Приносът. Стихове 13–15 описват данъка, който трябва да се плати, вероятно на княза (виж стих 16), които от своя страна щели да осигурят необходимите жертвени приноси.

17. Подготвям. Евр. 'ašah, тук използвано в смисъл на „осигурявам“, „доставям“. Принцът е натоварен с осигуряването на приносите за различните празнични жертвоприношения.

18. През първия месец. Стих 18 до гл. 46:15 очертава жертвения ритуал, който трябва да се следва при специални поводи. Има промени спрямо Моисеевия закон. Не се споменават нито Петдесетница, нито Денят на изкуплението. Но е напълно безсмислено да се спекулира, както някои правят, че тези церемониални елементи е трябвало да бъдат напълно пропуснати при новия ритуал.

19. Вземете от кръвта. Според Моисеевия закон, в Деня на изкуплението кръвта на Приносите за грях бяха поръсени върху и пред умилостивилицето зад завесата (Лев. 16:14, 15). Съгласно новия ритуал, свързан с церемонията по очистване, кръв била поставяна върху „стълбовете на дома“, „ъглите на олтара“ и „стълбовете на портата“.

20. Прост. Евр. pethi, „неопитен“.

21. Пасхата. Правилата относно спазването на Пасхата били подобни на тези по Моисеевия закон, но с по-големи жертви (Изх. 12:6; Лев. 23:5–8; Числа 28:16–25).

25. В седмия месец. Става дума за Празника на шатрите (Изх. 23:16; 34:22; Лев. 23:34; Втор. 16:13, 16). Някои смятат, че причината да не се нарича така е, че обичаят да се живее в колиби е трябвало да бъде прекратен. Жертвоприношенията са значително по-малки от изискваните съгласно Моисеевия закон (Числа 29:12–38).

ГЛАВА 46

1 Укази за княза в неговото поклонение, 9 и за народа. 16 Ред за наследството на княза. 19 Дворовете за варене и печене.

1. Порта на вътрешния двор. Специално място за светост е било прикрепено към източната вътрешна порта (стр. 716, Н). Сравнете разпоредбите относно източната външна порта (гл. 44:1–3).

2. Стълб на портата. Това вероятно е бил стълбът във вътрешния или западния край на портата. От тази точка принцът е можел да наблюдава как свещениците приготвят жертвата, но не му е било позволено да влиза във вътрешния двор или да помага при принасянето на жертвите.

⁶ Никол, Ф. Д. (1978). Коментар на Библията на адвентистите от седмия ден: Светата Библия с екзегетични и обяснителни коментари. Серия с коментарни справки (Езекиил 45:3). Вашингтон, окръг Колумбия: Асоциация на издателствата „Ревю енд Хералд“.

3. На вратата. Хората, които можеха да присъстват в съботите и новолунията, трябваше да се покланят във външния двор близо до вътрешната порта. Те не можеха да влизат през портата, както можеше князът, а бяха длъжни да останат на входа.

4. В събота. Съботният принос, който тук е заповядано на княза да принесе, е много по-голям от изисквания съгласно Моисеевия закон, който предвиждал само две едногодишни агнета (Числа 28:9).

5. Месен принос. Или „житен принос“ (вижте върху Лев. 2:1).

6. Новолуние. Сравнете Числа 28:11–15. Наблюдава се намаляване на броя на необходимите животни.

7. Принос от месо. Вижте върху Езек. 46:5. Сравнете Числа 28:11–15. Има значителен увеличение на изискванията.

9. Тържествени празненства. Тук е предписано уникално разпореждане за присъстващите на тържествените празненства, на които се очакваше да присъстват всички мъже (Исх. 23:17; 34:23; Втор. 16:16). Вероятно за да се осигури ред и евентуално също така, за да се избегне необходимостта да се обръщат, на хората е било наредено да влязат през северната или южната порта, но да излязат от отсрещната.

10. Сред тях. Изглежда, че значението е, че по време на годишните поводи Принцът трябвало да се смеси с хората, присъединявайки се към тях в тяхното поклонение.

11. Тържествата. Пропорциите са същите като тези, посочени в стихове 5, 7; гл. 45:24.

12. Доброволно всеизгаряне. Относно доброволните приноси съгласно Моисеевия закон вижте Лев. 7:16; 22:18, 21, 23; 23:38.

13. Всяка сутрин. Има значителна промяна в ежедневното всеизгаряне. Езекиил споменава само сутрешната жертва, докато според Моисеевия закон тя се е принасяла както сутрин, така и вечер (Числа 28:3–8). И в двата случая жертвата е трябвало да бъде агне, както преди. Съпътстващата месна жертва е трябвало да бъде леко увеличена.

16. Дайте дар. Стихове 16–18 определят разпоредби относно земите, притежавани от княза. Той имаше две части, по една от всяка страна на приноса (гл. 45:7, 8).

17. Година на свободата. Несъмнено годината на юбилея (Левит 25:8–17).

19. Имаше място. За общото местоположение на кухните, описани в стихове 19, 20 вижте стр. 716, U, U. Размерите не са дадени.

21. Беше съд. Вижте стр. 716, V, V, V, V.

22. Присъединил се. Значението на така преведената еврейска дума е неясно. За „съдилища“ „присъединил се“, LXX гласи „малък съд“.

23. За строеж. Тези думи са предоставени. Може би се има предвид зидария.

24. Служители на дома. Вероятно левитите.

Сварете жертвата. Тоест, в подготовка за жертвената храна.

ГЛАВА 47

1 Видението за светите води. 6 Тяхната сила. 13 Границите на земята. 22 Разделянето ѝ чрез жребий.

1. Вратата на къщата. Това е вратата на самия храм.

Водите близнаха. Какво беше казано относно тълкуването на храма

Тук трябва да се има предвид видението (вижте гл. 40:1). Видението е било картинно пророчество, описващо буквална икономика. Представянето излага условията такива, каквито биха могли да бъдат, и изглежда има малка причина да се отклоняваме далеч от буквалния език. Дали потокът е бил захранван по чудо или от поредица от извори или други...

Потоците не се обсъждат от Езекиил. Неговата отговорност е била просто да опише какво е видял. Намерението сигурно е било сравнително ясно за израилтяните. Изобилието от вода, както е изобразено тук, е било знак за достатъчно валежи и произтичащ от това просперитет. Такива благословии са допълнително подчертани от споменаването на овощните дървета и гъмжащия живот във водите (ст. 7–12).

Доколкото тези предсказания никога не са се изпълнили в първоначалния си замисъл, те ще имат известна степен на изпълнение в християнската църква. Йоан, авторът на Откровението, е този, който възприема образността на тези глави и обяснява кои техни характеристики ще се изпълнят в новата земя (виж например Езекиил 47:12; вж. Откр. 22:2).

Физическите съоръжения често са предназначени и за преподаване на духовни уроци. Тук Потокът, започвайки от малък път, се увеличаваше, докато течеше към пустинята. Така благословиите на завета, на които израилтяните бяха първите получатели, трябваше да се разлят, непрекъснато нараствайки, докато обхванат целия свят. Чрез същия образ може да се илюстрира делото на Адвентното движение (виж 7Т 171, 172).

Ако потокът е възникнал по чудо и се е увеличил, той ще е вечен доказателство за силата на вездесъщия Бог, работещ в полза на Своя народ. Такава демонстрация би била подобна на присъствието на огнен и облачен стълб, който е съпътствал израилтяните в скитанията им в пустинята (Исх. 13:21, 22), и на чудотворното снабдяване с питейна вода (Исх. 17:1–7; и др.).

2. Портата на север. Вероятно защото източната вътрешна порта е била запазена за княза (гл. 46:1–8), а източната външна порта е била затворена (гл. 44:1, 2). Относно „външната порта“ вижте на гл. 42:1.

3. През водите. Измерванията, описани в стихове 3–6, графично изобразяват феноменалното увеличение на водите. С 4000 лакътя (1,1 мили; 1,8 км) течащият поток се е превърнал в голяма река, която не е могла да бъде пребродена (ст. 5).

7. Много много дървета. Сравнете Откр. 22:2; вижте върху Ез. 47:1.

8. Пустиня. Евр. „араба“, падина на река Йордан, Мъртво море и долината, простираща се от Мъртво море до Акабския залив. Съвременният термин Араба обозначава само долината южно от Мъртво море.

Морето. Описанието, дадено тук, ясно показва, че се има предвид Мъртво море.

9. Ще живее. Поради високото съдържание на минерали, никоя риба не може да живее в Мъртво море. Без съмнение това състояние е съществувало още по времето на Езекиил.

10. Ен-геди. Буквално „извор на детето“. Мястото е разположено в средата на западното крайбрежие на Мъртво море (вижте 1 Царе 24:1). Мястото сега се нарича Тел ей-Джурн.

Ен-еглаим. Тази дума се среща само тук и не може да бъде идентифицирана.

11. Блата. Блата.

Сол. Някои участъци не са били залекувани, вероятно за да се осигури достатъчен запас от минерала.

12. Дървета за храна. Във вторичното си приложение това предсказание ще се изпълни в дървото на живота посред новия Божи Едем (Откр. 22:2).

13. Дванадесет племена. Очаквало се някои от всяко от дванадесетте племена да се завърнат от плен. Обещанията не се ограничавали само до Юда и Вениамин, а били за целия Израел.

Две части. Сравнете Бит. 48:22; Исус Навин 17:14, 17. Делът на Левий беше осигурен защото в „приноса“ (Езек. 45:5, 6) и така двата дяла за Йосиф (Ефрем и Манасия) съставляваха дванадесетте дяла.

14. Единият, както и другият. Буквално „всеки като брат си“, фраза, означаваща „по равно“. Езекиил определя точно само северните и южните граници на земята. Някои предполагат, че различните части, отредени на племената, са били ивици територия с горе-долу еднаква ширина, простиращи се през цялата страна от изток на запад. Това не може да се установи.

Вдигнах ръката си. Израз, който означава „да се закълна“. Върху обещанието и клетва виж Бит. 12:7; 17:8; 26:3; 28:13.

15. Границата на земята. Има много прилики между дадените граници тук и тези, дадени в Числа 34:1–15. Там обаче южната граница е дадена първо, несъмнено защото израилтяните са идвали от Египет. Тук северната граница може да е дадена първо, защото хората биха се завръщали в Палестина от север.

От голямото море. Границата започва от Средиземно море, но точната точка не е посочена. Съдейки по другите споменати географски точки, точката вероятно е била някъде близо до това, което по-късно е известно като Триполис. Някои започват границата близо до Тир.

Хетлон. Споменава се само тук и в гл. 48:1. Местоположението му не е сигурно.

Зедад. Това място е идентифицирано със съвременния Садад, на около 92,8 км югоизточно от Хамат.

16. Емат. Пренасянето на думи ни позволява тук да четем, в хармония с LXX, „входът на Емат, Седад“ и т.н. Смята се, че „входът на Емат“ вероятно се отнася до съвременния Лебве, на 112 км югозападно от Емат, или до долината на Оронт (виж Числа 34:8).

Берота. Местоположението на този град не е известно, въпреки че вероятно е същото като Беротаи (днешен Берейтан), разположен в долината между планините Ливан и Антиливан.

Сибраим. Граничен пункт, чието точно местоположение не е известно.

Хазар-хатикон. Буквално „средното село“. Всичко, което е известно за мястото, е какво... може да се разбере от този пасаж, а именно, че е бил на границата с област Хауран.

Хауран. Това означава участъка земя южно от Дамаск към Галаад.

17. Хазар-енан. Вероятно съвременният Карятейн, на 32 км източно-югоизточно от Зедад (виж на стих 15) и на 73 мили (116,8 км) североизточно от Дамаск.

18. Източната страна. Трудно е да се очертае тази граница с точност. Вероятно е било предвидено да бъде включена част от територията на изток от езерото Хинерет, или Галилея.

19. Тамар. Това място не е окончателно идентифицирано. Вероятно е било близо до южния край на Мъртво море.

Кадес. Наричан Кадес-варни в Числа 34:4. Някои го отъждествяват с „Айн“

Кудейрат, на около 116,8 км югозападно от Хеврон, други с Айн Кедейс, на 8,5 км по-на югоизток.

Реката. Сравнението с Числа 34:5; Исус Навин 15:4, 47 показва, че препратката е към „реката на Египет“, идентифицирана със съвременния поток Уади ел-Ариш, който се влива в Средиземно море на около 50 мили югозападно от Газа.

20. Западната страна. Западната граница беше Средиземно море, както е посочено в Числа 34:6.

22. Чрез жребий. Вижте гл. 45:1.

Към чужденците. Тук на чужденците е позволено повече свобода, отколкото по Моисеевия закон. Според древния закон, към чужденците е трябвало да се отнасят с доброта (Изм. 22:21; Лев. 19:34; Втор. 1:16; 24:14), да им се позволява да принасят жертви (Лев. 17:8), да участват в Пасхата, ако са обрязани (Изм. 12:48), но е съмнително дали са притежавали неограничени права на собственост. Сега тези, които се заселват за постоянно, е трябвало да получат наследство в племето, в което живеят. Божията цел е била чужденците да бъдат привлечени към Израел, да се заселят сред тях и да приемат религията на истинския Бог (виж стр. 28, 29).

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1-237Т 172

1 7Т 171

8 7Т 172

8-12АА 13; 6Т 227

ГЛАВА 48

1, 23 Дяловете на дванадесетте племена, 8 на светилището, 15 на града и предградията, 21 и на княза.

30 Размерите и портите на града.

1. Имената на племената. Глава 48 описва разпределението на земята и завършва с описание на размера на града и на неговите порти.

Разпределението на земята (ст. 1-7) не следва твърде точно това, направено при Исус Навин (Исус Навин 13-19). Възрастта или майчиният произход не изглежда да са били водещ критерий. Централната част на земята е трябвало да бъде заета от „приношението“ (Езекиил 45:1-7). То е било оградено от двете племена, Юда и Вениамин, които са останали верни по-дълго от останалите десет. Племената Рувим и Симеон, двете най-големи, са били поставени до тях. Дан е бил поставен в крайния север, където преди е живяла част от племето. Изглежда няма определен модел за разположението на останалите племена.

8. Приносът. Или „приносът“, вече описан в гл. 45:1-7. За гл. 48:8-14 вижте за гл. 45:1-7.

15. Място за града. Територията на свещениците и на левитите се простираше по 10 000 лакътя от север на юг, оставяйки 5000 от целия „принос“ на юг от владението на свещеника „за града“.

16. Размерите. Градът трябвало да заема квадрат от 4500 кубически метра от всяка страна, заобиколен от открито пространство от 250 кубически метра отвън (ст. 17), което прави цялата площ квадратна от 5000 кубически метра (1,6 мили; 2,6 км). Това била точната ширина на пространството, оставено от южната страна на приноса.

18. Остатъкът. Двете секции бяха с размери 10 000 на 5 000 кубически метра всяка.

19. Всички племена. Жителите на Йерусалим са били предимно от племената на Юда и Вениамин. В новия град, който е бил обща собственост, всички племена е трябвало да имат дял.

21. За княза. Ивицата земя, оставаща на изток и запад от „приношението“, беше за княза. Неговата територия от север на юг се простираше на същото разстояние, колкото и приношението. На изток и запад тя граничеше с приношението от единия край и несъмнено се простираше до границите на земята от другия.

23. Останалите племена. Стихове 23-29 описват разпределението на останалите пет племена.

28. Границата. Вижте гл. 47:19.

30. Изходът от града. Стихове 30–34 повтарят размерите на града, за да опишете трите порти от всяка страна. По една порта е кръстена на всяко племе. На Леви е отредена една порта, оставяйки само една за Йосиф.

35. Осемнадесет хиляди. Обиколката на града е 18 000 кубически метра, около 5,8 мили (9,3 км). Това не включва „предградията“, споменати в стих 17.

Градът на бъдещето, Новият Йерусалим, който Йоан видя да слиза от небето от Бога (Откр. 21), показва поразителни прилики с града от видението на Езекиил. Езекиил описва града, който е могъл да бъде; Йоан - този, който ще бъде. Образът на народа Израел, съставляващ Божия народ и разделен на 12 племена, е пренесен през цялата библейска история. Новият Йерусалим, чиито жители са изкупени от всеки народ, племе, език и люде, е показан с имената на 12-те племена, изписани на портите му. В библейския образ изкупените, независимо от расата им, са представени като на които е отредено място сред едно от 12-те племена (Рим. 9–11; Гал. 3:29).

Картината на Израел във Вавилонската земя, който е на път да бъде предаден и възстановен в своето собствената земя, заедно с свързаното с нея унищожение на Вавилон, формира образността на голяма част от книгата Откровение. Цифрата се използва, за да опише Божия Израел в последните им борби срещу силите на злото, отново наречени Вавилон, последвани от унищожението на Вавилон и славното избавление на църквата. Вижте върху Йеремиа 50:1.

Господ е там. С тези подходящи думи, с които е обозначен новият град, Пророк Езекиил приключва своите пророчески послания. Нему се паднало да обяви оттеглянето на божественото присъствие поради моралната поквара на неговия народ. Негова привилегия станала и да обяви лекарството за греха; и да заяви, с живи образи, славната перспектива за бъдещето, която би могла да се осъществи, ако Израел беше приел божественото лекарство, което му беше толкова милостиво предложено (виж стр. 26–32).

Дали Езекиил е доживял да види как някои от сънародниците му се завръщат под благотворителния указ на персийския цар, не е известно. Ако е знаел, че писанията му ще бъдат запазени в Свещения канон, би могъл да се утеши с перспективата, че някое бъдещо поколение ще приеме посланието, което неговите събратя пленници са презирали.

Предизвикателството е за нас. Новият Божий Израел е на път да влезе в земя, далеч по-славна от тази, която веднага беше предложена на поколението на Езекиил. Влизането отново се основава на определени предварителни условия. Вече е имало забавяне в пълното спазване на условията. Този път обаче не може да има безкрайно отлагане, защото възстановяването вече не трябва да бъде на национална основа. Когато моментът настъпи, Бог ще събере от всички земи онези, които са направили лична подготовка. Те ще наследят богатите обещания и ще живеят в града, предобразен в пророческите образи на Езекиил и божествено наречен „Господ е там“ (Откр. 21; 22).

7

⁷ Никол, Ф. Д. (1978). Коментар на Библията на адвентистите от седмия ден: Светата Библия с ексегетични и обяснителни коментари. Серия с коментарни справки (Езекиил 45:19). Вашингтон, окръг Колумбия: Асоциация на издателствата „Ревю енд Хералд“.

